

DEE

ARANYMÉLÜST

JHS

Herényi

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKAPTÁR

III. ÉVF. 1. SZÁM. 1940. SZEPTEMBER 3.

TARTALOM

MULT, JELEN, JÖVŐ.

Balás István, VIII. o. t.

AZ OLÁHOK ERDELYBEN.

Fesztli Nándor, VIII. o. t.

JÉZUS SZÍVE.

Risztics György, III. A. o. t.

VIGYÁZZ, SZEKELY VIGYÁZZ!

Németh Árpád, VIII. o. t.

KONGREGÁCIÓS DIÁKTIKÁRSÁG.

Poor Sándor, jh.

SZÁRNYRA MAGYARI

Kövesi Gyula, VIII. o. t.

CZERKESZET.

Partos László, VIII. o. t.

NÉMET STUKÁK.

Honti Ernő, VIII. o. t.

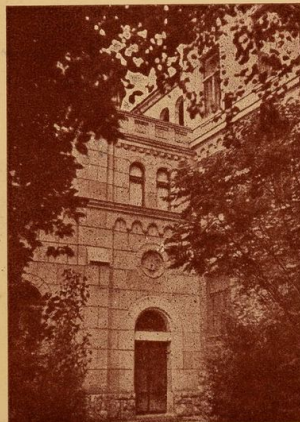
TRAGEDIA IN I-A CLASSE.

HOCHBETRIEB BEI DER „GOLD
UND SILBER A. G.“

Balás István, VIII. o. t.

NOUS FERONS UNE FRANCE PLUS
BELLE.

HIREK.

VÁR RÁD AZ ÚRI...

ÁRA 20 FILLÉR

ISKOLAI

formaruha anyagok, intézeti kelengyék, ágy- és asztalkészletek, paplan, szőnyeg, függöny, szövet, selyem, vászon árúk megféle nagy választékban, olcsó, szabott árakon

Schön Tivadar és Tsa kft.

Pécs, Széchenyi-tér 8. sz. — Telefon: 14-22. — Takarékoság!
Textilárukban vezető szaküzlet.

Jó órákban nagy raktár

Bálint István

Király-u. 11. Színházzal szemben.
Telefon: 14-60.

VÁSÁROLJON

Szent István Társulat

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

Telefon: 11-79. - Pécs, Széchenyi-tér 17.

HITEL OTTHON!

Iskolai és sportcipők, futball és atlétikai felszerelések legolcsóbban

TAKARÉKOSSÁG

Quatu

cipő- és sport-
szaküzletben

Király-utca, Városház-épület.

KERTÉSZ KÁROLYNÉ

Galambo Gizella

KALAPOSMESTER

női és férfi kalapiüzlete

Pécs, Király-utca 39. szám alatti házban,
a Lyceum-templommal szemben.

Diáksapkák nagy választékban

A magyar ifjúság boltja a

SZENT IMRE KÖNYVESBOLT

Pécs, Jókai-tér 6. Telefon: 22-62.

OPTIKA FOTO JÁTÉK

BÁNFAINÁL

CASINO-PALOTA

Saját készítményű férfi,
fiú, gyermek átmeneti, víz-
mentes, teveszór, zsinóros
magyar ruhák

a legnagyobb választékban

Csonka-Magyarország legnagyobb
mérték szerinti férfiszabó üzeme

Páll Ödön

Takarékossági könyvecské
kére 6—7¹/₂ havi hitel.

ARANY-EZÜST

A Pécsi Püsi Diákok lapja

SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVFOLYAM
1940. SZEPTEMBER HO

1. SZÁM

MULT JELEN JÖVŐ

Újra megnyíltak a Pius kapui. Megkondul a harang és az orgonán fölesendülnek a Veni-Sancte akkordjai. Új év kezdetén állunk, új munka, új küzdelem vár reánk. Amint megállunk az iskola küszöbén, sajátos erővel érezzük magunkban a mult, jelen és jövő harcát. A multat történelemnek hívjuk, a jelen munka és kötelesség, a jövő pedig az élet.

Egy éve dördültek meg az ágyúk a Visztula partján, ma Nyugat-Európának bevehetetlenek hitt vára lángban áll. Századok álmai omlottak össze csak azért, mert győzelmük pillanatában azt hitték, hogy sikerült megkötniök az idő kerékét! Tévedtek.

Mi, püszisták, a Mindenható végtelen kegyelméből még a jelenben élünk, a jelenben dolgozunk a jövő Erdélyéért, mely számunkra az életet jelenti. A jelenben harcolunk, de a jövőért, az életért.

„Extra Hungariam non est vita“, itt kell élnünk és halnunk, egybe kell, hogy forrjon a mi sorsunk a Haza sorsával! Nem csak ott a hazánk, ahol a legjobb dolgunk van, hanem ott, ahol születünk, nemcsak az a föld a miénk, amely a leggazdagabb, hanem az, ahol a bölesünk ringott! Ne kívánjunk jólétet, míg a haza kétharmada idegen járom alatt nyög, hanem áldozuk fel érte kényelmünket és boldogságunkat s ha kell életünket is!

Ezért küzdünk! Az Arany-Ezüst is ennek a harcosa akar lenni.

Miért omlottak össze országok? Nem értették az „idő szavát“?

Megértették, de félreértették. Álomban éltek, s nem gondoltak a fejlődő jelenre! Mert a dolgozó a jövő, a tétlen elsovrad!

Dolgozunk és küzdenünk kell tehát, ha nem akarunk alulmaradni a népek versenyében. Minket, piusistákat a Gondviselés ide állított, tehát itt kell megállnunk a helyünket kemény kötelességteljesítésben. Meg kell értenünk az „idő szavát”: használunk fel minden percet a jelenből a jövőért, hogy nagy mult maradjon utánunk! De mi se értsük félre az „idő szavát”, mert mást mond nekünk, mást mond másoknak. Amit más nemzetnek mond, nem mondja föltétlenül nekünk. Ilyenkor rezonáltassuk az aeternitással, az örökkévalósággal.

Az arany és ezüst az örökkévalóság képviselőjének a színei.

A mi „Arany-Ezüst“-ünk az idők szavát az aeternitáshoz akarja mérni!

Balás István, P. i. VIII. o. t.

AZ OLÁHOK ERDÉLYBEN

És az a név, amelyre ma minden magyar szeretettel gondol és amelynek visszaszerzése hön óhajtott vágya. Ezer éven át a miénk volt és az oláhok húsz évvel ezelőtt gyöngeségünket kihasználva, elrabolták tőlünk ősi jogaikra hivatkozva.

Van-e az oláhnak joga Erdélyhez, hogyan szerezte azt meg és van-e joga annak megtartásához?

A honfoglalás után 895-ben Erdély a magyar állam része lett. Bolgárok lakták, azok szorultak ki Erdélyből és egyedül nekik maradtak emlékeik. Az oláhok a római-dáciai telepések leszármazottjainak és így Erdély őslakóinak tüntetik fel magukat. Az oláh nép és nyelv azonban nem Erdélyben alakult ki. A VI. században, a viszonyok romlásakor vándoroltak ki Itáliából? Kelet felé vándorlásukban a szerb-albán partvidéken érték el a Balkánt. Itt kapták a görögöktől a pásztor, blachos, vlahos oláh nevet. Magukkal hozták az albán nyelv sajátosságát. A Kárpátok déli hágóit a XIII. század első éveiben lépték át, 1210-ig semmi nyomuk sincs. Erdély második csapása egy más idegen elem bevándorlása. II. Géza a görögök elleni harcaihoz segítségül a szász vagy flamand törzsi németeket telepítette le. A Luxemburg és a tenger közt elterülő hazájukból természeti csapások kényszerítették őket hazájuk elhagyására. A 12. század közepe óta tehát Erdélynek háromféle lakossága volt: a magyar, a székely és a szász.

Mikor az oláh Erdélybe kezdett beszivárogni, szembetalálkozott a némettel. A német féltvén vagyonát, ellenségesen fogadta az

oláht. A 13. század elején hallották ezek a jövevények először Erdély nevét és azt Ardeálnak ejtették ki. A Transsylvania elnevezést csak századok múlva kezdték használni. Az 1371. évi Marica menti török csata után a balkán népek csapatostul tódultak a jól megvédett Magyarország felé és a magyarság ezt a gyűlevész, horvát-oláh-szerb népséget határai közé engedte.

A gyászos mohácsi vész után az ország egy része a Habsburg-családból választott királyt. A keleti rész nem fogadta őt el. Az 1570. aug. 16-i speyeri szerződéssel János Zsigmond Erdély fejedelme lett. Ezzel az ország kétrészre szakadt. A kolozsvári erdélyi országgyűlésen 1790. dec. 15-én törvénybe iktatták Erdélynek a magyar koronához való tartozását.

Az oláhság azonban ekkor már magához akarta ragadni a vezető szerepet. Emlékiratot, Supplex libellus Valachorum terjesztett II. Lipót elé. Azt állították, hogy ők a Trajánus által letelepített gyarmatosok leszármazottjai. Az országgyűlés ezt a köztudomással ellentétesnek mondta s nem ismerte el 4. nemzetnek az oláht. Ez azonban tovább folytatta küzdelmét. Az egyetemi nyomdában adták ki könyveiket. Ezzel szemben a két br. Vesselőnyi, apa és fiú, az unióért indította meg a küzdelmet. Bécs börtönbe záratta őket. De szívesen fogdata Róth erdélyi szász luteránus lelkész könyvét, Der Sprachenkampf in Siebenbürgen, amelyben szenvedélyesen kikel az unió gondolata ellen. Az unió végül 1848-ban mégis diadalmaszkodott.

A világháború végén az olással 1918. nov. 3-án Páduában megkötött fegyverszünet szerint Magyarország megtartotta egész területét. Kalandorok azonban forradalomba kergették a tömeget s az eredmény az oláhok betörése volt Erdélybe. Bratianu azt mondta, hogy a fegyverek jogán megtartják Erdélyt. Trianonban aztán az 1878-i vazallus kis balkán fejedelemség megkapta az ezeréves Magyarország tekintélyes részét.

Hogyan illeszkedett be a hatalomba az oláhság?

Az 1918. dec. 1-én Gyulafehérvárott megtartott nemzetgyűlés az összes népeknek teljes szabadságot, továbbá egyenlő jogot, felekezeti önkormányzatot, sajtó, egyesülési s gyűlekezési szabadságot ígért. Ezt a határozatot mutatták be Wilsonnak és társainak. Az 1920. jan. 1-én kihirdetett egyesülési törvény a Legea Unirei csak a szabadságot igéri, a többi ígéretet, amely ellentmond az egységes román állam eszméjének, elvetette.

Az oláhoknak Maniu kiadta a jelszót és ezt tankönyveikben is hirdetik, hogy Románia határait a Tiszáig kell kiterjeszteni.

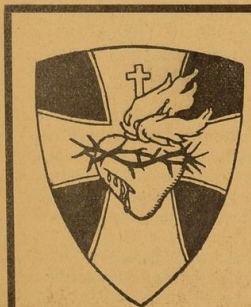
Az oláhok azt azonban mégis tudták, hogy akié a föld, azé a haza. Már a háború előtt kis- és nagybirtokokat vásároltak össze s míg minden hetedik magyarnak volt földje, addig minden ötödik oláhra jutott birtok. 1921-ben a kisajátítási törvény alapján megindult a magyar kézen lévő föld kisajátítása. A törvény 1.600.000 kat. hold föld kisajátítását tűzte ki célul, valójában azonban 3.118.570 holdat sajátított ki.

Belenyugodhatik-e Magyarország ezekbe az állapotokba?

A magyar lélek úgy érezte, hogy sohasem. Ezért kezdettől megindultak a revíziós törekvések. Ezeknek három útjuk volt. Az első, amikor csak vártak, a külföldet elárasztották Csonka-Magyarországot ábrázoló térképvázlattal. A második út a mindent külföldtől való várás volt. Ugyan mit szól ehhez Európa? A helyzet azonban megváltozott. Páris és vele Trianon német kézre került. Beszarábia és Bukovina északi része a Szovjet hatalma alá került, fölmerült a kérdés a magyar revíziós igények jogosságára is. München mindezt teljesen igazolta! Végül a harmadik út, amelyre most léptünk. *Magunk erejével* vesszük vissza az elrabolt kincset. Mire e sorok megjelennek, Magyarország Nagyszonyának segítségével, aki sohasem hagyta el Benne bízó magyarjait, honvédjeink bizonyára a déli Kárpátok gerincéig értek.

Fesztl Nándor, VIII. o. t.

Jézus Szíve.

Jézus Szívét imádni szép dolog;
Szent Szívet, mely érettünk dobog;
A Szívet, melynek vére értünk ömölt ki,
Mely szívünket oly nagyon szereti.
Jézus Szíve a lány szerető szív,
Ki minket nála békén lakni hív.
Ez a jó Szív, mely fájtt bűneink miatt,
Mely a mi szívünknek örömeket ad.
Egyesüljön szívünk: az enyém és az Övé;
Így emelkedik az földi vétek fölé.
Jézus szeretete kísérjen el síríg,
Mert Ő megszégíti, ki Szívében bízik.

Risztics György, III. A.

Figyelem!

Szeptember 6-án első péntek!

Figyelem!

Vigyázz, székely vigyázz!

„Lángban áll a világ!” — harsogja a mikrofon, ezt kiabálja ezer és ezer újság öles betűkkel, erről beszél minden és mindenki. Nem vetted ekkor észre, kedves barátom, hogy ilyenkor dicső magyar család képei jelennek meg szemed előtt és érzed, hogy ösök példája int?

Takarodót fújnak... valahol a harctéren...

Fáradt, piszkos bakasereg lihegi fáradt álmát az árok falának dölve. Csak az őrszemek vigyáznak. Fülelve fülelnek. Tücsök cirpel... megint cirpel... megint... Különös. Az ór gyanút fog. Ráciripel. Két sisakos fej bukkan fel előtte. Tüzet nyit. A társa is. Pillanatok alatt ugrik fel az alvó sereg és már ropog is a sortűz a csatatéren. Majd: „Sturm!” — és 70 magyar tódul ki az árokból. Lángszóró füstje kavargó, gépfegyver idegölő pattogása kél, aknavetők tompa dobbanással küldik mázsás lövedékeiket a nyüzsgő ellenség közé, majd itt, majd ott halálördítés rémül fel és kitártkarú alakok buknak hanyat. A halál áldozása.

„Nem bírjuk..., visszanyomnak minket!” — „Nem, inkább a halált!”

És egy káplár pár bakával oldalt támad. És győz!!!

Fehér szobák, fehér ágyak, fehérre sápadt hősök. Irtózatos sebek, de jajszó sehol!

„Istenem, két fiam, feleségem otthon..., de szívesen halok meg... a hazáért! Mi a haza? Oltárok, családok, egyesek összetartozása. Boldog a halálom, mert tudom, hogy piros vérem fehér kenyeret hoz majd egy viruló új hazában!”

Lángban állott akkor is a világ! És milliók harca min fordult meg? Százerek vére miért hoz másnak kenyeret?

Tárogató szívbemarkoló hangja bűg az ég felé:

„Hol az én hazám? kincses Erdélyország!

Merre keresselek? Miért nem kiáltasz?

Nem zúg a Hargita; hallgat a csiki táj...

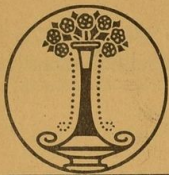
Székely! lóra! Az idő jön, vigyázz!

Vigyázz! Vigyázz!

Csonka ország piros hajnalára vigyázz!!

Németh Árpád, VIII. o. t.

Jó fényképeket készít FODOR ISTVÁN fényképészmester
PÉCS, gróf Benyovszky Móric-utca 3. szám.

Kongregációs diáktitkárság

Körülöttünk az elvek harca dúl. Mindegyik tábor a maga mozgató erőt akarja diadalra juttatni. Elsősorban az ifjúságról folyik a harc, mert tőle várja minden elv-harcos elgondolása teljes, maradéktalan megvalósítását.

Nekünk azonban már megvan a szervezetünk ennek a feladatnak az elvégzésére: a Mária Kongregáció. A feladat már csak az, hogy az idők követelményeit, főleg az egységet, szervezetséget szem előtt tartva készüljünk föl a küzdelemre. E követelmény megteremtésének főmozzanata: a diáktitkárság

A diáktitkárság intézménye újkeletű.

A Mária Kongregáció most is megérti korát, és ha eredményt akar elérni, ha Krisztust az emberek szívében, a társadalomban és az államban ismét oda akarja visszaállítani, ahonnan lelökték, akkor szervezetséggel szemben szervezetséggel, lelkesedéssel szemben lelkesedéssel, szellemi felkészültséggel szemben lenyűgöző tudással, tagadással szemben pozitív állítással kell fölvennie a harcot.

Természetesen a program végrehajtása formát, keretet tételez föl. Jelen esetben a keret: a kongr. diáktitkárság, amely az egységet megteremti és fönntartja; a közös gyűléseket, mint pl. a közös magisztrátusi gyűléseket, és demonstrációt megszervezi és irányítja, továbbá tanácsokkal látja el az egyes, hatáskörébe tartozó kongregációkat és a diákvezetők kiképzését irányítja.

A diáktitkárság intézménye, mivel egy egységesen átgondolt program megvalósításáról van szó, az egész országra ki kell terjednie és ki is terjed. Ma már, hála Istennek, ott tartunk, hogy az ország minden fontos kongreganista gócpontján van diáktitkárság. Az ország különböző helyein levő diáktitkárságok szoros összeköttetésben állnak a budapesti központtal. Ez a szervezet a jelen pillanatban még nincs teljes egészében kialakulva, de minden adottsága megvan a fejlődésre. S ha meggondoljuk, hogy hazánkban kb. 40.000 diákkongreganista van, akiknek vezetése, megszervezése a diáktitkárságra vár, akkor látjuk csak igazán meg jelentőségét. Ez évből Pécséit is megkezdi működését a kongr. diáktitkárság.

Ellenségünk sok van, munkánk nagy: ezzel szemben mi kicsinyek vagyunk. De ha összefogunk, mi is elegen leszünk!

Poór Sándor, jh.

»SZÁRNYRA MAGYAR!«

BESZÉLGETÉS MAKRA ZSOLTTAL,
A VITORLÁZÓ REPÜLÉS FŐOKTATÓJÁVAL

Egy felhős, szeles délután kimentünk a repülőtérre mint az Arany-Ezüst munkatársai. Először a hangárt néztük meg és vágyakozva vetők szemügyre azt a vitorlázó repülőgépet, amely büszkén és méltósággal állott ott.

Csak rövid ideig gyönyörködtünk benne, mert utána a szabad térré mentünk, ahol Makra Zsolt főoktató úr végezte aznap repülését a jövő pilótáival egy 100 lóerős Bücker Jungmann géppel. Helyette Dr. Gáthy fogadott bennünket nagyon szívesen és hasznos felvilágosításokat adott a repülésről. Közben felszállt a gép a magasból és új növendék foglalta el a régi helyét.

A gép kétélű. Elül ül az oktató, hátul a növendék és ez vezeti a gépet. Az első ülésben is van kormány, úgyhogy egy esetleges hibát az oktató rögtön kijavíthat. Az ifjú pilóta e szavai után: „Benzinesap nyitva, farokkerék rögzítve, kiegyenlítő középip állás”, — felzúg a motor, és a gép felemelkedik a levegőbe.

Megköszönve a szíves fogadtatást és a felvilágosításokat, azzal az elhatározással mentünk haza, hogy másnap újra kijövünk és interjút kérünk Makra Zsolttól.

Szép napos időre virradtunk és kora délután a repülőtérre mentünk. A hangárban találkoztunk Makra Zsolt főoktató úrral. Mikor megmondtuk honnan és miért jöttünk, mosolygó arccal vezetett be dolgozószobájába. Leültetett és mindenben rendelkezésünkre állott.

Egy pár szót szeretnénk hallani a vitorlázó repülésről.

— Ez a kiképzés, ami most a nyár elején kezdődött, haderőn kívüli kiképzés és április 1-én fog befejeződni. Utána a fiúk motoros kiképzésre mennek.

Hányan vannak a fiúk?

— Az elején 21-en voltak, de már leaptak 15-re.

Miért?

— Mert én arra törekszem, hogy lehetőleg egy gép se törjön össze. Aki összetör egy gépet, az olyan, mintha nem vált volna be. Tehát a fiúk közül is csak a legjobbakat engedjük motoros repülésre.

Lesz még több csoport is?

— Igen. Egy 15 tagu csoportot most fogok összeszedni a vidéki fiúkból, hogy nekik is meglegyen a lehetőségük arra, hogy repüljenek. Ezek itt kapnának lakást és teljes ellátást.

Hogy folyna ezeknek a kiképzése iskolavé alatt?

— Úgy gondoltam, hogy vasárnap jönnének be. Ez lenne a legalkalmasabb. Azután az iskolavé elején alakulna egy harmadik csoport a jelentkezőkből. Ezek lehetnének már 20—30-an, mert úgy hallottam, hogy sok jelentkező van. A piusi diákok szülői engedélye nálam van.

Ez a kiképzés mikor kezdődne meg?

— Rögtön az iskolavé elején, kb. szeptember 15—20-dika körül.

És a leventézés helyett lehetne?

— A felsőbb hatóságoktól már kaptam erre nézve ígéretet és remélem, kedvezően lesz elintézve. Így

is helyes! Aki pilótának készül, annak vitorlázó repülő kiképzést kell kapnia, nem pedig levante kiképzést.

És mikor lenne ez a kiképzés?

— Szombat délután vagy vasárnap délelőtt.

Milyen felveteli feltételek vannak a vitorlázó repüléshez?

1. Magyar állampolgárság. Ezt a saját vagy az apa állampolgársági, illetve illetőségi bizonyítványával kell igazolni.

2. Repülőszolgálatra való testi és szellemi alkalmasság. Itt kötelező az orvosi vizsgálat 5 P ellenében.

3. Betöltött 16, de túl nem haladott 19 év.

4. Kötelező nyilatkozat, hogy a katonai szolgálatot a m. kir. Légierőknél fogja teljesíteni. Ezt két tanúval kell aláírni.

5. Az atya, vagy gyám beleegyező és kártérítésről lemondó nyilatkozata.

6. Nőtlenység.

7. Nagyszülőikig igazolt keresztény származás.

8. Megfelelő iskolai végzettség, vagy biztosnak tekinthető elérése. Karp. 8 középiskola, legénység 4 középiskola.

Megköszöntük ennek a különösen varázsló szemű székely embernek felvilágosításait, s mikor katonásan kezelt szorítottunk vele, úgy éreztük, hogy legközelebb már a piusisták lelkesedését és vállalkozását kell visszahoznunk.

Fiúk! Akinek kedve van a repülő-élethez, jelentkezék vitorlázó repülőnek. Edes hazánk egyik célkitűzése az, hogy repülőnemzet legyünk! Látjuk a mai háborúból, hogy mily nagy átütőereje van a légi fegyvernemnek. Ezt nekünk is a legnagyobb mértékben ki kell fejlesztenünk és itt elsősorban az ifjúságra van szükség. A kisebb fiúk álljanak a modellezők közé, a nagyobbak pedig lépjenek a tettek mezejére és harsogva kiáltásuk a többi fiú felébe: „Szárnyra magyar!”

Kövesi Gyula VIII. o. t.

Cserkészzet

RÖVID MESE HOSSZÚ FOLYTATÁSSAL.
AHOGY SOKSZOR MEGTÖRTÉNIK DIÁKCSIBÉSZEK KÖZÖTT.

Az életből ellette: PÁRTOS LASZLÓ.

A Pius-gimnázium tágas folyosóján Veni Sancte reggelén két jóbarát, Jóska és Akos találkozott. Cimborák voltak.

— „Szervusz, koma! Hogy mulattál a nyáron?”

S hamarosan letárgyalták a vakáció élményeit, az új iskola-év várható újdonságait, szídták a szünet rövidségét s a tanév hosszúságát.

— „Haloitad-e, hogy egy új magister lesz a prefekturán? Neve is nagy, alakja is nagy...” — mondta Jóska.

— „Törődöm is én a prefekturával!” — felelte Akos, s elkezdett mesélni egy szüneti kalandjáról.

Aztán megtörtént az évnitó ünnepély s kezdődött a szomorú egyhangú munka, az iskolai év.

Az első napokban már körösvény járt körül az osztályokban, hogy aki akar, jelentkezhetik cserkésznek.

Akos erre azt gondolta magában: Cserkész? Mitől jó az? Ha jól tudom, ott nem szabad sem ez, sem az... Ott egyenes lelkűnek kell lenni, nem szabad egy kicsit sem lóditani. Igaz, hogy vidámnak kell lenni. De azt is hogyan? Meggondoltan. Lehorgaszta a fejet, mint a ló, amikor gondolkodik vagy búsul... No bizony én már nem menetelek nekik az erdőben minden szabad időmben? Hogy elkoptassam a cipőmet?... Pedig nekem más terveim vannak... S itt egy sereg, nagy sereg olyan dolog jutott az eszébe, amit nem szabad ugyan, de ő nagyon szeretné... Aztán egy pillanatra, mintha a Pius oltárán lévő szobornak a komoly, markáns arca jelent volna meg előtte, elszomorodott. Hiszen a parancsnok a szószékről mindig mintha neki prédikált volna. De csak egy pillanattal... azután nevetett s új kalandokon törte a fejét és új ideálok jutottak az eszébe.

És nem lett cserkész!

Jóska szintén elgondolkozott a hirdetésen. Eleven, élni vágyó, jókedvű fiú volt, de tele rajongással a szabadság iránt, hát bizony egy percre neki sem ízlett a cserkészkedés... Eszébe jutott, hogy a rózsák mellett tövisek vannak s a rózsák illata hamar szétfoszlik, mikor a tövis még mindig megvan és egyre sebez. A bűnnek is vannak örömei, — édes mérgek, — de keserű ízt hagyunk maguk után s elrohannak, mint a szélvihar. Érdemes? — kérdezte magát Jóska. Úgy találta, hogy nem! Nem érdemes mocsárba sülyeszteni üde ifjúságát, nem ápolni azt, ami nemesebb benne...

És látta, hogy akik cserkésznek, mind komoly, értékes fiúk. Olyanok, mint ifjú szent György lovag, aki jókedvvel, elszántan, mosolyogva s győzelembiztosan megy neki a harcnak a sárkány ellen.

Micsoda csodás romantika az életük... Az Öcsi például milyen lekesedéssel mesélte el a multikori éjjeli nyomkeresést. Hogy ő volt ottan az egyik ejtőernyős, s milyen élvezettel küldte halálba az ismeretlen támadó cserkészeket és nem félt... A napsugár is mintha a cserkészeknek halgogna, a madár meg mintha nekik dalolna... Anti milyen boldogan vonult ki a latin óráról, mert ment a súlyosabb kötelességét teljesíteni: a toronyban figyelni a repülőgépeket, azután megforgatni a szirénát, s ha valahol bomba leesik, telefonon jelenteni a központba... Anti már igazi honpolgár, míg ő csak szájhős hazafi. A Hegi meg milyen lekesedéssel újságolja, hogy jövőre az elmaradt lillafüredi tábor helyett Erdélyben verik fel sátrukat, talán Csik-országban, ahol most Csézi szemel ki a csapatnak táborhelyet. Talán, oh Istenem, Hargitáig is elmehetnénk...

Jóska nem kételkedett tovább. Cserkésznek kell lennie. Egy lovaggal több lesz. Hargita havasában hóféhrre fogja mosni a szívét.

*

(Szék.: A 673. sz. Pius cserkészcsapatában a toborzás megindult. Bővebb felvilágosítással szolgálnak a cserkészek és a hirdetőtáblájukon megjelenő tájékoztató.)

A NÉMET STURÁK

Sokan nem tudják, hogy ez a különös név mit takar. Pedig joggal tarthat számot arra, hogy mindenki megismerje. Ugyanis a németek ezeknek a gépeknek közreműködésével nyerték egyik világraszóló győzelmüket a másik után. A rendes öve ennek a zuhanóbombázónak „Junkers 87 (Ju. 87)”. Érdekes története van annak, hogyan született meg ez a csodás repülőgép.

Régen a németek több amerikai gyártmányú repülőgépet vettek. Átvétel előtt mindig bemutatták a gépeket a német technikusoknak. Eleinte rendszeren repültek vele, majd felmentek 5000 m. magasságra. Innen a gépet orra buktatva hegyesszögben teljes gázzal vitték a föld felé. A földtől 300 m-re a gépet vízszintes helyzetbe hozták. Ha a gép nem hullott darabokra, úgy jó volt és átvették. Hazatérvén jelentették a látottakat.

Ebben az időben Udet, a legendás híró bajor repülőtábornok fölfigyelt a magasból alázuhanó repülőgépekre.

Verseny kezdődött a feladattal megbízott repülőgépszerkesztők közt. Ezek közül a dessani Junkers gyár Hermann Pohlmann nevű mérnöke került ki győztesen.

Feladata ez volt: szerkeszteni kellett egy olyan repülőgépet, amely 400 kg. bombával orrával célozza meg az elpusztítandó gyárat, ágyút, tankot, vagy bármi más tárgyat. Ez a feladat nagyon nehéz volt. Egymotoros géppel eddig alig 200 kg bombát lehetett szállítani! Azonkívül oly gépet kellett szerkeszteni, amely csaknem 1000 km-es sebességet is kibír.

Többhónapos elméleti kísérletezés után megkezdődött a próbagépek építése. Éjjel-nappal építettek és próbálták ki ezeket, azonban a próbák nem sok sikerrel kecsgették. Már az illetékesek is fel akartak hagyni a kísérletezéssel.

H. Pohlmann mérnök végre kétéves kísérletezés után megfelelő típust alkotott, a Ju. 87-et. A felhőkkel lezuhanó gépek hajszálpontossággal dobták le bombáikat és már újból eltűntek oda, ahonnan jöttek. Úgy az álló, mint a mozgó célpontok egymásután pusztultak el.

Udet és Pohlmann új hadieszköze a „zuhanóbombázó” a legeredményesebb hadieszköznek bizonyult.

Honti Ernő, VIII. o. t.

„Elmulasztották a magyart reálisan, az ország speciális adottságainak megfelelően nevelni, ezért átengedte a szabad pályákat, a kereskedelmi, pénzügyi, ipari vállalkozásokat a zsidóknak, sőt megvetéssel kerülte azokat.” — Mondotta P. Bíró S. J. 1911-ben.

TRAGEDIA IN I-A CLASSE.

Fine anni scholaris res praecipuae in I-a classe factae sunt. Scriptio pensii ultimi erat ex lingua Latina. Expectatione intenti fuerunt discipuli et infantia linguae habitabat in aere.

Ludovicus Sz. . . „mens” huius classis, qui semper primus erat ultimorum, nunc desperate omnes circumivit, quaerens, quis esset praemifer linguae Latinae. „Ah, hic est Stephanus P. . . !” — exclamavit hilariter.

„Stephane! . . . Stephane! . . . Quaeso te ad excellentiam tuam, miserere mei! Si pensum meum bene non succedet, pater me sutorem faciet. Adiuvā me Stephane!” . . .

Porro autem dicere iam non potuit, nam professor, periculum nigrum, intravit, atque fasciculos distribuere iussit . . .

Miserabiliter labitur pars temporis scribendi. Quibus studium nunquam fuerat dulce, nunc ii seipsos armis auxiliisque vetitis armare student.

Tandem professor incipit legere: „Latine convertamus sequentia: Discipuli in schola discunt. Boves in pascuis pascunt. Ego discipulus sedulus sum. Vacca est bestia quiete ruminans . . . etc . . . etc . . . Auxilium vetitum nemo quaerat, et imprimis tu, Ludovice Sz. . . non!”

„Reverende, nunquam solebam tale quid facere!”

. . . Nebuli laborant, facies colorem mutant in contentione virium. Enixe, pedibus manibusque ratiocinant.

Ludovicus praesertim inquirat contextum telegraphice omnibus, sed praecipue Stephano, qui risu ironico auxilium petitum praebet. At, oh caeli, tantum decem minuta supersunt, atque ex scripto suo nihil habetur. Tandem sub scannis subsidium „a secunda” liberans adventum est. Cito . . . cito . . . et iam scribit sine mente, secus nascitur conficere. Una propositio non est adhuc descripta . . . et paratum erit pensum. Fortuna gratias beneficiae ei dabat, nam tintinnatur. Concitatio animarum ita relaxatur ad hanc vocem, sicuti glacies solvitur a radio solis.

. . . Altero die affectuum acerborum nihil habetur et iterum risus-laetus est dominator in prima classe.

. . . Professor effectum huius pensii statim enarrat. „Filioli mei, pensum hoc ultimum sat bene succedebat, at praesertim maxime contentus sum cum Ludovico Sz. . . , nam ille nunc magnificentissime scripsit. Ideoque vobis praelego, audite: „Boves in schola discunt. Discipuli in pascuis pascunt. Ego asinus sedulus sum. Ego bestia quiete ruminans sum. Vale, amicus tuus Stephanus!”

Naturaliter risus magnus in classe erupit, neque desinere potuit. Aestimatione sui magna prosiluit Ludovicus, et sollemniter revelavit non solum eum scripsisse talem stultitiam, sed Stephanum quoque. Confirmavit iureiurando eum tantum simpliciter duplicatum

de scripto Stephani fecisse. Ita vero, sed Stephanus permutabat ubique subiecta, quae autem Ludovicus non animadvertebat.

Haec tragedia tristis miserabilisque est, tamen relatione ad Ludovicum et sutores non, nam ambo praemium acceperunt ex scriptione Latina: Ludovicus sutor **honestus** factus est.

∞

(MÁSODIKOSOK és HARMADIKOSOK! Rajta! Fordítsátok le szépen gördülő magyar nyelvre. A legsikerültebb fordításért fizetünk 1 P-t. II. díj 50 fillér és 1 pld. Arany-Ezüst. III. díj 3 pld. Arany-Ezüst. Határidő szeptember 20.

Szerkesztőség.

Hochbetrieb bei der „Gold u. Silber A. G.“

Als unsere hoffnungsvolle „Studentenbank Nr. 622. Pius“ im vorigen Schuljahr die Redaktion des Schulblattes übernahm, beschlossen wir gleich in der ersten Sitzung voll Begeisterung, der bisherigen Misz- und Sauwirtschaft so schnell als möglich ein Ende zu machen, und der Unternehmung stabile Grundlagen zu geben. Unsere ersten literarischen Versuche erschienen schon in der letzten Nummer des vorigen Jahres, wo sie neben den unübertrefflichen Leitartikeln Eugen Schmiedts und der pathetischen Lyrik Otto Harcos noch nicht recht zu Worte kamen, vom geheimnisvoll düsteren Titelbild gar nicht zu reden.

Jetzt war es aber schon zu spät, Das Blatt lag unwiderruflich in unseren Händen, allein unserem Genie überlassen. Wir schufen eine allein da stehende Verfassung, in deren Sinne das Blatt in den Besitz der „Gold und Silber A. G.“ übergeht und fordert jedermann auf, unsere Papiere zu kaufen. Ferner beschlossen wir, auch eine deutsche und französische Spalte erscheinen zu lassen, um einerseits die Sprachstudien der Piusisten zu fördern und zu vervollkommen, andererseits, das gefährdete Niveau zu heben. Die Optimisten meinen nämlich, so allmählich dem „Pester Lloyd“ und „Völkischer Beobachter“ Konkurrenz zu machen (von den französischen Zeitungen gar nicht zu reden), ferner, die Piusisten zu perfekten Deutschen und Franzosen zu erziehen. Ich persönlich bin überzeugt, dass keine Katze unsere deutsche Spalte lesen wird und dass ich hier infolgedessen ohne jedes Risiko die gefährlichsten Enthüllungen über unser Blatt veröffentlichen kann; ferner, dass diesem Artikel zufolge höchstens Herr Professor Magyarlari „Gold und Silber“ Aktien kaufen wird, was ich mir zuerst dreimal überlegen würde.

Im Laufe des Sommers haben unsere Reporter leider ganz und gar versagt. So etwas darf in der Zukunft nicht mehr vorkom-

men. Im Schuljahre ist ja die Gefahr glücklicherweise viel kleiner, da man ausstatt verzweifelter S. O. S. Rufe die Einzelnen viel Handgreiflicher zur Mitarbeit bewegen kann.

Eigentlich ist es ja ganz unverständlich, dass niemand mitwirkt. Wir verlangen nichts umsonst. Nur die Redaktion arbeitet gratis. Und wie sie arbeitet! Kurz und gut, wir fordern einen jeden auf, unsere deutschen Artikel auf ungarisch übersetzt bei der Redaktion einzureichen — natürlich ebenfalls nicht umsonst. Unsere Preise übertreffen alles Bisherige!

der „Redakteur“.

P. S. Professionisten werden wegen der ungeheuren Zahl der Aspiranten nicht zugelassen.

Balás István, VIII. o. t. P. i.

∞

(Aki ezt a németnyelvű cikket zengzetes magyar nyelvre lefordítja, a következőképen jutalmazzuk: I. díj 1'50 P, II. díj 1'— P, III. díj 3 pld. Arany-Ezüst a következő számból, amit értékesíthet. Feltétel: IV., V. és VI. osztályú magyar fiúk, akik otthonról nem tudnak németül, magyaros fordítás. — Határidő: szeptember 20. Szerkesztőség.)

Nous ferons une France plus belle.

Il n'y a pas un mois, Jacques vous adressait ce mot d'ordre magnifique: „Aidez la France à VAINCRE!“

Or, en trois semaines, nous avons assisté au douloureux écroulement de nos espérances humaines. Nous nous étions crus sûrs de la victoire, et ce fut la défaite.

Des milliers et des milliers sont aujourd'hui des réfugiés: avec leurs familles, ils ont cheminé longtemps sur les routes de France. Combien sont aujourd'hui encore sans nouvelles de leurs papas, des leurs grands frères, de leurs abbés? Combien ont péri dans les bombardements? Peu à peu les tristes nouvelles se sauront et notre peine grandira encore.

~

Notre chagrin est immense.

Mais quoi! notre espoir n'est-il pas plus grand encore? Depuis quand le malheur a-t-il abattu un vrai Français? Et surtout, depuis quand le malheur a-t-il abattu un chrétien?

Ecoutez ce que m'écrir l'un des vôtres, qui a û, lui aussi, partir sur les routes:

„Quelle terrible épreuve! Nous attendions un miracle. Est-il sûr que nous ne l'ayions pas eu? Une victoire trop rapide ne nous ent-elle pas ramenés dangereusement à une vie de facilité? Le miracle

ce sera que la défaite décide tous les Français à faire une France forte, unie, chrétienne."

Voilà ce qu'on doit dire, quand on a du cran, quand on est sûr que le Bon Dieu nous aime et qu'il est notre Père. Oui ou non, le croyons-nous? Alors, tâchons de comprendre pourquoi ça s'est passé comme cela, et tâchons de voir ensemble ce que nous avons à faire.

Pourquoi ça s'est passé comme cela? Je suis sûr que vous avez tous gravé dans votre coeur les paroles du grand Maréchal qui est désormais notre chef:

— L'esprit de **jouissance** l'a emporté sur l'esprit de **sacrifice**.

— On a **revendiqué** plus que l'on a **servi**.

Vos grands frères et vos papas, malgré leur héroïsme splendide et dont vous pouvez être fiers, ont été vaincus parce que nous n'étions pas assez forts; or nous n'étions pas assez forts parce que, pendant ces vingt dernières années, on n'a pas voulu **faire des efforts**.

Ce que nous avons à faire? Ah! vous n'avez qu'à continuer, tout simplement, à vivre votre magnifique idéal.

C'est votre heure maintenant. La France est encore libre, vous pouvez en remercier Dieu, car tout était à craindre. La France a des chefs, et ces chefs comptent sur vous. Ce qu'ils demandent aux Français, c'est justement ce qu'enseignent nos 12 principes: **effort, sacrifice, droiture, ardeur au travail, esprit de service.** Et surtout ce que nous dit notre Loi: **Aimons-nous les uns les autres.** Pour nous, ça ne change pas: continuons!

Ce sera dur, mais ce sera beau. C'est vous, en grandissant, qui ferez une France toute neuve, recueillie dans le souvenir de ses morts mais connaissant tout de même la joie grave du beau travail, une France au coeur vaillant, une France qui aura retrouvé — qui retrouve un peu plus chaque jour — son âme chrétienne.

Pályázat. VI—VIII. osztályosok számára. Fordítsátok le magyarul és stílusosan. I. díj: 150 P, II. díj: 1— P, III. díj: 3 lappéldány a következő számból. — Határidő: szeptember 20. — Csak azok pályázhatnak, akik otthonról nem tudnak franciául.

„Jézus Szíve Apostola.“ P. Biró Ferenc S. J. emlékezete. (Irta Petrich Antal S. J. Korda R.-T. Budapest. 250 l.) Aki érdeklődik szociális kérdések, gazdasági bajok orvoslásának módjai iránt, föl-tétlen olvassa el ennek a szent életű, izzig-vérig apostoli lánglelkületű jésuitának az életrajzát. Szószoros értelemben *modern* apostol volt. Üdvös lenne, ha mindenki, aki a néppel foglalkozik, az államférfiak is, ezt a könyvet íróasztalukon tartanák. Előszavát † Bangha Béla S. J. írta.

Lapzárta után.

Bodrog úr, egy közismert diáklap nyaraló szerkesztője, borítékba helyezte megígért cikkeit és megcímezte. Meggondolatlan pillanatában még a feladót is felírta reá pontos címével, majd, mint aki dolgát jól végezte, felsóhajtott: „Részemről az ügy el van intézve.“

Ebben rejtett óriási tévedése. Nem telt bele egy hét, — már lapzárta után volt, — mikor gyanus küldemény érkezett szerkesztőségéből. Rövid, sőt sürgönystílusú levél volt:

„Szeptemberi szám helyezett kétségbeejtő stop Munkatársaink elárultak stop Tartózkodási helyük ismeretlen stop Recensens rájuk, egyben küldj sürgösen cikkeket stop Imádkozom érted és a lapért stop. S. o. s. . . . S. o. s.“

Alulírott a lap felelős szerkesztője volt. Bodrog úr mindenekelőtt megállapította, hogy a helyzet súlyos, de nem kétségbeejtő. Megmenthető azáltal, hogy egymaga írja meg a lapot az „En ujságom“ jelígre. Szó, ami szó, a lapot munkatársai elárulták. Ott volt például — magas színvonalú sajtótermékről lévén szó — francia rovat szerkesztője, aki mindmáig még a füle botját sem mozgatta. A pesszimisták már kezdetől fogva úgyis halvaszületett eszmének nevezték a francia-rovatot.

Bodrog úr tehát sebtében meg-

írt néhány cikket, (már úgyahogy), majd azon elmélkedett, hogy mikép lehetne hasonló esetek előfordulását a jövőben megakadályozni. Erre a célra legalkalmasabbnak látszott egy „Szerkesztői üzenetek“ fedőnév alatt megjelenő rovat. Bodrog úr mindjárt ki is próbálta.

P. o.: Felszólítjuk X. Y. urat, hogy megígért cikkeit ezentúl pontosan és lehetőleg s. k. jelzéssel ellátva küldje be. Ellenkező esetben nevét az I. egyenletbe helyettesítjük és a következő számban megjelenő II. egyenletből levonhatja a maga következtetéseit, stb., stb., stb.)

Mikor Bodrog úr ennyire jutott elmékedéseiben, papírra vetette az egész gondolatmenetet, borítékba tette, és „Akinek nem inge, ne vegye magára!“ jelígre beküldötte lapjának.

A munkatársak az Arany-Ezüst első számának lezámolása után megkapták tiszteletdíjukat. Így szolgálja a lapunk a Diákaptár eszméjét. Együttal felszólítottuk ifjú olvasóinkat, hogy írjanak cikkeket: novellákat, verseket, közérdekű elbeszéléseket, stb.-t. Akik jól beszélnek a német vagy a francia nyelvet, írjanak ezen a nyelven röviden, érdekesen és könnyed stílusban. Ők kapják a legnagyobb tiszteletdíjat.

Linoleum-klisé készítése tervbe van véve. Az ÜFI ezáltal értékes szolgáltatokat tehet lapunknak.

Modellezést a Diákaptár alsólok részére még az év folyamán megindítja, ha a körülmények és az anyagiak engedik.

Latin, német és francia pályázatunkra ezúton s felhívjuk mindenki figyelmét. Ha a lap anyagilag is jobban fog menni, a pályadíjakat emel-

ni fogjuk. Ezek a pályázatok pótolják a rejtvény rovatot. Elő tehát a szótárakat és küldjeteke be minél többen szép magyaros fordítást. A lap ezzel mozdítja elő az idegen nyelvek tanulását.

A ricinus mag természetéről minél előbb számoljatok be a Diákkaptár fiókgazdái nál.

Kongreganisták már szeptember 9-én megtartják első évnívító gyűléseit és előkészülnek a választásra. A Kis Boldogasszony-napi szentáldozásról pedig senkisémet felelőzik meg. Imádkozzatok az új prézert és a megválasztandó tisztviselőért.

Cserkészek ügyis légtalmai szolgálatra készenlétben állanak s a múlt év végén Te Deum-ot nem tartottak, a munka sem szünetelt, alulról gyűlés nem lesz. Az első parancs-hirdetés szokott módon a közös gyónás előtt lesz. Első félévi tagdíját, egy pengőt addig mindenki fizesse be.

„Rikkancsainknak“ előre is hálás köszönetet mondunk a lap terjesztéséért. Fáradságukért az eladott lappéldányok után 4 fillért megtarthatnak.

Részvényeseink. Most bocsájtottuk ki az Arany-Ezüst R.-T.“ egy pengő névértékéről szóló papírjait. Ára „a hivatalos árfolyam szerint“ 1'10 P. Jegyezhető a lap anyagi vezetőinél. A részvény üzleti vállalkozás támogatását jelenti, a R.-T. alapítókét gyarapítja, s mint „részvényes“ részvesz a vállalkozás jó- és balsikerében. Ha a vállalkozás csődöt mond, pénze legtöbbször elveszett, de ha jól sikerül — ami nálunk biztos, — akkor az év végén befektetett tőkéje megsokszorozódhat, sőt az is előfordulhat, hogy a járuléka kétszer akkora, mint a tőke. Az „Arany-Ezüst R.-T.“ az Igazgató-

ságtól jóváhagyott alapszabály értelmében a tiszta nyereség 25%-át a részvényesek kapják. A R.-T. öszszesen csak száz részvényt bocsájt ki. Ajánlatos tehát a gyors jegyzés.

Leventeegyakorlatok a jövő iskolai évben délelőtt lesznek. Főtisztelendő paterek és magisterek is beálltak a leventeoktatói karba. Majd amikor harsány katonai vezényszó mellett glédába sorakoztatják a leventéket, fog meglátszani a vakációi tréning hiánya. De az új oktató urak simára kalapálják egyiknek a púpját, a másikkal lekonyuló orrát peckeli feljebb, amott a csirkemellre, meg a túltáplált gyomorra hullik kemény korholása.

A hetégyűjtés szeptember vége felé kezdetét veszi. Bővebbet az osztályok fiókmegbízottainál.

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásáért nyit üzlet.
Férfi-ésnői divatru különlegességek

Regősnél

Pécs, Király-utca 1.

A Diákkaptár fémgyűjtésének programja. Az új tanévben újra megindul a vas- és fémgyűjtő munka. Irányítója Légrády László VII. o. t. A fémnapok hetenkint háromszor lesznek: kedden, csütörtökön és pénteken 7 órától 8-ig a legalsó folyosón. Az Árellenőrzés Országos Kormánybiztosa a következő árakat jelölte meg:

Öntöttvas töredék kg-ja 10 fill.
Kereskedelmi öntvényhulladék: 6 és 5 fill.

Nehéz (tömör) kovacsolt vashulladék: 4 fill.

Kereskedelmi vashulladék 3 fill.

Fekete bádoghulladék: 1 fill.

Vörösréz hulladék: 98 fill.

Sárgaréz hulladék: 63 fill.

Ólomhulladék: 33 fill.

Horganyhulladék: 17 fill.

Alumíniumhulladék: 50 fill.

Bélyeghulladék (le nem olvasztott) lev. lapon 1'50 P, levélen 2— P.

Törött üveg (egyre-másra) 2 fill.
Ha az üveg teljesen sértetlen, az átvevő kereskedő alkalomadtán szabja meg az árát.

Papírt még nem szedünk be, azért csak gyűjtés, s amikor a kereskedővel jó árban megegyezünk, hirdetni fogjuk.

Az elmúlt iskolai évben nem kapták még meg pénzüket a következők: Légrády István II. A. 1'96 P, Lassányi László III. B. 0'48 P, Korde Jenő III. B. 1'05 P, Szibert László III. A. 0'28 P. Átvehetik Légrády László VII. o. tanulónál. A vakáció alatt M. Bóday vagy M. Nagynál átadott vas- és fém árát M. Nagy Zoltánnál vehető át. A kiosztott bélyegeket szorgalmasan gyűjtés, s amikor a kereskedővel jó árban megegyezünk, hirdetni fogjuk.

ÜZENETEK

Sennyey László gr. VII.: Inkább francia és német cikkeket kérünk tőled. — Futár Rajmund és Lőrincz László VI.: Csak helyszűke miatt maradt ki, jövő számban hozzuk. — Kövesi Gyula VIII.: Kitiűnő a Propagandá-d. Jönni fog. — Bencze Akos III. A.: Hát érdemes dohányozni? Mivel nem érdemes, azért jövő számban feltétlen hozzuk. Addig te se dohányozzál, hanem írd minél több hasonlót. A léonéum kliséjét is tanul meg. — Kiss Gábor VII.: Átalakítjuk. — Boglári L. és Z. VIII.: Jönni fog. Várjuk a latin hexametereket. — Simon Tibor VII.: Várjuk a további vice-gyűjteményed. — Fényes Miklós VII.: Te leszel a mi Harcosunk? — Csernyánszky G. és Pejacsevics M. gr. VIII.: Hol kétek az éji komályban?

Kézirat gyanánt.

Főszerkesztők:
Sipeki Balás István VIII.
Pártos László VIII.
Anyagi vezetők:
Rudolf Ernő VIII.,
Légrády László VII.

Főmunkatársak:
Honti Ernő VII.
Kövesi Gyula VIII.
Németh Árpád VIII.

Szerkesztésért és kiadásért felelős: **Bodolay Gyula S. J.**

Lapzárta szeptember 25.

Legközelebbi szám október 6.

Csak egy évi előfizetést fogadunk el. A Piusban 1'20, postán 2 P.

Megjelenik egy tanévben 8 alkalommal.

Vásároljatok a lapunkban hirdetett cégeknél.

Iskolaruhát, cipőt, tanszereket

„Takarékoság” KÖNYVRE

vásároljunk 6–7 1/2 havi hitelre.

Férfi- és fiúruhák, kabátok, magyar ruhák

))**BAROSS**((
FÉRFI RUHAHÁZ

Cégtulajdonos: ORNÓDI ISTVÁN
IRGALMASOK-UTCA 12. SZ.

Szent Antal Bazár

KEGYSZER ÉS KÖNYVKERESKEDÉS
PÉCS, Ferenciek-utca 35 1/2 szám.

Lévai zseblámpa, villany-
égők, szerelési
anyagok nagy
raktára

Ferenciek-utca 11. szám. Telefon: 14-54.

Dr. Vámos *Drögéria*
Osgyáni *Optika, foto*
Városház-épület. Telefonszám: 25-17.

Egyedüli keresztény bőrdöns Pécsen
Schneider József
Pécs, Király-u. 42. Lyceum-épület.
Bőrdönsök, iskolatáskák, retikülök,
péntzárcák nagy választékban
„BIZALOM” bevásárlási helye.

Előírással és stilszerű magyar ruhákat készít

Schmidt Imre uriszabó
Pécs, Perczel-utca 18. szám.

A Nemzeti Önellátási Alapból létesült cég.

KÁLÓZDI ERNŐ
kötött-, szövött-, rövidáru-
és szabókellékek üzlete
Pécs, Irgalmasok-utca 10. szám.

Klobucsár kávé
Pécs, Király-utca 44.

Angster József és Fia
Orgona- és harmóniumgyár
Pécs, József-utca 30. szám.

Solt (Schwarcz) Dénes
kelmefestő és vegytisztító Pécs, Mária-utca 39.
A szent Flóriánhoz.
Aranyéremmel kétszer kitüntetve.

özv. Dragila Antalné
Üveges és
képkeretező
Pécsen, Széchenyi-tér 8.
Tel.: 28-51.
Nagy választék kép-
keretben és szentképekben.

JHS
ARANYMELÜST
Hártszegi

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIAKAPTÁR

III. ÉVF. 2. SZÁM. 1940. OKTÓBER 6.

TARTALOM

VEZÉRCIKK

Pántos László, VIII. o. t.

SZÉKELYEK

Csernyánszky Géza, VIII. o. t.

ERDÉLY SZELLEME

Németh Árpád, VIII. o. t.

ÚJ MAGYAR TÍPUS

Széchenyi György gr., VIII. o. t.

LEVÉL ERDÉLYBE

Wolfford Béla, III. A) o. t.

VILÁG

Fátray Antal, V. o. t.

SZEKELY BÜCSÜ

Rudolf Ernő, VIII. o. t.

A LAJHÁR ÓRS

SIEBENBÜRGÉN-MARSCH

Halász Antal, VII. o. t.

REGENYPÁLYAZAT

Balás István, VIII. o. t.

DAR NATIONALITÁTENPROBLEM

Balás István, VIII. o. t.

POURQUOI

Pejacsevh Márk gr., VIII. o. t.

TRANSYLVANIA REDJIT

Balás István, VIII. o. t.

HÍREK

HÁT ERDEMES DOHÁNYOZNI?

Bence Akos, III. A) o. t.

SZERKESZTŐI ÜZENÉTEK

BÉRCES HÁRPÁT ORMÁN ÖRT ÁLL...

ÁRA 20 FILLÉR

ISKOLAI formaruha anyagok, intézeti kelengyék, ág- és asztalkészletek, paplan, szőnyeg, függöny, szövet, selyem, vászon árak meglepő nagy választékban, olcsó, szabott árakon

Schön Tivadar és Tsa kft.

Pécs, Széchenyi-tér 8. sz. — Telefon: 14-22. — Takarékoság!
Textilárukban vezető szaküzlet.

Jó órákban nagy raktár

Bálint István

Király-u. 11. Színházzal szemben.
Telefon: 14-60.

VÁSÁROLJON

a **Szent István Társulat**
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

Telefon: 11-79. - Pécs, Széchenyi-tér 17.

HITEL OTTHON!

Iskolai és sportcipők, futball és atlétikai felszerelések legolcsóbban
TAKARÉKOSSÁG

Quintu

cípő- és sport-
szaküzletben

Király-utca, Városház-épület.

KERTÉSZ KÁROLYNÉ

Galambo Gizella
KALAPOSMESTER
női és férfi kalapüzlete

Pécsett, Király-utca 39. szám alatti házban,
a Lyceum-templommal szemben.

Diáksapkák nagy választékban

A magyar ifjúság boltja a

SZENT IMRE
KÖNYVESBOLT

Pécs, Jókai-tér 6. Telefon: 22-62.

OPTIKA FOTO JÁTÉK

BÁNFAINÁL

CASINO-PALOTA

Saját készítményű férfi,
fiú, gyermek átmeneti, víz-
mentes, teveszór, zsinóros
magyar ruhák

a legnagyobb választékban

Csonka-Magyarország legnagyobb
mérték szerinti férfiszabó üzeme

Páll Ödön

Takarékossági könyvecs-
kére 6—7¹/₂ havi hitel.

ARANY-EZÜST

A Pécsi Püsi Diákok lapja

ALAPÍTOTTÁK AZ 1940-BEN VÉGZETT NÖVENDEKEK
SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVFOLYAM
1940. OKTÓBER HO

2. SZÁM

A SZENVEDÉS JUTALMA

A trianoni bilines egy része megolvadt az igazság tüze-
ben. A súlyos, átkos teher, mely huszonnégy éven át a fájdalom
könnyárjának kimeríthetetlen forrása volt, megszűnt.

Ma az öröm gyöngyeseppjei ragyognak aggnak és fiatal-
nak a szemében egyaránt.

Örül velünk a természet. Az őszirózsák ott büszkélked-
nek a honvédsapkák mellett. A keleti Kárpátok évezredes ge-
rineei örömmámorban úsznak. Örülnek, mert ezután újból ma-
gyar katonát tarthatnak ölükben, a gyönyörű Erdélyben. A
templomok harangjai is vígan hirdetik a föltámadást. Hála-
éneket zengő csilingelésük felhatol az egek kék kárpitján ke-
resztül az Úrhoz és a magyarok Nagyasszonyához.

Hazánk Patronája, akinek följajánlotta szent István ezt a
Kárpátok koszorújával körülvevett országot, vigyázott ránk ezer
éven keresztül. Ha kellett, büntetett, de szenvedésünket sem
hagyta jutalom nélkül.

A világháború előtti romlott, liberális szellemű nemzetre
büntetés, gyász és gyötrelmes huszonnégy év várt. Most mikor
a szenvedés lángjában megtisztult a magyarság és a salak le-
hullt, újból kiterjesztette fölnék áldásos kezét a Szent Szűz.
Neki köszönhetjük, hogy most ott leng a háromszínű magyar
zászló a Hargita csúcsán.

A pajkos szél belekapaszkodik a fenséges trikolorba és
lobogtatja a még idegen uralom alatt lévő testvérek felé. Föl-
fől esap a remény színe, a zöld, mely azt üzeni: „Ne féljetek!
A trianoni műhely, ahol ezt a láncot kovácsolták, nincs többé.
Hamarosan jövünk, mert győz az igazság!”

Pártos László, VIII. o. t.

Székelyek

A délkeleti Kárpátok ölében él már ezer esztendő óta a székely nép. Maga a székely nép bolgár származású hadifoglyok. Levente, Árpád vezér fia, Etelközben a bolgárokon aratot diadala után hadifoglyokat ejtett, közel ezer legényt. Ezek a honfoglaláskor várőrök lettek Árpád falvaiban, Pozsony, Baranya és Bihar vármegyék néhány falujában. Majd 1150 táján véglegesen mai földjükre telepítették át őket.

Kiváltságaikat II. Ulászló királytól kapták 1499-ben. A marosi székelyeket hat kapitány telepítette le, és ezek lettek az örökös falunagypok is. Családjaik 24 ágházra szaporodtak. Csak ágházi székelyek az igazi nemesek, primorok. A második rend a lófő. A harmadik a gyalog székely.

A székelység összefüggő nyelvetterületet alkot. Sok régiséget megőriztek szavaikban és nyelvtani alakjaikban. Nyelvjárásaik két csoportra oszlanak: a nyugati székelység őző, a keleti székelység ező. Volt írásuk is, mely a fába vésett rovásírásból keletkezett.

A székelység sok vérrel pecsételte meg szeretetét hazája iránt, különösen a szabadságharc és a világháború vérvivataraiiban. A huszonkétéves oláh elnyomatás is kemény megpróbáltatásoknak tette ki nemzeti érzésüket. De nem szüntek meg bízni az igazság erejében, és így kérték Istent fohászaikban:

*Maroknyi székely portlik, mint a szikla,
Népek harcától zajos tengeren,
S fejjük az ár szűszor elborítja,
Ne hagyj el Erdélyt, Erdélyt, Istenünk!*

(Székely himnusz.)

És Isten nem hagyta el Erdélyt. A keserű álomból felébredt a székely. És az erdő zúgása, a patak csobogása, a harang éneke, a madár dala a megnagyobbodott Magyarországot köszönti...

Cserynászky Géza.

„Ott, ahol az összes bankok, gyárak, kereskedelmi vállalatok vannak, ezek diktálják még a földgazdaságot is, a művészetet is, az irodalmat is, még a divatot is — és csinálják a sajtót monstrum-nyomdáikkal.

Ezek diktálnak Krisztus ellen, az ő Egyháza ellen!” — Mondotta egy beszédében 1912-ben P. Biró S. J.

ERDÉLYFÖLD SZELLEME

... Ezerkilencszázhuszonhárom ...

Egy csendes, napos őszi délután Márton apó kiült a „Mohos” barlang szájához. Karja a botján, feje a karján, ősz fürtjei csapzottan hullanak barnára cserzett kezefejére. Magábarokadtan ül... Gyík surran el a csizmája szárán, megmozdul, révetegen feltápaszkodik.

„Anikó!”

„Itt vagyok apókám!”

Barna, fiatal leánya szalad oda a vak öreghez és karját karjába öltve megindul a keskeny ösvényen. Az öreg kifárad, leül a föbe; a lányka melléje.

„Mesélj, napó!”

„Nem szabad... Én ugyan nem törődöm magammal, de titeket féltlek. Nem beszélék, mert lázitonak mondanak!?”

„Napó, mesélj! Nem hallja senki!”

Erdélyország a székelyek hazája. Ezért a sovány földért omlott sok lófő székely vére. Ezért a földért adtam szemem világát is. Ennek a földnek szelleme van! Ezt én mondom, Ulus Márton!

Tündér szép asszony! Nyáját, hószőrű nyáját hajtva vonul el a Hargitán, ha reményt akar adni nekünk. Itt lakik a Mohos mélyében. Eljön az a nap, mikor ez a szellem elsöpri innen ezt a bocskoros zsandárnépet!

... Eljön, eljön!... Mert!...!
„Hej, te vén varjú, már megint káromsz? Lázítsz? Vasra és mars! Bekísérni! Majd meghajtom én a te makacs nyakadat!”

És négy marcona, durva oláh lökösi Márton apót. Pedig vak és még-

se támogatják, tehetetlen és mégis ütök, verik!?!... Botladozik, elesik, felrángatják, taszigálják... végre holtan zuhan le. Az út szélére rúgják és otthagyják...

~
Még alig bujt ki a hold... sápadt fény kúszik át a fák kusza lombjain. Tücsök cirpelnék egyhangúan... cirp, cirp, cirp...

Anikó egész nap bujkált az erdőben; most előjött, megkeresi vén Ulus Márton. Surranva szalad. Egy-egy sugár sápadt arcoeskájára hull... Halkan felsikolt... s ráborul Márton-apó összetört, testére... Összeszedi magát... leveszi a halott nyakáról a kürtöt, kezéből a botot és kiveszi napó ruhája alól a vértől ázott piros-fehér-zöld szalagot. Fel-emeli a tetemet és odacipeli a barlanghoz, majd eltűnik vele...

... Ezerkilencszáznegyven ...

A Mohos előtt földbeszűrre vándorbot, rajta szűr...

~
Oláh katonák rakodnak, költözöknek. A székely atyafiak nagyokat nevetnek a farkastekintetű, dühös bocskorosokon.

„Igaz volt annak a vén varjúnak... feltámadt e föld szelleme... az ördög!...”

~
Már leszállt az alkony. A csillagok sziporkázva hunyorgatnak. Langy szellő susog. Minden oly sejtelmes!

A Mohos előtt tündéri jelenség. Talpig fehérbeöltözött gyönyörű asszony, mellette sudár hajadon, Anikó! Odaadja a kürtöt, a Tündérnek, az

betelűj. Hosszan... Elesen csap ki a hang, hogy aztán szivetsimogató szelíddé váljon; majd édes, rezgő imát sóhajtt az Egek Urához...

Eltűnt... Anikó ottmaradt... Fogja a kürtöt, a barlang kövein töri össze. Nem lesz már szükség reá! Ki-

bontja a véres piros-fehér-zöld szalagot, megcsókolja...

„Férfivér, székelyvér e színeken: erő, becsület, szeretet!

Magyar! Testvér! Asszonykőny a véren... Testvér! Fogadd! Tied!”

Németh Árpád, VIII. o. t.

ÚJ MAGYAR TÍPUS!

A Dunamedence 20 éven át új sorsra várt!

**A mi sorsunkra,
a mi vezetésünkre,
a mi útmutatásunkra!**

Most beteljesedett a vágy. Rövid két év alatt közel 70.000 km²-el gyarapodtunk. Mi lettünk a Kárpátmedence igazi vezetői, hangadói! Milyen sorsot adhatunk az itt élő népeknek? Mi által erősödünk meg annyira, hogy a politikai viszonyok rosszabbodása ne okozhasson újabb Trianont?

A most elért eredményeket a háború utáni nemzedék és a régi harcosok hallatlan, tiszteletet parancsoló munkájának köszönhetjük. De a legfontosabb, amivel *egyedül* érdemelhetjük meg a vezetést és ami hazánk fennmaradásának alapja, még nincs beteljesülve.

Ez egy öntudatos, a nemzet minden rétegében élő, minden tagját egységbe fogó *keresztény magyar* szellem.

A *keresztény* szellem a szentpáli emberesmény: „Öltsétek magatokra az új embert!” Modern kifejezéssel ez *istenfajta* ember.

A *magyar* szellem alakítását így fejezhetjük ki: „Teremtünk lelkünkkel valamit a lelkünkbelől, ami olyan mint a lelkünk.” (Ády) Teremtünk magyar lelkünkkel magyar léleknek való szellemet; a szentpáli emberhez méltót.

Ebből a kettőből, az „új” keresztény és a lelkünkbelől teremtett magyar szellemből alakul majd ki a Sik Sándori „Szent Magyarorság.”

Az *istenfajta* magyar: az előttünk lebegő cél.

Megvalósítani magunkban, másokban, minden magyarban: ez szent kötelesség!

És most, hogy a leomló határok felett ismét egyesültünk Erdélylyel, nem a diadal öröme tölt el bennünket, hanem csonka létünk teljesebbé válásának öröme. Mert területileg, politikailag, de szellemileg is megerősödöttünk az ősi erdélyi szellemmel, melyet szintén bele fogunk építeni az új keresztény magyar típusba.

Ez a szellem lesz záloga jövőnknek!

Vele bátran lehetünk a Dunamedence vezérei!

És akkor nem várt hiába Európa e része a *mi* sorsunkra!

Széchenyi György gr., VIII. o. t.

Level visszatért Székely testvéreimhez!

Kedves Székely pajtásaim! Én is elolvastam a Lurkót, mely a Magyar Cserkészben jelent meg és meg mondhatom igen meg tetzet a Csiki havasok kis lurkója. Azota én is ilyen szeretnék lenni. Megvan e még Mózes Aron bácsi síremléke. Tudom, hogy gondoztátok. Hát az a barlan meg van még ahová Lurko urfi bujtatta a nemes székely népeket az olájók bocskorossai elől? Ha el megyek a Szováta-i cserkész tá borunkba, nekem pajtik mutasatok meg.

Csiki hegyek kis durkó baj társaim! Imádkoztam éretetek, hogy mi előb szét tépjük a rajtok taposóló oláh pocskort. Végre szét szakadtuk. Az osztály fonok ur mesélte, hogy 1919-ben Öt is becsugták az olájók és pocskorukal rugtalták, de akkor még erős lehetett rajtuk a pocskor úgy látszik hogy csak rúkdalkozáshoz értetek, mert a rabbot dolgot szétrúgták. Ha engem rúktag volna bele haraptam volna a lábukba.

Csiki havassok kis lurkó barátaim. A csilagos dákot szétépte 1 ficko medve a másik meg el menekült aranyos-marsch bottjával ki tuggya hova? Ne féljetekek!!! Mos főjunk ösze 1 Iséges nagy magyarországa.

Legyüng lesült erővel védelmezői Magyar hazángnak és dolgozunk hogy minél előb vissza maratt testvéreink is osztosz hassanak a Magyarfeltámadás örömeiben!

Mindent visza!! Tápláljátok a Csiki Havasok medvét!

Szeb Jövöt!

Wolford Béla.
pijuzsi tanú ló

Elsősök! Ki fedez fel ebben a szép levélben legtöbb hibát? Mutassátok meg, hogy tudtok magyarul helyesen írni! Aki a legtöbb hibát beküldi a szerkesztőségbe, kap tőlünk 50 fillért és 1 pld. Arany-Ezüstöt. II. díj: 2 Arany-Ezüst, III. díj: egy mozijegy a Pius legközelebbi mozielőadására. Beküldési határidő október 25.

Világ...

Világ! benned nincsen semmi,
ami téged mentene.
Világ! benned nincs semmi más,
mint a szennynek tengere.

Világ! benned nem találok
semmit, ami vonzana.
Világ! benned semmi sincsen,
csak a bűnnek rút sara.

Kis kertedben nincsen más,
mint tövis, gaz és nincs virág.
Bárhogy is tudod takarni,
Ez vagy Világ! Ez vagy világ!

Pátray Antal V. o. t.

SZÉKELYFÖLDI BÚCSÚ

A visszatért Székelyföld egyik legnagyobb nevezetessége a Csík-megyei Kis-Somlyó hegy lábánál elterülő Csík-Somlyó falucska. Ezer meg ezer jámbor hívő zarándokol ide a pünkösdi nagy búcsú alkalmával.

Ez a pünkösdi búcsú 1567-ben vette kezdetét. János Zsigmond erdélyi fejedelem többszöri sikertelen kísérletezés után hadsereggel indult meg, hogy a protestáns vallást Csík, Gyergyó és Kászoszék-ekben (a mai Csík-megyében) elterjessze. István gyergyóalfalvi pappal azonban föllekesítette a hitbuzgó népet, és a fegyverbíró férfiakkal a fejedelmi hadak ellen indult. Ezalatt otthon a nők és gyermekek a csikisomlyói Mária szobor előtt imádkoztak. A Hargita oldalán, a csiki lóp nevé helyen a fejedelem csapatai súlyos vereséget szenvedtek pünkösdi szombatján.

A fényes győzelmet Mária segítségének tulajdonították, és azóta a katolikus székelyeknek valóságos kegyhelye lett Csík-Somlyó. Csík vármegyén kívül Háromszék, Udvarhely és Maros-Torda megyék hívő népe megy Csík-somlyóra, hogy résztvegyen az ünnepélyes körmeneten. Mind a négy vármegyéből tíz-tizenöt község jön külön zászló alatt. Sokszor még az idegenben tartózkodó székely iparosok is hazajönnek erre az alkalomra.

A különböző falvak bevonulása már a pünkösdi előtti napokon megkezdődik. Sokan két teljes napig is úton vannak. Szombat délutánig a távolabb, vasárnap délelőtt a közelebb lakók vonulnak be zászlóik alatt.

Ének és harangzúgás közben indul el a körmenet a templom előtti térségről. Elöl viszik a Mária-Társulat jelvényét, majd utána a papság és végül a nép megy. A menetet a gyimesi csángók zárják be a festői viseletben. Majdnem két óra hosszat tart, míg a menet megkerüli a Kis-Somlyó hegyet. Azután szétoszlik a négy vármegye katolikus székelysége, hogy egy év múlva ismét találkozzék. Csík-somlyó huszonkétéves elnyomatás alól felszabadult, és a búcsú alkalmából szabadon szállhat a fohász a Magyarok Nagyszonyáéhoz.

Rudolf Ernő VIII. o. t.

Cserkészzet

???

(Már címet is lusták írni! Szerk.)

Hat óra. Két cserkész rohog be a pécsi nagyalomásra. Majdnem feldöntenek egy hordárt, de az utolsó pillanatban kikerülve a meg-rökönycödött bácsit, lihege érkeznek a pécsváradai vonathoz. Az egyik kocsi ajtajában hosszú cserkész áll, az óráját nézi.

— Végre itt vagyunk mind a hatan. Szervuszatok! Persze, két perccel az indulás előtt kell jönni. Siess Enci! Gyertünk Nusi!

— Várjál öregem, csak lassan a testtel. Azt hiszed, hogy ez csak úgy megy. Ekkora hátizsákhoz emelődarú kellene. Na, segíts már Jenő, erőltess meg kis kacsóidat.

— Ez neked súly?! Az én csomagom alatt egy teherkocsi is fel-sóhajtana, sőt méltatlankodna, olyan nehéz.

— Cipőhúzótok nincs? Másképp úgy látom nem fér be a kocsiba. Na most, hó-rukk! Pfuj! Végre készen vagyunk.

— Beszállás, beszállás, uraim, — szól a kalauz — indulunk. — A forgalmista felmutatja a társasít, és a vonat nagyokat pöfékelve kidöcög az állomásról.

Az egyik harmadosztályú kocsiban pedig végleg elhelyezkedik a hat cserkész. Mindenki érdeklődve nézi őket, mert jóvágású fiúk. Hát még ha tudnák, hogy ők alakították meg az azóta már híressé vált Lajhár őrsöt. Itt van Jenő, a főlajhár. Hivatalosan Lajhár őrs-vezető. Enci a L. segédőrs., Nusi L. vigalmi népbiztos, Lucu a L. főhaszondnok, Stonsz segédhaszondnok, L. szertáros Joco. Bozontos a közlajhár, mert ő olyan lusta, hogy az már szemtelenség. Most sínes itt, csak később jön a többi után. Lusta volt fölkelni.

A csomagtartó vézesen nyikorog az irdatlan nagy hátizsákok alatt. Igaz, hogy kell is ennyi felszerelés, mert három napos tábor lesz a Mecsek egyik, a piuszysta cserkészek előtt még ismeretlen völgyében. Mondanom sem kell, hogy a Hidas-völgyben.

Jocónak, úgy látszik, nagyon tetszik valami, mert szólásra vetemedik.

Jenő, ezt a tábort megírjuk, de olyan Howard stílusban. Ép tegnap olvastam ki egyik könyvét. Jajj de rendes volt! Jacknek már nem volt egy tölténye sem, mikor revolver durrant a füle mellett, és előugrott Abigil...

— Ki?!? — Hördült fel Stonsz.

— Vagy Ali bég, mindegy. Ne zavarjátok folyton. Szóval előugrott, kezében véres Browning.

— Talán füstölgő! — Jegyezte meg Jenő mint fegyverszakértő. Nem! Véres, a kés volt ilyen a kezében!

— De akkor mi sült el? — Ezt Nusi kérdezte, de már ordítva.

— A kés! Akarom mondani... Hát nem értitek?

Úgy látszik az egyik hátizsák sem értette, mert megúnva a „stílust”, ijedve kelt légiútra, azaz Jócó fejére. Lucu, hogy elkapja, felugrott, persze Jenő lábára, de csak azt érte el, hogy a hátizsáknak az a része vette fel a barátságos érintkezést Jócó orrával, ahol a konzervdobozok voltak. A szenvedő alany szerint ezt készakarva csinálta, de ez minden bizonylan csak aljas rágalom.

Ilyen módon hamar múlik az idő és nemsokára fel is tűnt Vasas-Hird.

— Előkészülni a leszálláshoz, mert aki nem siet, azt ledobom! — fuvolázik édesen Jenő.

A vonat fáradtan zihálva lelassul, megáll. Mint az ejtőernyősök buknak ki az ajtón a Lajhárok.

— Először is rendbe...

— Au, én számár! — Út a homlokára Jócó.

— Was ist los? Miért becézed magad? — Kérdik részvétellel a fiúk.

— Hát a legfontosabbat otthon hagytam!

— Mit?

(Talán folytatjuk.)

Siebenbürgen-Marsch

Übersetzt: von Anton Kalász, VII. o. t.

Der Befehl erging,
Unser Marsch erklingt,
Siegend stürmt heran
Uns're alte Fah'n'.
Seht die Schandegrenz'
Schwindet allsobald;
Unser wartet schon
Volk und Land und Wald.

Glockenklang erschallt,
Bergeshorn ertönt
Zieh'et ein voll Pracht
Uns're Heeresmacht.
Fesseln sind gebannt
Aus dem Szekler-Land;
Bergeshang und Wald
Singet mit Gewalt:

Refrain:

Siebenbürgen, Land der Treu',
Einig sind wir nun aufs neu!
Tapfer, treu von Ewig her
War das Ungarenheer!

Szenációs újdonság!

Tisztelt olvasók! Köztudomású, hogy az Arany-Ezüst vezetősége mindig arra törekedett, hogy a lapot az egész diákság közkinésévé tegye. Ezt a célt szolgálta a nyáron kiírt novellapályázatunk, ezt szolgálják különböző idegennyelvű rovataink, melyek a díjakon kívül lehetőséget adnak, hogy mindenki az élő, társalgási nyelvben gyakorolhassa magát. Azt akarjuk, hogy az egész Pius egygyéforrjon az Arany-Ezüsttel, ezért most új pályázatot teszünk közzé folytatásos regény alakjában. Első részét itt közöljük, folytatásait már ti fogjátok írni. Vegyétek tehát fel az esemény fonalát ott, ahol elhagytuk, és kiki írja meg maga a folytatást. Körülbelül 1—1½ oldalra terjedő részt részletesen, a többit vázlatosan. A legjobb folytatást 1 P lefizetése mellett közöljük; így írjuk meg a regényt számról-számr. Ragadjatok tehát tollat és írjatok. És aztán ne mondjátok, hogy a lap unalmas, hiszen mindenki javíthat rajta!

Címe nincs.

Sáray Péter kilépett az utcára. Borzalmas idő volt. Erős szél rázta a kopasz dunaparti fákat és éles hókristályokat fújtt Sáray arcába, amint főlhajtott gallérral sietett a villamosmegálló felé.

Vadas Béla barátját volt meglátogatni, akivel egy éve ismerkedett meg Spanyolországban. Bélát a kalandvágy vitte Franco tábornok zászlaja alá, Pétert azonban más. Ő vegyész volt a csepeli löszgyárban és olyan robbanóanyagot talált föl, mely hatásában az összes eddigig fölülmúlta. Ennyivel azonban nem érte be. Gyakorlatban is ki akarta próbálni és így 38 ószén leutazott a forrongó Ibériába. Minthogy mindent önmaga állított elő titokban, csak a terueli újívi csata idején tudott harcba lépni, de ott mindjárt az első nap hat vörös tankot tett harképtelemmé saját töltésű gránátjaival, ami nagyban megnyugtatta találmánya értéke fölül. A háború befejeztével aztán

hazatért Vadassal, akinek időnkint repülőbombákat töltögetett Barcelona boldogítására és eladta találmányát a honvédelemnek. Azóta békés életet élt.

Csilingelve állt meg előtte a villamos. Fölszállt. Útja ugyan hazáig nem volt hosszú, de ilyen időben nem szeretett sétálni. Így öt perc alatt megérkezett. Fölment a félhomályos lépcsőn, és benyitott az előszobába. Szokása szerint benézett a levelesládába, és a talált levelet szórakozottan bontotta föl, majd belépett a szobába és fölcavarta a villanyt. Elégedett sóhajjal vetette le kabátját, és olvasni kezdett. Valami pénzürről volt benne szó, melyet szolgálataiért kap és csakugyan volt két százas a borítékban.

De ki küldhetett neki 200 pengőt? Megnézte a levelet. M. R. 3. volt aláírva.

— Hát ez meg ki lehet? — törpöngött magában.

Újra kezébe vette a borítékot és meglepetéssel fítyentett. A levél Radó Aladárnak volt cí-

mezve. Persze, hiszen Péter még csak egy hónapja volt ebben a lakásban. Radó az elődje lehetett.

Hanem a dolog határozottan gyanúsnak látszott. Ki ez a Radó? És főleg, ki az a titokzatos M. R. 3?

— Megvan, kém! — kiáltott fel hirtelen Sáray, és erre a gondolatra ösztönösen a Wertheim szekrényre tévedt a szeme, mely-

ben találmányát őrizte. Nyugtalan volt. A szekrényhez lépett, mert meg akart győződni róla, hogy terveit nem lopták-e el, mikor hátulról, ahol nehéz függöny takarta el az ablakot, zajt hallott. Ösztönösen a hátsó zsebéhez kapott és villámgyorsan megfordult.

(Folytatjuk.)

Balás István, VIII. o. t.

Das Nationalitätenproblem in Siebenbürgen

Unser Osten ist heimgekehrt. Das Pflaster der siebenbürgischen Städte erdröhnte unter dem strammen Marsch unserer Armeen und die Rumänen erfahren nun auf eigene Kosten, dasz wir auferstanden sind. Jawohl, wir sind auferstanden und die Wahrheit hat gesiegt. Nicht unsere Wahrheit, sondern die einzige, objektive Wahrheit. Auf Siebenbürgen haben nur wir ein Anrecht.

Vor mehr als tausend Jahren nahmen unsere Vorfahren dieses Land in Besitz. Wo waren die Rumänen damals? Die romanisierten Daken, von denen sie abstammen wollen, wurden, insofern sie in der Völkerwanderung nicht ganz untergegangen waren, im XI. und XII. Jahrhundert in die ungarische Nation aufgesogen. Höchstwahrscheinlich haben sie jedoch zur Zeit Arpáds nicht mehr existiert. Die ersten Walachen kamen nach dem Tatareneinbruch 1241—42 herein, sie waren jedoch noch am Anfang des XIV. Jahrhunderts so gering an der Zahl, dass sie König Andreas III. auf einem einzigen Gut versammelte. Das ist *das erste schriftliche Dokument* von ihnen. Die eigentliche Einwanderung begann erst unter Ludwig dem Großen, aber auch diese beschränkte sich auf das hihin unbewohnte Gebirge. In den Türkenkriegen wuchs nun der walachische Prozentsatz rasch, denn während die Ungarn bluteten und in die Sklaverei geführt wurden, vermehrten jene sich unbehelligt in den Bergen und bekamen aus Moldau neuen Zuwachs. Im Laufe des XVIII. Jahrhunderts stieg ihre Zahl allmählich auf 45—50%, sie waren jedoch zu dieser Zeit noch teils auf den Bergen, teils hörige Bauern. Infolge der Bauernbefreiung von 1848 kamen sie zu so viel Boden, dass bereits jeder fünfte Walache seinen eigenen Grund besaß von den Ungarn blosz jeder siebte. Das sie sich also damals gegen unsere Nation erhoben, ist nicht der Unterdrückung zuzuschreiben. In der zweite Hälfte des vorigen Jahrhunderts entstand in der Nachbarschaft das Regat Rumänien. Von da aus wurden nun unsere Walachen

ständig gehetzt, sie waren jedoch mit unserer Herrschaft vollständig zufrieden und kämpften auch im Weltkrieg treu an unserer Seite. Seither jedoch hat sich die Lage geändert. Die Walachen wurden durch ihre Brüder zu selbstbewussten Rumänen erzogen, die nun das ungarische Joch siegreich abgeschüttelt haben. Hunderttausende von Ungarn muszten den Heimatboden verlassen. 200.000 von ihnen leben im Regat, 50.000 in Amerika, zehntausende aber sind ins Mutterland geflüchtet.

Nun aber ist jene dunkle Nacht vorüber. Auf den Gipfeln der Ostkarpathen weht wieder die rot-weisz-grüne Fahne und bald wird sie auch über dem Süden wehen.

Stefan von Balás.

Pályázat: IV—VII. osztály számára. Feltétel: szép magyaros fordítás. I. díj: 1'50 P, II. díj: 1'— P, III. díj: 3 lappéldány. Határidő: október 25.

POURQUOI... ?

Petit village auprès de la frontière hongrois-roumaine... Une agitation jamais vue, dans les petites maisons blanches. C'est aujourd'hui que les Roumains sont partis; de jeunes garçons balayent la grande rue, ils préparent le terrain pour un tapis de fleurs.

Dehors dans les prés, on cueille déjà les fleurs pour les bouquets et les couronnes... couronnes de Gloire! A la maison, on brosse les robes du dimanche... Une fête!...

Pourquoi cette agitation? Pourquoi même les petits, ont-ils les yeux plus vifs, le regard rayonnant? Oui... ce sont les Nôtres qui arrivent; l'armée jeune, forte et vaillante! Mon Dieu, 22 ans... attendre, souffrir uniquement parce-qu'on était Hongrois! Parce-qu'on aime la terre, cette pauvre terre, si maigre, si arrosée de sang...! Arbres, fleurs... tous rappellent la Patrie!

Et maintenant? Il n'y aura plus de prison, plus de canaille! ... on est de nouveau *magyar!* On se sent libre, le coeur plus léger... une envie folle de chanter!

Nous autres, qui-Dieu merci-sont restés à la Patrie, nous pensons joyeusement au bonheur de ceux qui retournent, et nous voulons aussi être dignes de cette joie! En voyant une partie de notre pays de nouveau libre, nous devons penser, que bientôt c'est à nous de tenir le sort de ce peuple en main. Et de le tenir, s'il est difficile, s'il coute même la vie... pour une Hongrie de deux milles ans...!

Marc de Pejacsevich.

Akik ezt a cikket a legjobban fordítják le szép magyar nyelver, azok között a következő díjakat osztjuk ki: I. díj: 1'20 P, II. díj: 80 fillér, III. díj: 3 lappéldány az „Arany-Ezüst” következő számából, amelyet értékesíthetnek. Csak azok jöhetnek számításba, akik otthonról nem ismerik a nyelvet. (Szerk.)

TRANSSYLVANIA REDIIIT

In parvo vite sumus ad limitem Trianonicum. Omnes gaudent. Milites Valachi proficiscuntur relinquentes in aeternum terram, quae non est eorum. Romania magna iam historiae est. Incolae laeti vias verrunt, floribusquae aspergunt. In pratis campisque flores carpuntur ad portas triumphales, domi vestes festae comparantur. Dies pucherrimus, gloriosissimus erit, dies libertatis post viginti annos servitutis.

Quamobrem tanta agitatio? Quare minimi quoque oculis micantibus laetis horam illam exspectant? — Nam nostri venient exercitu novissimo, at fortiore, quam ante. Sine effusione sanguis limitem Carolinum apud „Királyhágó“ transgrediunt, qui in omne tempus iniuriam servare debuisset. Sed aliter eveniebat. Iustitia vicit. Transsylvani viginti annos orabant atque precabant, ut hunc diem viderent, qui nunc adest.

Deinde non erit ultra oppressio neque carcer. Iterum licebit sermone patria orare, Deoque gratias agere pro libertate recepta.

Reminiscamur gaudii illorum, qui redierunt, sed reminiscamur eorum quoque, qui nondum revererunt! Pugnemus pro fratribus, qui nos exspectant, pro Hungaria tota Sancti Stephani regis!

Stephanus de Balás cl. VIII.

Pályázat másodikok és harmadikosok részére: magyaros fordítás: I. díj: 80 fillér, II. díj: P. Pál: Kalandok a vakációban (Korda R.-T. ajándéka). III. díj: 2 pld. Arany-Ezüst. Határidő: október 25.

P. PÁL: KALANDOK A VAKÁCIÓBAN

Meleghangú, szíverősítő kis történet négy jókedvű kisdiaókról, akik szüleik tudta nélkül merészen nekivágnak az Ördögöronnak, de rajtaszetenek. Bőrig ázva, bűnbánóan térnek haza. A szerző saját ifjúkori élményeit beszéli el egyszerű, mesterkéletlen stílusban. A kis könyv a Korda R.-T. kiadásában jelent meg. Kicsinyeknek kedves olvasmány.

B. J.

Okt. 24–26. a lelkiyakorlatok ideje!

Mi a lelkiyakorlat?

A lélek ideje! A csend napjai, hogy Isten szólhasson a lelkünkben. Beilleszkedés a természetfölötti rend sinjeibe, melyen az örökkévalóság felé robugunk! Kábeljavítás, hogy zavartalan összeköttetésünk lehessen Fővezérünkkel, Jézus Krisztussal. A lelki fegyverkezés ideje, hogy békénket szilárdan megőrizhessük! A reformok nagy órái, melyek visszavonhatatlanul elmúlnak, ha nem vesszük halálosan komolyan!!

400 éves a jezsuita rend. Az idén szeptember 27-én volt 400 éves évfordulója annak, hogy III. Pál pápa a Jézustársaságot ünnepélyesen jóváhagyta.

Ha végigtekintjük a jezsuitarend eddigi életét, akkor hálát adhatunk a Gondviselésnek, mert az Egyház legválságosabb korában küldte Loyolai szent Ignácot és rendjét a hit védelmére és megerősítésére. A Jézustársaság ezalatt a hosszú idő alatt mindig a legkészségesebben állott rendelkezésére az Egyház mindenkorai fejének. Ezt az engedelmességet szent Ignác tette a Társaság főerényvé.

Ezt a munkát ismeri el a jubileum alkalmából a „Nosti profecto“ című pápai levél is, amelyet a közelmúltban juttatott el a Szentatyá P. Ledóchowski S. J. rendfőnökhöz. A pápai levél tömör összefoglalását adja a 400 éves működésnek és kiemeli, hogy a rendi jubileummal egybeesik a rendfőnök böles kormányzásának negyedszázados évfordulója is. Különösen kiemeli ezenkívül a Szentatyá a Jézustársaság működését az ifjúság nevelésében és a Mária Kongregációk megalapítását és kifejlesztését. Az iskolákon kívül még mekkora azoknak az intézményeknek a száma, amelyek a hit terjesztése, a betegek, árvák és a társadalmi kiközösítettek érdekében alakultak meg.

A Pius gimnázium ifjúsága is

hálattal szívvel mondott köszönetet a Mindenhatónak és a Magyarok Nagyszasszonyának, amiért mostani válságos időkben a Jézustársaság örökös és szerető védelmét juttatta nekünk osztályrészül, és a Társaság szentjeivel együtt kértük az isteni Szív áldását vezetőinkre és előjáróinkra.

~

Új főigazgatónk. A Katolikus Középiskolai Főhatóság a nyugugalomba vonuló Berkes Ottó főigazgató úr helyébe, akitől hálás szeretettel és kedves emlékekkel búcsúzunk, — dr. Becker Vendel szerdelt tanítóképezdei igazgatót, tanügyi tanácsost nevezte ki a dunántúli katolikus középiskolák főigazgatójává.

Erdélybe bevonuló katonáink sorában két tornatanár urunkat üdvözölhetjük. Vitéz Csokonay Sándor tanár úr címét nem tudjuk. Dr. Kismartoni Károly tanár úr pedig a napokban azt írta, hogy kb. 200 km gyaloglás után vonatra ülhetnek, és jönnek haza. Örömmel várjuk őket, és bizonyos büszkeséggel lessük majd ajkukról a diadalmas bevonulás részleteit.

Cserkuthy László, a cserkészek „Csézi“-je, Szatmár-Németi, Nagybánya, Marosvásárhely után szept. 30-án érkezett haza a motoros csapatokkal. Pécselt ilyen embertömeget még nem láttunk, amely a hazatérő motorosokat, légvédelmieket ünnepelte. Cserkészesapatunk teljes létszámmal kivonult, s a volánál ülő Csézit spontán lelkesedéssel ünnepelte.

Október 6-ikát intézetünk a Pázmány Önképzőkör szép műsorával ülte meg. Ünnepi beszé-

det mondott Fényes Miklós VII. felolvasást tartott Muzslai István VII., alkalomszerű költeményt szavaltak mély átérzéssel Dux Ernő V. és Garay Endre V. osztályú tanuló.

P. Baják S. J., Horváth tanár úr és M. Horváth S. J. szept. 27-én tartották névnapjukat. Fiaik lelkesedéssel ünnepelték őket.

A Diákaptár Orsz. Szövetségének főtítkáráról kaptuk a következő értesítést: „Gratulálok a pompás laphoz!... 20 pengős pályadíjat akarok kitűzni valami gazdasági feladat megoldására. Tanácskozzatok, mit akartok? Mielőbb szeretnék leutazni hozzátok egy előadást tartani... Szeretettel Csanak István.” A főtítkár urat szeretettel várjuk s addig is megtanácskozunk a húsz pengős pályadíj rendeltetését.

A felsősök Mária-Kongregációjának tisztikara. Prefektus: Csernus József VIII. o. t. Asszisztens: Gulyás Endre VIII. o. t. Titkár, jegyző: Kamarás Lajos VIII. o. t. Hitbuzgalmi szakoszt. vez.: Kálmány P. László, Gulyás Endre. Missziós szakoszt. vez.: Bors Tibor, Umbrai Ferenc. Szociális szakoszt. vez.: Boglári Zoltán. Sajtó-irodalmi szakoszt. vez.: Hertelendy Miklós, Vértes István. Világnézetű szakoszt. vez.: Széchenyi György. Jelöltoktató: Varga Pál. Háznagyok: Gergyesi Tibor, Feszli Nándor. Sekrestyés: Ember László. Konzultorok: VII. o.: Muzslai, Mátyássy István, VI. o.: Knauer Gyula, Heszl Péter. V. o.: Berecz György, Bors László.

P. Tornycs Gyula S. J., a kongregáció országos titkára okt. 7-től 15-ikéig Pécssett tartózkodik. Lelkigyakorlatot ad a gyakorló gimnáziumban és a ke-

reskedelmiben. Bizonyára mi is körünkben tisztelhetjük, hallhatjuk majd lelkesítő szavát.

A lelkigyakorlatokat intézetünkben P. Endrődy László S. J. író tartja október utolsó hetében.

Leventegyakorlatok a rendkívüli viszonyokra való tekintettel októberben még nem kezdődnek meg.

A kerületi akadályversenyben, szept. 30-án zuhogó esőben cserkészeink 15 cserkészcsapat versenyőre közül a *negyedik* helyezést érte el. A kerület vezetősége elismerőleg nyilatkozott fegyverzettségükről. Szept. 17-én jelent meg parancskönyvben a csapat új beosztása. Tisztek: vez. Csokonay Sándor, dr. Kismartoni Károly, dr. Völgyes László, Cserkuthy László, Szolnoki Jenő, Vastagh Gyula, Záhonyi Aladár, Szőr Péter, Maróthy Csaba, Palaics Lajos és Regős József. Csapattitkár: Pártos László rajv., sajtóreferens: Csernyánszky Géza őrsv., szerző: Szabó Antal őrsv., könyvtáros: Nagy Gábor és Garay Endre, Otthon-gondnok: Kiss Gábor és Erőss Elek, lapterjesztők: Bene Géza és Weszelovics Miklós. I. raj. rajvezető: Honti Ernő VIII., rover-őrsv.: Rostás Gyula VIII., s. őrsv.: Kövesi Gyula VIII. 2. őrs, őrsvezető: Szabó Antal VI., s. őrsv.: Futár Rajmund VI. 3. őrs, őrsv.: Varga Valér VII., s. őrsv.: Zsámár György VII. 4. őrs, őrsv.: Hirman Ferenc VI., s. őrsv.: Fehérvári Árpád VI. II. raj. rajvezető: Gergyesi Tibor VIII., 1. őrs, őrsv.: Simon Tibor VII., s. őrsv.: Végli László VII. Ujjonok, őrsvezetői: Légrády László VII. és Fuchs Zoltán VI.

Hét legügyesebb leventét a honvédelmi minisztérium költségén intézetünkől is elvisznek Erdélybe, hogy ott bemutassák a levente-munkát. Vajjon kik lesznek a választottak? Két piusista levente pedig, Csernus, Harmath, olaszországi útra megy, hogy ezzel jutalmazzák a vakációban végzett katonai szolgálatukat.

A Pázmány Önképzőkör alakuló ülését szept. 21-én tartotta, melyen megválasztották a tisztviselőket. Az elnöki tisztséget Flerkő Béla VII. o. t. nyerte, míg jegyző Muzslai István VII. o. t. lett. Ügyvivők: Zsámár György VII., Majláth József gr. VI., Fátray Antal V. o. tanulók.

Arany-Ezüst terjesztők. Legtöbb példányt adtak el: Erdősi László III. A) 28 drb., Schmidt Tonesi III. A) 16 drb. és Feszli Ernő VI. 13 drb. *Legtöbb előfizető van a III. A) osztályban: 12 drb.*

Felülfizetők névsora. Kővári János 30 fill., Kaffka Károly 60 fill., Dr. Takáts Dezső 3 P. Nagym. Virág Ferenc püspök úr 1 P. Hannay János 1 P. Dr. Petrányi Rezső 1 P. özv. gr. Pejacevich Márkné 50 fill., Maróthy Géza ezredes úr 1 P. br. Adamovich Capistráné 50 fill., Ft. P. Rector 10 P. — A *Korda R.-T.* könyv-, papír- és kegytárgykereskedés (Budapest, VII., Mikszáth K.-tér 4.) 15 drb. könyvet küldött pályázatok jutalmazására. Hálásan köszönjük.

III. A) és B) osztály nyelvészeti körének elnöke szavazás útján Fuchs Ferenc, alelnöke Risztics György, jegyzői Straszer Kálmán és Bátor József lettek.

Statárium a III. B) osztályban. Kisírt szemű, lógó orrú s a kü-

lőnben hangos osztályban némaságtól megdermedt piuszi kis polgárokat lehetett látni a folyosón. Egy hétig tartott a kemény statárium, aztán belátták, hogy a legokosabb engedelmesen tanulni. Most már vígok, — jelenti a laptudósítónk.

Vitorlázó repülés kb. okt. 15-én kezdődik. Addig minden érdeklődő szereze meg a szülői engedélyt.

Modellezést Szőr Péter cserkésztsízt vezetésével rövidesen megkezdjük. Ingyen anyagot is fogunk kapni.

A linóleum, mivel külföldi gyártmány, igen drága és nehezen kapható. A szerkesztőség igekezni fog olesó és jó minőségű árút beszerezni, hogy mielőbb megkezdhesük a metszést.

Diákaptár hírei

Takarékbetét. Ezen a héten megkezdjük. Az osztálymegbíztottak már tudják teendőiket.

Vas- és fémnapokat is tartunk már. Felvilágosítást nyújt Légrádi László VII. o. t.

Őszi pénzforrás. Szederlevél szárítva 1 kg. 35 fill. Szárított fekete és gyalog-bodza gyümölcse kg-ként 50 fill. Aszalni fűrtökben kell, a szárat aszalás után távolítjuk el. Északi államokban kalácsba mazsolának veszik. Külön kell kezelni a gy. fekete, mint a gyalog-bodza gyümölcsét. Makkot is lehet gyűjteni. A szárított csipkebogyó ára szárítól és kalapjától megtisztítva kg-ként 50 fill. Az elérhető ár még előnyösebb, ha a csipkebogyót egyik

A Nemzeti Önallosítási Alap támogatásával nyílt üzlet.

Férfi- és női divatárak különlegességek

Regősnél

Pécs, Király-utca 1.

oldalán elvágjuk, magját kiszedjük. A szárított csipkehús kilója 1'50 P, a vadrózsamag kilója 30 f.

Kínába elindultak misszionáriusaink. Közöttük van Sebes József S. J. volt piusista is. Szófiából Moszkvába repülőgépen utaztak, onnan tovább Kínába vonaton, mely kb. két hétig tart.

Szegedi teológián, ahol volt magisztereink készülnek a papszentelésre, nyolc szlovák, három

lengyel és két erdélyi tanuló. A nyilvános fakultás kérdése erősen vajódik.

Ricinus szüretelése. Az időjárás ez évben nem kedvezett a ricinusnak. A ricinus akkor érett kellőképpen, amikor a három magot lezáró tok megbarnul, fényét elveszti, és felső rétege megreped. Az érés a ricinus tövön alul kezdődik a főszáron elhelyezkedő alsó fürtön. Szüretelése ősszel, az időjáráshoz igazodva, egyszerre történik. Várhatunk nyugodtan *késő őszig*, a fagyok beálltáig is! Szedését legjobban reggeli órákban intézni, amikor a fürtök még vonódottak és így a szűrős tokok a szedő kezét kevésbé sértik. Napközben zsákarabban végezhethjük ezt a munkát.

HÁT ÉRDEMES DOHÁNYOZNI?

A napokban itt volt a nagybátyám. A gyermekkoráról mesélt. Elmondotta, hogy esett az első cigarettázás s miért hagyta abba a dohányzást, mielőtt még elkezdte volna.

Verőfénys tavaszi nap volt. Előző este hozta haza a szabó az új ruhámat. Igazi, nagyfiús, kabátos ruha. Másodikos gimnazista ruhám, de ebben a ruhában ötödikesnek éreztem magam. Délutánra footballmérkőzést beszélünk meg a fiúkkal, de hát az új ruha, azt hittem, kötelez. En tehát elosontam az első trafikba, és dobogó szívvel, de lehetőleg könnyed hangon kértem egy cigarettát.

Nem volt jó. Köhögtem tőle. De élveztem, mert tilos volt. Egyszeresak fölplisnantok: apám egy barátja jön velem szembe. No most! Eltűntetni a cigarettát! Gyorsan a kabátom alá dugtam.

Barátságos „Szervusz, fiam!” után a veszély elmúlt, de a kabátom egy pengős nagyságú folt maradt. Édes Istenem! Mi lesz most? Itt csak a csoda segíthet! Az este nem is vették észre. Másnap reggel halk suttogásra ébredek. A lány, miközben a ruhám keféli,

Jó fényképeket készít **FODOR ISTVÁN** fényképészmester
PÉCS, gróf Benyovszky Móric-utca 3. szám.

megbotránkozva mutatja anyámnak, tessék nézni, Gyuluska elszakította a ruháját. Vége a világnak, gondoltam. Süllyedne el most velem ez az ágy! De semmi sem történt! Anyám átvette a kabátot és vitte megválni. Aludtam tovább.

„Fiacskám, felkelni!” — hallok édesanyám hangját. A csékja épp oly meleg, mint máskor. „Tessék, a ruhád. Rendbehoztam. Gondold meg, mégerte az az egy-két szippantás, hogy most foltos ruhában járj?” — Megsemmisülten estem vissza az ágyba. Tudja! De miért nem szid meg? Szinte kívántam egy anyai pofont! Szerettem volna magam mártírnak érezni, akit nem értenek meg, akinek „nagy fiú” létere titokban kell dohányozni! És még szemrehányást sem kaptam? Hát érdemes dohányozni? És fu'dokolni a köhögéstől?

Ránézek a ruhámra... Egek! Az égés! Mennyire meglátszik Különös, édesanyám az elszakadt ruhámat mindig oly szépen hozta rendbe, hogy meg sem látszott rajt a javítás! Most nem tudta, vagy nem akarta?

Borús arccal öltöztem tovább és lehorgasztott fejjel mentem az utcán.

Azt képzeltem, mindenki engem néz és rajtam nevet. Dehogy kellett nekem több cigarettával!

Bencze Akos, III. A) o. t.

ÜZENETEK

Pályázatunk eredménye. Német nyelvű cikke-pályázatunkon: 1. díjat nyert: Bors László V. 2. Karattur Gyula VI. 3. Németh Elek VI. *Franzia pályázat:* 1. Mátyássy István VII. 2. Légrády Béla VII. *Latin pályázat:* 1. Kocsárd Miklós III. 2. Bátor József III. 3. Linka Zoltán III. — *Pál István VII.*: Helyszüke miatt nem közölhetjük. *Velle János III.*: Legközelebb hozzuk. *Fényes Miklós VII.*: Képezd magad a verselésben továbbra is. *Linka Z. III.*: Sajnos, nem aktuális. Csak dolgozz tovább. *Légrády Béla VII.*: Németnyelvű cikked kitűnő. Hozzuk. *Mindenkinek!*: Legközelebbi számunkat a Diákaptárnak szenteljük. Gazdasági vonatkozású cikkeket kérünk. — **Kéziratokat** tisztán írjuk, helyesírásra ügyeljünk és a lapnak csak egyik oldalára írjunk.

Kézirat gyanánt.

Szellemi ügyek vezetője:

Sipeki Balás István.

Szerkesztők:

Pejacevich Márk gr.

Cse:nyánszky Géza.

Anyagi ügyek vezetője:

Pártos László.

Megbízottak:

Rudolf Ernő

Légrády László.

Főmunkatársak: Németh Árpád és Kövösi Gyula.

Felelős: Bodolay Gyula S. J.

Lapzártá október 25.

Legközelebbi szám november 5. Évi előfizetés a Piusban 1'20, postán 2 P. Megjelenik egy tanévben nyolcszor.

Vezérgazgató: Honti Ernő.

Főpénztáros: Gábrriel András.

Főellenőr: Gergyesi Tibor.

Csak a hirdetett cégeknél vásároljatok!

Iskolaruhát, cipőt, tanszereket

„Takarékosság” KÖNYVRE

vásároljunk 6–7½ havi hitelre.

Férfi- és fiúruhák, kabátok, magyar ruhák

»BAROSS«
FÉRFI RUHAHÁZ

Cégtulajdonos: ORNÓDI ISTVÁN
IRGALMASOK-UTCA 12. SZ.

SzentAntalBazár
KEGYSZER ÉS KÖNYVKERESKEDÉS
PÉCS, Ferenciek-utca 35½ szám.

Lévai zseblámpa, villany-
égők, szerelési
anyagok nagy
raktára
Ferenciek-utca 11. szám. Telefon: 14-54.

Dr. Vámos Drogéria
Osgyáni Optika, foto
Városház-épület. Telefonszám: 25-17.

Egyedüli keresztény bőrröndös Pécsen
Schneider József
Pécs, Király-u. 42. Lyceum-épület.
Bőrröndök, iskolatáskák, retikülök,
pénztárcák nagy választékban
„BIZALOM” bevásárlási helye.

Előírással és stilszerű magyaros ruhákat készít

Schmidt Imre uriszabó
Pécs, Perczel-utca 18. szám.
A Nemzeti Önállósítási Alapból létesült cég.

KÁLÓZDI ERNŐ
kötött-, szövött-, rövidáru-
és szabókellékek üzlete
Pécs, Irgalmasok-utca 10. szám.

Klobucsár kávé
Pécs, Király-utca 44.

Angster József és Fia
Orgona- és harmóniumgyár
Pécs, József-utca 30. szám.

Solt (Schwarcz) Dénes
kelemefestő és vegytisztító Pécs, Mária-utca 39.
A szent Flóriánhoz.
Aranyéremmel készzer kitüntetve.

özv. Dragila Antalné
Üveges és
képkeretező
Pécsen, Széchenyi-tér 8.
Tel.: 28-51.
Nagy választék kép-
keretben és szentképekben.

Nyomatott a Rákóczi Nyomdában, Pécs, Rákóczi-út 35. (Nyomdaért felel: Keller József.)

ARANYMELÜST

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKAPTÁR

III. ÉVF. 3. SZÁM. 1940. NOVEMBER 5.

TARTALOM

VEZÉRCIKK

Balás István, VIII. o. t.

MAGYAR VIRRADÁT

Nagy Pál, VII. o. t.

ÚJ CIKKSOROZATUNK:

A NEPESEDESRŐL

Balás István, VIII. o. t.

A PRAKTIKUS PÁLYÁK

Németh Árpád, VIII. o. t.

PROPAGANDA

Kövési Gyula, VIII. o. t.

LEGI GYALOGSÁG

Honti Ernő, VIII. o. t.

A LAJHAR-ÖRS

KOCOS

Németh Árpád, VIII. o. t.

CIME NINC

(Folytatólagos regény)

DIÁKAPTÁR

Gábricsl András, VIII. o. t.

EGY „SZECSKA” LEVELÉBŐL

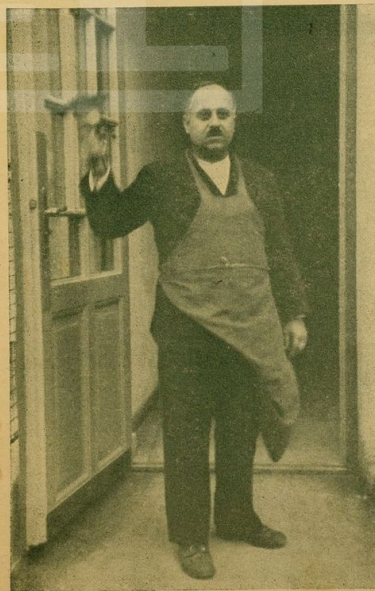
BEKÜLDÖTT KÖNYVEK
HOGYAN SZERZÜNK 10 PENGÓT?
AJÁNDÉK HIRDETŐINKNEK
ÓK

Németh Árpád, VIII. o. t.

HIREK.

PÁLYÁZATOK EREDMÉNYE

ÁRA 20 FILLÉR

JAJ!... vége van a tíz percnél.

ISKOLAI formaruha anyagok, intézeti kelengyék, ágy- és asztalkészletek, paplan, szőnyeg, függöny, szövet, selyem, vászon árúk meglepő nagy választékban, olcsó, szabott árakon

Schön Tivadar és Tsa kft.

Pécs, Széchenyi-tér 8. sz. — Telefon: 14-22. — Takarékoság!
Textilárukban vezető szaküzlet.

Jó órákban nagy raktár

Bálint István

Király-u. 11. Színházzal szemben.
Telefon: 14-60.

V Á S Á R O L J O N

a **Szent István Társulat**
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN

Telefon: 11-79. - Pécs, Széchenyi-tér 17.

HITEL OTTHON!

Iskolai és sportcipők, futball és atlétikai felszerelések legolcsóbban

TAKARÉKOSSÁG

Quattu

cipő- és sport-
szaküzletben

Király-utca, Városház-épület.

Alapítási év: 1810. Telefon: 30-53.

Haas Fülöp és Fiai R. T.

Pécs,

Irgalmasok-utca 4. szám.

Dús választék saját készítményű futó-
szőnyegeken és bútorszövetekben, úgy-
szintén takaró, paplan, linoleum, függöny,
paplanselyem, stb.

A magyar ifjúság boltja a

**SZENT IMRE
KÖNYVESBOLT**

Pécs, Jókai-tér 6. Telefon: 22-62.

OPTIKA FOTO JÁTÉK

BÁNFAINÁL

CASINO-PALOTA

Saját készítményű férfi,

fiú, gyermek átmeneti, víz-

mentes, teveszór, zsinóros

magyar ruhák

a legnagyobb választékban

Csonka-Magyarország legnagyobb
mérték szerinti férfisabó üzeme

Páll Ödön

Takarékossági könyvecs-

kére 6—7¹/₂ havi hitel.

ARANY-EZÜST

A Pécsi Piusi Diákok lapja

ALAPÍTOTTÁK AZ 1940-BEN VÉGZETT NÖVENDEKEK
SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVFOLYAM
1940. NOVEMBER HO

3. SZÁM

Lelkigyakorlatok után

hiányos lenne lelkiismeretvizsgálatunk, ha föl nem tennők magunkban a kérdést, hogy vajjon helyes-e igazságszeretetünk, azaz komolyan keressük-e az igazságot, nem vagyunk-e hiszékenyek. Jogosult ez a kérdés, mert korunkban általános tünet, hogy inkább a tetszetőséget keresik, mint az igazat, inkább az ösztönt követik, mint az észet. Az igazság tudását fölváltotta az igazság érzete, a meggyőződést a benyomás. Nagyobb kelete van a tarka maszlag-nak, mint az átlátszó kristálynak.

Az objektív és a szubjektív világnézet évezredek harca ez. Előbbi képviseli a valót, igazat, rendezettet, általában a kiforrott nyugalmat, utóbbi az újat, a reformot, a változást, általában a szenvedélyes dinamizmust.

Az objektív világnézet tehát az ész világnézete, a szubjektív pedig az akaraté (vagy mondjuk, az akarásé). Minthogy a léleknek mind az értelem, mind az akarat lényeges alkotó része, csak az a világnézet lehet helyes, mely tökéletes harmóniában egyesíti a szubjektív és objektív felfogást. A tiszta objektívizmus azonban utilitarizmusba, egoizmusba vezet, és az önzés, az élvezetvágy hamarosan föltükerekedik az áldozatkészségen. Szemben áll vele a tiszta szubjektívizmus, mely viszont izgága, minden lében kanál embereket nevel, akik képesek a leghőbortosabb eszmék szolgálatába elszegődni és gondolkozás híján tömegemberekké válnak.

Bajosan állíthatnók, hogy napjainkban nincsenek világnézeti feszültségek. Helyénvaló tehát, hogy lelkiismeretünket megvizsgáljuk, vajjon nem vagyunk-e valamilyen szellemi áfium rabjai, mely tarka delibábót fest, hogy aztán a legesőttebb nyomorba döntsen.

Előttünk, piusisták előtt nem lehet világnézeti probléma. Mi csak egy utat ismerünk, a kötelezőteljesítést útját. Erre kell, hogy neveljen a Pius, ezzé kell, hogy legyünk: jellemes katolikus magyarrakká, akik minden viharban megállják a helyüket.

Balás István, VIII.

A MAGYAR VIRRADAT

Mi susog a szélben? Mi zúg a viharban?
Mi az, amit érzek marni a húszban?
Miért nincs örömöm? Hová lett a kedvem?
Mi az, mi megzavart s megbolygatott engem?

A minap álmodtam gyönyörű hazámmal,
Láttam tündöklőn, sértetlen határral.
Dús, aranyló kalászt láttam a rónákon,
S sok dolgozó magyart szerzte az országban.

Jaj, de vész tört reánk, zúgott és ropogott,
Ki-ki fejetlenül, őrjöngve futkosott.
Jajgatott az Alföld, a székely magyarja,
S egy siralomvölgy lett Szűz Mária országa.

De élt a magyarban az élni akarás,
És lassan lerázta az idegen igát.
Keleten újólag megvirradt az új nap,
S magyarnak szabadott lenni a magyarnak.

Megszakadt Trianon gúnyszabta határa,
S magyar katona ment a Kárpát ormára.
Magyar tárogató sír már a Hargitán,
S hazatért örökre Nagyvárad, Kolozsvár.

Csak kis helyt fekete még a magyar égbolt,
És addig nincs nyugtom, mert ez is magyar volt.
S ami magyaré volt, ne lehessen másé,
Holmi esürhe, horda, boeskoros oláhé.

Apáink esontjai addig nem nyughatnak,
Amíg ezen földön boeskorok tapodnak.
És ránk vár e boldog, de nehéz feladat,
Hogy Erdélyt egészen megtegyük magyarnak.

Legyen úgy mint régen, boldogság és béke,
S tegyük e hazát Mária kezébe.
Legyen úgy mint egykor egész Magyarország,
Hiszen akkor ez egy földi kis mennyország.

Nagy Pál, VII. o. t.

ÚJ CIKKSOROZAT AKTUÁLIS KÉRDÉSEKRŐL!

Lángban áll a világ, robbanásig feszült a légkör, szédítő gyorsasággal váltják egymást az események! Ezer kérdés vár megoldásra az élet minden terén. Mindenki problémákról beszél, mindenki meg akarja oldani a gordiusi csomót, általában azonban szak tudás és hozzáértés nélkül.

Magyarország első diáklapja, az *Arany Ezüst* cikksorozatot kezd hazánk aktuális kérdéseiről. Célja, hogy a piusista diáksággal ezeket a kérdéseket megismertesse vagy legalább a fogalmakat tisztázza. Mindenki adhat be ilyen cikket, azonban csak azt közöljük, amely a kérdést pártállás és részrehajlás nélkül tárgyalja, egyedül az *objektív igazság* nagyítóján át nézve. Nem politizálunk és nem fejtünk ki propagandát! A kérdéseket *ismertetni* akarjuk, nem megoldani. Ismertetjük a *tényeket*, a megoldás *lehetőségeit*, az ítéletet már olvasóinkra bízunk.

Megadjuk ezenkívül a módot arra is, hogy a megjelent cikkekhez hozzászólhassanak. A kor problémáival ugyanis érdemes, sőt szükséges is foglalkozni, valláserkölcsei oldalairól pedig kötelességünk határozott ítélettel bírni. Hogy azonban saját nézeteinket másokra ráerőszakoljuk, az igen nagy felelősséggel jár. Ezért kívánjuk meg a teljes tárgyilagosságot.

A közölt cikkeket díjazni fogjuk, részben pénzzel, részben lap-számokkal, részben pedig könyvekkel.

Mindenkit főlészólitunk tehát, hogy működjék közre. Következő számunkban egy dolgozatot kérünk a **falu és város** közötti ellentétéről. Lehet azonban mást is beadni.

Balás István, VIII.

A NÉPESEDÉSRŐL

Gyakran hallhatjuk mostanában azt a szomorú megállapítást, hogy pusztul a magyar faj. Sajnos, ebben sok igazság van. Ha végigmegyünk egy ormánsági falun és látjuk a lezárt házak hosszú sorát, bizony összeszorulhat a szívünk. Több a koporsó, mint a bölcső... *Nagy Miklós*, az A. C. országos titkára bizonyítja: "... A most körülöttünk élő szláv és román népek szaporodási arányszámának a felére zuhantunk. Ha ez így tart, akkor 50 év múlva 20—21 millió román mellett csak 15—16 millió magyar fog élni Délkelet-Európában."

Nagyon indokolt tehát hazánk egyik legfontosabb kérdésével, a népesedési kérdéssel foglalkoznunk. Népesedésen általában valamely nép vagy ország népességében végbemenő szám-

beli változást értjük, elsősorban a születést és halálózást. E kettő különbsége adja a természetes szaporodást.

Minél több tehát a születés és minél kevesebb a halálózás, annál nagyobb a szaporulat. A halálózást a modern orvostudomány segítségével sikerült oly kis százalékra csökkentenünk, mely ha tán még nem is éri el más országok ebbeli sikereit, mégis már jóval kisebb a régebbi idők halálózásánál.

Es mindenek dacára csökkent a népszaporulat. Ennek oka a születések számának csökkenésében rejlik. Míg ugyanis a mult század második felében ezer lélekre évenként 36 születés esett, addig most már csak 20. A halálózást meg nem igen lehet 15‰ alá szorítani, hiszen mindenkinek meg kell halnia előbb vagy utóbb. Ebből adódik az évi 5 ezrelékes szaporulat (más országokban 15, sőt 20‰).

Hogy a születések száma ennyire lecsökkent, annak több oka van. Ilyen okok a kényelemszeretet, erkölcstelenség, a családalapítás nehéz volta és a vagyon elaprózódásától való félelem. Az első kettő erkölcsi, a harmadik és részben a negyedik is gazdasági hibákra vezethető vissza. A családalapítás házassági kölcsönrel, családi pótlékkal stb. aránylag könnyen megoldható. Igen súlyos probléma azonban a másik három eset. Itt az egyéni érdekek ütköznek össze a nemzeti érdekekkel, a bűn a hazafiúi kötelességgel. Nemzeti érdek a minél több gyerek, ez azonban az egyéntől gyakran igen nagy áldozatot kíván. Általában mondhatjuk tehát, hogy ahol erős a vallásos és hazafias meggyőződés, ott a legnagyobb nyomorban is nagy a szaporodás. Ellenkező esetben azonban (így a nagyvárosokban) a gyermek hovatovább ritkasággá válik. És mégis szaporodik a nagyvárosok lakossága! Évről-évre az egészséges falusi népesség hatalmas tömegeit szívja föl magába s dönti erkölcsi és anyagi romlásba.

A másik fontos kérdés a falusi egyke kérdése. Sok helyütt a kisgazdák félnek a birtok elaprózódásától és nem akarnak több gyereket. Ezzel ellentétben a gazdasági cselédek, ahol a gyerek már korán segítséget jelent, a nemzet legszaporóább rétegét képezik. Itt az egyéni érdek kevésbé ütközik össze a nemzettel.

A népesedési kérdés megoldásának is két oldala van tehát: gazdasági és erkölcsi. Ezért nem elég a föld fölöstáza, mert ezzel, mint Franciaországban is történt, esetleg éppen az ellenkező hatást érnék el. Meg kell ezt előznie a vallásos és hazafias érzés megerősödésének, mert egyedül ez képes bármilyen áldozat árán is a nemzetet a pusztulástól megóvni.

*„Így minden ország támasza, talpköve
a tiszta erkölcs, mely ha megvész,
Róma ledől s rabigába görbed.“*

Balás István, VIII.

PRAKTIKUS PÁLYÁK ÉS A MODERN IFJÚSÁG

Számtalanszor beigazodott tény, hogy nincs ép ország erős gazdaság és kereskedelem nélkül. Bármerre nézünk is a nagyvilágba, csak egyet láthatunk: hatalma és gazdagsága annak az országnak van, mely független úgy gazdaságilag, mint kereskedelmileg. Nézzünk egy kis országot, Hollandiát. Fejlett gazdasága, és világot behálózó kereskedelme mekkora hatalmat jelentett számára.

Megnagyobbodott hazánk jelenlegi gazdasági helyzetét nézve látjuk, hogy itt bizony lényeges reformokra van szükség, ha nem akarunk a szemünk előtt összeomlani nemzetek sorsára jutni.

Nem foglalkozom részletesebben a gazdasági helyzettel, egyedül a kereskedelmi helyzet reformjairól szeretnék pár sort írni, hisz ez függ össze legjobban a mi életünkkel, a mi diákársadalmunkkal. Ugyanis sok közöttünk az olyan diák, aki praktikus pályára érez hivatást, és sok — sajnos — az olyan fiú, aki a hivatása ellenére is erőnek erejével húzódik e pályától azon rossz mentalitás alapján, hogy uri fiú nem lehet kereskedő!

Kérdezem: hazafi az a fiú, aki azonositja magát ilyen elítéllettel?

Né gondoljuk, hogy úgynevezett „bótos“ csak szegényebb, tanulatlanabb férfi lehet! Ép ellenkezőleg! Erre a helyre képzett, okos egyéneknek kell lépniök, hogy harcba bocsátkozhassanak azokkal, akik önkényükkel visszafejlesztik a magyar kereskedelmet!

Magyarországon máig a legliberálisabb zsidó szellem vezette a magyar kereskedelmet. Korlátlan önkénye és szabadsága milliőktől fosztotta meg nemcsak az országot, de a népet is, mely kenyérré vár!

Mindenek az okát a világháborúban kell keresnünk. De ebből nem következhetik az, hogy most már túrnünk is kell azt! Meg kell szerveznünk az egységes magyar kereskedelmet! Nem tervet akarok most még kidolgozni, csak azt írom, amit mindenki érez, aki magyar!

A régi római ember azt tartotta, hogy ipar, kereskedelem nem római emberhez méltó dolog. Az akkor volt, mikor Róma uralta a félvilágot, mikor szolganépek milliói láttak el egy marok nemes római. Dolgoznunk kell, mert a munka, a tisztességes munka nem szégyen!

Sőt sokkal nagyobb az az izzadó, küzdő érettségizett és és képzett kiskereskedő, mint a dörgő szónoklatokat tartó, magát nagy magyarnak érző toaste-ember!

Változó idők változó emberek — mondotta Jókai. Nálunk,

— úgy látszik, — csak az idő változik, mi szeretnénk a régi kényelemben henyeelni.

Nem, nekünk haladni kell az Idővel, mért másképp összemorzsol.

Hazafi vagy? Tudsz gondolkodni?

Nézz hazádra és lásd: praktikus emberre van szüksége!

Vajjon van-e köztetek?

Németh Árpád VIII. o. t.

A PROPAGANDA

Az elmúlt évben, a német—lengyel háború első napjaiban minden szem nyugat felé figyelt, kutatva, hogy vajjon miként tesz eleget Lengyelországgal szemben vállalt kötelezettségének az angol és francia nagyhatalom. Általános meglepetésre az angol repülőgépek Németországban nem bombákat, hanem röpírátokat dobtak le. Az angol rádiók pedig azóta is szünet nélkül szórják a propagandát a világ minden nyelvén.

Benes Eduárd, a világháború főpropagandistája azt valotta, hogy a jó propaganda van olyan erős, mint a jól felszerelt hadsereg, mert ez belső fronton küzdve hátbatámadja, sőt meg is veri a harcterek győzelmes hadseregét.

Minden háborút szellemi háború előz meg. Ebben a szellemi háborúban három tényező játsza a főszerepet: külpolitika, diplomácia és propaganda. Ez a három nem határolható el egymástól élesen. Egyik a másiknak kiegészítő része, feltétele. Jó külpolitika nincs jó diplomácia nélkül és e kettő hiányos lenne jó propaganda nélkül.

Sokan a propagandát és az agitációt egy és ugyanazon fogalomnak gondolják. Pedig a kettőt nagyon is el lehet egymástól határolni. A propaganda az a törekvés, hogy a másnézetűeket meggyőzzük és egyben olyan akaratra bírjuk, mely részünkre előnyös.

Az agitáció a már meglévő, éppen a propaganda által tudatosított lelki készségnek közvetlen tetteváltása.

„Igazi propaganda az, — írja P. Bangha Béla S. J. a „Világhódító kereszténység” című művében — mely alól nincs kitérés. Akarom, nem akarom, folyton beléje ütközöm. Lépésről-lépésre, hallom hol hízog, hol rikoltó hangját: ha tiszser elfordultam tőle, tizenegyszer kénytelen vagyok meghallgatni, nem hagy addig békét.”

Benes a propaganda másik nagy elvét: „A csepp kivájjja a követ!” — igen eredményesen használta fel. A világháború alatt folyton azt hangoztatta, hogy az osztrák—magyar monarchia romjain erős Csehszlovákiát kell teremteni, mely a nyugati demokráciák sziklaszilárd bázisa lesz. És egyetlen katoná, egyetlen ütközet, egyetlen történelmi cselekedet nélkül csupán a propaganda alapján nőtt ki Csehszlovákia Európa térképéből.

A magyar Trianon elleni propagandának is van ilyen sikeres módszere. Gondoljunk csak a magyar Hiszekegyre, melynek sorai minden magyar lelkében százaszorosán visszhangzanak, és mely minden magyar imádsága lett.

„Ügyes propagandának a műveltebbek sem állhattak soká ellen, a félműveltek viszont s a műveletlenek rohamosan és se-regestül esnek áldozatul.” írja P. Bangha S. J.

A propaganda eszköze elsősorban a sajtó. Azonban a nagy közönség számára az jelenti a mélyebb, egyben a gyorsabb benyomást, amit szemével lát. Ebben rejlik a térképek, jelvények, jelszavak, szemléltető statisztikák és grafikonok nagyértékű propagandajelentősége.

A technikai eszközök fejlődésével a rádió és a film is beállt a propaganda közé. Itt csupán arra a párharera utalunk, mely a magyar és a szlovák rádió között folyt le a Felvidék visszacsatolása alkalmával.

Áttekintettük tehát a propaganda területét. Érdekes kísérlet lenne, ha egyszer abból a szempontból vizsgálánk meg a történelmi eseményeket, hogy azokban milyen szerepe van a propagandának, mert erejével országok születnek meg, kultúr-történelmi események játszódnak le, hatalmas emberi intézmények nőnek ki a semmiből pusztán és egyedül, a kiejtett szó varázseréjére.

Kövesi Gyula, VIII.

KÖNYVISMERTETÉS ÜNK

Weiser S. J. — Belnesák S. J.: **Watomika**, az utolsó delawar főnök. Ez a könyv a híres osztrák író legnépszerűbb műve. Egy rész-ből történetét mondja el benne, aki főnökből lett jezsuita. Kedves és vonzó olvasmány 14—15 évesek számára.

Ára: —90

Csák László: **Vér és láng között**. Érdekesítő elbeszélés a spanyol polgárháború vérzivatarából. V. és VI. osztályosoknak melegen ajánljuk.

Ára P 1.60

Weiser S. J. — Belényi: **Alpesi fény**: P. Weiser leghíresebb könyve. Tisztelekű tirolai fiuról szól, aki egy fenéki romlott bécsi iskolába kerül, ahol súlyos harcok várnak rá. Gyönyörű leírások, megható jellemzés, nagyszerű meseszöveg! Mindenki olvassa el! Á. P 1.40

Csávossy S. J.: **Mond szívem dal!** Bensőséges, szép novéna a Boldogságos Szűz tiszteletére.

Jézus Szívének iskolájában: Novéna a Szent Szív tiszteletére.

Ára: P —70.

B. J.

Könyveink a Korda R. T. kiadásában jelentek meg, melyeket hálás köszönettel tettünk a Könyvkiadóvállalattól és jutalmazásokra használjuk fel. Fiúk, ajánljátok mindenütt a Korda R. T. kiadásait.

LÉGI GYALOGSÁG

A legújabb fegyvernem, de mégis már jelentős eredményekkel dicsékedhetik. Gondoljunk csak Hollandiára, Belgiumra, Norvégiára!

Eredetileg az ejtőernyőt csak a sérült gépek pilótái használták életük megmentésére, de már a világháborúban is gyakran jutottak ily módon kémek az ellenséges országok belsejébe. Hadműveleti alkalmazásuk, a *merőleges átkarolás* terve szintén nem új gondolat, csak hiányzott hozzá a megfelelő befogadóképességű repülőgépek. Mihelyt ez a kérdés megoldást nyert, rögtön megkezdődtek a kísérletek a légi gyalogsággal, éspedig először Szovjetországban. Mind nagyobb és nagyobb követelések szerepeltek a különböző hadgyakorlatokon, míg végül is 1937-ben egész ezredet dobtak így le géppuskákkal és ágyúkkal együtt. A finn háborúban több kísérletet is tettek ilyen merőleges átkarolásra, azaz nagymennyiségű csapatokat akartak a Mannerheim vonal hátában ledobni, de a finn mesterlövészek még a levegőben lelőtték valamennyit.

A németek aztán ebből levonták a helyes következtetést. Csak 200 m. magasságban nyitották ki az ejtőernyőt, azaz csak tizedréz annyi ideig nyújtottak célpontot az ellenségnek. Meg is volt az eredmény. Hollandia elfoglalása csaknem kizárólag az ejtőernyősök érdeme és Narvik védelme se lett volna elképzelhető légi úton történt utánpótlás nélkül.

Természetes, hogy ilyen teljesítmények igen nagy követelményt állítanak az egyes embereknek elé. Ezek a sajátságok pedig a következők:

1. közepes termet, hosszú lábak,
2. ruganyos izomzat a leugráshoz,
3. jó egyensúlyérzék,
4. éles szem és erős dobhártya a nyomáskülönbségek elviselésére,
5. egészséges szív, tüdő és idegrendszer.

Nagyon ugyan a követelmények, de kiváló is a teljesítmény. Érdemes tehát a nehézségeket vállalni egy szebb és erősebb magyar légi gyalogság kifejlesztésére is.

Honti Ernő, VIII.

Iskolaruhát, cipőt, tanszereket

„Takarékosság” KÖNYVRE

vásároljunk 6–7 1/2 havi hitelre.

LAJHÁR-ŐRS

(Eddigi tartalom: A Lajhár Őrs elindul táborba. Felszáll a vonatra, le is száll. Kiderül, hogy Jócó a legfontosabbat otthon felejtette. Bövebbet lásd ó Nyájas Olvasó az előbbi számban.)

— Hogy mit hagytam otthon? Majd táborverésnél úgy is megtudjátok.

— Legalább Jócóverés is lesz. Vagy most nadragoljunk el?

— Nekünk mindgy! — Hangzott a biztató válasz Nusi ajkáról.

— Kevesebb szöveget és több mozgást! — Ezt a szónoklatot Enci, a segédhajhár vágta ki, mert Jenő el volt foglalva. Ugyanis Stronci véletlenül fejbevágtta Főhajhár őuraságát a csákánybaltával, mire a szenvedő alany a várótermi pad alá kezdte préselni a szőbanforgó szerszám kezelőjét. A látványos balettjelenet ellenére mégis csak felkészült az Őrs és elindult végzetes útjára. Végzetes, mert a tábor résztvevői véresen komoly eseményeknek lettek a szereplői. De maradjunk a tárgynál, úgysis meg tudunk mindent.

Az Őrs már az erdőben menetel. Menetel? Egy csiga is megsértődne, ha ráfognák, hogy ilyen lassan vánszorog. Úgy látszik Jenőnek sincs inyére ez a nagy iram, mert biztatni kezdi a lajhárcemetéket a tőle megszokott kedveskedő hangnemből.

— Nyavalyások! A vénasszonyok ebéd utáni sétája német díszmenet ehhez képest! Én még tornaórán sem lazáltam ennyire.

Mit képzeltek, hol vagyunk! Az erdőben?!

Most aztán elkezdtek a fiúk. De egyszerre! A vasas-hirdi er-

dők vadjai nem szívesen gondolkodnak erre a napra, mert végig fut ilyenkor a hátukon a hideg. A hangzavarból nem sok érthető, de ami igen, az feltűnően kedvezőtlen megvilágításban festi le Jenőt. Végül is elordítja magát.

— Pihenő! — Mintegy varázsszóra kitör a béke. Csend lesz. A fiúk megbékélve szuszognak az út mellett. Milyen jól esik letenni a nehéz hátizsákot. Haj—haj!

Három ilyen pihenő közbeiktatásával, hihetetlen, de mégis csak elérte az Őrs Hidasba. Most egy híd előtt állunk. Részletes leírása a hídnak: egy gerenda, és alatta a víz. Nusi zsebreavágot kezével, mögötte Stonsz ép most egyensúlyoznak át rajta.

— Ilyen elegánsan sétáljatok keresztül! — hepcsiáskodik Nusi.

— Nem kell annyira felvagni, mert bele fogunk... —

Mert be is esett. Mind a kettő, mégpedig pont ott ahol legmagasabb a víz. Lucu sietett teljesíteni szakácsi kötelességét és ki-rántotta őket. A két fiatalúr — pedig a víz hideg volt, — igen leforrázva ment tovább. A többiekre annál üdítőbben hatott ez a közjáték.

Este van. A tábor már készen áll. A nehéz, de jól elvégzett munka után ott gyülekeznek a fiúk a rét sarkában. Felsorakoznak félkörben a keresztnél, melyet egy régebbi táborban állítottak

fel. A hold szeliden szórja ezüstös sugarait a suttogó lombokra. Az imádságos lélek áhítatosan száll a magasba, ahol a Teremtő mosolyogva üli magához. — „Ó áldott Szüz Anya.” — hangzik csendesen az ének, lassú méltósággal hömpölyög a fák közt, míg halkán zúgva elveszik az erdő sűrűjében.

Vége az esti imának. Körbeáll-

nak, baráti kézfogás: „Jó éjszaka!..”

— Na menjünk aludni. Hej! Majd elfelejtem. Jócó! Mit felejtettél te...

Nagy recesenés. A tábor mellett egy ember ugrik ki az árok-ból és elrohan. Jenő pillanatok alatt határoz.

(most már kell folytatni.)

KÓCOS

Botos János özvegy ember volt. Két éve temette el feleségét. Szerenese, hogy gyermek nem maradt utána. Most egyedül él.

Egyik délután lement János halászni a Tiszaparra.

Kezbe fogta a picót, a horgot, a csebet, maga utá fűttenette Kócost és megindult. Lassú, ráérő mozdulattal leterítette kabátját a par-ton, akkurátosan megtömte a pipát, megszorította, nem szelel! Ki-verte a dohányt, megpiszkálta a szarát, újra megtömte és elégedetten rágyújtott. Felszerelte a picót, leült. Egyik markában a bot, másik karja a térdén, feje a kezében. Nagyokat pöffékel és várt nyugodalmasan.

Kócos elkódorgott.

János pöffékel, közbe hegyeseket sercint, de nem a vízbe, mert megzavarná a halakat!? Vár.

Végre megmozdul a dugó, majd megfeszül a zsinég. János szép lassan kezdi húzni a botot. Húzza... figyelmesen legalább 5 kilóra taksálja a zsákmányt. Húzza...

Kócos irtózatos rohamban közeledik, élesek vakkant. János mérgesen mordul hátra: „Vakapád...”

De a kutya csak csahol és gazdája mellé búvik szűkülve. János hozzávág, kiejti a botot, utánnakap, elszakítja a zsinéget. János dühbe jön. Oldalbarúgja a kutyát, mire az vinnyogva háromlábban eliszkol.

Füstölögve vette a botot, a csebet, vállára rántja a kabátot és hazaindul. Eszreveszi a kutyát az út szélén, amint nyalja a lábát s közbe laposakat pislant rá.

„Hej, te rusnya!...”

Lecsapja a vedret, felkapja a kutyát és magasra tartva — zsuppsz — belevágja a folyóba.

Aztán elégedetten szorított egyet: „E is mögvan! A beste!”

De mégis bántja egy kicsit a dolog, visszamegy a parthoz. A kutya keservesen küzködik a vízben. Csapzott szőre az orrára csüng. Rondaság. János gondol egyet: „Ne szenvedj annyit!”

Leguggolt a par-ton, két kézre fogja a botot, előrehajol, a kutya fejéhez sújt és... egyszerre csak csupa hideget érez maga körül...

Lassan felnyitja a szemét... Körültapogat... „Hogy a kutya-ba?”

Feltápáskodik, végig néz magán: esurom víz... Körülnéz... megpillantja Kócost. Szegény állat remeg a hidegtől, de hűsége-sen pislogat barnakék szemével.

Jánosnak könnybelábad a szeme. Megsimogatja, dédelgeti me-lengeti. Jó kis Kócosom! De egye őrdög májádát, elszalajtottad a halat, mi lesz vacsorára?”

Németh Árpád, VIII. o. t.

CÍME NINCS

Sáray Péter egy pillanatra álarcos embert látott, aki a jobb-jában szorongatott revolverrel éppen a lámpát verte le. Sötétség lett: Sáray a páncélszekrény elé guggolt és valamilyen áruló nesz-re várt. — Semmi. — Péter most lassan az ajtó felé kúszott és a fogason lógó kabátja zsebéből óvatosan kivette villanylámpáját. Fölkattantotta. — A szoba üres volt, az ajtó nyitva. Péter először a betörő után akart eredni, de aztán mást gondolt. Mindenekelőtt meggyőződött róla, hogy semmit sem vittek el. Az ablakon kite-kintve látta, hogy valaki éppen akkor ment be a szembenlevő kocsnába. A betörő volt.

— Mindenesetre különös. — gondolta Sáray, — betörő, lámpát ver le a revolverrel, harc nélkül elfut és aztán betér a legközelebbi kocsnába. Különös. Vajjon mit csinálna Vadas az én helyem-ben? Vadas, a detektív? Vajjon hogyan okoskodik? —

— Mindennek megvan a maga oka. Ez evidens. Ennek a betö-

résnek tehát szintén megvolt a maga oka. De mi?... Talán csapda? Talán csak ki akarnak csalni a lakásból? — Ez legalább is lehetséges. No de majd megis-mertek még közelebről, betyá-rok! —

A telefonhoz lépett és fölhívta Vadast.

— Halló, itt Péter! Valami nincs rendjén. Gyere el hozzám!

Ezek után se szó, se beszéd, letette a kagylót, fölvette kabát-ját és kiment az utcára. A kapu-aljban óvatosan körülnézett, majd átment az úttesten és benyitott a kocsnába.

A helység meglehetősen tele volt, de Sáray első pillantásával fölmertte látogatóját. Közvetlen-nül az ajtó mellett állt rettenetes szivarfüstöt eregetve maga kö-rül. Péter az egyik asztalhoz ült és bort rendelt, amit mindjárt ki ki is fizetett. Alig két perc mul-va egy szemmeláthatólag ittas ember csoszogott el mellette a ki-járat felé. Sáray, miközben buz-gón kortyolgatta a bort, szeme

sarkából lopva a részegét figyelve a kocsmá üvegeitaján keresztül. A hideg esti levegő — úgy látszik — jó hatással volt rá, mert kint rögtön kijózanodott. Rövid pillantást vetett jobbra-balra majd eltűnt Péter házában.

— Sejtettem, — dörmögte Sárny, majd egy hajításra kiitta borát. Azután a szivarozó emberhez lépett és a vállára ütött:

— Ha nem tévedek, ön rám vár? —

Az lassan Péter felé fordult és így szólt:

— Igen, beszélni akarok önnel. —

— Hát nekem is volna néhány

szavam, de négy szemközt. Itt túl sokan vannak. —

A betörő arcán egy pillanatig ijedtség tükröződött, de hamar ura lett magának és elszántan mondta: — Nem bánom, gyérünk! —

Nyikorogva csukódott be mögöttük az ajtó. Lépteik zaját elnyelte a frissen hullott hó és alakjuk a sötétbe vesztett.

(Sbi.)

Folytatást kérünk. A következő események során — sejtitek — szenzációs leleplezés következik be. — Vadas mikor érkezett meg? Mit csinált az ittas ember Sárny lakásában?

Diákkaptár munkája

Kormányzó Urunknak a magyar ifjúsághoz intézett szolnoki szózatára tavaly évvégén intézetünkben is megalakult a „Diákkaptár”. Az idő rövidsége miatt csak a kezdeményező lépéseket tettük meg. Megindítottuk a termelő és a gyűjtő munkát. Átvettük az „Arany—Ezüst” szerkesztését. Anyagiilag felvirágoztattuk, és általa sok vállalkozó diáknak adunk kereseti lehetőséget. A „KAPTÁR” egyik főmunkáját, a betétgyűjtést pedig az idén indítottuk meg.

Eddig értéktelennek tartott hulladékok gyűjtésével, valamint terményeink értékesítésével gyakoroljuk magunkat a kereskedelemben. Az „Arany—Ezüst” szerkesztésével a leendő magyar újságírók és írók készülnek az életre. A „Diákkaptár” bankjaiból fog idővel a magyar bankélet továbbfejlődni, hogy ezen a fontos téren se szoruljunk a jövőben idegenekre.

De miért törekszünk minderre? Mert erős Magyarországot akarunk. Mert magasabb és magyarabb kultúrát akarunk. A hatalomnak és a kultúrának — az erkölcsieken kívül — az anyagi jólét az alapja. Anyagiilag viszont a bankárok, kereskedők és vállalkozók állanak a legjobban. A nemzet egész életére ezeknek van legnagyobb befolyásuk. Nemcsak a gazdasági életet, hanem a művészetet, irodalmat is irányítják. Ezeken a fontos pontokon eddig idegenek gyámkodására szorultunk. Mivel azonban ők innen távozni fognak, nem tűrhetjük, hogy helyükbe ismét másfajta álljanak. Minden befolyásos és irányító helyet nekünk kell elfoglalnunk és meg kell mutatnunk, hogy a magyar nemcsak földbirtokosnak és tintakulinak jó, hanem mint kereskedő, vállalkozó vagy bankár is megállja a helyét.

Már Széchenyi is sürgette, hogy a magyar ipar és kereskedelem kiművelt magyar emberfőkre legyen bízva! Ezt a legnagyobb magyar célt, amely a „legnagyobb magyar” célja is volt, meg fogjuk valósítani.

Tudjuk azt, hogy minden foglalkozást lehet általános emberi és nemzeti szempontból eszményien is felfogni, különösen ha oly nagy szüksége van rá a nemzetnek, mint éppen a kereskedelmi foglalkozás körbe tartozó hivatalokra. Ezt akarjuk a „Diákkaptárral” elérni. Meg akarjuk szeretni és becsülni a munkát, a pénz és az üzlet értékeit. Igyekezünk megtanulni élelmesnek, takarékosnak lenni, és így elsősorban magunkban kifejlesztetni a magyar üzleti szellemet!

Hisszük, hogy sikerülni fog magunkból olyan magyarokat kinevelni, akik méltón állják meg majd a helyüket az országépítés gazdasági frontján!

Gabriel András, VIII. o. t.

EGY SZECSKA LEVÉLÉBŐL

(Ezt a pár sort egy szecska leveléből vettem, aki először írt hazaa a Piuszból szüleinek és testvéreinek.)

Edes jó apjok, anyjok és minyáan!

Szerencsésen megékeztem és első úton a piuszba vezetett. A piuszba igen jó érzem magam. Hát kentelek hogy érzik magokat? Olyan érdekes a piusz, mert együtt van a templom, az iskola és a Kohn-Viktus. Van még klazuzura is. Ott laknak a páterek. Ahogy bemenek a kapun, sok léposók vannak és elénk ugrik egy fehér alak Gróff Zichy Gyula érsek szoborja aki megalapozta a piusz alaprajzát. Jobbra följebb van a rajzos terem. Még följebb van a osztály, ide fogok én is járni és itt fogok fogni sok széklet latinból és menyiségtanból, aki tanítja az egyik nagy a másik kicsiny.

Feljebb nem is mentem, mert a Pölsös Urak nem engednek oda. A páterek olyan kedvesek és olyan érdekesek. A legjóságosabb öszhajú Páter fekete port szí. Azt

mondják, hogy tüsszentő por. Tessenek megengedni, hogy én is vehesek ilyen.

Van stadium is. Ez nagyon lejtőss és ezért gazt ültetnek a nagysziklák közé, hogy így felgátolják a focit. Ez a gaz ara is jó, hogy tornaórán a diákok gyököt illetve gyöpöt (nem tudom melik a heles kifejezés) vonhassanak. Sőt azt mondják a rossznyelvű Khon-Viktorok, hogy ebből csinálnak nekik zöldséglevest és stadiumfözeléket. Van még két játéko tér is, az egyik tenni-szeznit szoktak.

A Khon-Viktusba láthatjuk a zenelő szobákat. Van egy valamim ... tura, ahol könnyeket cukrokat lehet kapni. Igen érdekesek a folyó-sók és a tanuló termek. Vannak sok esővek öszszergasztval és asztmondják, hogy a gőzfűtésre használják. Vannak még sok tücsapok is, amit

DIÁKOK!

Szolid hely az

ALPÁR CUKRÁSZDA

akkor használnak, amikor ég a tűz az iskolában. Ugy láteik még nem kellett használni. Majd a légvédekezőeskor.

A Khon-Viktusban van a betegek terme. Ott látjuk az alkalmi betegeket, akik krétát esznek ekzs-tempora előtt. Én még nem ettem. A templomban van egy szép orgona és azon sok furula és sok sipok. Len van egy olyan ezüstös cső és az között sok

vékony derót amelek télen piro-sak, ha beoptyák a vilanyt.

Töbet már nem tudok írnya, mert jóska a tunulótársam már eljöttta a lámpát

Sok csók mindnyájuknak:

szeretetét fiuk Jocó:
1-ső piuszi gimnázista
tanuló

Lőrincz László VI. o. t.

Elcsők! Rajta, javítsátok ki Jocó levelét. Egy piusztának már kell tudni helyesen írni. A legtöbb hibát felfedezőzt és a legügyesebb javítót pénzzel és könyvvel jutalmazzuk. — Határidő november 15.

Hogyan szerez a piusista 10 pengőt?

Egyedül bizony nehezen, az Arany—Ezüsttel azonban könnyen: Felsőzoltija az ismerős kereskedőket, hogy hirdessenek lapunkban; a siker biztos, mert *hét* száz diák áll mögöttünk, sőt *hét* száz család. Aki hirdetését szerez az Arany—Ezüstnek, 15—20% részesedést kap belőle. Hirdetések ára a legkisebb 2.— P és így tovább.

A hirdetészerzés módja a következő: A piusista ékes beszéddel bebizonyítja, hogy milven előnyös az Arany—Ezüstben hirdetni. Ezekután

bejelenti sikerét anyagi ügyeink vezetőjének, Rudolf Ernő VIII. o. t.-nak, akivel együtt a lap nevében fölkeresi a hirdetni óhajtott. Az Arany—Ezüst következő számában aztán megkeresi az illető a hirdetését, hogy benne van-e, majd pedig bevas-salja részesedését anyagi vezetőn-kön.

Tekintetbe jöhet minden tisztessé-ges, keresztény vállalkozás.

Tehát munkára föl! Hirdetésen mindenki nyer: hirdető, lap, ügynök, sőt az ország is!

Jó fényképeket készít **FODOR ISTVÁN** fényképész-mester
PÉCS, gróf Benyovszky Móric-utca 3. szám.

AZ ARANY-EZÜST AJÁNDÉKA HIRDETŐINEK

December hó elején jelenik meg az Arany—Ezüst következő száma. A lap vezetősége azonban még külön karácsonyi ajándékot is nyújt hirdetőinek. Mindazokat a hirdetéseket ugyanis, melyek a decemberi számban megjelennek, közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt 800 példányban meglegyszer kinyomatjuk és mint rendkívüli kiadást ingyen szétosztjuk. Költségeit teljes mértékben a lap vállalja. Hirdetőink karácsonyi hirdetéseiket a külön kiadásban tehát nem fizetik meg. A külön kiadásban csak azoknak a hirdető-nek hirdetése szerepel, akik a decemberi számhoz idejében megfizetik a hirdetés árát.

Ezen egyedülálló hirdetési alkal-mát ne szalassza el saját érdekében egyetlen pécsi keresztény magyar cég se!

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával nyílt üzlet.

Férfi- és női divatúru különlegességek

Regősnél

Pécs, Király-utca 1.

Konferencia, intézők és rovík no- vember vége felé fenyegetnek. Min-denkit fenyeget? Igen, ha nem ta-nulsz! Tehát elő a könyveket és e-sőtét rémmel barátokozunk meg.

STOCKER LAJOS

ÉPÜLET-, MŰBÁDOGOS
ÉS VÍZVEZETÉK SZERELŐ
PÉCS, SZIGETI-ORSZÁGÚT 3. SZÁM.
Telefon: 27-22.

Ök??...

(Megsűgom előre, hogy ismered öket!)

Allasz vele szemben.

Nadrágszára a földet söpri. Kabátja felső zsebében cigareta. Nyakában szarvasbőr nyakkendő lóg virágos-sárgán. Ingének gallérja úgy áll előre, mint egy bika szarva. Keze a nadrág zsebben. Vigyorgásszerű mosoly ül az arcán, két egészszeme összehúzódik, tömpe orra ráncos, művészajaja a homlokába lóg. Sztéterpesztett lábakkal áll veled szemben, fölényes vigyorral.

„Te... (izé, majdnem elszóltam magam)... hogy is volt az eset?”

„Mi!? — vakkant a szemed közé — Mi az? Mi kő?”

„Csak szerettem volna Tőled is hallani azt a... hm...”

„Nem kell tudnod semmit! Mi közöd hozzá?”

Ezzel faképnél hagy, de viszszafordul és félelmetesen rádvi-gyorog:

„Adj egy cigarettát!”

És te mit tehetsz? Adsz neki egyet. Hja, tekintély „ő”!

A másik ő.

Egész gyülekezet veszi körül és szájtátva (pardon!) lesi szavait. Ő agitátor. Magyaráz. Lábaival rumbát jár, kezeivel majd az orrodat veszi le és tekintélyt meg-hazudtoló hangjával rekedten ordít.

„Micsoda? Fiam, a Liki olyan hülye volt, mint a ...“

Nagy pózzal tanár után szimatol, végigsimítja állát s tovább magyaráz. Te, persze, közbeszólás:

„De kérlek ...“

„Semmi kérlek! Én tudom és pontum!”

És te hallgatsz. Hiába, szakértő Ő a sportban! Csak még egy hordó kellene, hogy arra felállva magyarázhasson a népnek!

—
Na és a harmadik Ő?

Serényen bocsánatot kér a fentemlített uraktól és megígéri, hogy az iskolában szalgálatkészben áll rendelkezésükre a

Pincér.

(Nincs elég bátorság benne, hogy bevallja a nevét! Szemtelenség!)

Névnapok. Nov. 4-én P. Mahács és Dr. Kismartoni tanár urak, nov. 5-én Bádonyi tanár úr, nov. 17-én főtit. P. Provinciális (a diákok fájdalimára vasárnap lesz) és P. Ádám Jenő, nov. 30-án P. Adamszky és Lukács tanár urak, dec. 3-án P. Hauer és P. Pinzger lesznek ifjú-ságunk részéről az ünnepeltek.

Szindarab a közeljövőben lesz három is. A Szent Imre-napi, melyet az önképzőkör ad elő P. Kerling rendezésében, azután Szt. Szaniszló napján az Ignáciánium rendezésében és dec. 1-én a legfőbb és nagyszabású, melyről hírek még nem szivárogtak ki.

P. Endrődy László S. I. teológiai tanár oltott belénk új életet október hóg végén a háromnapos lelkigyakorlatok alatt. Szavait ittuk, mint nyáron a kiszikkadt föld a vizet. Sajnos

ebben a számban már nem tudtuk kimutatni azt a hatást, melyet lelkes előadásaival nálunk nagyoknál elért. Decemberben pótoljuk, amikor már mindent feldolgozott a lelkünk és a Szentlélek Úr Isten az aratást megkezdte. A decemberi számban bemutatjuk, hogy mennyire éltet bennünket az a katolicizmus, melyet oly meggyőződéssel tárt elénk. Nagyon köszönjük ezt a hatást nélkül nem maradt lelkigyakorlatot.

P. Jakab Benjamin S. I. a széke-lyeket jellemző tüzzel és odaadással vezette közelebb a kicsinyeket az Úr Jézushoz a lelkigyakorlaton.

Ujabb pályázat. *Pejaesevich grófné* öméltsége 10.— P-t juttatott el a szerkesztőséghez, hogy 1.) 5.— P-t kapjon az, aki legjobban tud írni azokról a gondolatokról, melyeket P. Endrődytól hallottunk, és 2.) szintén 5.— P-t az, aki legjobban megérteti olvasóinkkal az Actio Catholica gondolatát. Több cikket is kitüntetünk a leközléssel és akkor a szokott módon honoráriummal jutalmazzuk. Lehet elbeszélés alakjában is feldolgozni. Bírálóbizottság tagjaiul tanár urakat kérünk fel.

Gumihulladékok gyűjtését megkezdte a Diák-Kaptár. Nagy nemzeti jelentősége van, mert nagy a gumihány. (Ezért maradt el a linoleum-faragás is.) Ujabb vegyszeti eljárás révén sikerült bármely öreg, hulladék-gumi újból feldolgozása. Vas- és és fémmagok a következő gumikat váltjuk be, melyeket a lapunkban hirdető *Mestrits Endre* cég vesz át: Autókerékhez való légtömítő és külsőgumiköpeny stb... Gumilepedők, kazánok gumitömítőlemezei, gumi fürdősapka, cipő, játéklabda, gumisarkok és talphulladék stb... stb... Bármely gumihulladék beváltási ára 12 fillértől 62 fillérig terjedő kg. áron.

Drahoka mosdószer a Diákaptár tisztítóeszköze. Tintát, gyümölcsfoltot, olajat s bármely piszkot pillanatok alatt eltávolít. Egy szombathelyi V-es gimnazista kislány találmánya, aki a Diákaptárnak szintén tagja. Érdeklődni és elárulásra jelentkezni lehet Kocsárd Miklós III. A) o. tanulóval. Kb. 40—50%- kereseti forrást jelent.

Felülfizetők: G. B. Pécsről 3.— P., Napholecz Pál S. I. Kolozsvárról 2.—P. Hálásan köszönjük.

Rikkancsaink versenylistáján megtartotta az első helyet Erdősi László III. A) o. t. 56 pld. eladásával. Második Feszl Ernő VI. o. t. 34 pld., harmadik Polin Lajos VIII. o. t. 24 pld. eladásával.

Részvényünk árfolyamárteke 1.28 P-re emelkedett.

ÜZENETEK

Latin nyelvű pályázatunkon: 1. Gábrriel János II. A. 2. Linka Zoltán III., B. 3. Kamarás József III. A. Pályázott még: Kocsárd Miklós III. A., Dombi Ferenc II. A., Bátori József III. A., Kalamár István II. A., Risztics György III. A., Velle János III. A., Molnár Imre III. A. **Francia nyelvű pályázatunkon:** 1. Hertelendy Miklós VIII., 2. Zsámár György VII., 3. Mislzay Gyula VII. Pályázott még Zichy Péter VII., Nagy Pál VII. és Fábian István VII. **Német nyelvű pályázatunkon:** 1. Pálos László VI., 2. Karády Sándor VII., 3. Mislzay Gyula VII. Pályázott még Nagy Pál VII., Németh Elek VI., Hanny Róbert IV. B. és Somos Elek VI. **Helyesírási pályázatunkon:** 1. Szöllőssy László I. A., 2. Dalos János I. A., 3. Schaff Károly I. A. **Íróinknak:** Flerkő Béla:

Legközelebbi számunkba benne lesz. **Karády Sándor:** Szemelvényeid igen ügyesen vannak kiválasztva. **Kamovics Tibor:** Nagyon szép. Számíthatsz rá, hogy leközljük. **Berecz György:** Kissé elkésett. **Kocsárd Miklós:** Mit csináljunk vele? **Velle János:** Majd alkalomadtán hozzuk. **Bitó Ferenc:** Kissé zavaros, de ne csüggedj! **Molnár Imre:** Rövid. Egyébként jó. **Friedmann Gyula:** Belőled nagy regényíró lehet, egyelőre azonban még túl csapongó a képezelet. Le-késtél, de pályázd meg a következőt. **Mindenkinek:** Helyszüke miatt több cikk és hír kimaradt. **Futbalistáink** írják meg a meccs eredményét. **Kongregantistáink** rovata kimaradt, mert a megbízott nem adott be cikket.

Kézirat gyanánt.

Szellemi ügyek vezetője:

Sipeki Balás István.

Szerkesztők:

Pejaesevich Márk gr.

Kövesi Gyula

Főmunkatársak: Németh Árpád és Csernyánszky Géza.

Felelős: Bodolay Gyula S. J.

Anyagi ügyek vezetője:

Rudolf Ernő

Megbízottak:

Baracs Ferenc

Légrády László.

Lapzárta november 14.

Legközelebbi szám december 6. Evi előfizetés a Piusban 1'20, postán 2 P. Megjelenik egy tanévben nyolcszor.

Vezérigazgató: Honti Ernő.

Főpénztáros: Gábrriel András.

Főellenőr: Gergyesi Tibor.

Piuszista csak a hirdetett cégeknél vásárol.

Autók, kerékpárok, rádiók, turista és sport cikkek

HAMERLI JÓZSEF KIL. VASNAGYKERESKEDÉS

KIRÁLY-UTCA 9.

PÉCS

RÁKÓCZI-ÚT 53.

Mindenmü gumihulladékot a legmagasabb hivatalos áron vásárol:

Belvárosi Garage Pécs, Munkácsi Mihály-utca 35. sz.
Telefon: 26-72.

Férfi- és fiúruhák, kabátok, magyar ruhák

BAROSS
FÉRFI RUHAHÁZ

Cégtulajdonos: ORNÓDI ISTVÁN
IRGALMASOK-UTCA 12. SZ.

Szent Antal Bazár
KEGYSZER ÉS KÖNYVKERESKEDÉS
PÉCS, Ferenciek-utca 35/2 szám.

Lévai zseblámpa, villany-
égők, szerelési
anyagok nagy
raktára

Ferenciek-utca 11. szám. Telefon: 14-54.

Dr. Vámos *Diagnózis*
Osgyáni *Optika, foto*
Városház-épület. Telefonszám: 25-17.

VÁSÁROLJON

Mária (HARISNYA
ÜZLETBEN)

harisnyát, női és férfi fehérneműt

Takarékossági hitel! Széchenyi-tér 7.

GUNDRUM KÁROLY

Király-utca 37. *Uri és női divat,
JÁTEK! kötött és rövidárú*
Telefon: 17-64.

KÁLÓZDI ERNŐ

kötött-, szövött-, rövidárú-
és szabókellekek üzlete
Pécs, Irgalmasok-utca 10. szám.

Klobucsár kávé
Pécs, Király-utca 44.

Angster József és Fia
Orgona- és harmóniumgyár
Pécs, József-utca 30. szám.

Solt (Schwarcz) Dénes

kelmefestő és vegytisztító Pécs, Mária-utca 39.
A szent Flóriánhoz.
Aranyermel kétszer kintéltve.

özv. Dragila Antalné

Üveges és
képkeretező
Pécsett, Széchenyi-tér 8.
Tel.: 28-51.

Nagy választék kép-
keretben és szentképekben.

ARANY JÉZUS EMLÜST

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVF. 4. SZÁM, 1940. DECEMBER 8.

TARTALOM

KARÁCSONY ELŐTT
Szechenyi György gr. VIII.
ISTEN
Batis István VIII.
KARÁCSONY SZIMFONIÁJA
Némethy Árpád VIII.
AKTUÁLIS CIKKSOROZAT:
ÚJ ÖZDASÁGI REND FELÉ
Fleckó Béla VII.
A SZOCIÁLIS GONDOLATRÓL
Harbády Sándor VII.
SPORT
ELIT MUNKA
Herleendy Miklós VIII.
KATOLIKUS TEVÉKENYSÉG
Vétes István VIII.
BAKLÖVÉS
Honti Ernő VIII.
LÁJHÁR ÖRS
LELHIGYKORLATRÓL
Pejacsevich Márk gr. VII.
NYILT-TÉR
BEKÜLDÖTT KÖNYVEK
HIREK
ÖREG PIUSISTA LEVELE
DIÁKKAPTÁR
MELLÉKLET: „SÜNDISZNÓ”

ÁRA 20 FILLÉR

ISKOLAI formaruha anyagok, intézeti kelengyék,
ágy- és asztalkészletek, paplan, szőnyeg,
függöny, szövet, selyem, vászon árak
meglehető nagy választékban, olcsó, szabott árakon

SCHÖN TIVADAR ÉS TSA kft.

Pécs, Széchenyi-tér 8. — Telefon: 14-22. — Takarékoság!
Textiláruban vezető szaküzlet!

Jó órákban nagy raktár

Bálint István

Király-u. 11. Színházszal szemben.
Telefon: 14-60

Vásároljon a
Szent István Társulat

könyvkereskedésében.

Pécs, Széchenyi-tér 17
Telefon: 11-79.

HITEL OTTHON!

Iskolai és sportcipők, futball és
atlétikai felszerelések legolcsóbban

Quintus cipő- és
sport-
szaküzletben

Király-utca. Városház épület.
Takarékoság!

Alapítási év: 1810. Telefon: 30-53.

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI R. T.

PÉCS, Irgalmasok-utca 4.

Dús választék saját készítményű
fűtőszőnyegeken és
bűtorszövetekben, úgyszintén
takaró, paplan, linoleum,
függöny, paplanselyem, stb.

A magyar ifjúság boltja a

SZENT IMRE

KÖNYVESBOLT

Pécs, Jókai-tér 6. Telefon: 22-62.

OPTIKA

FOTO

JÁTÉK

BANFAINAL

CASINO-PALOTA

Saját készítményű
férfi, fiú, gyermek
átmeneti, vízmentes,
teveszőr, zsinóros
magyar ruhák

a legnagyobb választékban!

Páll Ödön

Csonka-Magyarország
legnagyobb mérték szerinti
férfiszabó üzeme
Takarékosági könyvec-
kére 6-7½ havi hitel.

ARANY-EZÜST

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

ALAPÍTOTTA AZ 1940-BEN VÉGZETT NÖVENDEKÉK
SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVFOLYAM

1940. DECEMBER HÓ

4. SZÁM

Karácsony előtt.

Advent van: a várás ideje.

Háborúk tombolnak: mi várunk.

Betegségek pusztítanak: mi várunk.

A nyomor gyilkol: mi várunk.

Égbekiáltók az igazságtalanságok: mi várunk.

Szívtelenek az emberek: és mi várunk.

Mit várunk annyira, mint az öszövségi emberek?

Amit ők 2000 évvel ezelőtt, azt várjuk: karácsonyt!

De nem úgy, mint a mai zsidók. Tudjuk, hogy az első karácsony már beteljesedett. De várjuk a karácsonyt az emberekben. Várjuk Krisztus megszületését bennük. Akarjuk és várjuk, hogy elkészítsék magukban a betlehemi jászolt.

Két karácsonyt különböztet meg a Liturgia. Az egyik a betlehemi karácsony és a betlehem az emberekben. Tehát Krisztusnak az egész világot magába foglaló földrejövetele. Ez azonban csak előkészület a második karácsonyra a világ végén. Ez csak bevezetése Krisztus második földrejövetelének és az őrök karácsonyának az égen.

A második karácsonyt akarjuk előkészíteni az elsővel.

Biztosítani akarjuk magunknak Advent várakozásával, imájával, vezeklésével, egyszóval jászolkészítésével. Az Adventben bűnösöknek tudjuk magunkat. Érezzük a meg nem váltottságunkat, tisztátalanságunkat, romlottságunkat és méltatlanságunkat. Belátjuk, hogy magunktól képtelenek vagyunk kiemelkedni nyomorunkból, szentségtelenségünkől, — a bűnből.

Kell nekünk a Megváltó és várjuk őt!

Eléje megyünk és egyengetjük előtte az utat a lelkünkben. Ez a jászolkészítés. Célja, hogy erőnk legyen példát venni az Istenanyától, aki alázatban, hitben, Isten kívánsága és akarata iránt érzett teljes odaadásban kimondta az ő „fiat”-ját.

„És az Ige testté lón.”

Ha ki tudjuk mi is mondani: fiat, akkor lesz bennünk igazi karácsony.

Mária a Liturgiában az élő Advent: tisztaságban a legbensőbb Istenegyesülésben, imában, engedelmisségben, várakozásban, szeretetben.

És ha egyszer karácsony lesz bennünk is, adjunk hálát az Urnak és zengjük egy középkori himnussal:

„S ki e mai szent
napon megszületél,
kis Jézus, glória neked,
örök Atyának hussá-lett igéje!
Oh jőjjetek, imádjuk,
oh jőjjetek, imádjuk,
oh jőjjetek, imádjuk az Urat!

(Babits fordítása.)

Széchenyi György gr. VIII.

Isten.

Balás István VIII.

Él szívem mélyén születésem óta
Egy hatalmas vágy, beleírva vérrel:
Hogy megismerjem, nyomorult halandó:

Én — a Teremtőt.

Am hiába zúg ködös ősidőktől
Partot örölve a nagy óceán, és
Mindhiába tép a vihar ki fákat.

Mégsem ez Isten.

Tán a napfény, a melegét kiontó,
Életet védő nap előtt boruljunk
Térdre? — Nem. Többet köszönünk egyetlen
Gondviselőnknek.

És ragyogjon bár ezer égi csillag
Fönn a mennybolton, nem az Isten ez még!
Óceán, napfény, vihar és az ég csak
Szent keze műve.

Hol van Ő? Vagy tán hazudott reményem
Hangja, és megcsalt kiszakítva szívem?
— Nem! Van Isten, csak közelebb keressem:
Itt a szívemben.

MECSEKI ÜDÜLŐ SZÁLLÓ

„HOTEL KIKELET“

Komfortos magaslati üdülő hely!

Karácsony szimfóniája.

Vakító fehér hó fűdi a tájat.
Fenyőerdő. Óriás szálfák, kicsiny
karácsonyfák. Mint vértűzű
rubint piroslik bele a szűzi fehér-
ségbe a boróka piros gyümölcse
Az ágakon hó-vattacsomók. Egy-
egy sárga cinege csipog bele a
csendbe.

— Szél kerekedik.

Előbb röpke szellő suhan el a
hó felett; hideg csókja simogatja
a fenyvest. Megborzolja a cinege
tollait, játékosan leráz egy-egy
puha hógolyót az ágakról...
Tovailan, hogy ismét visszatér-
jen...

Még síma a hó felülete. Egy
erősebb fuvallom már hópehely
csillagokat szór a légből.

Tovailan, ... hogy újra vissza-
jőjjön...

Zizzen a hó, üveghangon szi-
szeg, halkán hárfázik. Karácso-
ny pastorale...

Már utat vág a szél a hótestbe,
már hófelletet kavargat a leve-
gőben. Már zúg, már bűg, már
harsonát fúj: „Uram irgalmazz!“

Tovarepül, hogy újra vissza-
jőjjön...

Egy perc csend... egy lélegzet-
vétel...

Mint templomi csend a Requiem
előtt. S felcsap az utolsó akkord:
„Dies irae!...“

Tompán dörög, morog a vihar,
fojtott dühvel emelgeti a hótaka-
rót, melyet már ronggyá tépett.
Kitör. Tombol... örülként tépi
semmivé a fehérséget, kacagó,
ördögi féktelenséggel markol
bele a csendbe, s ez az állati,
röhögő ördögcsaj halált üvölt túl
a vihar harsonáján!!!...

... Elrohant... élet mégis a
nyomában...

„Glória in excelsis! Hozsanna!

... Pastorale... Dies irae...
glória...

Ez karácsony igazi szimfóniája.
Szenvedések, küzdelmek közt
várjuk az Urat. Egynéhányat
elsöpör az életvihar. Lelkét
Mozart-requiem viszi az Úrhoz, ...
egy örök boldog életre!

És a földi ember?

Mint egy szárnyaló Bach-
toccata rohan az élet göröngyös
útjain!

Németh Árpád VIII.

Aktuális cikksorozat.

Új gazdasági rend felé.

Hogy a gazdasági élet rendjében gyökeres változás állt be, elismert és elfogadott valóság, mert a tárgyi bizonyosság kétséget kizáró nyilvánosságával mutatkozik.

A gazdasági javak termelésének és értékesítésének rendje világszerte változik a régi rendtől: a gazdasági liberalizmus elveitől. Szomorú visszatekintéssel állapíthatjuk meg, hogy milyen felmerhetetlenül nagy igazságtalanságoknak, és milyen széles néprétegek kizsákmányolásának és nyomorbadóntásának kellett bekövetkezni, míg az emberek ráeszméltek a gazdasági liberalizmus tarthatatlanságára.

Az új irányzat, mely úgylátszik a gazdasági életben a vezető szerepet magához akarja ragadni: a *gazdasági totalizmus*. Nem hinnék el azonban könnyen, hogy a liberalizmus emberi méltóságokat eltérő helyzetéből a gazdasági szabadossággal teljesen ellenében álló megkötöttség és irányítottság volna az egyedüli kivezető út. Igaz, hogy az utóbbinak megvalósított formái pár év tanúsága szerint a megfelelő megoldási mód látszatát keltik. Ne felejtjük el azonban, hogy a liberalizmusnak is nemcsak az első évei, hanem az első évtizedei is a világ gazdasági történetében szinte páratlanul álló gazdasági fellendülést hoztak. Csak évtizedek múltán kerül felszínre, hogy a nagy felvirágzás mellett az emberi természet legaljasabb indulatai is meghűzódtek.

Ha a tárgyilagos ész ítélőszéke előtt vizsgáljuk a kölcsönösen kárthatott fogalmakat: verseny, egyéni kezdeményezés, egyéni vállalkozás, megkötés, irányítás, szabályozás, akkor egyikről sem állapíthatjuk meg, hogy magukban véve kárhozatosak. Viszont eredményük rossz. Mi ennek az oka? Más nem lehet, mint csak az, hogy a gyakorlati életben nem lényegüknek megfelelőleg, hanem igazi mivoltából kiforgatva viték be őket.

Hiába a gazdasági megkötés, ha nem gondoskodnak arról, hogy ezeket ne csak betű, hanem lélek szerint is betartsák. Hiába a helyes elv, ha a munkaadó lelkiismeretlenül kizsákmányolja a nálánál gyengébb szociális helyzetű munkást.

A végső megállapítás tehát ebből is az, hogy hiába dolgozunk ki jó, erkölcsös gazdasági rendszereket, ha azokat nem a keresztény hit egyedüli helyes korlátai között valósítjuk meg.

Flerkó Béla VII.

Jó fényképet készít FODOR ISTVÁN fényképészmeister
PÉCS, gróf Benyovszky Móric-utca 3. sz.

A szociális gondolatról.

Egy német író, Arthur W. Just, azt a véleményt fejezi ki, hogy a „délkelet-európai élettérben“ az a nemzet fog győzedelmeskedni, amely a szociális kérdésre a legjobb megoldást találja. Külföldi nemzetek örült iramban dolgoznak a szociális kérdések megvalósításán, akkor nekünk, kis nemzet fiainak még nagyobb erővel kell törekednünk a szociális igazságok elérésére, mert különben elveszünk, megfulladunk a hatalmas nemzetek közt.

Az első cél, a megindulás első mozzanata, a szociális főlény érdekében *önmagunk megreformálása*. Tehát először teremtsünk önmagunkban világozságot, és ez a világozság — mondhatni — magában véve is meghozza gyümölcsét. Bizonyos az, hogy a szociális igazság égetően szükséges. Ezt tanítja a hegyi beszéd is. Nemcsak azért parancs ez ma, mert a körülöttünk lévő államokban alkotó tényező lett és kényszerű szükség minden nemzetre, és e vad hajszából lemarad az a nemzet, amely a szociális kérdésre rossz megoldást talál.

De krisztusi parancs is szól nekünk, katolikus magyaroknak: „Menjete, győzzéte meg a világot!“ Győzni, világot meggyőzni, célszerint győzelmet aratni nem kis dolog. Ehhez nagyszerű program kell. Vizsgáljuk csak meg, hogy vajjon találunk-e más programot, amely oly igaz alapokon nyugszik, mint a krisztusi szeretet parancsán épült szociális törvény, amely segít a nyomorogónak, sőt elébevág a nyomorúságnak.

A szociális gondolatot nem lehet félremagyarázni. Nem helyettesíthetjük a karitással. Egy főlényes kézmozdulattal adományozott pénzdarabbal nem mehetünk sokra. A karitás és a szociális igazság nem azonos, tehát akkor nem helyettesíthetjük, mert: a szociális gondolat kiterjed mindenre. Intézményei által jólétet biztosít, megelőzi a bajt már csírájában. A karitás csak egyéni, vagyis nem mindenkin segít, mert nem mindenki van nyomorban; csak speciális esetekkel foglalkozó intézményei vannak (vakok-, aggok-, szegényekháza); a bajt azonban nem előzi meg, csak gyógyítja. Az bizonyos, hogy a mi nemzetünk nem könyöradományt kér tőlünk. Egészen mást: a mi rcdmunkában megnyilvánuló életet, szellemi gazdagságot.

Személyes bűnöket követünk el és önzően csak az ilyen bűnöket vesszük észre. Azonban észrevetettük-e a bűnöknek azt a tömkeletét, amelyet a társadalom követ el, amelynek tagjai vagyunk, amelyből hasznot húzunk, s amelynek felelősségét osztjuk? Tehát akkor felelünk azért, amit a társadalom tesz. Ha már nem tudjuk a társadalmat megváltoztatni, legalább annyi feltétlenül kötelességünk, hogy felszólaljunk az ellen, ami helytelen, különben hallgatásunkkal mi is részeseivé leszünk a bűnek. Gondolkoznunk kell azon, hogyan lehetne egyes problémákat megoldani. Ha mind-

ebből semmit sem teszünk, mi is bünt követünk el azért, hogy nem igyekeztünk megakadályozni.

Pedig a szociális megmozdulás elősegíti azokat a törekvéseket, amelyek a nyomorból származó szenvedéseket akarják megszüntetni, a nemzet minden egyes tagját a létfeltételekre akarják helyezni, a kulturális színvonalat akarják magasabbra emelni. Ez a gondolat Krisztus földi királyságát akarja megteremteni.

Karády Sándor VII.

Sport.

Pius — Széchényi gyak. gimn.
1:1 (0:0)

A Szent László díjra benevezett Széchényi gimn. volt a Pius válogatottjának ellenfele. Összel először lépett pályára a csapat (és utójára), hogy komoly játéktanulást mutassa meg tudását, amely azonban az edzés hiánya miatt nem bizonyult elegendőnek Baranyieék legyőzéséhez. Károsan befolyásolta a játékot a mély, vízes talaj és különösen a nehéz, sáros labda.

Bors (keresk.) sápjelére így állt föl a Pius: Cziráki—Polin, Kamarás — Csernyánszky, Egyed, Baracs — Boglári II., Honti, Lauer, Boglári I., Zichy Tamás gr.

Lauer indítja el a bört. Erősen szorongattak az ellenfél kapuját, de eredménytelenül. A csúszós pálya miatt sok a szabálytalanság. Lassan a gyak. gimn. csatársora is belemelegedik a játékba, és lefutásaik veszélyesek, mivel Baracs és Egyed megsérül, és így a csatárok nyugodtabban vehetik át a labdát. Az első féldíj második felében újra felnyomul a Pius, de a két Boglári biztos gólhelyzetet hagy ki. Baranyival az élen felszabadít a Széchényi védelme, mivel Lauer még labdához sem tud érni

„Öcsike“ mellett.

A második féldíjban is a belső játékot erőltetik csatáraink és a szélen játszó Zichyt elhanyagolják. Egy partdobást Zichy visszajátszik Baracsnak, aki kapu elé vágja a bört, melyet a jökor érkező Honti közelről berüg. Ezután változatos lesz a játék, míg végre a Széchényi állandóan szabadon hagyott jobbszélsője elfut és hátragurít Biliczkynek, aki beteszi az egyenlítő gólt. Ezután nagy fölénybe kerül a Pius. Egyed helyet cserél Baraccsal, hogy jobban támogathassa a csatársort. A végén Lauer hibáz gólhelyzetben és Kamarás rüg félpályáról kapufát, de az eredmény nem változik.

A Széchényi csapatában kitűnt Baranyi, Kovács és Biliczky (volt osztálytársaink).

Nálunk a fedezet, élén Egyeddel és a védelem iparkodott. Csak a rendszer körül volt Kamarásnak más véleménye, mint a többinek és ez gólt eredményezett. Elöl Honti és a kevés labdához jutó Zichy nyújtott elfogadhatót. Boglári I., Lauer és Boglári II. egész mérközésen gyengélkedett.

Bors jól vezette a mérkőzést. Végül a heteseknek csak annyit, hogy előbb járjanak el az edzésre (Gyuris), ott nyújtsanak valamit (11:1) és csak aztán bíráljanak mást. *Edző.*

ELIT MUNKA. DOLGOZUNK!

Fegyverkezik a világ! Harc van körülöttünk! De nemcsak fegyverekkel küzdenek, hanem világnézeti harc is folyik. Két tábor áll egymással szemben. A keresztény és a pogány! Kongregációk a katolikus táborba akar vezető férfiakat küldeni, akik nemcsak megállják helyüket ebben a szörnyű világnézeti forrongásban, hanem azt a saját meggyőződésünk szerint irányítják is. Ezért nevezzük a kongregációt elitnek. Nem tucatembereket akar nevelni, hanem vezetőket.

Megindult az elit képző munka az idén is. Az iskolai év kezdetén azonnal megkezdtük működésünket. Szakosztályokba oszlova dolgozunk, hogy mindenki azon a téren működhessék, amely egyéniségének legjobban megfelel, hogy tehetségeit leginkább érvényesíthesse.

A gyűléseket mindig más-más szakosztály tartja, hogy minden kongreganista a saját különleges érdeklődési körén kívül a más-irányú problémákról és kérdésekről is halljon. Négy szakosztályunknak éppen ez a célja, hogy mindnyájan minden lényeges kérdésről beható ismereteket szerezzünk. Ennek az elgondolásnak az alapján kezdtük el munkánkat.

A missziós szakosztály első gyűlésén Bors Tibor VIII. o. t. mondott érdekes előadást „Nacionalizmus és a világmiszió“ címen. Boglári Zoltán VIII. o. t., a *szociális szakosztály* vezetője, „Munkásifjúság és diákság“ címmel foglalkozott a munkásifjak, tanoncok és inasok helyzetével.

Az idén először megalakult *világnézeti szakosztály* keretében Széchényi György gr. VIII. o. t. beszélt „A mi világnézetünk“ címen a valódi keresztény világnézetéről, ennek megvalósításáról magunkban és kiárasztásáról embertársainkra. „Sajtó és irodalom világnézetünk tükrében“ címmel Vértes István VIII. o. t. adott a sajtó, irodalom, film, színház és egyéb propagandaeszközökről és jelentőségükről ismertetést. Utána pedig gondolatokat kaptunk, hogyan készüljünk már most, különösen a kongregáció keretén belül későbbi nagy feladatunkra: sajtó, irodalom, film, színház átítására katolikus szellemiségünkkel. A *szellemi-fronton* meg akarjuk állni helyünket,—ez legyen már most is irányító gondolatunk.

Végül programba vettük a szociális kérdés tárgyalását és a munkás-problémákat. A szociális kérdés keretében már el is hangzott egy idevágó előadás, a munka fogalmáról és a társadalombölcséleti elméletekről. Kovács Albert joghallgatós írt tartotta. Következő gyűlésünkön az erkölcsi forradalomról lesz szó, —erről azonban majd következő beszámolómban.

Hertelendy Miklós VIII.

Katolikus tevékenység és a „Katolikus akció“

† Özv. gr. Pejacsevich Márkné pályázatára.

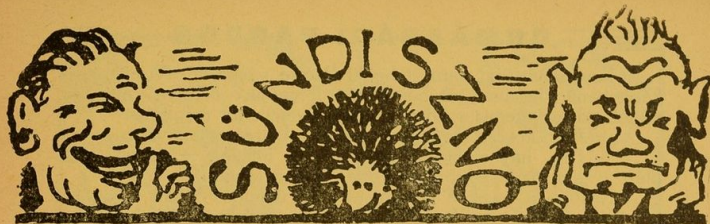
Sokan vannak manapság is az Egyház tagjai között, akik nincsenek tisztában a Katolikus Akció fogalmával.

Mit is jelent tehát maga a szó: *Katolikus Akció?* — Katolikus tett, katolikus cselekvés. Hányan vannak, akik ennek a szónak mégcsak a hallatára is összeborzadnak! Tenni, cselekedni, aktív munkát végezni . . . „Hát nem elég, hogy minden vasárnap eljárom a templomba, hogy elimádkozom a magam napi Miatyánkját, hogy megfizetem pontosan az egyházi adót? Mit kívánhat még tőlem az Egyház?!“ — kérdezik ezek.

Ha csak ennyit tesznek, az bizony mindenképen vérszegény katolikus élet, de talán még egyeseknél eltűrhető volna, ha az Egyház földi helyzete olyan lenne, amelyet Krisztus Urunk is csak a mennyországban ígért meg a számára. A világban körültekintve azonban nem ezt látjuk; a vérgőzös Európában csak az erőszaknak van szava, de nem az Egyháznak. Az orosz kereszténység szíve már alig-alig dobban egyet, s teljesen katolikus országok kerülnek egymásután a sötétség birodalmának hatalmába: Litvánia, Lengyelország — ki tudja, hol lesz vége ennek a szomorú sornak . . . A spanyol, mexikói, francia egyházak mikor fogják az őket ért súlyos vérvesztésüket kiheverhetni? — A harcos istentelenség szervezett hatalma pedig minden országot igyekszik behálózni, mindenhol fellelhetjük propaganda ügynökeit, és ha nálunk Magyarországon csak burkoló aknamunka folyik is, nem tudhatjuk, milyen robbantóerőket rejt magában.

Ilyen helyzetben nem lehet közömbös számunkra az Egyház sorsa, nem várhatjuk meg, míg fejünkre ég a templom feделе, nem folytathatjuk azt a passzív, részvétlen, se hideg, se meleg életmódot, mely éppen a mai körülmények közé juttatta az Egyházat. Felelősek vagyunk egymásért, mint egy testnek a tagjai, és cselekednünk kell keresztény testvéreinkért, hogy tőlük távol-tartsuk az új pogányságok mételyét, mely megakasztja bennük a krisztusi vérkeringést.

A passzivitás ellenkezik a katolicizmus lényegével: a szeretettel; ellentmond Istennek: a Szeretetnek A szeretet lényege önmagának a kisugárzása, önmagának a kiárasztása másokra és másoknak. A szeretet *adni* akar: magát akarja adni, — a szeretet *tenni* akar: másokért akar tenni. Akár egy imában eltöltött szerzetesi élet felajánlásával, akár egy világi katolikus apostoli munkálkodásával. Égető szükség van erre, mikor 1200 hívő jut egy papra, és még ezek közül sem végezhet mindenki lelkipásztori ténykedést. Sok közöttük a beteg, öreg vagy

Szerkeszti a Konviktus Szótestőr-Gárdája.

Miért bujt ki a Sündisznó a tojásból?

Ugye fiúk, csodálkoztok, hogy micsoda szörnyszülött röffög az Arany-Ezüst közepén. No, ne ijedjete meg! Csak egy Sündisznó.

De miért került Sündisznó az Arany-Ezüst lapjai közé? Hát megmondom! Azért, hogy az izgalmas öt órás szurkolás (már aki szurkol és nem szurkál) és a két-három óras tanulások (érted pajtás, tanulások) szürke hétköznapijaiba egy kis életet, vidámságot, vigyen bele.

Kicsinyek! Ez a ti mellékleletek, a ti lapotok. Itt az alkalom, hogy mindnyájan felléphessetek. Rajta! Rágjátok a ceruzátokat! Ha most megkapaszkodtok a Sündisznó fűskéibe, akkor majd néhány év múlva sokkal jobban fogtok érvényesülni, mint már az Arany-Ezüst ceruzarágó munkatársai.

Fiúk! Ne nézzétek le kezdeményezésünket. Ha valami hibát találtok, szóljatok. Segítünk rajta. Tudjuk, hogy a Sündisznó lehetne még szebb jószág is. Rajtatok áll, fiúk! Tegyétek azzá! Ha azt gondoljátok, hogy jobban tudtok írni, mint hat szerkesztő, elhíszsűk, de mutassátok be tudástokat. Segítsétek a Sündisznót, hogy ne csak az orrával, hanem farkával is kibujhasson a tojásból és röffögésével mindig derít teremtsen a Pius komor falai között

Berecz

MIT LÁTOTT COLUMBUS?

EGY RÉGI KÓDEXBŐL

Sűrű sötét kék felhő borul az ég alján.
Elsápadvá ül a diák az iskola padján.
A tanár felhívja az izguló diákot:
Nos fiam, mondd meg, hogy Columbus mit látott?

Habozik a diák, nem tudja mit mondjon,
Hallatszik a sűgás sorokon.
A tanár letekint — ceruzája készen,
Hogy a négyest írja noteszába mélyen.

Nos fiam tanuld meg, Columbus mit látott:
Látta Amerikát és a nagyvilágot.

Raksányi, Mihályi verse

Egy ormánsági paraszt bejött Pécsre vásárolni. A mi bácsi-kánk kimért lassúsággal ballagott a forgalmas Király-utcán. Egy szeleburdi egyetemista nagy siettében véletlenül meglökte.

— Pardon! — mondta és azzal rohángászott tovább.

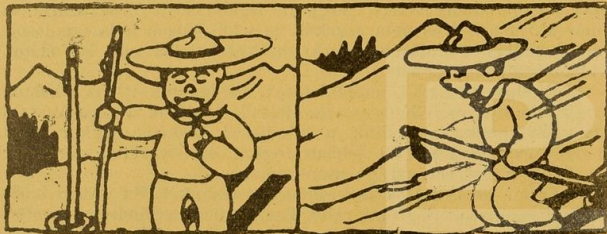
— Hm, hát ezt csak így el lehet intézni, — nézett a fiú után — aszongya patron, oszt mán rohan tovább?!

Később a bácsika is bement egy üzletbe. Mikor kijött és betette az ajtót, úgy fordult meg, hogy majdnem fellökött egy hölgyet. Tudta, hogy most kellene az előbb hallott szót mondani, de csak valami robbanó szer neve jutott az eszébe. Úgy félvállról odavetette:

— Kapszli!

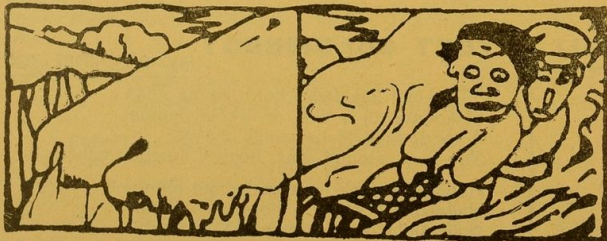
Öreg Diák.

◎ CSERKÉSZ ◎ DANI ◎ SEGIT ◎

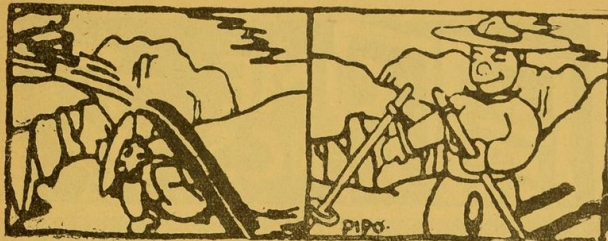
1.) Cserkész Dani törí fejét,
Mivel töltse az idejét
Napi jöttt ma mi legyen,
Gondolkodik fenn a hegyen.

2.) Amint ott fenn gondolkozik
Jó alkalom kínálkozik:
Rohan Dani havon-jégen,
Hogy időben ottan legyen.

3.) Szörnyű szakadékot látott,
S afelé két jóbarátot
Egy nagy szánkón száguldani.
Na, most szaladj, segíts Dani!

4.) A két gyerek mit sem tehet,
Lefékezni már nem lehet.
Oldalt se tudnak fordulni —
Szakadékba fognak hullni.

5.) De a Dani ott van, segít,
Feje fölé rakja a sít,
Ferdén tarja, — s a két gyerek
Átsiklik a mélység felett.

6.) „Elmult már a veszedelem,
Semmi baj sem történt velem,
Ők is szépen tovább mennek!”
Mondja Dani s örül ennek.

Intő utáni apróhirdetések:

Veszek egy takarmányvágó gépet, amellyel hátrálék leckémet feldolgozom. Cim: Bobok Bandi I. o. Levelek válaszbizelgyeggel „De mivel, hogy nem győztelek vágni” jelígeré.

Keresek három darab zsíros tiroli nadrágot, mely jól állja az intő utáni pácolást „Feró” jelígeré.

„Lemondtam a kimenőt” e szomorú balladáimat eladnám résztvevő szívű bajtársaknak. Ad Szemerecskű II.

Megvételre keresek sárga könyveket, detektív históriákat az unalmas stúdiómokra. Vigyázat, óvatosság, mert sokat olvastam, de még nem vették észre. Vékony.

REJT V É N Y E K

Egy négyzetes alapú várban 300 katona volt. Mivel támadástól tartottak, de nem tudták melyik oldal felől, a parancsnok meghagyta a hadnagynak, hogy az összes katonát úgy ossza szét a négy oldalra, hogy minden oldalon a lehető legtöbb, de egyforma számú katona álljon. A hadnagy minden oldalra 100—100 embert állít, de a parancsnok nincs megelégedve. A kapitány 125—125-öt állít minden oldalra, de a parancsnoknak ez sem felel meg. Ő maga osztja szét embereit minden oldalra 150-et

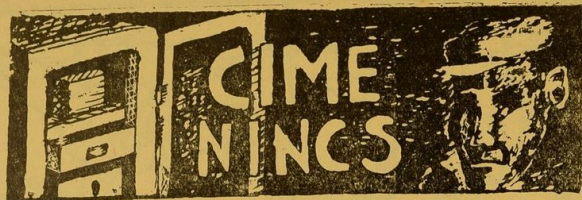
Hogyan osztotta föl a hadnagy, a kapitány és a parancsnok a csak 300 embert?

A megfejtéseket december 18-ig juttassuk el a „Sündisznó” szerkesztőségébe. Jutalmul három könyvet sorsolunk ki a helyes megfejtők között.

Határidő: január 15.

SIEBENFREUD NÁNDOR
gépezsmérnök

egészségügyi vállalat
Pécs, Szigeti ország-ut 40.
Telefon: 5-54.

Vadas Béla nesztelenül osont föl a lépcsőn. Vérbeli detektív lévén, állandóan gumitalpú cipőben járt. Az ajtóhoz érve egy pillanatra hallgatózott, majd átkulcsal kinyitotta. Belépett az előszobába. Itt újból fülelt. A dolgozószoba felől zümmögő zajt hallott.

— Szóval a páncélszekrényen dolgoznak. Csak az a kérdés hányan... Hm, Reinhold fűró, ismerem a hangját... Most félre-csúszott... szitkozódik, úgy látszik, egyedül van, különben a másik már lehüllyezte volna. No, akkor beamegyek.

Szavait tett követte és fél perc múlva már bent állott. A szobában félhomály volt, a munkát csupán egy lerögzített zseblámpa világította meg. A betörő mit sem sejtve dolgozott, miközben Béla egy szekrény árnyékából leste.

— Csak tudnám, hol van Sáray — gondolta Vadas, — és miben tőri a fejét!

Ekkor zajt hallott a lakásbejárat felől. Kulcsot tettek a zárba. A betörő letette a fűrőt és fölgyújtotta a villanyt. Kezében revolver volt. Megelégedetten dörmögte:

— Nem hittem volna, hogy olyan könnyen kelepcebe lehet csalni Sárayt.

— Nem is olyan egyszerű az, mint gondolja — szólalt meg váratlanul Vadas, gázipisztolya ravaszát elhúzva.

A fegyver úgyszólván zajtalanul sült el, a betörő pedig teljesen meglepett arckifejezéssel összerogyott. A detektív az előszobából Sáray hangját hallotta:

— Szóval ön tisztán véletlenségből ütötte le a lámpát?

— Csak el akartam kerülni a vérontást. Egyébként ez is csak azt bizonyítja, hogy nem vagyok kém. Az ön gyanúja teljesen alaptalan.

— Jó. De akkor talán tárgyaljunk bent.

E szavaknál kinyílt az ajtó, és Sáray lépett be rajta új ismerősétől követve. Ez rögtön meg is szólalt:

— Most pedig legyen szíves, emelje föl a kezét.

— Inkább ön! — válaszolta Sáray.

— Én is ezt ajánlom — kapcsolódott be Vadas.

A bandita értelmetlenül nézett körül és lassan felemelte a kezét. Nyilván nem egészen így képzelte el ezt a jelenetet.

(Folytatjuk)

Friedmann Gyula II. B.

tudományos munka által lekötött. Az Ur Jézus felhívása: „Menjetelek; ime én úgy küldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé!” (Luk. 10. 3.), nemcsak a papoknak szól, hanem mindnyájunknak, és lelkiismeretbeli kötelességet is ró reánk...

Milyen síkon folyhat mármost az aktív katolikus tevékenység? — Három fokozatot kell megkülönböztetnünk: a kegyelmi, földi és „közelkegyelmi” síkot. Az elsőt akkor dolgozunk, mikor más kegyelmi életre vezetünk, a másodikon, mikor — mint a világban élő emberek — pusztán a magunk hivatását akarjuk jól betölteni: jó orvosok, mérnökök, ügyvédek, politikusok vagyunk, előre visszük a kulturát és a civilizációt. A harmadik sík a világi életnek azt a szféráját jelenti, melynek közvetlen hatása van a kegyelmi életre, p. o. a szociális erkölcs, mert a kegyelmi síkra is kihat az, hogy milyen szociális rendben élünk. Ha a földi síkon dolgozom jól, akkor keresztényen dolgozom, — csak a kegyelmi és közelkegyelmi síkon működve végzek szorosán vett keresztény munkát, dolgozom a kereszténység nevében.

Mi tartozik mindebből a „Katolikus Akció” fogalma alá? — Voltaképpen csak a kegyelmi sík, de amennyiben erre hatással van, a közelkegyelmi munkálkodás is. Még szűkebbé kell azonban tennünk a meghatározást, mert P. Bangha szavai szerint: „Nem minden katolikus cselekvés „katolikus akció”, nem is minden szervezett világi apostolkodás az, hanem csak: amelyek a hierarchia vezetése mellett szervezeten működik.” (Világhódító Kereszténység.) — A Katolikus Akció tehát az Egyház püspökeinek útmutatása szerint, egységes terv alapján végzi működését: világi apostolok kiképzését, munkába küldését és irányítását.

„A kereszténység mozgósítása” a Katolikus Akció, Krisztus királyságáért. Minden katolikus hívőnek részt kell vennie a küzdelemben, ott ahol apostolkodásra alkalma nyílik, a Katolikus Akció tervszerű irányítása mellett. A győzelem nem maradhat el, mert a Vezér:

Krisztus Király!

Vértés István VIII.

Iskolaruhát, cipőt, tanszereket

„TAKARÉKOSSÁG” KÖNYVRE

vásároljunk 6—7 1/2 havi hitelre.

Baklövés.

(Ráth-Végh István: „Az emberi butaság kulturtörténete” c. könyvéből.)

Ez a könyvsorozat néhány hónapja jelent meg. A szerző, mint írja, érdekes olvasmányt akar az olvasónak nyújtani. A könyvek kimutatják a forrást mindig megnevezve, hogy milyen szórnyűsülöt-teket képes az emberi elme létrehozni. Különcök, rekorderek, zenei mókák, a dadaisták, a nevek boszorkánytánca, nagyurak bogarai, a példákban sokszor szereplő számár mind-mind előfordulnak könyvében. Utolsó könyvének egyik külön fejezetét alkotja a baklövés elmé-lete és példatára.

Mi a baklövés? A latin három fajtát különbözteti meg: lapsus linguae (nyelv-botlás), lapsus calami (tollsiklás), lapsus memoriae (emlékezteteli zavar). Az angol bul-nek, a francia bévue-nek nevezi. A német eredeti: einen Bock schiessen. Szóru-szóra lefordítva: bakot löni. Idegennyelvekben általánosan elfogadott a *bull* szó. Ez mindenféle baklövést jelent.

A Mississippiflambeli Canton város határozatai közt a városi tanács bul-zerű rendeletét találjuk:

1. Építessék egy új fogház
2. Az építkezésnél a régi fogház anyaga használandó fel.
3. Mindaddig, amíg az építkezést be nem fejezik, a foglyok a régi fogházban örendők.

De van itt még cifrább is. Kansas állam 80 éve hozott, de máig érvényben lévő törvénye: „Ha két vasuti vonat valamely sinkeeresztésnél találkozik, mindkettő köteles megállni, s egyiksem indulhat mindaddig, míg a másik el nem haladt.” Hát azok a vonatok várhatnak ideletnapig!

Külön faja a baklövésnek az anakronizmus (kortévesztés). A legnagyobb irók is beleesnek ebbe a hibába. Schiller „Wallenstein”-jében Butler villámhárító-ról beszél, pedig akkor még nem is találták fel. „Fiesko”-ban a hős csokoládét iszik, pedig az első csokoládégyárat 1606-ban alapították Itáliában, a Fiesko-fele öszezsküvés pedig 1547-ben történt. Goethe „Faust”-jában, mely a XV-ik században játszódik le, pezsgőt isznak s parókát emlegetnek, pedig mindkettőt a XVII-ik században találták fel, dohány-ról beszélnek, ami Columbus előtt még képtelenség.

Érdekes esetet említ fel az író. Szathmáry Károlynak szobrot állítottak a Várhegy tövében. Ezt a verset vették rá: „Dőre, ki letűnt napba néz,

Ott éj közelig. Én a felkelőt lesem: Magyar hajnalhasadásra várók.” Szép vers, Szathmáry saját költeménye. Arról azonban a költő már nem tehetett, hogy éppen háttal állították a napnak. Így csak lenyugodni látja.

Nagy irók is elkövetnek itt-ott egy hibát: „Victonine behunyta a szemét és tovább olvasott...” (About: „Les mariages de Paris”)

„Nem látom tisztán a dolgokat — mondotta az öreg vak” — (Balzac: „Beatrix”)

„Négyezer mezillábas és hadonászó arab futott a teve után; nevettek mint a bolondok és hatszáz ezer fehér fogat villogtattak a napfényben” (Daudet: Tartarin de Tarascon). Most számoljunk egy kiesit s akkor kiderül, hogy minden arabnak 150 foga volt!

Flaubert a „Mme Bovary” egyik szereplőjével 75 franc-t olvatlat le csupa kélfrankosban.

„Kockakó kell hogy legyen a *hasában* szív helyett.” (Gautier: Mademoiselle de Maugruy.)

Az újságokban hemzsegnek a *bull*-ök: „Dániel nem felelt. Ez volt az első eset, hogy így beszélt atyjával.” (Le Petit Parisien, 1913 VII. 28.)

„Mullei Hafid az eset alkalmával méltóságtejesen viselkedett és nagy hideg-vért tanúsított. Ezer hotot veretett a lovására.” (La Presse, 1909. II. 2.)

„A polgárorség a *levegőbe* lött. Számos sebesülés történt.” (Paris Journal, 1910. október 4.)

„Ót vagy hat uriember megfélekedezett róla, hogy Népszövetség is van a világon és megpróbálta, hogy *triumvirátust* alkosson.” (Le Temps 1926 III. 22.)

„*Harmíchnat*-féle koktélt tudok keverni, mint ahány csillag látható az Egyesült Államok lobogóján.” (Figaro, 1926. XII. 21.) Az U. S. A. lobogóján azonban 49 csillag van

„A gázt lecsavarták, és a sötétségben székelt és asztalok márványlapjai röp-ködtek, mint őszi szélben a sárguló falevelek.” (Uj Hírek 1903. X. 16.) Mindenesetre hangulatos lehetett.

A Budapesti Napló így ír: „Messziről kutyaugatás hallatszott, csupán ez jelezte, hogy vannak még emberek a világon.”

„A szindbarr cselekménye két párhuzamos vonal gyánat halad, amelyek kelte időben metszik egymást.” (Sarcey 1897.)

A francia parlament szónoki elmély-nyéről gurultak le az alábbi gyöngy-szemek: „A javaslat ellen azt kiáltjuk: non possumus, sőt azt is kiálthatnók: non possumi, mert sokan vagyunk.”

„Pártolni a sertésényesztést, anyyi, mint pártolni magunkat.”

„Ölített kezekkel lapul a mocsár fenekén, mint a béka.”

„Törvényeszkéről.” (Hivatkozom Franciaország lobogójára, amelyben a fehér szín a hitet jelképezi, a vörös szín izé felebarátii szeretetet, a kék pedig, ha zöid lenne, a reményeséget.”

„Ésküdt Urak! Figyeljék meg jól a vadtölt ábrázatát: olyan az mint a tükr, amelyben Önök közül bármelyik felismerheti egy bandita arcvonásait.”

De most el kell mondanom a *bull*-ök csimborosozóját. Ezt a hirt a „Szegedi Naplóba” bosszúból küldte be néhány elbocsájtott munkatársa:

„A szegedi egyetem tanárainak adják át Mussolini meliszobrát, amit M. Angelo

a kiváló olasz szobrász készített. A szobrot abból az alkalomból nyújtják át, hogy a város a múlt hónapban, mint emlékezetes, szívélyes szeretettel fogadta a tudós Cavourt, volt miniszterelnököt. Ez alkalomból a neves publicista C. I. Cero szerkesztésében megjelenő „Acta Diurna”, című lap közli a fogadalmi templom képét.”

A jámbor szerkesztő persze nem tudta, hogy Michelangelo és Cicero mikor élt, nem emlékezett arra, hogy az „Acta Diurna” Krisztus előtt szereplő falragasz-újság. Cavour-ról is tudhatta volna, hogy az nem járhatott Szegeden 1932-ben, mivel 1862-ben már meghalt.

Ezen kívül még rengeteg baklövést említ meg az író. Hihetetlen anyagot dolgozott fel. Rengeteg könyvet olvasott s onnan válogatta ki a baklövéskeket. Az egész könyvsorozat, amely minden téren bemutatja a buta embert, négy kötetből áll. Mindegyik körülbelül 200 oldal. Mikor az utolsó kötetet (címe: Vége az emberi butaságnak) kiadta, ezt írta előzőlönk: „Könyvem címe csupán azt jelenti, hogy befejező köteke a kiadó által tervezett sorozatnak.” E kötet végére nem azt írja, hogy „Vége”, hanem azt, hogy „Befejeztem”.

Honti Ernő VIII.

KÖNYVEINK.

Harcos Ottó: Valamit emlondok... Valamennyien emlékszünk még rá, a Pius költőjére. Verseiben az emberi szív legbelső húrjait pengeti meg, sorai a legmélyebb érzelmeket keltik lelkünkben. Büszkék lehetünk rá. Olvas-
suk verseit! Kisközi kiadás, Pécs.

Lantos — Kiss Antal: Veszérfűség. A lelkigyakorlatok idején többen érdeklődtek utána. Ez a könyv csakugyan nélkülözhetetlen mindazok számára, aki a nyárspolgári élet felé akarnak emelkedni. Világi apostokok öo-nneveléséről szól. Korda kiadás. Ára: 3.60.

P. Biró: E jelben győzni fogsz. A Szent Szív apostolának toborzólevele, egyúttal a Jézus Szíve tisztelet ismer-tetése. Korda kiadás. Ára: — 30.

Karg Kaszán: A kis útok. Miképpen lehetünk jobb emberek? — Ezt a kérdést tárgyalja. Közelebb akar hozni Krisztushoz. Korda kiadás.

Isten szeretetéről: Ezt a könyvet Szent Bernát apát is egyháztanító volt. Fordította dr. Dombi Márk S. Cist. Korda kiadás. Ára: — 80.

**Biró Ferenc S. J.: Hasontól akaro-
k lenni hozzá és Csásorssy: Az idők nagy jele.** A Kordának ez a két könyve a Szent Szív tiszteletéről szól. Kiváló lelki olvasmány.

(Az első Harcos Ottó, (5 drb.), a többi Korda R. T. Bpest, Mikszáth Kálmán-tér 4. sz. ajándéka.) **B. J.**

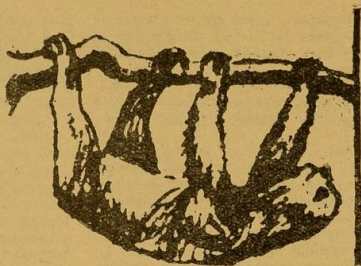
A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával nyílt üzlet:

**Férfi és női
divatúru különlegességek**

Regösnél

Pécs, Király utca 1.

LAJHÁR
ÖRS

(Eddigi tartalom: A Lajhár örs megérkezik Hidasba és felveri a tábor. Lefekvés előtt észreveszik, hogy egy ember elfut a tábor közeléből. Úgy látszik leskelődött.)

— Enci, Stronci, észrevétlenül követitek ezt a pasast. Megtudjátok, hogy hová is siet annyira. Tört vigyetek, de verekedni nem szabad. Nátatok az a fontos, hogy mennél többet megtudjatok. Többiek maradunk. Nusi a patak felé figyelsz, Lucu a konyhasátort őrzöd. Az a te birodalmad. Jócó fel a fára! A rombuszsátor mellett leszek én!

Még el sem hangzott a parancs, máris mindenki a helyén van. Enci és Stronci zajtalan léptekkel, félig lehajolva, futnak a bokrok mellett a menekülő után. Lucu elégedett arccal játszadozik a hűsklopfolójával a félig nyitott konyhasátorban. Jócó fent kuporog a sátrak fölé kinyújtott pártfogásba és a lehető legszendébb képet vágva, leskelődik egy bokor tövében. Jenő körülnéz, mindent rendben talál, ő is elfoglalja helyét.

Csend. Csak a patak játszi csobogása, meg az esti szél rejtelmes susogása hallik. Eltelik

öt perc, tiz . . . semmi sem történik. A hold még mindig nem kelt föl, elég sötét van. Enciék merre járhatnak? Múlnak a percek. A várakozás a legkimerítőbb. Az idegek pattanásig feszülnek ilyenkor. Már akinek van. A Lajhároknak úgylátszik nincs, vagy ha igen, hát drótkötéltől. Nusi hirtelen felfűlel. Végre! Halk zúgás töri meg a csendet.

— Valaki suttogott. Jenő nem hallod?

— Pszt! Dehogynem. Jócónak jár a szája. Mit akarsz ott a fán, észrevettél valamit?

— Semmit. Csak azt nem értem, hogy miért szaladt el az a kíváncsi. Ha csendben marad, nem vesszük észre.

— Ez tűnt fel nekem is. Valószínűleg csaletek volt, hogy hagyjuk itt a tábor-t és fussunk utána. Ezért küldtem csak két fiút követni.

— Lehet, hogy így van, — suttogja Lucu, — de a csuda vinné el! Inkább a tábor-tűznél ülnék és énekelnék. —

(Folyt. köv.)

KEGYELMI HATÁSOK A LEKGYAKORLATOK UTÁN

Érdekes és tanácsos is megfigyelni, hogy kegyelmi téren milyen hatásokat váltottak ki belőlünk a lelkiyakorlatok. Ezek természetesen attól is függenek, hogy mit vártunk és amit vártunk, miért vártuk . . . Volt-e valamilyen problémám, gondolatom, kétségem, amelyre választ szerettem volna kapni; valami összefüggés, amit nem láttam világosan? Volt-e bennem igazi Krisztus-várás, akartam-e, hogy Ő töltsön be teljesen és maradék nélkül?

Azt hiszem mindenki érzi, hogy kaptunk, mégpedig sokat. Kaptunk célt, megoldást és ami ennek elengedhetetlen követelménye, harcoss életstílust. Harcot kell elsősorban *magunkban* kirobantani, forradalmat krisztusi alapon és erkölcsi síkon. Harcot másodsorban *minden* nyárspolgári langyosság ellen; harcot Krisztusért, hogy Vele lehessünk a Paradisomban! Harcolni úgy, ahogy szent Ágoston mondja: kitépni magamból magamat, hogy maradjon Krisztus. Kiszakítani minden földit, hogy csak az *égi* teremjen.

Megértettük továbbá azt is, hogy miért és hogyan szeret bennünket az Isten. „Nem azért, mert szentek vagyunk, hanem azért, hogy szentekké legyünk.“ (Szt. Pál) Mit szeret Ő bennünk? Hiszen Ő az Út, mi legfeljebb csak porszemek lehetünk azon; Ő az igazság, mi pedig legfeljebb apró tökéletlenségek. Szeret bennünket, mint saját képmását. Mi katolikusok (ha torzítva is) leginkább tükrözzük Őt vissza. Minden jóság, igazság és erő, amit a világon csak láthatunk, Istentől jön, viszont természetes, hogy ez csak az Egyházon át jut legtökéletesebben kifejezésre . . .

Ebből logikusan következik, hogy ami tartalom, szépség, igazság van bárhol a világon, az mind csak egy része a miénknek. Miénk az egész, a *teljesség*, az erő; mi vagyunk az Egyház, az egyetemes katolikum! *Test*-nek a tagjai vagyunk, a testben pedig csak az van, aki benne is él. Mert nem párt, vagy sportklub az Egyház, hogy be-, vagy kiléphetek belőle, hanem valóságos Test.

Végeredményben a lelkiyakorlatok lényegét egy szóban foglalhatjuk össze, abban a szóban, mely az egész katolikum lényegét is diadalmasan hirdeti, „*euangélion*“, mely szó *jó hír* jelent. Megértettük és átértük erónkhöz képest ezt a jó hírt.

Éz ad mindennek *tartalmat, erőt* . . .

Pejacsevich Márk gr. VIII.

Nyílt-tér.

A közöltékért felelősséget nem vállalunk. Ha a „májbj” kitör, szóljon az „Arany-Ezüstnek”, mert kitűnő orvos specialistaik is vannak. Szerk.

A harmadik „Ő”

Mint még bizonyára mindenki emlékszik, lapunk utolsó számában „Ők” címen felejtethetetlen cikk jelent meg. Nos, olvasóink is bizonyára észrevették, hogy három szóban forgó személyiség közül az első kettő túlságosan ki volt domborítva a harmadik rovására. Kiegészítésül tehát közöljük az Ő jellemrajzát is

Ő az a nagy élettapasztalattal rendelkező férfiú, aki társainak a küzdelmes kereskedői pályát ajánlja, maga pedig közben pincér. Ő az, aki másokat állandóan bírálgat, szemükben minden szálkát meglát, de a magáéban a gerendát nem. Elismerjük ugyan, hogy jelen esetben a gerenda a másik két „Ő” szemében van, benne csak szálkácskák, de ezeket aztán arra használja föl, hogy másokat alattomosan szurkáljon vele. Ő az, aki rumbának nézi még a kavics elrúgását is, mert Ő tácszakértő.

Végül az osztály zömének nevében jóakarattal tanácsot, vigyázzon, nehogy a sok rossz májúságtól májbját kapjon.

Edző.

Könyv, papír, írószer stb.

nagy választékban és olcsó áron
Fridrich könyvkereskedésében

Széchenyi-tér 9.

Pécsi Takarékpénztár épület, Tel. 2550

Hírek.

Kedves Arany-Ezüst!

Az Arany-Ezüstöt lehet csufolni, magyarázni, megérteni vagy szeretni, de nem szabad a nem lehet meg nem bámulni. Most, hogy újra kezembe vettem az eddigi megjelent példányokat és forgatom a kedves lapokat, szívem megtelik valami igen jóleső meleg érzéssel. Örülök, mert látom a gátat, korlátokat nem ismerő merész lendület gyümölcsét.

A lapot megalapító ifjúság a *piusi szellem ápolását* hagyta rátkot. S levelemben most hadd nyomjam meg a tollat, hisz magunk között vagyunk... Úgy érzem, kell egy kitesít az Arany-Ezüst körmére koppintani. De ne gondoljátok, hogy lóhátról beszélek, csak higyjétek el: a kritika fogja csillogóvá csiszolni az Arany-Ezüstöt! Úgy írok, amint érzek, nem szokráteszem ki magamból a mondanókat.

Először is az a benyomásom, hogy az írások legtöbbje hűvös, izetlen, papírszagú, legfeljebb lecke-felmondások stílusgyakorlatból a IV. osztályos tanár úrnál. Az írás legyen élet és léktetés és emberség, nem holt betű. Mert az írás a szóba öntött gondolat, s a gondolat a lélekké élt világ. És ha az első keménygallér szokatlan gombja két foltot is eszokol a torkotokra, nem kell okvetlenül lógó-vén-fejűnek lenni, de a harmatos, friss, ragyogó szemű életet sugározzatok. A tanulásban és kacagásban továzapórozó diák-

életet. A piusista diákéletet

Ne felejtsetek: *jezsuita diákok vagytok!* Nem azt akarom, hogy az Arany-Ezüstből áradjon a tömjénillat, s tele legyen vénasszonyos sóhajtozásokkal, Nem. De legyen öntudatotok, hogy mi az Ecclesia Militans vagyunk. A mai áradatban csak úgy maradhatunk meg Szűz Mária Országának, ha kemény fiús inakkal tudunk küzdeni. És csak úgy bátorításul mondom: az egész világ császár-morzsvá hullhatik össze, de Péter sziklája szikla marad!

És *magyar szellem!* Pécsi diákok vagytok, olyan vidéken, ahol bizony nem színmagyar a lakosság, s az utcán elég sok embert látok, akik úgy köszöntik egymást, hogy valamelyik végtagjukat a levegőbe dobják. Ti mutassátok meg magyarságotokat azzal, hogy a piusisták is gondolkodnak, emésztődnek a magyar élet ezernyi fájó sebének megszüntetésén, és akik ifjúságuk ellenére is Széchenyi lelkének egy szikráját hordozzák a szívükben. Tehát nem úgy értem, hogy gyerünk, elő a fokost, paprikát, gatyamadzagot és magyarkodjunk, mint a kefekötő... Nem! Nem kellene a frázispuffogató beszédek, úgy hiszem ti is érzitek: utálatosak a lakomák rózsaszínű ködében megfogalmazott nemzetmentő tősztok, melyek hazudják a legszentebb érzéseket.

Mindenki láthassa az Arany-Ezüstben: milyenek az ifjúság reményei és vágyai. Lehet, hogy vágyaitok némely dologban most talán még álmodozásnak tűnnek fel egyesek szemében, de han-

goztatom, csak egyesek szemében, mert a magyar jövő reményeége egyszercsak mégis abba a helyzetbe kerül, hogy „álmaid” történelemmé csinálja. De, ha ti nem láttok, nem akartok semmit... De én hiszem, hogy veletek visszatérnek az elszakított részek és még a másikkéle Erdélyben is olyan csönd lesz, mint mikor Attila felhúzta szemöldökét a tanácsban...

Lelki szemeim előtt az egyes nevek olvasása nyomán már látom a törhetetlen idealizmustól égő tekinteteket, melyek keresik a Magyar Parlagraól virágosabb tájakra vezető utakat.

Amint olvasom az Arany-Ezüstöt, nézem az egyes arcokat, elmosódnak az egyéni vonások, vagy inkább az egyéni vonások tevődnek össze egy alakká és előttem áll a Diák, a Piusista.

Pius előré kiáltva köszönt benneteket

Volt Piusista.

(Kedves Bátyóink! Köszönjük soraidat. Mivel álmainkat történelemmé akarjuk csinálni, igyekszünk vágyainkban is a valódi életet magunk elé realizálni. Ma kell, hogy játéknak is a jövőnkét varázsolja elénk. Ezért foglalkozunk mi, ifjú piusisták komoly kérdésekkel, hogy az „ldő” ne találjon készületlenül!... Kérünk, keress fel máskor is soraidal!)

— Szerk.)

Gyászolunk. Gondolatban sokan egy ravatalnál állottunk: az Arany-Ezüst egyik legnagyobb jövőjeinek ravatalánál. Elköltözött a küzdő Egyház sorából özo. gróf Pejacseovich Márkné. Külön kihangsúlyoztuk, a küzdő Egyház sorából, mert ő küzdött egy keresztényebb, emberibb és

magyarabb hazáért. És e cél szolgálatában támogatta a mi lapunkat is, mert felismerte jelentőségét és fontosságát a piusi diákok számára.

Ezért nagy hálára vagyunk kötelezve. Ki akarjuk ezt fejezni imáinkkal, de főképpen azzal, hogy hozzájárulunk az Arany-Ezüst munkájához és ezáltal segítjük annak a hivatásának betöltésében, melyet az elhunyt olyan tisztán felismert.

A halál ismét legjobbaink között aratott. A mi kötelességünk gondoskodni, hogy eszméi, melyek egyuttal minden valódi katolikus-magyar eszméi is, tovább éljenek.

Nyugodjék békében!

Sz— gy—

A Jedosz akciója. Az „Arany-Ezüst” tavalai főszerkesztője, aki jelenleg Pesten tanul, a minap levelet írt, melyben felszólít, kapcsolódjunk be a Jedosz (Jezsuita diákok országos szövetsége) szervezetébe. Egyelőre egy 1941-es Jedosz-naptárról volna szó, mely a közeljövőben fog megjelenni. Lapunk szerkesztősége megígérte támogatását és elvállalta a naptár terjesztését. Főlszólítjuk tisztelt olvasóinkat, vegyék meg valamennyien a Jedosz naptárt, a mi naptárunkat és progagálják a volt piuszisták körében is. Bővebbet még idejében közlünk.

Klíseink főtiszt. P. Selmeczy Gyula S. J. kémiai laboratóriumban készültek Fuchs Zoltán VI., Szabó Antal VI., Orosházy Ferenc V., Weszelovics László V., Esztergár Pál V., Vadász Tibor V., a kémiai-kör tagjainak munkájával.

Miszionáriusaink. „Jó kétheti izgalmas, sőt helyenkint idegfejesztő utazás után Moukdenbe érkeztünk. Ha minden rendben megy, holnapután rendeltetési helyünkön leszünk!” — írja Sebes József S. J., Piusban végzett misszionárius okt. 23-án keltezett levelében.

Diákkaptár hírei.

Az Orion rádiógyár pályázatát hirdeti a Diákkaptár tagjai részére. Címe: A) **rádió a gazdasági életben.** Pályázhat minden középiskolás. B) **Csak alsósok részére: A rádió otthon.** (15 éves korhatárig). A pályamű alakja lehet értekezés, novella, vers vagy más, tetszés szerinti megoldás, terjedelme 6 géppel írt oldalt ne haladjon túl. I. díj: egy év a kolozsvári egyetemen, vagy ennek megfelelő pénzdíj 2000 P. II. díj: 14 napos üdülés a Balatonon vagy valamely erdélyi fürdőhelyen (240—260 P). III. díj 8. napos körutazás Magyarországon vagy Erdélyben. Ezenkívül még értékes könyvjuttalmak és 25 Orion hűpalack, összesen 50 díj. Pályázzunk! *(Beküldési határidő 1941. jan. 15.)* Van még három csoportdíj is a legtöbb pályázatot beküldött iskolák számára. Nyerhetünk Orion super rádiót.

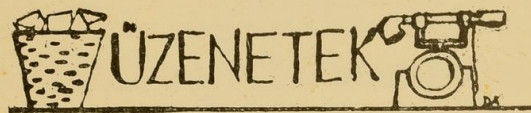
Rikkancsaink között első helyen áll Erdősi (90), második Dombi (36), harmadik Polin (34)

A Diákkaptár Szövetség betlehemi alakokat ábrázoló művészi tervrajtot küldött magyaros karácsonyfadíszek készítésére. Szerkesztőségünkben megtekinthető.

A D. K. központja érdeklődik hogy az esetleg megjelenő **Diákkaptár újság** a piusban hány előfizetőre számíthatna. (Évi díj 50—60 f.)

Az október 28-án tartott országos D. K. szövetségi ösz-

szejövetelen a kerületi elnök úr külön kiemelte a Pius Diákkaptárát. A szövetségben elragadtatással beszélnek az **Arany-Ezüstről**, mint jelenleg az országban egyedülálló vállalkozásról.

Helyesírási pályázatunkon első díjat nyert: **Dalos János I. A.**, második: **Szöllőssy László I. A.**, harmadik: **Szentvéri István I. B.** Pályáztak még: Köhegyi Imre I. A., Zónay Mátyás I. A., Tarnóczy Pál I. A. **Íróinknak:** **Muzslay István** és **Bálint Ottó**; Későn adtátok be, így érdemlegesen hozzászólni nem tudunk. **Előszóval** tőbbit. **Széchényi György**; Nem közölkettük le mind. **Vértes István**; Vezércikked igen mély gondolatokat tartalmaz. **Kanovics Tibor**; Jó rímérzéked van. Írj csak továbbra is. **Fátray Antal**; Nagyon nehezkés. Rövidebbet írd! **Kaffka Károly**; Egységes versmértéket használj mindvégig! Csatlakozzál a „Sündisznó” írógárdájához! **Füzes István**; Sajnos, már nem aktuális. **Velle János**; Reméljük, még sor kerül rá. **Dr. Picalus**; Kiméld meg embertársaidat és fordítsd hasznosabbra az időt! **Mindenkinek: A cikkek benyújtása lapzártáig történjenk.** **Légrédy Béla**; Beteg voltál, így nem tudtad cikkedet átdolgozni, pedig a „gyepük” ma mindenkit érdekel. **Manó**; A „Sündisznó” szurkálni akar ugyan, de nem így. **Finom**ban. „Nyomor”; Igény és szükséglet között nagy a különbség. Ahol az igényt nem tudják kielégíteni, még nem nyomor. Nagyon aktuális téma, azért dolgozd át. „**Hirdetés**”; A hirdetésekre szükség van, mert anyagi segítséget jelentenek. Gondold meg, hogy a hirdetések is segítenek abban, hogy ilyen olcsón kapjád a lapot, és hogy pályázatokat tűzhesünk ki. Sajnos, más anyagi támogatásban nem részesülünk. Teljesen a magunk lábán állunk.

Kézirat gyanánt.

Szellemi ügyek vezetője:
Sipeki **Balás István.**

Szerkesztők:
Pejacsevich Márk gr.
Kövesi Gyula.

Főmunkatársak: **Németh Árpád, Berecz György, Ditróy Ákos, Maróthy István.**

Felélős: **Bodolay Gyula S. J.**

Anyagi ügyek vezetője:
Rudolf Ernő.

Megbízottak:
Baracs Ferenc
Légrédy László

Lapzártá február 1.

Legközelebbi szám februárban.

Évi előfizetés a Piusban 1.20, postán 2 P. Megjelenik egy tanévben nyolcszor.

Vezérigazgató: **Honti Ernő.**

Főpénztáros: **Gábrriel András.**

Főellenőr: **Gergyesi Tibor.**

Autók, kerékpárok, rádiók, turista és sport cikkek
HAMERLI JÓZSEF kft. vasnagykereskedés
 KIRÁLY-UTCA 9. PÉCS RÁKÓCZI-ÚT 53

Mindennemű gumihulladékok a legmagasabb hivatalos áron vásárol:
Belvárosi Garage Monkási Mihály-utca 35. sz.
 Pécs — Telefon: 26-72.

Férfi- és flóruhákat, kabátok, magyar ruhák

»BAROSS«
 FÉRFI RUHAHÁZ

Cégtulajdonos: ORNÓDI ISTVÁN
 Irgalmasok-utca 12 szám.

Szent Antal Bazár
 kegyeser és könyvkereskedés
 PÉCS, Ferenciek-utca 35/2 sz

Lévai zseblámpa, villanyégők,
 szerelési anyagok
 nagy raktára

Ferenciek-utca 11. — Telefon: 14-54

Dr. Vámos Drogéria
 Osgyáni Optika, foto
 Városház épület. Telefon: 25-17.

VÁSÁROLJON
 »MÁRIA« HÁRSNYA
 ÜZLETBEN

h a r i s n y á t,
 női és férfi fehérneműt
 Takarékosági hitel! Széchenyi-tér 7.

GUNDRUM KÁROLY
 Király-utca 37.
 Játék! Úri és női divat,
 Telefon: 17-64 kötött és rövidárú

KÁLÓZDI ERNŐ
 kötött, szövött, rövidárú
 és szabókellékek üzlete
 PÉCS, Irgalmasok-utca 10.

Klobucsár kávé
 Pécs, Király-u, 44.

Angster József és Fia
 Orgona- és harmóniumgyár
 Pécs, József-utca 30. szám.

Solt (Schwarz) Dénes
 kelmefestő és vegytisztító
 Pécs, Mária-utca 39.
 A szent Flóriánhoz.
 Aranyéremmel kétszer kitüntetve.

özv. Dragila Antalné
 üveges és képkereztető
 Pécs, Széchenyi-tér 8.
 Telefon: 28-51.

N a g y v á l a s z t é k
 képkereztető és
 szentképekben.

ARANY JHS FELÜST

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVF. 5. SZÁM. 1941. FEBRUÁR 2.

TARTALOM

- VIRRASSZATOK
 Pejacevich Márk gr. VII
- NYOMOR
 Balás István VIII.
- ET OMNIA VANITAS...
 Marcos Ottó
- A TIZES...
 Németh Árpád VIII.
- GÖRÖG HUMOR
- DIÁKKAPTÁR
 Zsámár György VII.
- A KÜLÖNC
 Honti Ernő VIII.
- KÖNYVEK
- „KÉK MADÁR”
 Vértes István VIII.
- CIME NINCS
 Laky György III.B.
- HÍREK
 FARSANG
- MELLÉKLET:
 SÜNDISZNÓ

ÁRA 20 FILLÉR

ISKOLAI formaruha anyagok, intézeti kelengyék,
ágy- és asztalkészletek, paplan, szőnyeg,
függöny, szövet, selyem, vászon árak
meglehető nagy választékban, olcsó, szabott árakon

SCHÖN TIVADAR ÉS TSA kft.

Pécs, Széchenyi-tér 8. — Telefon: 14-22. — Takarékoság!
Textilárúkbán vezető szaküzlet!

Jó órákban nagy raktár

Bálint István

Király-u. 11. Színházzal szemben.
Telefon: 14-60.

Vásároljon a

Szent István Társulat

könyvkereskedésében.

Pécs, Széchenyi-tér 17
Telefon: 11-79.

HITEL OTTHON!

Iskolai és sportcipők, futball és
atlétikai felszerelések legolcsóbban

Quintus *cipő- és
sport-
szaküzletben*

Király-utca. Városház épület.
Takarékoság!

Alapítási év: 1810. Telefon: 30-53.

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI R. T.

PÉCS, Irgalmasok-utca 4.

Dús választék saját készítményű
futószőnyegekben és
bűtorszövetekben, úgyszintén
takaró, paplan, linoleum,
függöny, paplanselyem, stb.

A magyar ifjúság boltja a
SZENT IMRE

KÖNYVESBOLT

Pécs, Jókai-tér 6. Telefon: 22-62.

OPTIKA

FOTO

JÁTÉK

BANFAINAL

CASINO-PALOTA

Saját készítményű

férfi, fiú, gyermek
átmeneti, vízmentes,
teveszőr, zsinóros

magyar ruhák

a legnagyobb választékban!

Páll Ödön

Csonka-Magyarország
legnagyobb mérték szerinti
férfiszabó üzeme

Takarékosági könyvves-
kére 6-7¹/₂ havi hitel.

ARANY-EZÜST

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

ALAPÍTOTTÁK AZ 1940-BEN VÉGZETT NÖVENDEKEK
SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVFOLYAM

1941. FEBRUÁR HÓ.

5. SZÁM

VIRRASSZATOK...

1941... Ismét elmúlt egy év... Boldog Újévet kívántunk egymásnak... Lelkünk mélyén azonban ott rezdül az elmúlt év világfelfordító vérzivatarának emléke! Eszünkbe jut, hogy Délen, Nyugaton, a Távolkeleten véres barázdákból arat a Halál... Hogy az Újév hajnalát emberek ezrei pincékben töltik el, hogy Franciaországban család és hajlék nélkül vándorolnak az utakon férfiak, asszonyok, gyermekek...?

A zivatar lankadatlanul zúg tovább. Lehet ilyenkor boldog Újévet kívánni? Lehet ilyenkor optimista szemmel nézni a világra?!... Kiutat remélni ilyen kaoszból, zűrzavarból?

Igen, optimisták vagyunk. Tudunk most is igazán derűs szemmel nézni a jövőbe. Tudjuk szeretni a vérben, kínokban fetregő embert és benne Krisztust! Optimisták vagyunk, mert szeretünk! A szeretet nem rémlátásokban éli ki magát, hanem mindig azt nézi, hogy hol segíthet, vagy hol emelhet fel!

Mi állunk a vártán, fegyverrel a kézben, erős lélekkel és izmos karral... Nem kívánjuk a veszelty, de szembenézünk vele... Nem fenyegetőzünk, vagy türelmetlenkedünk, hanem cselekszünk! Nem akarunk Bábelt építeni, sem egetverő szavakkal dobálózni, csak hinni... és győzni! Nem érünk rá kétségbeesni, mert ha szeretünk, minden gondolatunk és tettünk azé, akit szeretünk... És ha veszeltyben van mindaz, amit szeretünk, akkor még inkább valamennyi idegszálunkat, erőnket, figyelmünket csak az köti le, hogy segíthessünk!

Amikor tehát boldog Újévet kívánunk egymásnak, nem azért tesszük ezt, mert oly nagyon rózsás színben látjuk a világot, hanem azért, hogy minden erőnket a krisztusi szeretetben javuló Újévért a Jövőért egyesítsük...! Tudjuk, hogy mindig lesz szenvedni valónk, de: „Vous souffrez pour le passé, mais vous vaincrez pour l'Avenir!” Szenvédnetek kell a múltért, de győzni... a Jövőért! — mondta Pétain tábornok a francia ifjúsághoz intézett beszédében. — A szenvedés azonban csak ösztökélő tűz lehet, mely nem riaszt vissza, csak edzhet! Dolgozzunk tehát Krisztussal, virrasztva és imádkozva, mert: „Virrasztatok és imádkoztatok, hogy kísértésbe ne essetek; a lélek ugyan kész, de a test erőtlén!”

Pejacsevich Márk gr. VIII.

A nyomor

Balás István VIII.

Alig van korunknak fontosabb problémája a szociális kérdésnél. Lépten-nyomon hallunk róla, nap-nap után erről beszélünk. A különböző eszmearamlatok elsősorban ennek a kérdésnek megoldását tűzik ki célul és valóságos földi paradicsomot ígérnek követőiknek: „Nem lesz többé nyomor; mindenki jólétben fog élni.“

Végeredményben tehát, mi a nyomor? — Szegénység? — Melyek a tényezői?

Nyomorról általában ott beszélünk, ahol az emberek nem tudják igényeiket, szükségleteiket kielégíteni. Minél nagyobbak tehát az igények és minél kevesebb az igények kielégítéséhez szükséges eszköz, annál nagyobb a nyomor.

Az igények alapját az ú. n. primér, vagyis elsőrendű szükségletek képezik: élelem, ruházat és lakás. A másodrendű szükségletek, kultúrigények, szórakozási lehetőségek, stb. már nem bírnak fizikai szükségességgel, de mégis fontosak lehetnek. A kultúra fejlődésével ezek a másodrendű szükségletek is hatalmas mértékben megnövekednek és — ami igen gyakran a nyomor főoka, — sok ember szemében fontosabbaknak látszanak az elsőrendű szükségleteknél. Ismertem például egy munkást, aki havi 400 pengőt keresett, felesége azonban az egészet szórakozásra, ruhára, mozira, strandra költötte, úgyhogy már lakásra nem jutott, tömegszálláson háltak és a férfi rongyokban járt. Ennek a sajnos nem egyedülálló esetnek oka az igények túlzott megnövekedésében keresendő és nagy része van benne a léha erkölcsi felfogásnak, az élvezethajhásznak is. Azt a pénzt, melyet azelőtt gyermekek nevelésére és öregségük biztosítására fordítottak, — (gondolj az egykézésre) — most inkább szórakozásra költik. Ennélfogva az aggok sem megtakarított vagyonukból nem élhetnek, sem gyermekeik nem tartják el őket és így az államot terhelik meg.

A jólét második kelléke a kereset. A kereset a munkakedvtől, munkaalkalomtól és munkabértől függ. A munkabér kérdését a bérminimum megállapításával bizonyos fokig meg lehet oldani. A munkakedvet az élvezethajhászó materialista fölfogás természetesen károsan befolyásolja, a munkaalkalmat pedig a kapitalizmus esdöje csökkenti, mely a nyomor főoka. Ennek menetét Marx a következőképpen vázolta: A kapitalista gyáros a munkabérek rovására fejlesztí üzemét, növeli a termelést. Minthogy azonban ezáltal széles néprétegek elszegényednek, a termelés növekvésével szemben csökken a fogyasztóközönség, tehát végül is túltermelés áll be, és a kapitalizmus esdöbe jut. Csakugyan 1930-ban világszerte bekövetkezett a gazdasági válság. Azonban az igazi helyzet még ennél is rosszabb. Ha ugyanis a termelés nő, nőnie kell a fogyasztásnak is, azaz emelni kell az igényeket, emelkedik a

munkabér, emelkednek az árak, mindennek eredménye pedig: materialista, élvezethajhászó népesség, mely a lehető legkevesebb munka árán a lehető legkényelmesebben akarja földi életét leélni. Amely országban korlátlanok a gazdasági lehetőségek, be is vezetik a harminc órás munkahetet és a népek legalább is egy tekintélyes része jólétben él, míg csak... (lásd Franciaországot).

A nyomor megszüntetéséhez tehát a megélhetést racionalizálni kell, azaz egyrészt csökkenteni az igényeket, másrészt fokozni a munkakedvet és munkaalkalmat. Az igényeket úgy csökkenthetjük, ha kielégítésüket lehetetlenné tesszük. Ezt a kérdést mind a fasiszta, mind a kommunista rendszer így oldotta meg. A munkakedv és munkaalkalom fokozására igen jól bevált módszer a militarizmus. Célul a világ meghódítását tűzi ki és hatalmas hadsereget alkot, mely az ipar bármekkora termelését elnyeli. A hadiipar akár a végtelenségig fokozható és korlátlan munkaalkalmat ad, a győzelem reménye pedig nagyban növeli a munkakedvet. Ily módon, — legalább is egy időre — hihetetlen föllendülés érhető el.

Ezt azonban mégsem tekinthetjük tökéletes megoldásnak, mert csak átmenetileg valósítható meg; utána szükségképpen beáll a visszahatás. A munkaalkalmak teremtésére súlyos áldozatokat kell hozni. Vannak, akik (bizonyára némi joggal) azt mondják, hogy a modern ipar túlfejlett, ezért a többtermelést föl kell ildozni a több munkást foglalkoztató kisiparért. Lehet, hogy úgy van, lehet, hogy nem. Ennek megítélését bízzuk azokra, akik erre szaktudásuknál és állásuknál fogva hivatottak.

Rövidesen ismertettük tehát a nyomor problémáját tényezőivel, okaival és összefüggéseivel. Népünknek egyik legfájóbb sebe ez, de hisszük és reméljük, hogy rövidesen erre is megtalálják az orvosságot.

Szóljatok hozzá minél többen! Helyes-e a fölfogás? Igény és szükséglet vajjon egy fogalom-e? Ez a ti véleményetek is? Szerk.

DOLI

Dolgozatot írnak az elsőök. A doli címe: „Látogatás a nagybácsinál.“ Az egyik fiú ezt írja: „Tegnap d. u. voltam a nagybácsinál, de ő nem volt otthon!“

Raksányi

MECSEKI ÜDÜLŐ SZÁLLÓ

„HOTEL KIKELET“

Komfortos magaslati üdülő hely!

ET OMNIA VANITAS...

HARCOS OTTÓ

Sétáltam, s egy cigányasszony az utcán
Szoptatta kisfiát.
Körötte rikkancsok szenzációztak,
S szemembe hullott az élet, a világ...

...Vöröskörmű nő vezetget mellettem
Egy kis pincsi kutyát,
Új szempillafestékről álmodozik
És gyereket nem akar, csak sok ruhát...

...Amolt meg egy kegyelmes úr, (tiz ujja
A gyűrűktől ékes)
Mit is bánja ő, mit törődik azzal,
Hogy száz, meg száz lila száj éhes...

...Egy dúsgazdag egyke fitymálva eszi
A tejsokoládét.
És Kinában éhenhal ezer kuli,
S Braziliában kiöntik a kávé...

...Az aszfalton jampecek álldogálnak,
(A válluk jó széles),
És a legnagyobb életproblémájuk,
Hogy a Greta Garbo vajjon hány éves?

... És váratlan szembe jön velem egy lány,
Szép, mint csak az álmok...
S elmerengtem: tán szép lehet a világ,
Tán mégsem gyűlöletes, mégsem álnok...

... Úgy-e, ruzsos szájak csókolják széppé
Ézt a csúf életet?
— Egy ablakból kihajolt a muskátli,
S majd kicsattant a szája, úgy nevetett...

... És lelkem barázdáiból kizsendült
Az Irás vetése:
„Végignéztam a nap alatt, és minden
Hiúság csak és szelek kergetése.”

A TIZES

A mai nyomorúságos, pénztelen életből vettem ezt a kis novellát.

.

Dr. Sóváry János, diplomás mérnök, a világháborúban vesztette el nyugalomát. Mikor hazakerült a forradalom után, a legnagyobb szegénység súlyos igáját vette vállaira. Semmije, senkije nem volt. Valahogy mégis összeszedte magát és megnősült. De elfogyott a pénz, az állását felmondta, s most úgy él feleségével s 10 éves fiával, mint a mezei egér.

Egy nap, szokása szerint, a kanapén hevert és egy újságlapot olvasott, amibe előbb valami zöldség vagy micsoda volt csomagolva.

Majd lustán felkelt, megdörgölte a szemét és egy lemondó ásitást fojtva el, kiment az ajtón. Rá sem nézett sem fiára, sem feleségére, aki sirdogálva borult az asztalra.

Kopogás.

— Ki az?... Jaj, Istenem! A tejes...

Be is lépett.

Szegény asszony már elpirult, s meg sem várva a tejes szavait, így szólt:

— Most nem... nem tudok, ... majd jövő héten...

De a tejes csak megsodorintotta bajúszát és csak annyit mondott: Hát majd följelentem...

S kidübörgött. Csak úgy csattant utána az ajtó.

A valamikor jobb sorsot látott asszony könnytelen zokogással némán állt ott, csak ajkai mozogtak.

Szemében hirtelen láng gyúlt fel. Kapta a színehagyott nagykendőt, kézenfogta a fiút és gyorsan elhagyta a szobát.

Az volt a terve, hogy megöli fiát s magát. De nem volt ereje reá. Csak kőborgott a sikos utcákon, vonszolta a már

félig-fagyott gyereket, aki vörösrecsippelt arccal, orral, szederjeskék szájjal, merev nyelvvél pötyögte:

— Mama... hová?

De az nem hallotta, csak ment. Lelkében feldúltan.

— Nem, ezt a szegényt... feljelentenek... bíróság... nem... inkább... el...

Újra a lakásához ért. Szinte beesett az ajtón. Végigterült. Kezei görcsösen markolták a padlót, a rongyszőnyeget. Valami papiros akadt a kezébe, gyűrögeti és aztán elködösül szemei előtt a szegényes, hagymaszagú szoba.

Arra ébredt, hogy valaki nagyot kiáltott. Felugrik. Férje kikerekedett szemmel néz egy darab papirost.

— Nézd, Manci! Tizes...

Csodálkozik. Körülnéz. Majd hirtelen urára néz és remegve kérdi: — Honnan?

Ráborul a férfi: — Honnan?... Hisz a kezében volt!?

— Nekem?

Újra körülnéz. A kanapé szöveve széttépvve, a kóc csomókban a padlón, rajta sünyin, veréstől félf ijedt szemekkel a kutyá.

Odalép. A kutya behúzott farkkal várja a verést. Az asszony megsímogatja és könnyei hullanak az állat feketeselymes szőrére.

Németh Árpád VIII.

GÖRÖG HUMOR

(Gondolatok Homeros

olvasása kapcsán.)

A VII. osztály görögöseinek régiségkutató munkáját eredményesen koronázta. Ismét sikerült feltalálni a félhivatalos Olimpiai Híradó egy példányát egy rádióműsor melléklettel együtt Ebből közülünk itt egy pár szemelvényt.

A sport mellékletnél olvassuk, hogy Artemis háromnapos falkavadászata igen szép eredménnyel végződött. Sajnos egy bal eset is történt, a heves Cupidó nyílával eltalálta véletlenül Pallas Athéné szent uhu baglyát, úgyhogy csak hosszú uhológiai kezelés után sikerült ismét üzemképes állapotba hozni.

A hírek között a következő érdekesebbeket találjuk:

Megjelent az új Demodokos & Orpheus féle slágeralbum.

Ithakában megnyitotta ügyvédi irodáját Dr. Odysseus, a neves jogász.

Egerek, patkányok és mindenféle rovar irtását garancia mellett vállalja Smitheü Apolló egérpusztító vállalata.

Gázálarcokat legjutányosabban Hephaistos-Hadianyaggyárában szerezheti be!

Könyvpiacunk szenzációja! Aeneás remek útleírása az alvilágról. Ára 6 drachma. Kiadja a Muzsák Irodalmi Társasága Nyomatott az Athéneum körforgógépein.

Merkurt 1000 drachma pénzbüntetésre ítelték, mert ellopta Apollo marhát.

A mykénei rádiókongresszus Jupiter mennyköveinek a hullámhosszát 12.000 méterben állapította meg. Jupiter ezúton hozza tudomására a nagydémü közönségnek, hogy háromáru villámainak az energiáját 1941 kilowatt-ra emeli fel. Mindaddig, míg a szükséges átalakításokat elvégezteti leadó állomásán, szünetelni fognak a légköri zavarok és az iskolai előadások.

A rádiómellékletben az alábbi műsort olvashatjuk:

Kr. sz. e. 3005-ben április 31-én. ¹/₂10-kor reggeli torna Vezeti Hephaisztos.

10-kor: Hades elmélkedése az alvilágról.

11-kor: A delphi jósa időjárásjelentése, utána olympiai sport, hírek, majd nemzetközi vízjelzőszolgálat; adja a Poseidon meteorológiai intézet.

12-kor: Déli harangszó az olimposzi hegyről.

13-kor: Az állástalan szyrének szimfonikus zenekara.

15-kor: A grafológiáról tart előadást Kalchas haruspex.

16-kor: Assyr tánclemezek.

17-kor: Pontos időjelzés. A görög olympusi posta pontos homokórája adja. Utána: A férfiak tanácsadója. Nestor előadása.

18-kor: Laokoon kígyóbitvése.

19-kor: Közvetítés a cyclopsok kovácsműhelyéből. Viaszfelvétel.

20-kor: Arion dalestélye, zongórán kíséri Artaxerxes.

21-kor: Helyszíni közvetítés a Bacchus tiszteletére rendezett kis matinéről.

23-kor: Morpheus hortogyása.

Muky

Diákaptár

Mi piusisták megértettük, hogy a haza mit követel tőlünk ebben a zűrzavaros történelmi időben. Sokan áldoztuk fel nyári vakációink nagyrészét és buzgóan fáradoztunk azon, hogy szorgalmas munkánk gyümölcsevél segítsünk szüleinken. Voltak olyanok közöttünk, kik tandíjukat keresték meg erre a tanévre. Mások talán a jövő szebb és jobb vakációjára gondoltak. Különböző bérmunkákkal dolgoztak e szent hazának áldott földjén. Nem hiába reménykedtek. 1941-ben már az erdélyi havasok között fogják tán élvezni a szép természetet. A vállalkozói és ügynöki szellem sem hiányzott a piusistákból. Különösen a rikkancskodás

Jó fényképeket készít FODOR ISTVÁN fényképész-mester
PÉCS, gróf Benyovszky Móric-utca 3. sz.

volt kedvelt foglalkozás. Akadtak olyanok is, akik gyűjtő- vagy termelőmunkával szolgálták hazájukat. A munka azóta is szünet nélkül folyik. Különösen a felsős diákok keresnek azzal, hogy kisebb társaik fejébe csöpögtetik a tudományt.

Lássuk most a gyűjtés eredményeit az egyes osztályok szerint! Melyik osztály keresett a legtöbbet? Melyiknek van több betéje a takarékpénztárban? Kik fordítottak pénzt gyümölcsöző befektetésre? Hol van a legtöbb ezüstjelvényes (aki 5 P-n felül keresett) és aranyjelvényes (10 P-n fölül)?

Kereset:	Betét:	Gyüm. bef.:	Aranyj. száma:	Ezüstjelv. száma
1. VIII. 2254 P	VII. 1686	VII. 110	VIII. 36	II.A. 13
2. VII. 1379 P	VI. 1549	VIII. 50	VII. 22	IV.B. 11
3. VI. 692 P	VIII. 1130	III.A. 44	II.A. 15	III.A. 10
4. IV.A. 547 P	V. 662	VI. 43	VI. 15	IV.A. 10
5. II.A. 471 P	IV.B. 564	IV.A. 38	IV.A. 12	II.B. 10
6. V. 424 P	II.B. 426	II.A. 31	II.B. 12	II.B. 9
7. II.B. 423 P	IV.A. 287	V. 18	III.A. 10	V. 9
8. III.B. 417 P	I.B. 241	IV.B. 12	III.B. 10	VII. 6
9. I.B. 391 P	III.B. 152	L.B. 11	V. 9	VI. 3
10. III.A. 299 P	II.A. 51	III.B. 6	I.B. 6	VIII. 2
11. IV.B. 278 P	III.A. 12	II.B. 2	IV.B. 6	III.B. 2
12. I.A. 37 P	I.A. —	I.A. —	I.A. 2	I.A. 1
Összesen: 7621 P	6760	365	155	86

Végül közöljük még annak a tíz fiúnak névsorát, aki 1940. július 1-től 1941. január 15-ig a legtöbbet keresett:

1.) Gábrriel András VIII. 240 P 2.) Boglári Zoltán VIII. 226 P 3.) Boglári László VIII. 220 P 4.) Zsámár György VII. 205 P 5.) Rezutsek Titusz I. B. 202 P 6.) Bobok Endre VIII. 180 P 7.) Glüek Péter II. B. 170 P 8.) Koch Antal VIII. 158 P 9.) Knauer Gyula VI. 138 P 10.) Müller György II. A. 127 P.

Zsámár György VII.
D. K. titkára.

Iskolaruhát, cipőt, tanszereket

„TAKARÉKOSSÁG“ KÖNYVRE

vásároljunk 6—7 1/2 havi hitellel.

ÁLLJ, KI VAGY!

A világháborúban hallották apáink ezt a kiáltást és megszókták, hogy ez az utolsó figyelmeztetés. Ha nem engedelmkedtek ennek a szónak, dörrént a fegyver és elpusztult, aki ellenszegült. A béke napjaiban azonban háromszor is kiáltották, de a háborúban bizony csak egy kiáltás hangzott, s ha biztosan felismerhető volt az ellenség, akkor egy se, hanem dörrént a puská, hogy megelőzze az ellenség gyilkos golyóját.

Kedves Testőr, kamazs koroddal a legveszedelmesebb háború kellős-közepébe keveredtél. Válogasd meg jól farsangi örömeidet, állj ki a vártára és kiáltsd, ha valami gyanusát veszel észre: Állj, ki vagy! Vagy ha biztosan tudod, hogy ellenség, semmissétsd meg azonnal, még mielőtt az rabolja el lelked tisztaságát!

A Testőr vidámsága nem duhajkodás, nem bohóckodás. „Az igazi vidámság: a lélek derüje, mely tiszta lelkiismeretből, a becsülettel végzett munka tudatából és bizalmából fakad.” Miként az igazi eserkész, úgy a Testőr is teljes lelkével mókázik, énekel vagy játszik, mert rendben van a szénája, de *abban a pillanatban* összeszedett és fegyvelmezt lelkileg, mihelyt komolyan dologról van szó. A kis Arany-Ezüst is segít neked az őrtállításban a farsangi örömeid tűzharcaiban: Állj, ki vagy! Harcos társam-e, vagy ellenségem, mert megkezdődött a harc, de kezdedben krisztusi fegyver van a Sátán ellen!

Ez farsangi havi had-parancsom!

F
E
B
R
U
Á
R

Összeül sok tanár
Itéletozásra.
Készülnek a papák
Diáktorolásra.
Kisillabizálták,
Kinek milyen jegy lesz
Bizonyítványában.
Csattog a nádpálca.
Kiabál a gyerekek:
A papa még inkább:
„Csupa... négyes... sereg!
De megállj csak fiam!
Tanulsz te még jobban.
Még ha a tők fejed
Benne fel is jobban!”

Ditroy Ákos V.

Úgy lesz, tanulni fog!
A diák fogadja:
De elúnja aztán,
Félévit otthagya.
„Olvad a hó immár,
Rödlizást is hagyom...
De hát mivel verjem
Az időmet agyon?”
Jó ötletel támad:
„Jelmezzel takarom
Összevert orcámat!”
S farsangolni elmegye,
Vigjátékon nevet:
A bukott diákból
Derék így nem lehet!

A világháborúban Gorlice előtt, — mikor az egész Hauerlovashadtestet összpontosították a várható üldözésre, — Riedl, a volt 3-asok akkori parancsnoka, aki megsíratta minden huszárját, akit elesni, vagy sebesülten látott, kiadta a parancsot, hogy amelyik huszár a legesekélyebbet is elköveti, a legszigorúbban bünteti Vonatkozott ez főleg a lakosság apró-jószágainak elemelésére.

Egy délután sírva állít be az ezredparancsnokságra egy töpörödött anyóka, hogy az ő malackájának lába kelt. Rettenő haragra gerjedt az ezredes, s szigorú parancs jött, hogy egy órán belül a tettes jelentkezze, különben mindenki viseli a következményeket. Eltelt az óra, de bizony a malac csak nem került elő. Az ezredes riadót fújatott, s egy negyedórán belül menetkészen állt az egész ezred.

— Minden századparancsnok felelősség mellett kutassa át nemesak a legénységet, de a nyeregáskákat és minden malhát is!

Megtörtént. De a malac árva hullája sem került elő. Ki tudja mi lett volna még a dologból, ha nem jött volna parancs az azonnali előnyomulásra.

Mindenki csak magával törődött! Hajnalban megtörtént az áttörés, s amikor végre egy kis pihenőhöz jutottak, tréfásan megjegyezte az ezredparancsnok:

— Hej, de jól esne most az a malac!

Őt perc sem telt el, s egy huszár somfordált szemlesütve a tiszték elé.

— Ezredes úrnak alássan jelentem, ha meg méltóztatik engedni, hát csak itt volna az a malac! — Erre egy szép rózsás malacot huzigált a zubbonya alól elő.

— Hát, te akasztófára való gazember, te voltál?

A huszár áll és hallgat.

Az ezredes arcán halvány mosoly futott végig. Tetszett neki a huszár ügyessége.

— Nem kapsz büntetést, ha megmondod, hogy hová tűntetted el.

— Ezredes úrnak alássan jelentem, az ezredes úr nyeregáskájába. Tudtam, hogy mindenkit megmotoznak, de az ezredes úr lovát már csak nem motozzák meg

Pénzkereseti forrás testőrök számára

Szent János-kenyér magvait összegyűjthetjük és rózsafüzért állíthatunk elő belőle. Keresztet drótot egyszerűzetben olcsón megkaphatjuk. El is adhatók, meg is ajándékozhatjuk vele szüleinket, el is küldhetjük a kínai misszióba.

Készíthetünk üzletek számára érdekes kis reklámokat is. Ilyen olcsón és könnyen előállítható az „örökké mozgó hajócska.” Egy könnyű hajóalak oldalára szappant rögzítünk, s miközben a szappan oldódik, mozgásban tartja a hajót. Nemcsak a szenzáció, de a díjazás sem fog elmaradni.

Kruzsniczky J. VII.

Hőemberkészítés

A tél örömei között legörvendetesebb hőembert készíteni. De ehhez is érteni kell.

Friss hóból hőembert nem faraghatunk. Legalább egy napos állott hóból csinálhatunk olyan hőembert, amelyik nem porlad össze egy-két nap vagy egy-két óra alatt. Az állott havat hányjuk mindenekelőtt kisebb halomba. Az így összeállott hógömböt hengerünk meg többször a hóban, miáltal egyre nagyobb lesz. Így készítjük el a hőember törzsét. Kisebb lapáttal azután nyesegethetünk rajta, úgyhogy elől-hátul formás teste legyen a hőembernek. Hasonló módon készítjük el a fejet is, mely kerekded legyen. A fej tömege erősen álljon a törzsön. Az egész hőember jégemberré változik rövidesen, ha esténként vizes ruhával simogatjuk végig a hőember testét. Száját, fület, szemet kormos fadarabkákkal vagy széndarabok segítségével formálhatunk. Lábakat, karokat azonban csak akkor alakíthatunk, ha deszkából előbb kiformázzuk. De ez már nem is szükséges, mert a hőembert nem madáríjesztőnek készítjük. Télen inkább esalogatjuk a madarakat és eleseggel etetjük.

A hőember senkinek sem ellensége, azért mégis agyonhóglyózzhatjuk szegényt, hogy helyette másikat csináljunk.

Kínai hadseregszállítók

Akadnak olyan hazafias kínaiak a legutóbbi japán háborúban, akik a hadseregnek mindenféle lim-lomot szállítottak. Fegyvereket, amelyekkel mindenféle mókát lehetett csinálni, csak löni nem, egyenruhákat, melyek egyszeri érintésre szétestek, csizmákat, amelyek türrhető anyagból készültek ugyan, de a liliputi hadak számára is kicsinyek lettek volna.

Végre is a tehetetlen kínai kormány törvénybe iktatta, hogy a következő lelkiismeretlen szállítót statáriális úton halálra ítélik.

Meg is tették! A bűnöst — Huan Li kereskedőt — kötéltáltalra halálra ítélték.

Másnap Huan Li ott állt az akasztófa alatt. A hóhér a nyakára vetette a kötelet és felhúzta a fára.

A körülállóok borzadva takarták el szemüket.

Huan Li teste egy másodpercig himbálódzott, azután elszakadt a kötél, és ő lepottyant a földre.

A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a kötelet is Huan Li szállította.

Gondolatátvitel

— Hogy lehet az, hogy olyan hamar kitalálad, hogy hová dugtuk el a tűt?

— Csak úgy, hogy ráültem.

Barátok

— Én nagyon tárgyilagos vagyok önmagammal szemben. A saját baklövéseimen nevetek legjobban.

— Hogy irigyellek! Igen vidám lehet az életed.

Ma van az esztendő legszomorúbb napja,
Értesítőjét ma a rossz diák kapja
Jancsi meg nagy búsan hazafelé ballag,
Vaskos lábnyomától messze reng a parlag.

A papa már várja szegényt az ajtóban,
Oda van készítve a bot a sarokba.
Suhog a vékony bot, ki tudja, hogy áll meg?
Én tudom, hol áll meg, s kít hogyan talál meg.

De ez még mind semmi, most jön csak valami,
Ütések, szidások, bent a pácban Jancsi.
Így vesződik papa nyers-haragos búban,
De lesz mit tanulni fiának majd mostan

Szell Tamás V.

A KÜLÖNTE

(Ráth-Végh István: „Vége az emberi butaságnak!” c. könyvéből.)

Különecnek nevezzük azt az embert, aki a tarsiadalmi élet középpontjából ki-zökken. Legjobban talán az „excentrikus” szó adja vissza fogalmát. Erről a külö-néről tárgyal Ráth-Végh kb. 50 oldalon át. A valódi különöt egy vagy több értelmű fogatékosság jellemzi, szemben a rigolyás, bogaras emberrel, akinek csak valami „bogara” van; ettől elte-kintve azonban még teljesen épeszű lehet.

Rigolyás ember volt Swift (a Gulliver-szerzője). Túlzott rendszerete kelemellenné tette a vele való életet. Egyszer új eszelőlányt fogadott. Kiok-tatta, hogy amikor bejön, illelve kimegy a dolgozószobájából, mindig csukja be az ajtót. Egyszer a lány esküvőre volt hivatalos és kimenőt kért. Swift megadja az engedélyt, sőt utasítja lo-vászárt, hogy maga vigye be a lányt a városba, mivel ez elég messze volt. Boldogan rohan a lány és nyitva felejtí az ajtót. Negyedóra múlva az írő fel-pillant és észreveszi a nyitott ajtót. Beosngöngöli az inast: „Nyergelni, utána vágatni, visszahozni.” Az inas fele úton eléri és visszahozza a lányt, aki reme-gve kérdi, mit véltet? „Semmit, lányom, csak nyitva hagytad az ajtót. Légy szí-ves csukd be, azután mehatsz a lako-dalomba.”

Igazi különö volt az öreg Nobs, aki egy kis kenti városkában élt. Konok rendszerete sétéiben mutatkozott meg. Minden nap ugyanabban az időben fel-sétált egy, a városka közelében lévő dombra, ott a kocsmában megivott egy korsó sört s megint visszasétált. Ezt az utat negyvenezerszer tette meg, 96 éves korában halt meg. Pontosán tudta, hány lépés az út. Ismerte minden hajlását, minden követ. Akár behunyt szemmel is végig tudott rajta menni. Tudta, hol van egy nagyobb kő, hol van mester-séges sövény. Amikor elment a szabó műhely elé, minden alkalommal beki-állott: „Gyertyát koppantani!” Az útbá-szó majornál pedig barátságosan ráhü-zött a kutyáka. Ha zivatart volt, nem esett kötsége Fel-alá járt szobájában, számolva lépéseit. Mikor felért a kocs-

maig, (nyilván képzeletben), megitta a sörét s visszafordult. Mikor annyi lépést számolt meg, amennyivel a szabó mű-hely elé kellett volna érnie, elkállította magát: „Gyertyát koppantani!” Amikor a sövényhez ért, amelyiket szék helyet-tesített, átugrotta, a majornál pedig rá-húzott a képzeletbeli kutyákra. A sza-bók már rég nagyapák, a kutyák már elpusztultak, mikor az öreg még min-dig végezte megszokott sétáját.

Ha valaki löversenyen fogad, aztól még lehet rendes és okos ember. Azon-ban az emberiség történetében igen cif-ra fogadásokra találunk.

Pl. Fox, Anglia egyik legnagyobb ál-lamférfia, ezer fontba fogadott klubba-ban, ki közelebbi meg legjobban vala-mennyiük közt annak a taxinak a szá-mát, amely elsőnek megy el az ablakuk alatt.

Szintén Londonban történt meg, hogy egy ember a hidról a vízbe esett. Mikor a mentőcsónak odáérkezett, a hídon álló két úr dühösen ávöltözött a csó-nakosokra: „Ne nyuljanak hozzá, fogá-dásról van szó!” Ugyanis abba fogad-tak, hogy belefullad-e az áldozat vagy megmenekül.

Ugy látszik, hogy az angolok fogad-nak legtöbbet. Egy Caraccioli nevű kül-földi úrral történt meg Londonban, hogy sétalovaglás közben elragadta a lova. Hiába akarja megfékezni a lovát, nem sikerül. Egyszer csak hallja, hogy két angol gentleman vágat utána és egy-más felé kiabálnak: „Kitorí a nyakát!” „Nem törí ki!” „Fogadjunk!” „Ötven guinea!” „Tartom!” Caraccioli hiába akarja erős kantárrángatásokkal vissza-tartani lovát, a ló egyre vadabban ro-han tovább. Örömmel veszi tudomásul, hogy az út végén sorompó van, amely elzárja az utat. A vámorók éppen le-eresztették a sorompót. Azonban hiába reménykedett, a pokoli kíséret már messziről ordított: „Fogadás! Tovább engedni!” Tovább is engedték. Fel is fordult lovastól együtt, el is ájult, azon-ban az egyik fogadó nagy bosszuságára nem törte ki a nyakát.

Január 28-án a Pius ifjúságának nagy része gyönyörködött a lapunkban más helyen ismertett „*kék madár*” című filmben.

A Piusban az egyik papa kérdezi a zenetanártól, hogy mire tanítassa a fiát: zongorára vagy hegedűre. A zenetanár habozás nélkül a hegedűt ajánlja. — Miért? Hallotta már talán hegedülni? — Kérdezte az atya. — Nem, de zongorázni már hallottam — volt a válasz.

- Ki nem állhatom ezeket a kínaiakat.
- Miért?
- Mindig olyan ferde szemmel néznek rám.

Rózsá major állomásának építését rendkívüli okok miatt nem tudták be-fejezni. Az állomáson elkészült a fővágány, a mellékvágány fele az egyik váltóval. Erre a mellékvágányra öt kocsis és egy mozdony fér el. Hogyan kerül ki egymást két tehervonat, ha az egyik 12 kocsiból és egy mozdonyból, a másik 11 kocsiból és szintén egy mozdonyból áll?

Beküldési határidő február 15.

A mult számban közölt rejtvényünk megfejtése a következő:

A hadnagy szerint	A kapitány szerint	A parancsnok:
25—50—25	50—25—50	75—75
50—50	25—25	
25—50—25	50—25—50	75—75

Helyesen megfejtették csak ketten: Erdősi L., III.A. Molnár I. III.A. A többiek rossz.

Swift együtt utazott Lord Oxford-dal. Az út egyhangúságát fogadással tették változatosá. Melyikük tud harminc tyúkot több összeszámlálni. Mindegyik csak a maga oldalán számolhatott, amerre ülése esett. Macska vagy öregasszony máris harminc tyúkot jelent. Közben kocsijukba száll Lord Bólnibroke s egy fontos politikai kérdést kezd Oxfordnak magyarázgatni. Ez figyelmes arccal halgatja, nagyokat bólint, helye-

sel, egyszer csak harsányan elkíáltja magát: „Swift! Macska a jobb oldalon! Nyertem!”

Nagyon sok különködést hoz még Ráth-Végh Egyik érdekesebb, mint a másik. Ha lesz alkalom, talán a következő számban folytatom. Addig is fogadjátok meg, hogy nem leszek bosszantóan neveltséges különködők!

Honti Ernő VIII.

Könyvek

Zaymus Gyula: A rejtélyes örökség. (Korda kiadása.) Az isteni Gondviselés és a keresztény erkölcsiség himnusza. Egy teljesen árva, ragyogóan fehér leányléleknek regénye: megvalósulása az életben azoknak a kívánalmaknak, amelyeket az életben leányokkal szemben támaszt a keresztény erkölcsiség.

Dr. Szivós Donát O.S.B.: Világáramlatok sodrában. (Korda kiadása.) A hirneves diáklekipásztor közvetlen szívbemarkoló szavai, exhortációi a világnézetekkel harcoló diákokhoz. Kérlelhetetlen őszinteséggel tárja fel a hibákat és megmutatja a helyes utat a menekülést a hínárból, az eszmeáramlatok idegtéppő harcából a megbékéléshez, az igazi lelki nagysághoz. Ára 3 P.

Dr. Varga János: Szűz Mária lelke. (Korda kiadása.) Szűz Mária lelki világa kimerítetlen; ebbe akar elmélyülni a szerző, amelynek megírásához segítségesszközzül a dogmatikát és morálist, imát és elmélkedést használta. Különösen kongreganistáknak ajánljuk. Ára 2.30 P.

Lenzen-Dienes: „Kő kövön nem marad...” (Korda kiadása) Mélyen és megrázóan tárja elénk

az író regény alakjában mind-mindvégig izgalmasan Jeruzsálem pusztulását. Főértéke az apokaliptikus pusztulás körülmenyeinek és fejezeteinek éles rajza. Ára 4 P.

P. Pál: Péterke utazása. (Korda kiadása.) Egy hanyag fiú sok csapás után elhatározza, hogy ő lesz a világon a legpontosabb. El is érte. Igen lelkiismeretes orvos lett belőle. Mindenki áldja. — Ajánlatos a hanyag és pontatlan piusistáknak.

Fehérváry Margit: Isten bekéje. (Korda kiadása.) Kun László korából való regényes esemény leírása. A Hudányi- és Aبا-nemzettség közt dúlt félszázados családi háborúnak egy szép szerelemmel való megszűnését beszéli el a szerző. Nagyszerű korpépet kapunk benne.

Az ismertetett könyvek Korda R. T. könyvkiadó vállalat ajándékai. Budapest, VIII. Mikszáth Kálmán-tér 4. sz.

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával nyílt üzlet:

**Férfi és nő
divatáru különlegességek**

Regősnél

Pécs, Király utca 1.

„Kék madár”

Sok kongreganista bizonyára szörnyülködve nézi mai rovatunkat. „Csak nem lesz film-újság a mi nagyszerű fejléccel ellátott saját oldalunkból?!”

— Nem, erről nincs szó. Meg kell azonban szoknunk, hogy mindent kongreganistához illő lelkülettel fogjunk fel. Semmi szép mellett nem mehetünk el érdeklődés nélkül, viszont bármilyen legyen is körülöttünk a világ, nekünk még jobban felfokozott katolikus humanitásunkat kell vele szembeállítanunk. Ha mindent ezen keresztül szemlélünk és ítélünk meg, akkor bátran mindenek a szemébe nézhetünk. Szent Ágoston híres mondása fejezi ezt a legtökéletesebben ki: „*Ama et fac, quod vis.*”

— Így merek én is rovatunk keretében beszámolni vakációm egyik legszebb élményéről, amit a *Kék Madár* című film nyújtott. Írója katolikus felfogásban maga dolgozta át filmre hasonló című szimbolikus színművét, így eredeti gondolatainak szépségéből és mély értelméből semmi sem veszett kárba. A kitűnő szereplők, pazar színes felvételek, művészi rendezés csak még jobban kiemelték a mű értékeit. Mindezt kár volna részletezni, mert a filmet látni kell, nem fölösleges azonban rámutatni azokra a mélyen emberi gondolatokra, melyeket az író a *Kék Madár* szereplőinek színbóluma alá rejtett.

Tytl és Mytyl, a két kis gyermek, mindnyájunkat jelent: a sorsával elégedetlen, boldogtalan embert. Szüleik szegények, és Mytyl nem talál megelégedettséget a kis családi otthonban. A jó tündér tehát elküldi őt, hogy kis öccsével együtt keresse meg a két madarat, mely nélkül a boldogság el nem érhető. Társul a kutya és a macskát adja melléjük, kik varázshatalmánál fogva beszélni tudnak. Jelentheti ez a két mesealak azt, hogy a színbőlum szempontjából teljesen mindegy, kik játsszák valójában a szerepeket, de a kutya és macska két ellentétes embertípust is tökéletesen jelképez.

A Fény vezetésével indulnak útnak, hogy a Mult, Jelen és Jövő birodalmában megkeressék a boldogság kék madarát. A Mult országában elhunyt nagyszüleihez jutnak el. Megkapó gondolata az írónak, hogy a két öreg régi házukban fogadja a kis unokákat: megelevenednek országukban a holtak, valahányszor

kedveseik rájuk gondolnak. — A mai élet a fényűzés, az anyagi élvezetek országában tárja ki a boldogságkeresők előtt kincseit. A kék madarat azonban itt sem találják. A legnagyobb gazdagság sem elégíti ki őket, csak tönkreteszi a két testvér harmonikus barátságát. Innen is elmennek tehát, hogy sok hiábavaló kaland után eljussanak a Jövő birodalmába. Felhők közötti fényes oszlop-csarnokban a még meg nem született gyermekek készülnek itt jövő élethivatásukra.

Gyönyörű költői gondolat ez is. Születésük előtt tudják a gyermekek, milyen feladat vár majd rájuk a földön, és annak problémáival foglalkoznak. Az Idő azután leviszi őket is szüleik karjaiba, a várakozó anyák mennyei hangú dalának zengése közben. — *Mindez természetesen csak szimbólum és nem vallási tétel.* A sajtóságos misztikával telített kidolgozás a költő meleg érzésekkel teli szívébe enged bepillantást.

Hol találják meg végre a gyermekek a kék madarat? Hiába jártak be Multat, Jelent és Jövőt, sehohsem lelhető fel a boldogság? — Mikor reggel odahaza fölbrednek, akkor veszik észre, hogy a kis feketeigó, melyet tegnap fogtak — *kék.* Valahogy az egész világ más színben látszik előttük, és ezt mesterien érzékelteti a film is. Szinte csoda történik: az eddig irigy Mytyl odaajándékozza a féltve őrzött madarat beteg barátjának. Mikor pedig az egyszerre kirepül a kislány kezei közül, ő vigasztalja: találnak még másik kék madarat is, mert a boldogságot ott kell keresnünk, ahol az igazán megtalálható, a *szívünkben.*

Ez a Kék Madár mély emberi tanulsága. Nem a hajsztolt, idegenben keresett élvezetek, nem külső dolgok tesznek bennünket igazán boldoggá. A magunk környezetében kell meglátnunk a szépet és a jót, mely az igazi boldogságot akkor adja meg, ha mi is visszasugározunk rá szeretetünket. A *Szeretet* pedig — tudjuk, — az Égből adatott nekünk, hogy a *természetfölötti* kincsekkel tegye teljessé emberi boldogságunkat...

Vétes István VIII.

Öcsi elgondolása

Öcsi érdeklődve figyeli mamáját, aki ép a virágokat öntözi.

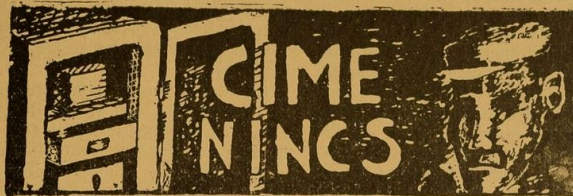
— Anyu, — szólal meg egyszerre a kicsi — én tudom, miért nőnek a virágok.

— Miért? — kérdi anyu.

— Azért, hogy kikerüljenek a sárból!

SIEBENFREUD NÁNDOR
gépészmérnök

egészségügyi vállalat
Pécs, Zsigeti ország-ut 40.
Telefon: 5-54.

Miután a probléma első része ilymódon megoldódott, Sáray fölhívta a főkapitányságot Vadas közben megkötözte a két foglyot és vallatásukhoz fogott. Az első csökönyösen hallgatott, a másik pedig a nemrég bevett könnygáza miatt még mindig a szemét dörzsölte. Béla biztatta:

— Kíváncsi voltál, ugye, hogy mi van a szekrényben? Vagy talán nem is te, hanem mások? — Tévedés volt az egész. Nem is akartunk mi önközöz betörni. Engedjenek el, becsület-szavamra mondom, fizetünk ezer pengőt.

— Nem is volna olyan rossz gondolat! Mindamellét lemondunk róla! Nem vagyunk pénzszerzőkben.

Csengettek. Péter ment ajtó nyitni. A bandita szemé már egészen tágranyilt a félelemtől; rémeset kiáltott és felugrott.

— Engedjenek!

Vadas nagynehezen visszanyomta a székre, de ugyanakkor fenyegető hang hallatszott hátulról:

— Fel a kezekkel!

Álarcos ember állt a küszöbön. — Kedves Vadas úr, legyen szives, barátom kezeit kiszabadítani!

— Béla némán engedelmességet és leszedte a kasszafüredtől a bilincseket. Az sápadt

rettegéssel nézett az álarcosra, aki rögtön kiadta az utasítást: — Szerepcsere, aztán nyisd föl ezzel a kulccsal a pánccs szekrényt!

A betörő némán követte az álarcos utasításait és átnyujtotta neki Sáray terveit. Az zsebre-tette és így szólt:

— Nagyszerűen besétáltatok valamennyien a csapdámba, de főleg ön, Miguel úr.

A kasszafüred dühösen kiáltott vissza:

— De te sem leszel hosszú életű, te hitvány áruló!

— Moszkvának mindegy, ki adja át a terveket, M R. 3-e, vagy Radó. Még meg is jutalmaznak. Egyébként azonban... rád nincs is többé szükségem, mehetsz a pokolba!

Az álarcos elhúzta a ravaszt. Miguel még akart valamit mondani, de hogy mit, az már nem derült ki. A golyó a két szemé közé fűrődött. A gyilkos még egyszer körülnézett a szobában, aztán sarkon fordult és kiment. Béla azonnal kötelekei kibogozásának látott, mikor a lépcsőház felől több revolverlövés hallatszott. Néhány perc múlva rendőrök léptek a szobába. Sárayt, akit a gyilkos az előszobában ütött le, magához térítették, Vadast pedig kiszabadították.

Ezekután az életbenmaradt banditát hallgatták ki. A tényállás a következő volt: Miguel, a Spanyolországból menekült kommunista, (Sáray utóbb egy rettegett barcelonai terroristára ismert benne,) Radót a Szovjet kémszolgálatába szervezte be. Radó azonban túljárt az eszén és közvetlenül akart bizonyos ellopott iratokat Moszkvába juttatni. Miguel ekkor betörőt fogadott fel, hogy kifossa Radó lakását. Radó ezt megneszelte

és lakást változtatott. Így egy csapással keresztülhúzta Miguel terveit és megszerezte Sáray találmányát.

Egy dolgot azonban figyelmen kívül hagyott. Nem tudta, hogy Péter már bejövetele előtt telefont a rendőrségre. Mikor tehát a lépcsőházban szembetalálkozott a rendőrökkel, elvesztette lélekjelenlétét és revolvert rántott. Szitává lőtték.

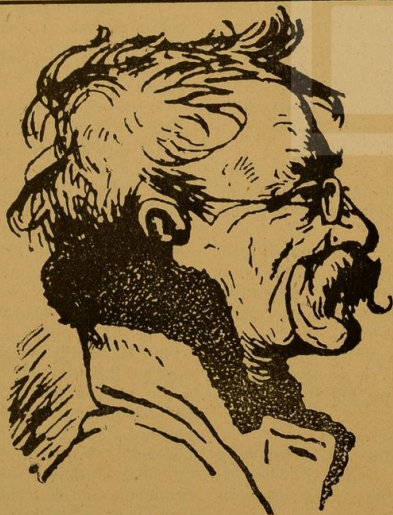
Vége.

Laky György III B.

Jegyzet. Ezt a rémregényt többen írták meg, de főirányítója maga, a detektiv-tehetségéről eddig nem igen ismert, főszerkesztőnk volt. Olvassátok el most egészen előlről és ha valami logikatlanságot fedeztek fel benne, írjátok meg nekünk. A fölfedezéseket megjutalmazzuk. Lássuk tudtok-e kritikával olvasni?!

De mi volt abban a tervben, amelyre a Szovjetnek fájt a foga? Ez egy újabb regénynek anyaga lehetne! Ki írja meg?

Ez egy Szerk.

Ez a kép a kémiai-kör műhelyében készült. Kit ábrázol? Milyen gondolatok támadnak ezzel a nagyon jólsikerült rajzzal és kísérel kapcsolatokban? Lehet verben is megénekelni, elbeszélés alakjában is megeleveníteni. Annnyit elárulunk, hogy az iskolai mozielőadásokat látogatók előnyben vannak. J u t a l o m : leközlés könyv és lapunkból ingyen példányok. Határidő március 20.

Hírek.

Farsang

Farsang! Heje-huja!

Az ám!! Ilyenkor némelyek búcsúznak a józan eszűktől és bolondságokat csinálnak. Azt hiszik, ilyenkor így dukál, olyan természetesen, mint ahogy télen korszolyázik, összelet vadászik, konferenciák előtt izgul.

A farsang ürügy, hogy a diák ne tanuljon, hogy a pincér, a kesztyűs, a fésülőasszony meg a boltos, aki a kendőzöszereket árulja, pénzt keressen, hogy a lánynak „partit” fogjanak. Az emberek úgy járnak a bálba, mint a fogorvoshoz, vagy az adóhivatalba.

Mi is bolonduljunk meg? Kiséreljük meg hát ezt az ürügyet felhasználni. De ne vess meg! Lehet össze is olvasni!

Görög órán a tanár úr azt a szigorú kérdést intézi az egyik görög műveltségű szerkesztőhöz:

— Hogy hívnák Celziust, ha ő írta volna meg az Illiászot és Odysseát?

— Hm! Hát, minek másnak, mint *Hómérosz*nek.

Magyar órán — úgy-e — „Az ember tragédiája”-t tanulmányozzátok? Egy mondatban farsang idején olyan könnyű megfogni a dolog természetét:

— Valaki minden évszázadot ott akar hagyni, végül is megünja és küzdeni akar.

„*Tell Vilmos*” tartalmát elmondani, mennyi keserves kínlódást okoz. Ide hallgass, így jegyezd meg:

— Egy civil úr, Tell, jól céloz és teli talál, mire a kormány-forma megváltozik.

Ha kínai nyelven tanulnánk, akkor nekem nagyon könnyű dolgom lenne, mert már is tudok egy verset. Olvasd csak el figyelemmel, te is megérted:

„Csi-Ling-Csa-Lang Csen-Ga-Csen-Gő,
Mi-Ko-Ruj-Ro Po-Ga-Pen-Gő,
Csin-O-Sám-A Pi-Pi-Ken-Dő,
Jó-Ha-Te-Le Va-Na-Ben-Dő “

Még rimlik is. No lám! Mennyi sok poétánk van, aki nem tud csengő rímeket kitalálni. Közölök példának néhánnyat, vagy a Sündisznó-t is elolvashatod:

„Cipészfiúk kaptak oktatást
És megkezdtek a kaptokoptatást.
Majszter nézi, mint tanu, lássa,
Hogy megy a fiú tanulása.”

Mint hogy gyorsan élünk, kevés az időnk, nem tudunk mindent eredetiben elolvasni. Próbáljunk tehát ismert dolgokat rövidebbre átkölneni:

„Megy a juhász a számaron,
Haldoklik babája,
S mert már későn érkezett,
A csacsit fejbevéjga.”

Ez Petőfi „Megy a juhász” c. költeményének rövid tartalma. Ugyanígy röviden meg lehet jegyezni Arany „Walesi bárdok” c. balladáját is:

„Zsarnok, dalnok, lakoma,
Vive le roi? — Nem, koma!
Máglya lángon lantos süll,
Király ismét otthon ül.
Álmatlan éj. — Ki lárház?
Király... mentők, bolondház.”

Farsangoljunk tehát így tovább. Én már nem merek, mert az utolsó idézet végső szava rám is vonatkozhatik.

Torz világ-berendezés volna s Isten akaratával bizonyos, hogy nem egyeznék, ha minden öröm, kényelem, élvezet, minden földi jó csak a bűnösöké, gonoszoké volna, a jók számára a föld csak siralom völgye, lemondás és szenvedés tanyája. Ez nem volna igazságos.

Igy is lehet, sőt csak így szabad farsangolni.

Szemlélődő.

Főigazgatói látogatás. Masszi Ferenc, tanügyi tanácsos, január hó második felében végezte a Piuszban tanker. kir. főigazgató úr megbízásából a szokásos évi látogatását.

A Diákkaptár ünnepe elmaradt, de mint hírlik a közel jövőben a D. K. szövetség társelnöke, Gr. Andrassy Mihály, adja át az intézetnek a díszoklevelet, mint az ország egyik legjobban működő kaptárának és P. Bodolay Gyula S. J. felügyelő tanárnak a pénzügyminiszter úr 100 P-ös pályadíját. Lapunkat, az Arany-Ezüstöt külön dícséretben részesítették.

A lajhárors izgalmas befejezése helyszüke miatt a következő számra maradt.

Karítás. Kongregációink karácsony vigiliáján hat nyomorban szenvedő, sokgyermekes családnak vitte el a betlehemi Kisdéd karácsonyi szeretetét. Gyűjtésükbe minden felsőst bekapcsoltak. A nagy anyagi nehézségek, az „Erdélyért” akció mellett is szép eredményt értek

el. Összegyűlt pénzben 64.25 P, természetben 40—50 P értékű adomány. Lelkes mozgatói voltak az ügynek Boglári Zoltán VIII. és Regős József VII. o.t.

Bizonyítványosztáskor.

— Mit gondolsz, te gazember! Mi vagyok én? Marha?

— Nem papa — gondolatolvasó!

A cserkészek szintén hat szegény családot ajándékoztak meg Pécs-Bányatelepen. Az örsönként kivonuló megrakott szánokat húzó cserkészeket nagy örömmel fogadták. Belopták a nincstelenek világába észrevétlenül Krisztus melegét és békéjét. Vezetőjük Vastagh Gyula csst. úr volt.

Missziós gyűjtésünk eddigi eredménye. Konviktorok gyűjtöttek összesen 165.22 P-t. A IV. szakasz 7. III. sz. 3. II. sz. 5. I. sz. 4. kinal gyermeket kereszteltetett meg. A gyűjtést Torondy Kálmán VII. o.t. vezette. A künnlakók gyűjtésének eredménye 21.47 P. A pápai missziós gyűjtés eredménye 41 P, melyet nagyrészen szintén kongreganisták intéztek.

Orion pályázatra beérkezett 89 mű, melyeket csoportokra osztva küldött el a bíráló bizottság a D.K. titkársága címére. A pályázatok csoportosításáról bővebb felvilágosítást nyújt a D.K. hirdetőtáblája.

Klúséink főtiszt. P. Selmeczy Gyula S. J. kémiai laboratóriumában készültek Fuchs Zoltán VI, Szabó Antal VI, Orosházy Ferenc V., Weszelovics László V., Esztergár Pál V., Vadász Tibor V., a kémiai-kör tagjainak munkájával.

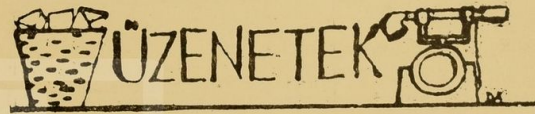
Lapunk támogatására dr. Steuer György ny. államtitkár 3 P-t adományozott. Vértés István VIII. o. t. 5 P-ös pályadíját, melyet a „Katolikus Akció” művével nyert, valamint gr. Széchenyi György VIII. o. t. tiszteletdíját a lap céljaira adta. — Hálásan nyugtazzuk.

Könyv, papír, írószer stb.

nagy választékban és olcsó áron

Fridrich könyvkereskedésében

Széchenyi-tér 9.
Pécsi Takarékpénztár épület, Tel. 2550.

Mailath József: Nagyon jó, de máskor gondoldj a szedőkre is!
Molnár Imre: Csizsold csak tovább a stílusodat!
Bátori József: Örülünk, hogy ilyen szépen működsz. Alkalmadtán majd leküldjük. **Cimber László:** Elbeszélésed kitünő, csak a téma...
Kövesi Gyula és Bence Ákos: Helyszüke miatt kimaradt.

„Sündisznó” üzen.

Laky György: Helyszüke miatt kimaradt, de lehet hogy jönni fog. **Csanaky György:** Te is irhatnál. **Rejténymegfejtőknek:** Erdősi L. Molnár I. A jutalom nem marad el. További megfejtéseket is várjuk. **Pesti D.:** Máskor jobban nézd át a rejtvény szövegét és akkor a tied is sikerül. **Mindenkinek:** Írjatok ti is cikkeket! Próbáljátok megfejteni a rejtvényt. Legközelebbi lapzárta: febr. 15.

Kézirat gyanánt.

Szellemi ügyek vezetője:
Sipeki **Balás István.**

Szerkesztők:
Pejacsevich Márk gr.
Kövesi Gyula.

Főmunkatársak: **Németh Árpád, Berecz György, Ditróy Ákos, Maróthy István.**

Felelős: **Bodolay Gyula S. J.**

Lapzárta február 15.

Legközelebbi szám márciusban. Évi előfizetés a Piuszban 1.20, postán 2 P. Megjelenik egy tanévben nyolcszor.

Vezérigazgató: **Honti Ernő.**

Főpénztáros: **Gábréel András.**

Főellenőr: **Gergyesi Tibor**

Autók, kerékpárok, rádiók, turista és sport cikkek
HAMERLI JÓZSEF kft. vasnaggykereskedés
 KIRÁLY-UTCA 9. **PÉCS** RÁKÓCZI-ÚT 53

Szemüveget **EDEN** Drogériában vegyen
 fotocikkét **Pécs, Színház mellett. Király-utc.**

Férfi- és nőruhák, kabátok, magyar ruhák

»**BAROSS**«

FÉRFI RUHAHÁZ

Cégtulajdonos: ORNÓDI ISTVÁN
 Irgalmasok-utca 12 szám.

Szent Antal Bazár
 kegyeszer és könyvkereskedés
 PÉCS, Ferenciek-utca 35½ sz.

Lévai zseblámpa, villanygók,
 szerelési anyagok
 nagy raktára
 Ferenciek-utca 11. — Telefon: 14-54

Dr. Vámos Drogéria
Osgyáni Optika, foto
 Városház épület. Telefon: 25-17.

VÁSÁROLJON
 »**MÁRIA**« **HARISNYA**
 ÜZLETBEN

h a r i s n y á t,
női és férfi fehérneműt
 Takarékosági hitel! Széchenyi-tér 7.

GUNDRUM KAROLY
 Király-utca 37
Játék! Úri és női divat,
 kötélt és rövidárú
 Telefon: 17-64

KÁLÓZDI ERNŐ
 kötött, szövött, rövidárú
 és szabókellekek üzlete
 PÉCS, Irgalmasok-utca 10.

Klobucsár kávé
Pécs. Király-u. 44.

Angster József es Fia
 Orgona- és harmóniumgyár
Pécs, József-utca 30. szám.

Solt (Schwarz) Dénes
 kelmefestő és vegytisztító
Pécs. Mária-utca 39.
 A szent Flóriánhoz,
 Aranyéremmel kétszer kitüntetve.

özv. Dragila Antalné
 üveges és képkeretező
Pécs, Széchenyi-tér 8.
 Telefon: 28-51

Nagy választék
 képkeretben és
 szentképekben.

JÁS
ARANY **ELÜST**
 Herényi

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVF. 6. SZÁM, 1941. MÁRCIUS 2.

TARTALOM

VEZÉRCIKK

Balás István VIII.

A JEZSUITÁK ERDÉLYBEN

Balás István VIII.

† REGŐS JÓZSEF VII. O. T.

HOZZÁSZÓLÁS A

„NYOMORHOZ”

Vértes István VIII.

„UJ RENDET”

Hertelendy Miklós VIII.

FELELET

TÉLI SPORT

Hesz Péter VI.

HÍREK

A PERSELY – TUDÓSÍTÁS

SÜNDISZNÓ

ÁRA 20 FILLÉR

ISKOLAI formaruha anyagok, intézeti kelengyék, ágy- és asztalkészletek, paplan, szőnyeg, függöny, szövet, selyem, vászon árúk meglepő nagy választékban, olcsó, szabott árakon

SCHÖN TIVADAR ÉS TSA kft.

Pécs, Széchenyi-tér 8. — Telefon: 14-22. — Takarékoság!
Textilárukban vezető szakúteg!

Jó órákban nagy raktár

Bálint István

Király-u. 11. Színházzal szemben.
Telefon: 14-60.

Vásároljon a

Szent István Társulat

könyvkereskedésében.

Pécs, Széchenyi-tér 17
Telefon: 11-79.

HITEL OTTHON!

Iskolai és sportcipők, futball és atlétikai felszerelések legolcsóbban

Quintus

*cipő- és sport-
szakútegben*

Király-utca. Városház épület.
Takarékoság!

Alapítási év: 1810. Telefon: 30-53.

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI R. T.

PÉCS, Irgalmasok-utca 4.

Dúsz választék saját készítményű futószőnyegeken és bűtorszövetekben, úgyszintén takaró, paplan, linoleum, függöny, paplanselyem, stb.

A magyar ifjúság boltja a

SZENT IMRE

KÖNYVESBOLT

Pécs, Jókai-tér 6. Telefon: 22-62.

OPTIKA

FOTO

JÁTÉK

BANFAINAL

CASINO-PALOTA

Saját készítményű férfi, fiú, gyermek átmeneti, vízmentes, teveszór, zsinóros

magyar ruhák

a legnagyobb választékban!

Páll Ödön

Csonka-Magyarország legnagyobb mérték szerinti férfiszabó üzeme Takarékosági könyvecs-

kére 6-7¹/₂ havi hitel.

ARANY-EZÜST

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

ALAPÍTOTTÁK AZ 1940-BEN VÉGZETT NÖVENDEKEK SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVFOLYAM

1941. MÁRCIUS HÓ.

6. SZÁM

MÁRCIUSBA LÉPTÜNK,

a tavasz első havába és rövidesen újra kirügyeznek a fák, kiszödulnek a rétek, hogy a természet ébredését hirdessék. Lobogó-díszít ölt nem sokára az ország is, hogy megemlékezzék Negyvenyolcra, hogy megülje a magyar szabadság születése napját

Kilencvenhárom éve már, hogy Petőfi a nemzeti lobogót fölemelte; azóta nálunk is, körülöttünk is nagyot változott a világ, de március tizenötödike mindvégig ugyanaz maradt. Most is ugyanazzal a lelkesedéssel szavaljuk el a Nemzeti Dalt, most is ugyanazzal a szent tüzrel éltejtjük a szabadságot, mint tették apáink, de most másképp értjük. Avagy ki adná ma már életét a demokráciáért? Ki merné ma még a liberalizmust zászlajára írni?

Liberalizmus? Demokrácia? Szinte elképzelhetetlen, hogy tudtak ilyen rosszhangzású jelszavakon annyira föllelkesülni? És ezzel akarták a világot megváltani. Ilyen naivitást!... No de majd ha győz, a nemtudommiylenizmus! Majd mi megmutatjuk! Akkor paradicsom lesz ez a föld!

Hát ez biztos. Ebben nincs jogunk kételkedni Azt azonban talán szabad megjegyeznünk, hogy földi paradicsomot eddig még minden izmus ígért, ez tehát nem jelent semmit. — De az eszme! Az sem új. A liberalizmus épúgy a felvilágosulás és a reformáció szülötte, mint ahogy a modern diktatura is megtalálja elődeit Napoleonban, Nagy Frigyesben és XIV. Lajosban. Nincs tehát új a nap alatt, legfőljebb a meglévőt kombinálják új alakban. Ezért a földi paradicsom sem valósul meg soha, hanem csak megmarad eszmének, az Újkor mozgató-eszméjének, amelyért küzdenek és meghalnak az egymást követő nemzedékek.

Ilyen eszmét jelent nekünk Negyvennyolc. Eszmét, mely most, közel száz év mulva is szeplőtelen tisztaságban ragyog, mert pályája zenitjén semmisülve meg, csak hőskorát láhattuk és nem értük meg a kiábrándulást, hogy ez sem tette boldoggá az emberiséget. Mert életünknek szenvedés a célja és küzdelem, mely hogyha megszűnik; megáll a föld, elvesztve létjogát. Ne keressünk tehát boldogságot ezen a sárgolyón, hanem kötelességet; a többit bízzuk nyugodt szívvel az isteni Igazságosságra!

Balás István VIII.

A jezsuiták első erdélyi megtelepedése

Jézus Társasága 400 éves jubileumára

A jezsuita rend megalakulása és első elterjedése hazánknak, de különösen a magyar katolicizmusnak legszomorúbb korára, a XVI. századra esik. Az Újkor szellemi áramlatainak, nevezetesen a pogány humanizmusnak a hatása alatt papságunk mennyiségben, de minőségben is erősen megfogyatkozott. Ehhez járult még hét főpap halála Mohácsnál, majd az ország három részre szakadásával beálló évtizedes háboruskodás, minek következtében a már amúgy is megromlott erkölcsök teljesen eldurvultak. Nem csodálhatjuk tehát, hogy ilyen körülmények között a szabadságot és büntetést a protestáns vallások, akik ezenkívül még az egyházi birtokok szekularizálásáért és a cuius regio, eius religio elvét is hirdették, hamarosan áttérítették az ország lakosságának négy-ötödét. Különösen Erdélyben állt rosszul a helyzet, mert János Zsigmond fejedelem mind a lutheránus, mind a kálvinista, mind az unitárius hitet pártolta, amelyeket éppen vallotta, míg a katolikus papságot az 1566-i országgyűlés száműzte. Hogy ezt a határozatot nem tudták végrehajtani, azt a székegyek szívos ragaszkodása mellett főleg a Báthoryak hitűségének köszönhetjük.

Báthory István, mint a fejedelem hadvezére és békekövete Miksa fogságába került. Ott kötött ismeretséget és barátságot Szántó István jezsuitával, aki gyakran kereste fel börtönében. Már ekkor fölvetette annak a gondolatát, hogy Jézus Társaságát a régi vallás helyreállítására Erdélybe is be kellene telepíteni. Szántó azonnal lelkesen helyeselte a tervet, és midőn Báthory a békekötésekor kiszabadult, majd nemsokára fejedelem lett, ő fáradhatatlanul harcolt Bécsben és Rómában az erdélyi misszióért.

A pápa azonban kezdetben bizalmatlan volt Báthory iránt, és csak a jezsuita magasztaló levelei bírták rá az új fejedelem elismerésére. Báthory ugyanis már uralkodása második évében, 1572-ben rábírta a rendeket a vallásszabadság kimondására és további hitújítások megtöltésére, a továbbiakban pedig nagy politikai érzékkel nyesegette a protestantizmus túlhajtásait, egymásután hallgattatván el a túlhangozó prédikátorokat. De hiába munkálkodott volna az Egyház megerősítésén, ha nem volt elég papja, aki a kedvező helyzetet kihasználhatta volna, ezért a fejedelem már úgyszólván havonta írt Rómába és Bécsbe, hogy

legalább öt-hat jezsuita atyát küldjenek; Váradon már kész ház várja őket. De mindig közbejött valami: hol Békés Gáspár felkelése, hol a török háború, hol meg a provinciálisnak nem volt embere.

Szántó azonban nem hagyta annyiban a dolgot. Mikor Miksa ellenében Báthoryt választották meg lengyel királlyá, a császári párt minden fondorlata dacára rábírta a pápát királysága megerősítésére és kiharcolta, hogy először P. Leleszi János, a következő évben pedig 12 jezsuita küldessék Erdélybe. Báthory Kristóf fejedelem az 1579-i országgyűlésen bejelentette jöttüket, ami ellen a rendek óvat emelhettek. Ilyen azonban nem történt. A jezsuitákat hivatalosan befogadták, bár némi korlátozással, azaz csak az ifjúság nevelésével foglalkozhattak. Minthogy azonban ilyen-nemü korlátozás a természeti törvénybe ütközik, a jezsuiták ezt magukra nézve sohasem tarthaták kötelezőnek és hamarosan rendeztek hitvitákat is, de csak egymás között. Megjelenésükkel a hitélet fellendült, a templomok megteltek, sokan, és pedig az udvari emberek közül is áttértek. Két-három évvel bejövetelük után egyre gyakoribb lett a protestáns rendek azon kívánsága, hogy reformálják meg az 5 iskoláikat is, mert már mindenki a jezsuitákhoz adja gyermekeit. Ők nevelték Báthory Zsigmond trónörökösét is, aki már korán sok tanítéletet adta hitbuzgalmának és katolikus meggyőződésének. Sajnos, az állhatatosság nem tartozott erényei közé.

Időközben a rend Kristóf fejedelem védelme alatt erős gyökeret vert Erdélyben, iskolái gazdag birtokadományokban részesültek, sőt helyet kaptak az országgyűlésen is. Ezekben az években épült a kolozsvári, monostori és gyulafehérvári iskolák mellé a kolozsvári akadémia és szeminárium. Itt nevelkedett többek közt a bihari főispán fia is, Pázmány Péter.

Természetes, hogy a jezsuiták sikerei legkevésbé sem voltak ínyükre a protestáns rendeknek, de Báthory István és Kristóf életében mitsem tehettek. Kristóf azonban már 1581-ben elhunyt, kilencéves fiára hagyva a fejedelemséget. Azóta a társaságnak egyre több kellemei-lensége akadt a protestáns hatóságokkal. 1585 decemberében meghalt Báthory István lengyel király. Végrendeletében a jezsuitákat, mint a katolikus hit legfőbb oszlopait Zsigmond különös gondjára bízta. A következő évi országgyűlésen a rendek nyíltan követelték száműzetésüket vagy legalább is iskoláik elvételét, de mozgalmukat még sikerült lecsillapítani. A jezsuiták azonban pillanatig sem ártatták magukat hiú reményekkel és elkészültek a legrosszabbra. A pápa Rómából utasítást küldött nekik, hogy jogaikat körműszakadtaig védjék, ha pedig mégis száműznék, úgy, akinek van bátorsága, hirdesse titokban tovább a katolikus hitet és áldozza föl érte, ha kell, életét is.

Az 1588-i országgyűlés mindjárt kezdetben kijelentette, hogy sem a szükséges adót meg nem szavazza, sem a fejedelmet nem nagykorúsítja, sem semmilyen államügy tárgyalásába nem fog,

míg a jezsuitakérdést meg nem oldják. Védőiratukban az atyák bebizonyították, hogy jogosan telepedtek meg Erdély földjén, azóta senkit meg nem sértettek, és senki sem vádolhatja őket főbenjáró bűnnel, tehát joguk van maradni. Az egész katolikus világ megmozdult. V. Sixtus pápa levelében a katolicizmus iránti kötelességére figyelmeztette a fejedelmet, és ugyanígy tett a lengyel követ is. Az ellenpárt azonban oly terrort fejtett ki, hogy az udvari katolikus csoport éppen a legválságosabb pillanatban bomladozni kezdett. A protestánsok ezen még jobban fölbuzdulnak és egyre hevesebb támadásokat intéztek a jezsuiták ellen. Első feliratukat a fejedelem még határozottan visszautasította, utasítván őket, hogy kezdjék meg az államügyek tárgyalását. Ezek azonban nem törődtek bele kudarukba. Második feliratukban a XVI. század minden bajával a jezsuitákat okolták, sőt enyhe célzást tettek benne a fejedelem trónfosztására is.

A tizenhat éves Zsigmond erre megijedt. Magához kérte a provinciálst, aki sorra cáfolta meg a fölhozott vádakát és kijelentette, hogy minden bűnért, amit rájukbizonyítanak, hajlandóak a legsúlyosabb büntetést elszenvedni, de Erdélyben ők jogosan telepedtek meg, most is jogosan tartózkodnak ott és jogaikból nem engednek, mert nem engedhetnek.

Báthory Zsigmond azonban más fából volt faragva, mint elődei. A rendek fenyegetése és trónjának bizonytalansága megijesztette. Nem látott tehát más megoldást koronája megtartására és a protestánsok lecsillapítására, mint hogy fölládozta a jezsuitákat. A diadalmas rendek ítéleztek felettük. Házaikat a hozzájuk tartozó birtokokkal együtt elkobozták, őket pedig 25 napi határidővel kiutasították. Az atyák ez ellen megegyszer ünnepélyesen tiltakoztak, bebizonyították ártatlanságukat, megbocsátottak a fejedelemnek és minden ellenségüknek, aztán 1589. január 15-én elhagyták Erdélyt.

Erdélyre ezután Zsigmond fejedeleme ingatagsága következtében szomorú időszak következett. Vitéz Mihály, Székely Mózes, Básta, Radul oláh vajda festik véresre Erdély történetét.

Balás István VIII.

MECSEKI ÜDÜLŐ SZÁLLÓ
„HOTEL KIKELET“
Komfortos magaslati üdülő hely!

†
IFJ. REGŐS JÓZSEF
VII. O. T.

1941. február 11-én este $\frac{3}{4}$ órakor egy tiszta lélek szállt fel az égbe. Ifjú. Alig tizenhét éves. És mégis elment...

Szívemben felvetődik a kérdés: Uram, miért éppen ő? Miért ő, aki az életet még nem is ismerte? Ő kellett neked, aki életét érted, csak érted akarta áldozni?

De ne tovább, lelkem keserve állj meg, hallgasd meg azt a választ, amit szívem, nem pedig a szenvedélyes, a fájdalomtól megtört lélekkeserv diktál.

Miért épp Ő? Mert szerette Isten. Szerette Isten virágzó ifjúságát, szeplőtlen tisztaságát, kitartó szorgalmát, amit mindig csak egy jelszó tüzelt: „Mindent Isten nagyobb dicsőségére!” És ismerte ő az életet. Ismerte annyira, hogy most már boldog, mert a föld mocsara, a föld szennye után fel tudja fogni, mit jelent az az ország, ahol ő van.

... Te magadhoz szállítottad őt. Uram, nem hiába mondom mindennap: „Fiát voluntas tua,” ezt érzem is: „Uram, legyen meg a te akaratod!” A Te szent, a Te mindenható, megmásíthatatlan akaratod.

... Most már egyedül vagyok. Te jóbarát, a sírba szálltál. Kezed már csak gondolatban foghatom meg, de ez a kézfogás, hiszem, örökké fog tartani. Hiszem, ezzel a kézfogással vezetsz át az életen. Megfogod kezét és elvezeted oda, ahol te is vagy, a te

Jóbarátod.

* *

1924. augusztus 16-án látta meg a napvilágot Abaligetén. Csakhamar Pécsre költözött szüleiével és tanulmányait ott végezte. Elemi iskoláit a Pécs-Belvárosi fiúiskolában végezte. A Sziváda tagja volt. Mint cserkész apród résztvett az 1933. évi gödöllői világiamboreen. 1934-ben a Pius-gimnázium tanulója lett. És ekkor nagy gondolat támadt fel benne. A Jézus Szive templom felé szobra őt is hívta. s ő követte a hívást... Elhatározta, hogy pap, jezsuita lesz. Ezt az ígérését 1939-ik évben be is váltotta. Felvételte magát Szent Ignác növendékéi közé.

Lelki tisztaságát mindig megőrizte. Ez a lelki tisztaság ragyogott le mindig színtele arcáról. Ezt akarta meg jobban megőrizni, midőn 1938. december 8-án fogadalmat tett a Szeplőtelen Szűz Aty-nak.

A munka embere volt. Tanult becsületesen és ha ideje engedte, még a tanításon kívül is képezte magát. Jelentős munkát végzett a Turistakörben (ÜFI). Egy ideig ő a kör elnöke. Ezenkívül igen sokszor vállalt munkát a kongregációban is. Legjelentősebb tevékenységét most a karácsonyi vakációban fejtette ki, midőn a szeretetadományozással járó munkát magára vállalta. Vakációját lefoglalta evvel, de nem törődött vele; érezte, ez is Isten nagyobb dicsőségére történik.

Jövőjét egy percig sem tévesztette el szeme elől. Hitte, hogy pap lesz. És boldog volt. De az isteni Gondviselés másként határozott. Február 5-én influenzát kapott. Néhány nap múlva állapotja súlyosbodott. 9-én éjjel már igen rosszul volt. Segíteni nem lehetett. 11-én a Lourdesi Bold. Szűz ünnepén este, miután vette a betegek szentségét, $\frac{3}{4}$ órakor utolsót pihegett. Beteljesedett...

A szív, mely mindig Isten után vágott, elérte célját: az örök boldogságot.

14-én, pénteken fötíztelendő P. Rector az egész Pius ifjúságának jelenlétében gyászmisét mutatott be érte az Egek Urának, és délután mindnyájunk kísérete mellett örök nyugalomra helyeztük.

Lumen Christi luceat ei!

Fényes Miklós VII.

Hozzászólás a „NYOMORHOZ”

— 1 —

Az igény és a szükséglet mindenestre két teljesen különböző fogalom. Elsőrendű szükségleteken általában a létfenntartáshoz nélkülözhetetlen tényezőket értjük. Ilyenek elsősorban az élelem, ruha, lakás. Ezekhez a természet törvény alapján minden embernek joga van, és a katolikus erkölcsan szerint, akinek nincs meg a létminimuma, olyan módon elégítheti ki életszükségeit, ahogy éppen tudja; nem követ el bűnt. Az ilyen ember azonban súlyos bűn terhe alatt kötelesek vagyunk segíteni mindazzal, ami saját létfenntartásunkhoz nem nélkülözhetetlenül szükséges.

Az igény mindenkinek egyéni, a körülmények által kialakított és nem veleszületett, fejlődő lelki tulajdonsága. Teljesen egyéni (szubjektív) dolog, mert igényünk arra van, ami saját nézetünk szerint megillet bennünket.

Aki elemi szükségleteit sem tudja kielégíteni, nyomorban van, de ha valaki igényeinek nem tehet eleget, még élhet viszonylag jólétben. Egy tönkrement milliomosnak például, régi gazdagságára emlékezve, sok olyan igénye van, amit nem elégíthet ki. Szerencsétlenül szegénynek érezheti magát emiatt, de ha kispolgári megélhetést tud is csak biztosítani magának, azért még nyomorgónak egyáltalán nem nevezhető.

Tehát, ha igényeink kielégítetlenül maradnak, az még távolról sem jelent abszolút értelemben véve nyomort.

Nem tartom elfogadhatóknak a nyomor megszüntetésére ajánlott eszközöket sem. Mert ha az igényeket csökkentjük, ezáltal csökkén a vásárlókedv, következésképpen a fogyasztás, a termelés és a munkaalkalom is. Ez tehát újabb nyomort idéz elő, míg az igényeknek, a vásárlókedvnek fokozása az, ami a termelést és ebből kifolyólag a gazdasági és szociális fejlődést előmozdítja.

Ha a munkaalkalmakat a hadipar túlméretezésével teremtik, ez szükségtelenül gazdasági összeomlást von előbb-utóbb maga után, mert a termelt anyag a belföldi gazdasági élet szempontjából teljesen hasznavehetetlen tényező. Kiút csak a legszörnyűbb

zsákutca: a háború felé mutatkozik, mint a termelt hadianyag egyetlen felhasználási lehetősége. Az így befektetett tőke azonban még győztes háború esetén sem térülhet meg manapság, mint azt éppen egy kiváló amerikai közgazdász kimutatásában nemrég olvastam. A végeredmény tehát ismét: még sulyosabb nyomor.

Napjainkban számtalan olyan megmozdulás törekszik a kérdés megoldására, mely a szociális címet viseli nevében. Egyedüli helyes iránynak az mondható, mely nem a felsőbb társadalmi rétegek tönkretételével igyekszik a nivőkülönbségeken enyhíteni, (mert megszüntetni teljesen sohasem lehet őket), nem az általános színvonalat süllyeszti le, hanem az alsóbb rétegeket akarja fölemelni.

Ebben a munkában közreműködünk lelkiismeretbeli kötelesség mindnyájunk számára. A cél: mindenkit emberhez méltó megélhetéshez juttatni. Az utat a legbölcsebb pápai enciklikák jelölik ki számunkra. Ne fussunk tehát olyan különböző színű jelszavak után, melyek paradoszomot ígérnek mindenki számára itt a földön. A társadalom sokrétűsége Isten akaratát, és ha megtettük kötelességünket, várjuk a végleges kiegyenlítést Tőle, mely nem ezen a földön nyer teljes megoldást.

Vértes István VIII.

— 2 —

„UJ RENDET...”

A „Nyomor“-hoz hozzászólva a helyes megoldás irányára szeretnénk néhány szóval rámutatni XI. Pius „Quadragesimo anno” c. körlevélében ajánlott új társadalmi és gazdasági rendre, mert ez az egyedüli kiút a mai nyomorúságból.

„A proletárok igen nagy tömegei a túlgazdagok csekély számával szemben megeafolthatatlan bizonyítéka annak, hogy a földi javak a mi korunkban, amikor oly bőségesen termelnek értékeket, nincsenek helyesen elosztva, és nem szolgálják megfelelően a különböző osztályokat.” (Qu. a.) Világos tehát, hogy a mai kapitalista rendszer lejáratja magát, mert szabadszentny hirdetve óriási vagyont és fölélmertes gazdasági hatalmat halmozott fel egyeseknél, és engedte, hogy a dolgozók milliói proletársorsban szenvedjenek

„A proletárok megváltása az a cél, — olvassuk a körlevélben — melyet a Mi Elődünk mint parancsoló szükségességet kitűzött. Most annál inkább kell ezt hangsúlyoznunk és sürgetnünk, mert a pápa üdvös intelmei, bizony, gyakran feledésbe mentek, mert vagy szándékosan agyonhallgatták, vagy keresztülvihetetlennek tartották, pedig igenis keresztülvihetők, sőt megvalósításuk egyenesen szükségesek.”

Az enciklika itt is megmondja világosan, hogyan kell a proletár sorsot, a nyomor okát megszüntetni:

„Minden erőfeszítéssel oda kell hatni, hogy a termelt javak csak méltányosan halmozódjanak a birtokosnál, ellenben bőségesen jussanak a munkásoknak. Nem, hogy azok a munkát abbahagyják, mert az ember munkára van teremtve, hanem, hogy családi vagyónkat megtakaríthassanak, azt okos kezeléssel megszaportí- sák. Így a családi terheket könnyebben és gondtalanabban visel- hessék, és a létbizonytalanságból, a valódi proletársorsból szába- dulva, nemcsak az élet viszontagságaival megküzdhessenek, hanem az a vigasztalódásuk is meglegyen, hogy haláluk után övéikről valahogyan gondoskodva van.“... Oda kell hatni, hogy a termelt javak elosztása a közbő és a szociális igazságosság kívánalmaival összhangba hozassék.“ Tehát igazságos jövedelemelosztás kell.

Ez az igazságos jövedelemelosztás a liberális-kapitalista rendszerben nem valósult meg: „A termelt javakat, a jövedelmet az érkező igényelte magának s a munkásnak alig hagyott eleget erőinek pótlására és helyreállítására.“ (Qu. a.)

A szocializmus és a kommunizmus szintén nem tudja ezt keresztülvinni.

Felvetődik a kérdés, milyen rend kell tehát? Más megoldás alig lehetséges, mint a társadalmi szervezetben olyan jól rendezett szerveket, — rendiségi alakulatokat — teremteni, amelyekben az egyesek sajátos hivatásuk — foglalkozásuk — volna beszer- vezendők. „A mihez tartást tehát itt is megadja az enciklika. Tehát az egyedüli megoldás a hivatásrendiség.“

Kérdem, elég-e csak ez? Minden el van intézve? Nem biztos. Jöhet új rend, s ha az új rendbe nem jön új ember, az is össze- omlik, persze nem a rend lesz az oka. Az „új ember“ fogalma nem azt jelenti, hogy meg kell várni, míg mindenki igaz keresz- ténné válik, hanem csak azt, hogy azok, akik keresztyének, azok határozzák meg az egész élet levegőjét, és érvényesítsék szemmelüket az összes közösségi életmegnyilvánulásokban is. Kell tehát az erkölcsi megújulás, amit a pápa is erősen hangsúlyoz.

„Ami a társadalmi rend megújításáról és tökéletesedéséről mondtunk, semmiképpen sem valósítható meg az erkölcsi meg- újulás nélkül... „Ma egy világ áll velünk szemben, amely nagy- részt a pogányságba süllyedt vissza... „Azért mindent meg kell kísérelni, hogy az emberi társadalomtól a szörnyű veszedelmet elhárítsuk. Erre irányuljon minden munka, minden iparkodás és a szüntelen imádság: az Istenhez... „Jól tudjuk, hogy nehéz feladatra kell vállalkozniuk, s úgy a felsőbb, mint az alsóbb osztályoknál rengeteg akadályt és ellenállást kell legyőzniük. Ne csüggedjenek, keresztyéni dolog odaállni, ahol leghevesebb a harc. Kemény küzdelem azok osztályrésze, akik mint Krisztus bátor katonái az Ő legkövetlenebb testőrségét alkotják.“

Piuszi cél: *Erkölcsi megújulás a katolikus, magyar hivatásrendiségben...!*

Hertelendi Miklós VIII.

A múlt számunkban közölt Balás István: „A nyomor“ c. cikkéhez beküldött két hozzászólást megjegyzés nélkül leközöljük, megfogván azonban a szabadságot a főszerkesztőnek megjegyzései megtétele. Szerk.

Felelet a „Hozzászólás”-ra

„Az igények csökkenése a vásárlókedv és fogyasztás, továbbá a termelés és munkaalkalom csökkenésével jár, ami újabb nyomort von maga után.“ — Csak hogy a termelés és a munkaalkalom ezáltal sokkal kisebb hányaddal csökkenne, mint az igények, a munkakedv fokozásával pedig a kéziiparrá átalá- titott üzemekben mindenki elhelyezkedhetne.

„Az igények, tehát a vásárlókedv növekedése gazdasági és szociális fejlődést okoz.“ — A gazdasági fellendülés a szó legmatériálisabb értelmében (legalább is a kapitalista rendszer csődjéig, amilyen pl. egy gazdasági válság) kétségtelen. Ha azonban ezzel a szociális fejlődés is együttjárna, akkor a huszadik század, a technika és nagyipar kora, a szociális helyzet nem plus ultrája volna. Az is, mert rosszabb már bajosan lehetne.

Végül a túlnagy igények erkölcsi következményeiről jobb nem is beszélni. Erkölcsi forradalomról pedig addig szó nem lehet, míg annak előfeltételei hiányoznak.

B. J.

Téli sport

(Télvégi eszmefutkározás)

Miután március 23-án a naptár szerint megkezdődik a tavasz, ez természetesen az időjárásban is kifejezésre jut. E napon rendszerint hó borítja a hegyek csúcsait, az ablakokban jégvirágok nyílnak és ibolyát csak pénzért lehet kapni. A közmondás szerint a pénznek nincs szaga. Az ibolyának sincs.

Egyszóval Téliapó fűtől a naptárra, ellentétben a széllal, amely a békés gyalogjárókra fűtől, s lefűtől fojtkról a kalapot, s a téli sport rajongói meg- egyezzer utójára kidüböngik magukat. Laikusok részére, (amilyen magam is va- gyok) néhány szóval jellemezni óhajtom e szép sport különböző ágait.

Legnépszerűbb téli sportunk a sísülés, akarom mondani a síelés. Szükséges kellek: si-deszák, si-botok és egy si-ralmas ruházat, mely átmenetileg képez a munka-zubbony és a medvék diszgenyruhája között, továbbá ápoló, orvos és kötszerek. Az indulás rendszerint autóbusszal történik a deszkák és botok a többi utas ölébe lesznek elhelyezve. A síelésnek három válfaja van: futás, ugrás, és esés. Utóbbi hamar elsajátítható, egyeseknél valósággal szenvedély lesz, amelyt életük végéig képtelenek elhagyni. A futás már komplikáltabb művelet, de egy kis módosítással lényegesen könnyebbé tehető t. i. ha az illető leaszatolja a léceket és a vállára veszi. De az igazi síelő akkor érzi magát elemében, ha ugorhat. Létezhethet szebb dolog, mint madarak módjára, kiterjesztett karokkal és egy meg- magyarázhatatlan rossz előérzettel lebegni? Az igazi ugró nem ismer távolagságokat, sokszor egyetlen ugrással a Misina tetejéről a szebészetn terem.

A ródliás is igen nagy népszerűségnek örvend. Egyike a legizmosítóbb sportoknak, hiszen a ródlinak a hegyre való felhúása alaposan igénybeveszi az összes izmokat. Maga a lejövetel egy szükséges rossz, öntudatos ródlizó alig várja, hogy leérjen és feltrógerolhassa a kis szánkót.

A jégkoki (magyarul: ús, vágd, nem apád) őshazája Kanada. Ez a nemes sport főleg öngyúkosjelöltek körében népszerű, bár a legtrikább esetben végződik halállal. Miután csak egyszer láttam, és nem akarok nagyképűnek feltűnni, röviden a következőkben adom elő impresszióimat. Játékosok botokkal kergetik egymást a jégen, s aki utóleri a másikat, szelid, de határozott mozdulatokkal végig döngtel rajta. Aki mellétalál, kiáll a játékból. Két kapu is van, ezeknek azonban az ajtaja hiányzik s így nagyon szelless az egész pályá.

Végül mint divatos sportot megemlítem a hólapátolást, amely nemcsak testi erőt, de intelligenciát is követel. Legalábbis ezt bizonyítja az a tény, hogy művelői leginkább a diplomás emberek sorából kerülnek ki. Sajnos közreműkö- désükért pénz fogadnak el, és így mint professzionisták nem indulhatnak a téli olimpiáson.

Hesz Péter VI.

A

KÖD

SZÁL T.

Lomha kód nyomja a tájat
és hosszan a sikkal a házat,
az erdőt tengerként lepi,
s festékét csúf kézzel keveri.

Az utcán emberek futnak,
míg autók, vonatok robnak.
főnt zúgnak a légi gépek,
s bennük zordan komor emberek.

Lent s főnt zúgnak a masinák,
lent és főnt csúf, piszkos a világ.
A kettő között emberek,
a léttől gyötörttestű férgek.

Kihajt, kivirul a virág,
és a kód elszáll, s szép a világ,
és újra szép és ismét szép,
csak egy sőtét: az emberi lét,

Utálom a ködöt, pedig
testvérem, de tudom, csak addig
míg lihegő parány vagyok,
de Istenben... ezek is nagyok.

Hírek.

Főigazgatói megbízott látogatása. A tankerületi főigazgató úr helyettesének látogatása után a Katolikus Tanügyi Főigazgatóságtól Milakovszky László főigazgató úr megbízásából Balogh Albin dr. tan. főtanácsos, a komáromi bencés gimn. igazgatója látogatja meg a közeljövőben a Piuist.

Négy erdélyi menekült diák-testvérünk érkezett a Piusba. Tanulmányaikat nálunk folytatják. Sokat mesélnek az erdélyi oláh megszállásról és üldöztetésekről. A márciusban megjelenő Mecsek Alján testvér-la-

punk fog majd ezekről bővebben beszámolni. Névszerint a következők: Szenor László III.A., Farkas Károly IV.A., Szenor Miklós V., Oláh László VII. Mindannyiukat meleg szeretettel fogadtuk. Pótoljuk szeretettel nélkülözéseiket, melyeket magyarságuk miatt elszenvedtek. Az Ignáciumban találtak meleg otthonra. Úgy értesültünk, hogy kiváló futbalisták.

A Diákaptár Szövetségtől értesítést kaptunk, hogy az elmaradt ünnepeket akadályoztatásuk miatt majd csak a tavasz folyamán tudják megtartani.

A cserkészcsapatban febr. 2-án fogadalom-tétel és újítás volt. Előtte Parancsnok úr lelkiismeretvizsgálatra hívta össze a csapat tagjait s felszólította a tagokat, hogy aki nem bírja vállalni a jövő munkát, ne jelenjék meg a fogadalom újításon. A felszólításnak meg volt az eredménye. Erre minden lelkes munkánál szükség is van. A testből ki kell operálni a halál-dokló részt, a fáról tavasszal, — az élet megindulása előtt, — le kell vágni a száraz ágakat, sőt a vadhajtasokat is, hogy új életre támadjon a beteg test, és hogy a fa nyárra meg hozza bőséges gyümölcseit. Febr. 8-án a 141. sz. Kereskedelmi iskola cserkészcsapatával tartott a csapat közös farsangi találkozót. Elejétől végig kitünő volt a hangulat, s mindkét csapat tagjai valóban átérték a IV. törvény megkívánta testvériséget. A csapat köszöni Krassóy Feri báának, a 141-esek parancsnoká-

nak, közvetlenségét, nőitait, csatakiáltásait és mókáit. Vendégünk volt még Hermann János dr., a VII. ker. öregcserkész előadója is, a kerület képviselőjében.

Kongregációnkban élénk munka folyik. Ankéntot tartottak a magyar lapok karácsonyi és újévi vezércikkeiről, majd a bál- és táncról. Egyszer pedig rögtönzött előadás és anként volt a muzik vázsnáin megjelenő „ideálok”-ról, színészekről és színésznőkről.

A március 15-iki hazafias ünnepély rendezés tekintetében meglepetéseket takar.

400 éves Jézus Társasága jubileumi ünnepségét a Jédósz rendezi. Ezt megelőzőleg márc. 12-én Szent Ignác és Xav. Szent Ferenc szenttéavatásának ünnepén nagy mise és szűnet lesz.

Lajhár-órs izgalmas befejezése újra kimaradt. Kedves olvasók elnézését kérjük, de a következő számban folytatjuk.

A PERSELY

Február hó 22—23-án mutatta be a Pius farsangi szindarabját, a Perselyt. A darabot Labiche E. nyomán Horváth Mihály tanár úr dolgozta át. Disztermünk mindkét napon zsúfolásig megtelt az érdeklődő közönséggel.

A vígjáték tárgya, hogy egy vidéki társaság Pestre megy mulatni, ahol félreértésből tolvajoknak nézik és be-kísérik a rendőrségre, ahonnan sok mulatságos viszontagság után nagynehezen hazaszöknek. Meséjét a szerző kitünő humorérzéssel építette föl, az egyes alakok, de az alakítások is kiválóan sikerültek. Különösen Czece nagy-

bérlő nyerte meg a közönség tetszését és alakítója, Gábrisiel Ottó VII. o. t. viharos tapsot aratott. Sokszor nevettetett még Beksits Antal, Bobok Endre és Ember László is Leó, illetve Harasztos bankigazgató és Csáva gyógyszerész szerepében, de jók voltak valamennyien. A rendezés Hajnal Ernő érdeme. A szünetekben büffét a cserkészek adták. Az sem volt utolsó.

B. I.

Órabér

A falusi borbélyhoz beállt egy fogfájós ember.

— Mennyibe kerül egy foghúzás?

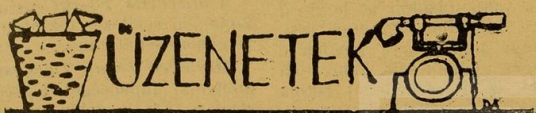
— Két pengő óránkint.

Biztatás

— Az ott az én legszebb festményem!

Igazán? No nem baj, nem kell azért

elsüggedni!

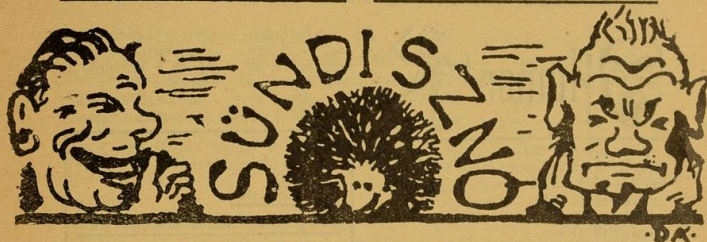
Mindenkinék. Az összetartás szép és erőt ad. Vajjon többen jól értelmezik-e a Pius jelszavát: „Előre”, ha más utakon járnak, ha más utakon járnak, ha nem törődnek lapunkkal, amely tisztára csak az ifjúságé, amely anyagilag is támogatja a piusistákat, ha nem vásároljuk a mai világban igazán olcsó lapot, ha nem írjuk meg számára gondolatainkat? A Pató Pál-os nemtörődomségből egyszer valahára ki kellene vetköznünk.

Bence Ákos. Köszönjük, hogy a betegséged alatt is gondolsz ránk. Sajnos megint helyszüke van. Lapunk több oldalon nem jelenhet meg, mert kevesen vásárolják. Ha többen vennék, több oldalas terjedelemben is tudnánk a lapot kiadni. Azért nem vészelt kárba, mert felretesszük, de meg a stilusodat is gyakorlod. Próbálkozzál önálló dolgokkal!

Karáczy Sándor. Köszönjük. Az oroszországról írt értekezésed jó, csak helyszüke miatt maradt ki. Jól tennéd, ha a VII-ikések között propagálnád lapunkat, mivel ott nagyon kevés az érdeklődés. Pedig jövőre nektek kellene szerkeszteni...

Szal T. Vermértékeid jók, új gondolatokat is tudsz adni, csak szavaid igen súlyosak; mintha ölomcipőben járnának. A mai fiatalság — sajnos — csak a könnyűeket szereti. Írtózik a komolytól és megerőltetőtől.

Fényes L. Versedet átutaltuk a Mecsek Alján szerkesztőségének. **Sündisznó írónak.** Önálló dolgokkal próbálkozzatok és csengjen ki írásaitokból a diák humor. Hiszen megvan mindannyiőtokban. Fontos az élményszerűség, leleményesség, élni-akarás, de vidáman! Humort ne a felnőttektől kérjünk kölcsön, többet ér, ha magatok én-jét adjátok.

KÉSZEN ÁLLTOK-E?

Mi nagy napokra virradunk!

Előttünk küzdelem!

Előttünk győzelem!

A küzdelemre készen álltok-e?

KIÉRT?

Krisztus Királyért! — Krisztus Király országáért! — Szent István katolikus nagy Magyarországaért! Mert

Miről is van szó?

Mire gondolion a testőr 41. március 15-én?

Arra, hogy ennek a szent földnek a megtartása a magyar nép számára mennyi áldozatba,

vérbé, életbe került.

Arra, hogy elpusztulunk, ha nem állunk a gátra belső és külső ellenségeink ellen.

Arra, hogy nem vagy érdeme a magyar katolikus fiú névre, ha nem dolgozol teljes erőddel önmagad képzésén, ha nem veszed keményen az iskolai munkát, ha nem sportolsz kitarítóan és nem vagy fegyelmezett, ha nem imádkozol és nem hozol áldozatot minden nap hazáért.

Arra, hogy ezt a földet neked kell megtartanod.

Bátran! Éroñk a szív!

Az elszakított magyar „jajja”

Magyar! Te mindig fájd szívű...
A sors téged be' megvetett,
S a csapásoktól megtört lelkű...
Szíved már vérző — fájd lett.

Szemed üde fénye megtörve,
Kebleden századok súlya,
Alakod rokkant, s összetörve;
A hátadon nagy rabiga!

— „Ne hagyjuk ezt! Ne görnyedjünk!”

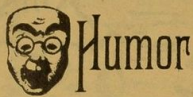
Hogy vállalunk nyomja rabiga,
S hogy tőle mi mind össze-
[törjünk:

Mert sikolt hazánk jajszava.
— Oh testvér, sinylódunk ho-
[nunkban!
Földünk, hol élünk, nem magyar.
Reményünk az egek Urában,
És abban, aki még magyar.

... Sötét éjjünk tán kivirrad
[egykor,

Dolgozunk és boldogulunk.
S erősen akarunk és akkor
Dicsőséggel: FELTÁMADUNK! ”

Szell Tamás V.

Anyu aki már megúnta öcsi megbüntetését, az újabb panaszra azt tanácsolja az idősebbiknek. Tominak, hogy süjtsa megvetésével a kis haszontalant.

Másnap ép ebédnél ültek, amikor megszólalt Öcsi:

— Anyu. Tomi fönt megvetéssel süjt, de lent rug.

— Meg tudsz örízni egy titkot? — kérdi Pistát sokat ígérő arccal Jancsi.

— Miért? — mosolyog Pista, — van talán egy titkód amit nem tudsz megörízni?

— Tudod Pista, ha néha zongorához ühettek, mindent elfelejték.

— Pedig gondolhatnál néha szomszédaidra is!

Könyv, papír, írószer stb.
nagy választékban és olcsó áron

Fridrich könyvkereskedésében
Széchenyi-tér 9.

Pécsi Takarékpénztár épület. Tel. 2550.

A SZERENCSETLEN RABLÓK

Volt egyszer két rabló, olyan rettenetesen, hogy le sem lehet írni, mert minden olvasó elájulna. Történt egyszer, hogy a rablók kijöve a cseh erdőkből, a fővárosba mentek. Azt remélték, hogy ott több szerencsével rabolhatnak.

Sötét éjszaka volt. Beosontak egy homályos utcába. Egyszerre csak egy fiatal ember jön velük szemben. Közrefogták és borzalmas hangon kiáltottak rá: „Pénzt vagy életet!”

Ez azonban egy cseppet sem ijedt meg, sőt egy kicsit el is mosolyodott. „Uraim — mondotta szívélyesen — tévedni emberi dolog, és önök nagyon tévednek. Pénzem nincs, mert diák vagyok. Itt a zsákom, egy fogpiszkáló és három nadrággomb van benne. Itt a levéltárcám tartalma, egy filléres postai levelezőlap és egy zálogcédula.” Az utóbbinak nekiestek a rablók. „Önök pénzt vagy életet követeltek, — folytatta a diák, — fogadják el az utóbbit,

— Jancsika, — szól a mama a fiához, — máskor, ha az abroszra kavét cseppentsz, ne tedd rá a tányérodát, mert úgyis észre veszem!

— Igen ám, — válaszolt Jancsika, — de akkor én már az iskolában vagyok.

A Nemzeti Önellátási Alap támogatásával nyílt üzlet:

Férfi és női
divatáru különlegességek

Regősnél

Pécs, Király utca 1.

Orvosnövendékek beszélgettek a klinikán.

— Jól megfelelt tegnap Kálmán a szigorlaton. Bemutatják neki a beteg: rosszul gyógyított inrándulás folytán az egyik láb megrövidült, a beteg ennélfogva biceg. Kérdi a tanár.

— Mit tenne ön ebben az esetben?

— En is bicegnék!

— Mi a különbség a mandarin és a pék közt?

— Az, hogy a mandarin Pekingben van, de a pék nincs mandarin ingben.

vegyenek fel tanoncnak. Úgy sincs értelme, hogy tovább tanuljak. Végtelenül hálás vagyok önöknek, hogy...“ De a rablók nem hallgatták tovább, hanem elszaladtak. „Ez hiányzik csak nekünk!” — dörmögte az egyik. „Vigye el az ördög!” — morogta a másik. Amint ismét megnyugodtak egy kicsit, tovább mentek, hogy nagyobb eredményt érjenek el. Az utca, ahová befordultak, megfelelő helynek kínálkozott. Egyik felén sűrűn fasor sötétlett, a másik oldalán pedig fényes, finom szálloda állt. Itt elbújtak és vártak.

Nemsokára a kivilágított portáról kilép egy nagyon jól öltözött úr, aki előtt a személyzet nagy tisztelettel hajlongott. Az úr gondtalanul sétálgatott a fák alatt. A rablók hirtelen megtámadták. „Pénzt vagy életet!” Nézte őket egy pillanatig, aztán megelégedetten mosolygott, nem tudta palástolni jókedvét. A rablók dühösen és mérgesen álltak. „Gyorsan, — sziszegtek, — mert különben...“ „Ah, kedves barátaim, — nevetett megnyugtatóan az úr — van ugyan két dolgom is a kérteken kívül, azonban bocsánatot kérek, nem tudom odaadni!” „Miért nem? — kiáltott a két rabló, — ide vele, amije van!” — Az úr körülnézett és azt súgta: „Hitel és 5.000 márka adósság.” Nagy csalódás volt a rablók számára, és gyorsan otthagyták a finoman öltözött urat, aki még mindig nevetve távozott.

A rablók egyedül maradtak, dühösen és kétségbeesetten. „Szégyen és gyalázat, — morogta az egyik — a világ mindig rosszabb lesz. Én ezt legalább milliósnak tartottam és kiszűt, hogy egy szélhámos.” „Ezt is vigye el az ördög” — dörmögte a másik. Elhatározták, hogy mivel a város tele van csalással, vidékre mennek és ott próbálnak szerencsét. Még nem értek messzire, mikor egy autó rohogott feléjük. „Halló, — mondták elégedetten, — ez a milliomosok közlekedő eszköze.” Ez kellett nekik. A reflektort kövel bedobták, az autóra ugrottak és rettenetesen süvítették: „Pénzt, vagy életet!” A kocsiiban egy báró és egy báróné ült. De a hölgy nem ájtul el, mint ahogy várták. „Ah Alfréd, — kiáltott meglepetten és tapsolt, — milyen helyes, igazi rablókkal találkoztunk, ez remek!” „Nagyszerű eset, — vigyorogott a báró és azon gondolkodott, hogy fog magának ezzel tekintélyt szerezni a klubban. „Pénzt vagy életet! Üvöltöttek a rablók másodszor is. A hölgy megelégedetten nevetett: „Mindent megkapnak, amink van.” „De már engedjék meg, — mondta a báró, — rablók önök és házas embereket akarnak kirabolni... és még hozzá nem is valami stilusos barlangban... hna, köszönöm.” „Ah! — szisszent fel a báróné, — híresek lettünk volna és belekerültünk volna az újságba.” „Pénzt vagy életet!” — ordították

Jó fényképeket készít **FODOR ISTVÁN** fényképész-mester

PÉCS, gróf Benyovszky Móric-utca 3. sz.

türelmetlenül a rablók. — „Na jó,“ — felelték a megtámadottak és kinyitották a csomagtartót. Közben a hölgy megpillantotta a fényképezőgépét. „Nagyszerű, Frédi, — újjongott, — legalább lekapjuk őket.“ De a rablók meghallották és kétségbeesetten elrohantak. „De kérem, egy pillanatra, — kiáltott a báróné, — ne legyenek olyan...“

Eközben ők lélekzet nélkül rohantak és csak akkor álltak meg, mikor biztonságban érezték magukat. „Legalább van kárpótlás az ije delemért,“ — vigyorogtak és megvizsgálták a zsák mányt. De a nehéz bőröndben, amit magukkal cipeltek, csak néhány téglá volt. A báróné elegáns utitáskájában csak mozijegy, két darab zsebkendő és egy kölni üveg volt található. A báró pénztárcájában „csak“ néhány kifizetetlen számla, köztük az autó 7500 márkás számlája.

A rablók bögték a dühtől és a csalódástól. „Kegyetlen közlekedési eszköz!“ morogta az egyik. „És az ilyen még barlangot akar, — dühöngött a másik, — az ördög vigye el ezt is!“ Szótlanul és elkésereedve ballagtak egymás mellett. Végre egy finom, nagy, legújabb stílusban épült villához érkeztek és megbeszélték, hogy oda betörnek. Bemásztak a kerítésen és csendesen a házhoz oszva leselekedtek. Azután az egyik benyomott egy földszinti ablakot és bemászott, a másik kint maradt őrködni. Az, aki bemászott, a falon ide-oda tapogatózva véletlenül meggyújtotta a villanyt. Vakító fény áramlott keresztül a nagy termen, melyben a háziúr — aki a modern festészet kedvelője volt — modern festményei lógtak. Ezer festett kéz nyult a rabló után, czer zöld, sárga és vörös csillogó szem bámult rá.

Egy pillanatig dermedten állt, aztán vad sikoltással kiugrott az ablakon és a kerítésen átgörva elrohant. Barátja ijedten követte és bár többször rá is kiáltott, hogy álljon meg, sokáig tartott a hajsza, míg végül széles folyóhoz ért az első. Hirtelen megtorpant, de már be is ugrott és mégégszer borzalmas pillantást vetve barátjára, alámerült.

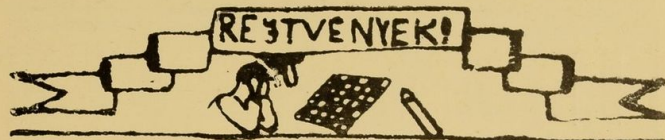
A másik rabló mélyen a szívére vette barátjának ezt a szörnyű végzetét, több napig sírva állt a folyóparton és gyászának nem tudott ura lenni. Végre magához térve: „Vigyen el engem a f...“ — morogta és kétségbeesésében tisztességes ember lett belőle.

Németből fordította Csanaky György III.A.

Iskolaruhát, cipőt, tanszereket

„TAKARÉKOSSÁG“ KÖNYVRE

vásároljunk 6—7 1/2 havi hitellel.

1. Br. Kigyós Lola.	3. Kauf S. Rózsa.
2. Tugéc Lajos Don.	4. $\bar{3}r$ $A + (f + k + t).e = ?$

Be kell küldeni az 1. 2. és 3. névjegyek tulajdonosának foglalkozását és a 4. eredményét.

Beküldési határidő: március 15.

Mult szám rejtvényének a megfejtése a következő:

Igy állnak a vonatok: $\underbrace{\text{K K K K K K K K K K K K}}_A$! $\underbrace{\text{M K K K K K K K K K K}}_{\substack{A \\ B}}$

A kocsikát „K“-val, a mozdonyt „M“-mel jelöljük. Az egyik vonat „A“, a másik „B“, „B“ vonat két részre oszlik „A“ és „B“-re.

A „B“ vonat „A“ része bemegey a mellékvágányra. „A“ vonat előre megy és felveszi „B“ részt, majd hátratulat előbbi helyére. Na most „A“ rész hátratulat és „B“ részt betesz a mellékvágányra, majd oly távolságra áll, hogy „A“ vonat előtte kitudja húzni a mellékvágányról és hátra tudja vinni előző helyére. „A“ rész bemegey a mellékvágányra. A vonatok így állnak:

$\underbrace{\text{B}} \quad \underbrace{\text{A}} \\ \text{K K K K K K K K K K K K K K K K} \\ \text{M K K K K K} \\ \underbrace{\text{A}}$

„A“ vonat előre megy „B“-vel, „A“ rész kitolat és felveszi a lekapsolt „B“-t. Kész a kerítés.

Heljesen megfejtették: Nemestóthy V., Semjey T. gr. V.

Kézirat gyanánt.

Szellemi ügyek vezetője:

Sipeki *Balás István.*

Anyagi ügyek vezetője:

Baracs Ferenc.

Főmunkatársak:

Pejacsevich Márk gr.

Berecz György

és az *V-ikes konviktorkok*

Felelős: *Bodolay Gyula S. J.*

Lapzártá március 15.

Legközelebbi szám áprilisban.

Évi előfizetés a Piusban 1.20, postán 2 P. Megjelenik egy tanévben nyolcszor.

Vezérigazgató: *Honti Ernő.*

Főpénztáros: *Gábrriel András.*

Főellenőr: *Gergyesi Tibor*

Autók, kerékpárok, rádiók, turista és sport cikkek
HAMERLI JÓZSEF kft. vasnaggykereskedés
 KIRÁLY-UTCA 9. **PÉCS** RÁKÓCZI-ÚT 53

Szemüveget **ÉDEN** Drogériában vegyen
 fotocikkét Péc s, Színház mellett. Király-utca.

Férfi- és nőruhák, kabátok, magyar ruhák

»**BAROSS**«

FÉRFI RUHAHÁZ

Cégtulajdonos: ORNÓDI ISTVÁN
 Irgalmasok-utca 12 szám.

Szent Antal Bazár
 kegyeszer és könyvkereskedés
 PÉCS, Ferenciek-utca 35½ sz.

Lévai zseblámpa, villanyégők,
 szerelési anyagok
 nagy raktára
 Ferenciek-utca 11. — Telefon : 14-54

Dr. Vámos Drogéria
Osgyáni Optika, foto
 Városház épület. Telefon : 25-17.

VÁSÁROLJON
 »**MÁRIA**« **HARISNYA**
 ÜZLETBEN

h a r i s n y á t,
női és férfi fehérneműt
 Takarékosági hitel! Széchenyi-tér 7.

GUNDRUM KÁROLY
 Király-utca 37
Játék! *Úri és női divat,*
 Telefon : 17-64 *kötött és rövidárú*

KÁLÓZDI ERNŐ
 kötött, szövött, rövidárú
 és szabókellekek üzlete
 PÉCS, Irgalmasok-utca 10.

Klobucsár kávé
Péc s, Király-u, 44.

Angster József és Fia
 Orgona- és harmóniumgyár
Péc s, József-utca 30. szám.

Solt (Schwarz) Dénes
 kelmefestő és vegytisztító
Péc s, Mária-utca 39.
 A szent Flóriánhoz,
 Aranyéremmel kétszer kitüntetve.

özv. Dragila Antalné
 üveges és képkeretező
Pécsett, Széchenyi-tér 8.
 Telefon : 28-51

 Nagy választék
 képkeretben és
 szentképekben.

MÁJUS
ARANY **ELÜST**
 Kerényi

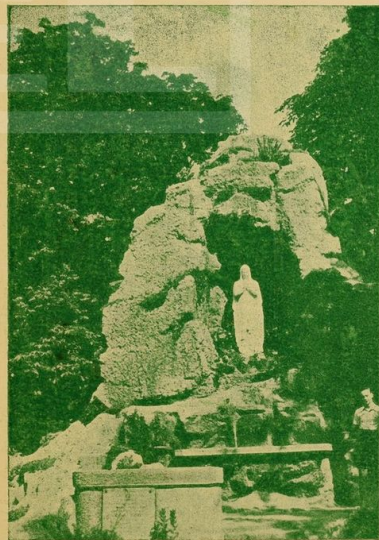
A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVF. 7. SZÁM, 1941. ÁPRILIS 26.

Tartalom

- Húsvét után
 Füzes István VII.
Dal a Tavaszról
 Reisz László VII.
A 400 éves Jézustársasága
 ünnepsége
 Karády Sándor VII.
A bányász élete
 Zichy Péter gr. VII.
Emberkefőzés
Levél egy piusi kongreganis-
 tához
Ollózás
Diákkaptár
 Zsámár György VII.
Gróf Teleki Pál †
 Flerkó Béla VII.
Vérkonzervek
 gr. Sennyey László VII.
Görbe szemüvegen át
Sport
Hírek
Üzenetek
Rejtvények
Melléklet : „Südisznó”

MÁJUS KIRÁLYNŐJE.

ÁRA 20 FILLÉR

ARANY-EZÜST

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

ALAPÍTOTTÁK AZ 1940-BEN VÉGZETT NÖVENDEKEK
SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVFOLYAM
1941. ÁPRILIS HÓ.

7. SZÁM

HÚSVÉT UTÁN

Fülünkben zsong még a húsvéti alleluja. Lelkünk kelyhéből kicsordul a feltámadás öröme és elárasztja egész lényünket. Feltámadt az Úr! Alleluja! Lelke megérintette lelkünket és úgy vagyunk mint a virág, melyet harmatosan símogat a májusi nap-sugár. A feltámadt Mester tekintetétől megindul az élet lelkünkben is; a száradó fa rügyezni kezd, s a sziklás, köves talaj bő termést ígér.

Consummatum est! Beteljesedett megváltásunk! Feltámadt az élet s halál Úra. Szinte ottragad tekintetünk a kösziklén: üres, eltűnt az Úr! Angyal jelenti: „Nincs itt feltámadott!” S a feltámadt Krisztus belekiáltja a vérözönbe, a fegyverropogásba, amit az első húsvét napján az apostoloknak mondott: „Pax vobis, Ego sum!” — Emberek, békét hozok nektek! Békét, nem amit a fegyverek őriznek, hanem az *Én* békémet adom nektek!

„Én vagyok a feltámadás és az élet!” — mondotta, s szavai nem voltak üresek. — „Bontsátok le a templomot és harmadnapra föllájitom azt.” — Valóban feltámadott. S a kérdés únként jön ajkunkra: *Vajjon lesz-e nekünk is feltámadásunk?* Remélhetünk-e szebb jövőt? *Igen!* Mert a feltámadáshoz szükséges a nagybőjt s ezt mi már elvégeztük. Igazi nagybőjtünk volt mostanáig. A világháború nagy szenvedései, az árvák, özvegyek csendes vagy hangos zokogása, a sok szenvedés fronton és front mögött, a sirokká vált lövészárkok, a trianoni kereszt, melyre magyar hazánk szétmarcangolt testét szegették, majd a húsvévi szenvedés, mind, mind fájdalmas, de férfiasan viselt nagybőjtünkről tesz tanúságot. Csupa nagypéntekből egyberőtt keserves idő.

Az élet sokszor nyomasztó súllyal nehezedik ránk, és kedélyünk elborul. Az élet igazságtalansága kinez. Sötétnek látjuk a jövőt. De ne csüggedjünk. Kirtarts! Nincs okunk az elkeseredésre. Krisztus is a szegénység, nélkülözés, küzdelem útjait járta. Tanításával együtt halálra ítélték. Szívét átdöfték, és húsvét

ISKOLAI formaruha anyagok, intézeti kelengyék, ágy- és asztalkészletek, paplan, szőnyeg, függöny, szövet, selyem, vászon árúk

meglehető nagy választékban, olcsó, szabott árakon

SCHÖN TIVADAR ÉS TSA kft.

Pécs, Széchenyi-tér 8 — Telefon: 14-22. — Takarékoság!
Textilárukban vezető szaküzlet!

Jó órákban nagy raktár

Bálint István

Király-u. 11. Színházzal szemben.
Telefon: 14-60

Vásároljon a

Szent István Társulat

könyvkereskedésében.

Pécs, Széchenyi-tér 17
Telefon: 11-79.

HITEL OTTHON!

Iskolai és sportcipők, futball és atlétikai felszerelések legolcsóbban

Quintus

*cipő- és sport-
szaküzletben*

Király-utca. Városház épület.
Takarékoság!

Alapítási év: 1810. Telefon: 30-53

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI R. T.

PÉCS, Irgalmasok-utca 4.

Dűs választék saját készítményű futószőnyegeken és bütorszövetekben, úgyszintén takaró, paplan, linoleum, függöny, paplan-selyem, stb.

A magyar ifjúság boltja a

SZENT IMRE

KÖNYVESBOLT

Pécs, Jókai-tér 6. Telefon: 22-62.

OPTIKA

FOTO

JÁTÉK

BANFAINAL

CASINO-PALOTA

Saját készítményű férfi, fiú, gyermek átmeneti, vízmentes, teveszőr, zsinóros

magyar ruhák

a legnagyobb választékban!

Páll Ödön

Csonka-Magyarország legnagyobb mérték szerinti férfiszabó üzeme

Takarékosági könyvecskére 6-7½ havi hitel

napján mégis feltámadt s dicsőségben ragyog. S ezzel megmutatta az *ösvényt*, melyen haladva elérkezett a mi feltámadásunk is. És ez a feltámadás örök lesz, s ha lesz bennünk áldozatos kitartás, ha lesz erőnk a hitre, szigorú erkölcsi életre, lemondásra, áldozatra. „Aki ráette kezét az eke szarvára, ne tekintsen hátra.” Ne hagyja abba a megkezdett munkát s övé a győzelem, a feltámadás. Ezt az áldozatot, e kitartást hirdeti a feltámadt Krisztus ragyogó alakja, melyről őt sebhely tündököl felénk, s harcra, küzdelemre hív!

Füzes István VII. o. t.

DAL

a Tavaszról

... Ott, hol a bimbót
szellő fakasztja
s illatos mosolyát
messzi ragadja,
Dúsan aranyló fénybe
ragyogva
láttam a kis fát
virágba borulva.

Száz kicsi méh is
zsongott a fán, —
virág és napfény —
mi boldogság!

S mintha a légben
rózsa teremne
s föl a magasba
súgna epedve,

Dalában a lelkem is
rózsacsokor lett,
s mintha engem is
föl, föl emelne!

Föl, föl emelne
messzi magasba —
Üdvöz neked
tavasz hatalma!

Vártam sugaras, mosolygós,
arcodat, —
jőjj vár a lelkem,
add hát csókodat!...

Reisz László VII.

A 400 éves Jézustársaság ünnepe

Március 9-én, vasárnap a négyszázéves Jézustársaság tiszteletére megkapó jubileumi díszgyűlést rendeztek a fővárosi Vigadóban Ezt megelőzően a Szent István Bazilikában Angelo Rotta pápai nuncius ünnepi szent misét pontifikált. A szentmise előtt dr. Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök mondott szentbeszédet a jezsuita életfilusról. — A gazdag műsört olvashattuk a napilapokban.

Fénypontja a Szent Gergely Kórus és a Székesfővárosi Zenekar Horváth M. tanár úrnak erre a célra írt nagyhatású Szent Ignác kantatáját adta elő. A tanár úr maga vezényelte. A Kantáta szólóquartettre, vegyeskarra és nagy zenekarra írt hat tételes, nagyszabású alkotás. Szövege Loyolai Szent Ignác miséjének változó részeiből való, az utolsó tételt kivéve, a „Cantate Domine” magasztos hálaadó zsoltárt. A szövegben kifejezésre jutó hősi lélek teljes erejű megnyilatkozása ez a fenséges zene. Szent Ignác és a Jezsuita-rend törhetetlen katonaszellemét zengi minden akkordja. A monumentális mű teljesen megnyerte a közönség tetszését. Az egyes részletek után percekig zúgott a taps. A Kantáta befejezése után alig akarták leengedni a szerzőt és a szereplőket a színpadról. Az „Amen”-t a Film Híradójában is láthattuk.

Pünkösöd vasárnapján, Pius nagy találkozóján, rendezi meg Pécsért a Jedosz a jubileumi ünnepeket, amikor Horváth tanár úr Kantatáját itt is előadják. Lapunk ekkor megjelenő utolsó száma ünnepi köntöst fog ölteni és a programot teljes egészében leközi.

F. B. VII.

IRODALMI ÉLET —

IRODALMI ROVAT

Karády Sándor VII.

Az irodalom a nemzet tükré. Az irodalom lélek megnyilvánulás. Az irodalom a szellemi élet tükörképe, a kultúra fokmérője.

„A magyarságot mindig a szellem tartotta fenn!” — írja Szekfü Gyula. Tehát, ha Magyarországot továbbra is Magyarországgá akar maradni, akkor a szellemet, mégpedig a magyar szellemet kell ismernünk és terjesztenünk. Honnan ismerhetjük meg és milyen úton terjeszthetjük a magyar szellemet? Egy választ

adhatunk mind a két kérdésre: az irodalom útján. A szellemi élet fizikai eszköze az emberi életmegnyilvánulás. Gondolatok és érzések világa ez.

Azonban ebben a világban is, a szellemi élet világában éppen úgy kiütközhetik az emberi gyarlóság vagy az emberi végséggé, ami sokszor rossz megoldáshoz juttatja az emberi képességet. Itt lép fel a kritika, amelynek az a hivatása, hogy rámutasson az esetleges emberi gyarlóságból származó rossz megoldásokra és rossz eredményekre.

De az irodalom nem csak kritikából áll. Ami az irodalmat irodalomná emeli, az a szép élvezése, a tudomány átvétele a gondolat, a logika átélése. Ez a rovat igyekszik az irodalmi témákat így vizsgálni és rámutatni a kritikára ott, ahol ez fontos.

Ezt akarja lapunk elérni, de különösen ez a rovat, főleg a szépirodalom útján, mert ez van legszorosabb kapcsolatban a középiskolával. Ez azonban nem zárja ki, hogy szakirodalommal időnkint ne foglalkozhassunk.

Az irodalom fontosságáról beszélve, nagyon igaznak találjuk Kerecsényi Dezső megállapítását: „Történetünk összefonódhat másokéval, politikai életünk lehet az idegen akaratától való egyezkedés függvénye, de irodalmunk a saját nemzetünkre van szabva.”

Valószínűleg a kötelességtudatra ébredés az, ami hiányzik azokból a lelkekből, akik nem tartották saját ügyüknek a hazájuk sorsát, a nemzet irodalmát; azokhoz valószínűleg még nem jutott el a „magyarnak lenni megvalósítandó életcél” mély tartalma. De remélhetőleg ma, mikor a nemzetek léte a szellemtől, a szellemi irányítástól oly nagy mértékben függ, azok is megértik végre, hogy a Gondviselés nem fog minket mindig megóvni, ha mi magunk nem igyekszünk ennek kiérdemlésére.

Ez a fentemlített kötelességtudat majd olyan szíveket fog teremteni, melyekről Mécs László beszélt nemrég. Ezek a szívek az ősi ritmus minden erejével és lendületével Krisztusról, mint Útról és Igazságról és a nagy magyar Hazáról fognak beszélni.

Ezeket a szempontokat figyelembe véve kezdjük el a legközelebbi számtól kezdve a rovatot. A legaktuálisabb és legértékesebb darabjait választjuk az irodalomnak és azokról igyekszünk a legjobb és a legigazabb ítélet szerint beszámolni.

MECSEKI ÜDÜLŐ SZÁLLÓ

„HOTEL KIKELET“

Komfortos magaslati üdülő hely!

A bányász élete

Zichy Péter gr. VII.

— Gyerekek gyertek már ebédelni! Hol a csodában mászkálókat megint? Nem mondtam, hogy ma korábban ebédelünk, mert apának munkába kell mennie tizenkét órára! — Szólt ki a házból az utcára zsörtölődve Kisné a legkisebb csöppséget a karján ringatva.

— Hadd öket, Rozália, — mosolygott férje, Kis András, — hiszen nem ártottak ezek a légynek sem. —

Ebéd alatt olyasmiről beszéltek a szülők, ami egyáltalán nem érdekelte a kis buksikat. Tudták is ők, mi az élet gondja egy öt tagú családban, ahol a legnagyobb gyerek már iskolába megy a télen és ezért cipőt és ruhát is kell venni számára, ahol az asszony néha alig tudja kifizetni a péknél a kenyérszámlát, ahol a legkisebb porontynak is ruha kell a télre, mert járni kezd.

— Minden attól függ, — mondta Kis András a feleségének, hogy elsején megtesznek-e vajúrnak, vagy sem?

— Hát bizony András, kevés az a pénz, amit most hozol haza, ha nem megy másképp, én is beállok munkába.

— Nem! Ha belepusztulok akkor sem, asszonyoknak itthon a gyerekeknél a helye. Nem tudnám elviselni, hogy az egész környék ujjal mutogasson rám: „Nézzétek ez a Kis András még a családját sem tudja eltartani, az asszony dolgozik helyette!”

— De András, a vajúr munkája a legnehezebb, én úgy félek, hogy...

— Ugyan mitől félsz! Nyolc éve járok már le a föld gyomrába, még sincs semmi bajom. De mindjárt dél lesz, pontosan ott kell lennem a váltásnál.

— No akkor Isten áldjon meg, András, — szólt a felesége. — Isten veled drágám, ne félj semmit, ma este mint vajúr jövök haza. Szervuszatok gyerekek! Szerencse fel!

* * *

Szerencse fel... Nagyot csatant a liftkna rácsa, amikor elindult a felvonóban a hét bányász a föld belsejébe, hogy kiaknázzák embertársaik számára annak kincseit. Arcuk a sok, földalatti munkától talán sárgább volt, mint a kezükben tartott kis bányászlámpa pislákoló lángja. Lent elindultak a munkahelyük felé. Némán haladtak a tárnák labirintusában, komolyan, mint azokhoz illik, akik a halál, a sötétség országában harcolnak saját és családjuk életéért. Talán csak Kis András haladt egy kissé ruganyosabb léptekkel. Beszélt a főmérnökkel: elsején már vajúr lesz. Újult erővel fogott a munkához, csak úgy csurgott a víz testéről, amint tolt a súlyos csilléket. Boldog volt...!

* * *

Már este hét óra. A kis gyermek sír, Andris is durcásan ül a széken.

— Anyu, mikor vacsoráznuk már? Éhes vagyok!

— Várjál fiam, mindjárt itt lesz apád is! — De már maga sem hitte, amit mondott. Valami balsejtelem facsarta szívét, most is, mint akkor délben, amikor András elment. Mi történhetett vele? Munka után mindig egyenesen haza szokott jönni. Már egy órája késik! Nyolc óráig várt, akkor megegette és lefektetette a gyermekeket. Nem bírta már tovább ezt a kínzó bizonytalanságot. Sietős léptekkel róttá a poros utcákat. Végre, ... milyen hosszúnak tetszett ez az út. Megérkezett az irodába. Az irodahelységek előtt egy kis folyosó, rajta hirdetőtábla:

Ma 5.20-kor a XXIV. tárnában Kis András csillét egy megrakott csille halálra gázolta. A csendőrség megindította a nyomozást, kút terhel a felelősség.

Ebben a pillanatban az irodákban lévőek szívettépő sikoltásra lettek figyelmesek. Mikor kirohantak a folyosóra, arccal a föld felé fordulva ajultan feküdt a földön övz. Kis Andrásné.

* *

A temetésen kevesen vettek részt. Egy-két rokon, ismerős támogatta a szegény özvegyet. Mint törzsírások hatottak rá a

szertartást végző pap szavai: „Adj Uram örök nyugalom... Sohasem láthatja többé szeretett férjét... Soha...”

Alkonyodott már, mire vége volt a szertartásnak. A nap utolsó sugarai mintegy búcsúzóul bearanyozták a telep kis fehérremeszelt templomának karesú tornyát, majd lassan bíborrá változtak át. A leváltott bányászok fáradt léptekkel igyekeztek haza. Rozália is lassan hazafelé tartott. Egyedül. A rokonok és ismerősök mindjárt hazamentek a temetés után. Otthon három éhes gyermek-száj várta.

— Anyu, éhes vagyok! — írta legkissebbik. Igen, most már neki, egyedül kell gondoskodni a gyermekekről. Most már munkát kell vállalnia neki is, a bányász feleségének...

* * *

Vajjon gondolunk-e ilyenekre, mi, kiknek mindenük megvan?

Könyv, papír, írószer stb.
nagy választékban és olcsó áron
Fridrich könyvkereskedésében
Széchenyi-tér 9.
Pécsi Takarékpénztár épület, Tel. 25-50

Iskolaruhát, cipőt, tanszereket

„TAKARÉKOSSÁG” KÖNYVRE

vásároljunk 6—7 1/2 havi hitelre.

EMBERKEFOHÁSZ

Irdatlan nagy kotlás a kertünk,
Ma reggel, mikor a nap feltűnt:
Hús sugarával öntözte a tájat,
Kinyitotta kelyhét a virágnájának.

Künn talált már a biborszínű hajnal
A napsugár ezer kis kankalinnal
Nevetett felém: Nézz oda, borzalmas,
Hogy a szorongatott most mily szorgalmas.

A kis fülemüle bele trillázott,
Tedd ide a könyvet, emberke, imádkozz!
Körülföttem a fák felbúgnak,
Köszönet, — hogy szeret, — az Úrnak!

BUDAI KÁLMÁN VII.

Levél egy ELIT MUNKÁ piusi kongreganistához

Kongreganista Testvér!

Az élet kavargó, sodró áradata folyton nő és nő... A népek ezrei, milliói állanak a zászlók alá, azok a zászlók alá, amelyeket az élet lángszavú népvézerei emeltek.

Északon a kommunizmus, nyugaton a nacionalizmus, délen a fasizmus, tengeren-túl a demokrácia.

... És a tömegek élén a népek ezreit, millióit fanatizáló vezetők...

Nem lenne jó, ha nálunk is a nép egy zászló alá tömörülne és egy akarattal, együttes erővel harcolna a szent magyar Célért?

Jó lenne! De ide vezető kell. Vezető, aki a szétforgácsolt erőket egyesíti és fejleszti. Vezető, vagy inkább vezetők, akik az élet harcában mernek síkra szállni és bátran, kitartóan küzdeni. Vezetők, akik állhatatosan akarattal, nem a megalkuvás, a „mit bánom én” szellemével, hanem kemény, férfias magyarsággal védik e hont.

Kongreganista Testvér! Nem tévesztetted még el szemed elől hivatásodat? Azt, hogy vezető férfiúvá kell lenned? Vagy Te is azt mondod, én nem akarok egy Führer, vagy miniszterelnök lenni, na meg aztán, hogyan is lehetnék én vezető férfiú?

Erre csak egy feleletem lehet! Ne azt kérdezd, hogyan lehetnék, hanem : hogyan legyek. Mert vezetőnek kell lenned, bárhová sodorjon is az élet! Vezetned kell magadat, családotad, környezetet, ismerőseidet, társaidat!

Te hallgatni akarsz? Azt akarod, hogy mindig azok vezessenek, akik ellenünk vannak?

Te gyáva vagy? Nem mersz kiállni az élet porondjára és világgá szórni az igaz eszmédet?

Te néma vagy? Körülötted zúgások, fanatizált tömegek harsognak és te hallgatsz?

Neked nincs mit mondanod? De van! Piusi kongreganista testvér, van, nagyon is sok!

Az újpogányságot, istentelenséget és vallástalanságot éljenző néptömeg hangját nekünk kell elnémitanunk és fanatizálni a mi eszméink számára. Ki kell tartanunk eszméink mellett! De még ez sem elég! Ezt az eszmét terjesztenünk kell! Terjeszteni égis-halló hangon, olyan hangon, amely elnyom minden kiáltást. Ebben az országban, Mária-Országában idegen eszmék ne uralkodjanak

Hisszük, hogy győzünk Mária-Országában.

Győzünk! De a győzelem kemény munka ára! Ha győzni akarunk, dolgoznunk kell! Dolgozni, nemcsak az élet porondján hanem már itt : az iskolában.

Kongreganista testvér, dolgozol?

Készülsz már eljövendő vezetőférfiúságodra? Vértized magad az ezernyi támadás ellen? Fegyverkezel, hogy bárhonnán, bárhogy jöjjön is az ellen, te győzni tudj?

Vagy teljesen készületlenül akarsz kilépni az élet kapuján, és vak létedre másokat akarsz vezetni? Verembe akarsz esni és talán ezreket magaddal rántani?

Hiszem, hogy ez nem így van, hanem vakságotat igyekezel éleslátássá változtatni. Te biztos szemmel nézel a Célra és irányítod élet-hajódat, amelyre mint irányítóra sokan, nagyon sokan fognak nézni.

Hiszem, hogy tudod és gondolsz nagy feladatra, és élet-hajódat, mások útmutatóját biztos szemmel, erős akarattal vezetted a szent Cél felé.

Vezess erős akarattal, kitaróan, hűen és hidd, győzni fogsz!

Ezt üzeni néked egy

Kongreganista testvéred, aki veled evez az örök szent Cél felé az élet titokzatos tengerén.

Jó fényképeket készít FODOR ISTVÁN fényképész-mester
PÉCS, gróf Benyovszky Móric-utca 3. sz.

A haza szolgálatában

Április 4-én kezdődtek meg országszerte a behívások. A felfordult Jugoszláv állam fékevesztett magatartása nem hagyta országunkat sem közömbösen. Hogy a nagy arányú behívásokat pontosan és gyorsan lehessen lebonyolítani, a diák-leventék közül sokakat behívtak „irányítónak”. A piusi diákok közül is számosan résztvettek ebben a szolgálatban, míg egyesek irodai munkát végeztek.

Április 6-án rendelte el a honvédelmi miniszter úr az általános légvédelmi készültséget. A piusisták közül, akik be voltak osztva, azonnal jelentkeztek légórtalmi szolgálatra. Négy csoportban teljesítettek szolgálatot, kettő a Pius tornyában, kettő a Szigeti-országúti szirénához volt beosztva.

A templom tornyában szolgálatot teljesítő őrsők a torony legfelsőbb emeletén remekül berendezkedtek. Az összkomfortos figyelőhelyen rádió, telefon, villanyrezsó szolgáltatja a kultúra áldásait. Légórtalmi figyelőink pedig hivatásuk toronymagaslatán sas szemekkel vizsgálják az éter hullámain, hogy nem tűnik-e fel valahol egy ellenséges gép. Az egyik toronyórt (de nem Notre-Dameit) megkértem szölgjön egy pár szót az április 7-iki szerb repülőtámadásról. Hogyan látta ő a toronyból. „Nyugati irányból jött két kétmotoros ismeretlen felségjelzésű gép. Magasan közeltek, majd hirtelen zuhanórepülésbe kezdtek. Ledobtak a repülő-térre hat bombát. Amint megfigyeltük három bomba azonnal felrobbant, egy kb. fél órával később. A bombák óriási portólésért vágtak. A vadászok azonnal a levegőbe emelkedtek és üldözőbe vették a délnyugatnak tartó ellenséges bombázókat.” A gépeket, amint a jelentésekből tudjuk, le is lőtték.

A szirénához beosztott őrs főhadiszállása a Szigeti-országúti rendőrőrszoba volt. A riasztók itt is jól teljesítették feladatukat és lágyan zengő hangszerükkel több remek koncertet szolgáltattak. Csak kár, hogy a közönség nem méltányolta eléggé e nemes zenei élvezetet, és a figyelmes hallgatás helyett a légórtalmi pincékbe menekült. A pihenés óráit a rendőrségen töltötték (csak semmi mellékgondolat), de mivel az ágyak nagyon „mozgékonyak” voltak, az éjjeli nyugalmat a „hálóársak” erősen zavarták.

A légórtalmi szolgálatból erősen kivette részét Maróthy Csaba légórtalmi előadó úr is, aki remek hathengeres, tompított kipuf-

fogós motorjával majd a Légo központban, majd a szirénánál, majd pedig a torony tetején volt. Úgy látszik a sok szolgálat és a motor karambolok nagyon megviselték az idegrendszerét, mert az egyik éjjeli szolgálatnál már azt kérdezte, hogy a petróleumlámpába spirituszt, vagy petróleumot kell-e önteni.

Végeredményben a háborús szolgálatokból mindenki önként és szívesen kivette a részét és a rárótt feladatot mindenki pontosan és lelkiismeretesen elvégezte.

M. T. I.

VALAHOL AZ ANGOL VIZEKEN...

Az U. III. német tengeralattjáró egyetlen sebességgel szelte a tenger haragos zöld vizét Valahol az angol partok közelében járhattak, mert a kapitány fürkésző pillantásokat vetett a sík viztükörre, hogy nem lát-e valahol ellenséges hajóegységet.

Egyszerre csak halovány füstfelhőt pillantott meg délnyugati irányban. Gyors mozdulattal kapta szemébe a messzelátót, majd csalódottan tette le ismét. A feléjük közeledő hajó egy német segédcirkáló volt. Mindazonáltal ő is a német hajó felé vette útját, mert kíváncsi volt, hogy mi járatban volt a német egység. Még nem érhetett egészen a hajó lőtávolságába, mikor egy éles csattanás reszkettette meg a levegőt és egy gránát vágódott le a tengeralattjáró orra előtt. A kapitány csodálkozó arkifejzéssel szolt le a kazánházba, hogy állítsák le a gépeket, de még be sen fejezhetette a mondatot, mikor ismét két gránát vágódott le a hajó orra előtt. Most már mindent értett. A hajó német lobogó alatt futó angol segédcirkáló volt.

Azonnal kiadta a parancsot az alámérülésre. Közben az angol teljes gözzel feléjetartott. De

még mielőtt telibetalálhatta volna az U. hajót, az alámérült a sötét habokba. A kapitány röviden kiadta a parancsot, hogy a torpedóvetőket helyezték készenlébe, majd célbavette az ellenséges hajót és kilőtt egy torpedót.

A fényes acéltest halálos biztonsággal küszört az angol hajó felé és pont derékba találta azt. A hajó rögtön süllyedni kezdett. A pontos találat után a tengeralattjáró is felemelkedett. Lassan kibukott a vízből a hatalmas acéltest és a kapitány még látta, amint a galádulifel használt német lobogó elmerül a hullámokban. Menteni való nem volt; úgy látszik, mind odatesek volt.

A tájékozó viztükör felett egy német bombázó keringett. Amint megpillantotta a tengeralattjárót, azonnal föléjerepült és körözni kezdett felette. A kapitány a szikratávíron épp üzeni akart a gépnek, midőn rémülten vette észre, hogy a hatalmas ércmadárról elválik egy bomba és a hajó felé zuhan. Egy gyors oldalfordulással, éppen hogy csak ki tudta kerülni az alázuhanó bombát, amely közvetlen mellette csapódott a vízbe. Szinte ösztönösen adta ki a parancsot, mi-

közben megvilágosodott előtte a helyzet. A német pilóta látta a német lobogó alatt megtorpedózott hajót, látta a német lobogó alatt futó tengeralattjárót; nem tudta, melyik az igazi, és úgy látszik a pilóta az elsüllyesztett hajónak adott igazat, és most a vélt angol tengeralattjárót el akarja sülyeszteni.

Közben az U. hajó teljesen alámérült. Már éppen ki akarta adni a parancsot, hogy északnak induljanak, mikor a gépész hangját hallotta a telefonban: „Kapitány úr, úgy látszik, megsérült a lemerülőszerkezet, mert a hajót nem tudom a víz alatt tartani. Lassan emelkedik felfelé. 5 perc múlva a felszínre kerülünk.” A kapitány elfehéredett arccal hallotta a szavakat. A bombázó még bizonyára itt kering, és mihelyt az első napsugár megcsillan a hajó testén, azonnal lezúdul a gyilkos bomba. Idegei szinte pattanásig feszültek. Mit tegyen? Fontolgatásra nincs ideje, mert elpusztul a hajó legénységgel együtt a szerencsétlen véletlen folytán.

Pár pillanat alatt döntött. A parancsnoki kabinba szólította helyettesét és rábizta a hajó vezetését. Aztán parancsot adott nyissák meg adott jelre a csa-

póajtót. Az ajtó kinyílt. A nyíláson vad erővel zúdult a víz a hajóba, a kapitányt majdnem a hajóba vágta. De az megkapaszkodott és kilökdöztette magát. A visszavezető ajtó becsapódott mögötte. Vad erővel törtetett felfelé, de érezte, hogy tüdejét majd angol szétveti a levegő. Homlokán kidagadtak az erek, tüdejébe hirtelen éles fájdalom nyílt. Félig eszméletlenül dobta a felszínre a víz és szájából lassan csörgedezett a vér. A német gép ott keringett felette. Mikor a pilóták meglátták, lassú körözéssel a vízre ereszkedtek. Az egyik pilóta könnyű gumiesónakba szállt és melléje evezett. A kapitány csak ennyit tudott suttogni: „Kamerad, wir sind auch deutsche” és végleg elvesztette az eszméletét. A tengeralattjáró szürke acélteste ebben a pillanatban bukkott fel a tenger mélyéből. A pilóta az U. hajóhoz evezett, a matrózok könnyes szemmel emelték a keskeny naszádra a holttestet. A német bombázó a levegőbe emelkedett, az U. III-on pedig felhangzott a fátyolos hangú gyszáldal: „Ich hatt' einen Kameraden, einen bessern findst Du nicht!”

-ó -a.

AZ
Szentivérlé I. B.
L. B.

Az egyik magyar órán a „kis Ruszin” egy Petőfi-verset szavalt. Az osztály persze élénk érdeklődéssel várta az érdekesnek ígérkező műelvezetést. A „kis Ruszin” elmondja a vers címét, majd pedig folytatja: írta: Befőtti Sándor. Ugyancsak ő állapította meg az egyik olvasmányunkról, hogy az írja: Mókai Jór.

Az énektanárunktól, M. Bálinttól, Fonyeszk megkérdezte, hogy a leckét kívülről, vagy belülről kell-e megtanulni. A Magiszter persze megfelelő formában tudomására hozta a leckétanulás módját.

Az egyik hitán órán P. Jakab megkérdezte Szunyogot: „Megtanultad a leckét?” A válasz ez volt: „Igen, csak nem tudtam, mi volt feladva.”

HÍREK

A négyszázéves jubileummal kapcsolatban 10-én este 6 órakor templomunkban hálaadó istentisztelet volt. A filozófiai szárnyalású szentbeszédet dr. Vértési Frigyes teológiai tanár tartotta. Másnap 8 órakor ünnepélyes nagymise volt, az énekkar Halmos ünnepi miséjét adta elő. A konviktorok nagy ebédnek is örülhettek. Készülünk erősen a pünkösdi találkozóra.

Tényleg a március 15-én megtartott ünnepély meglepetést hozott. Különösen P. Baják fáradozott sokat az ünnepély sikeréért. A műsort több zene-szám, beszéd, szavaltat és színjelenet tették értékkessé és változatossá.

Névnapok. Március 18-án v. Csokonay Sándor, 19-én P. Merényi, P. Bagaméri, dr. Magyarlaki és M. Bálint tanár úrak névnapját ünnepelte gimnáziumunk. Különösen nagyszabású felköszöntéssel lepte meg dr. Magyarlaki tanár urat a VII. osztály. A gratuláció egész nemzetközi jellegű volt. Nyolc nyelven: magyar, német, francia, angol, görög, román, olasz és latin nyelven hangzottak el osztályának jókívánságai

Ugyancsak 19-én ünnepelték P. Reöthy nevenapját a konviktusban. A négy szakasz megbízott a gratuláció után átadta a fiúk hálójának kifejezéséül az obsequiumot.

A VII. osztály lelkesen állította össze lapunk jelen számát. Jövőre ők lesznek a szerkesztők.

Kongregáció márciusban is szép munkát fejtett ki. A vendégszereplő M. Nagy a missiószolgálatról beszélt. Előadók voltak a missióról Maróthy István V., Flerkó Béla VII. a lelkiatya szükségességéről és Fényes Miklós VII. a szociális kérdés fontosságáról.

A második szakasz farsangkor jó színdarabbal szórakoztatta a mélyen tisztelt közönséget február 25-én este. A színdarab előtt, után, és a szünetekben a zenét rögtönzött vegyeszenekar szolgáltatta jól szerepeltek és dicséretet érdemelnek: Békássy Péter, Kaffka Károly és Csinády István. A színészek szintén jól szerepeltek, különösen a kisdobos tünt ki. Képében a Mecsek-Aljánban gyönyörködhetünk. Hogy miről szolt, azt mindenki tudja, aki ott volt, aki nem volt ott, az sajnálhatja. Reméljük a mélyen tisztelt közönség nem unatkozott, mert hisz nem unatkozni hívtuk őket, hanem hogy mulassanak farsang utolsó napján. *Kaffka Károly IV.B.*

A Nemzeti Önállósítási Alap támogatásával nyílt üzlet:

Férfi és női divatáru különlegességek

Regősnél

Pécs, Király utca 1.

— Gyurka, hogy kerül ez a nagy tin-tafozt az irkádba?

→ Tudod, Anyukám, ez úgy volt, hogy a tanító bácsi azt mondta, hogy minden pacáért egy pofont ad. Hát én hamar egy nagy pacát csináltam a négyesből!

OLLOZÁS

(A szerkesztő bosszúsága, a nyomdász tévedése, az olvasó öröme és az író vigasza)

Megtörténik gyakran, hogy nem fér bele az egész cikk a lapba. Ilyenkor azután pár sort ki kell hagyni. Természetes az ilyen sorokat nem lehet semmire sem használni, újra be lesz tehát olvasztva. A napokban az „Arany-Ezüst” egyik munkatársánál voltam, aki épp a lapot korrigálta. Ő azután nevetve mutatott egy zürzavaros szöveget. Valaki véletlenül az össze-vissza dobált sorokat is szövegnek gondolta és levonatot készített róla. Igen mulatságos szöveg állt előttem. Ime:

... a Lajhár órs vezetősége arra az álláspontra helyezkedett, hogy békés úton intézi el az ügyet. Ezért a következő emlékiratot nyújtotta át az érdekelt felek megbízottainak:...

... és tudatjuk a nagyérdemű közönséggel, hogy a „Sündisznó” nagyon szépen fejlődik, csak a tenyésztők abba ne hagyják működésüket, mert azután nem marad más hátra, minthogy lassankint leöldössük...

... ezt az ifjú tehetséget, mely egyszerre meghódította olvasótáborunkat. Nem ártott volna ugyan neki egy kis csiszolás, művelődés és reméljük is, hogy rövidesen ott látjuk majd...

... a Pius kocsijának rúdja mellett, hol Feri bácsi füttyentésére szép lassan elindult szegény pára, látva, hogy nincs más lehetőség számára.

Örömeink: Tudatjuk, hogy Joófejú Elek, ki tíz éven át volt gimnáziumunk tanulmányokkal foglalkozó tagja eljegyezte Olyk Ódön bájos leánykáját Cuncit. Ráhúzta a gyűrűt arája ujjára...

... majd sürgősen gondoskodott, hogy elmeállapotának megvizsgálása végett megfigyelő intézetbe szállítsák, hol gondos ápolás mellett...

... naponta négy-hat liter bort is megisznak. Nem csoda tehát, hogy satnya szervezetűeket, megrögzött bűnösöket találunk közöttük...

... azonkívül ott láttuk intézetünk kiválóságait. A zsúrt a gramofon pattogó muzsikája nyitotta meg, amely után...

... P. Prefektus halk hangon felolvasta a tanári konferencia véghatározatait magába foglaló iratot, mely a következő végintézkedéseket tartalmazta...

... Requiescant in pace!

Muky.

DIÁKKAPTÁR

Az ifjúság a gazdasági életben.

Úgy hiszem mindnyájan megértitek, hogy a gazdasági élet igen nagy szerepet játszik az emberiség történetében. A most folyó háború is az élniakarás harca. A nemzetek életre-halálra menő véres küzdelmet folytatnak, gyarmatszerzés céljából. A legfontosabb életszükségleteket, a nyersanyagokat így akarják megszerezni maguknak.

A mi kis hazánknak nincsenek gyarmatai. Az isteni gondviselés folytán azonban megvan mindaz, ami fennmaradásunkhoz szükséges. Becsüljük meg tehát azt, amink van, és ne zúgolódjunk, ha talán valami cikket nélkülözünk kell. De viszont ne dobjunk el semmi hulladékot sem könnyelműen. Minden eldobott kis fém-, gumi-, stb-, hulladékban rengeteg anyag és munka, sok ezer meg ezer dolgozó magyar veritékes munkája vész el. Másrészt ezen megvetett, — szerintünk talán parányi semmiségekkel, mekkora szolgálatokat tehetünk hazánknak. Néhányan nevetni fogtok e „kicsinyes“ gondolkodáson mert nem gondoltok arra, hogy mennyi ágyú, fegyver és iparcikk készülhetett volna azon anyagokból, is, amit mi piusztisták csak egy esztendőben elkallódni hagyunk.

Ez a probléma nem is olyan új. Debrecenben már 13 évvel ezelőtt történtek kísérletek a kaptármunka megszervezésére. Ez azonban megbukott azon helytelen pedagógiai elv alapján, hogy ez anyagias gondolkodást visz a magyar fiatalság lelkébe. Néhai Teleki Pál gróf kívánságára a munka újra megindult 1938. decemberében. A Kormányzó Úr szolnoki beszédében rámutatott az ország legegésőbb gazdasági és szociális nehézségeire, melyeken a diákkaptár keretein belül mi is sokat segíthetünk. A magyar ifjúság most már világosan látta, hogy neki is részt kell venni az építő munkában.

Az 1938-39 kísérleti tanévben 19 város 30 iskolájával tartott állandó érintkezést a szervező. A lendületes munka eredményéül lassan már mintegy 400 iskola kapcsolódott ehhez a tevékeny akcióhoz. Megszaporodott a munka. Világosan lehetett látni már, hogy elvégzéséhez hatalmas országos szervezetre van szükség, és ez a szervezet rövidesen meg is alakult az ország sok kiváló férfainak vezetése alatt. A D. K. országos elnöke vitéz nagybányai Horthy István, társelnökei gróf Andrásy Mihály, Lossonczy György és Witz Béla lettek. Az egész D. K. gépezet főmozgatója, Csanak István, a D. K. országos főtitkára.

A Diákkaptár szövetség 13 kerületre oszlik élükön a kerületi elnökökkel. A mi kerületünkben Lahmann György. Egy kerü-

let 4 városból áll. Az egyes városokon belül 5 iskola alkot egy csoportot. A mi csoportelnökünk vitéz Székly Pál. Innen jönnek az egyes kaptárokhoz a közvetlen utasítások.

A mi 622. számú diákkaptárunk 1940 május 9-én alakult P. Bodolay vezetése mellett. Eddig is igen szép munkát végeztünk. Az „Arany-Ezüstöt“ is a D. K. vette át ebben az évben. A jelenlegi diáktszítikar nagyon el van foglalva az érettségire való készüléssel, ezért a munkát nekünk heteseknek kell már az idén átvennünk. Sok érdekes tervünk van, ezeket csak komoly, összetartó munkával tudjuk megvalósítani.

Megjött a tavasz, megjött a jókedv is. Gondoljatok néha, piusztisták a D.K.-ra is. Kísérjétek figyelemmel a hirdetőtáblát és az „Arany-Ezüstöt“! Mindig fogtok találni ezentúl érdekes ötleteket, pénzforrási lehetőségeket, ami sok szórakozást is nyújt. Az anyag; főleg a fémgүйűstet is nagyobb lelkesedéssel folytassátok. Ha valakinek jó gondolata van, jelentse P. Bodolaynak, esetleg nekem. Ha valakinek nem tetszik valami, azt is egész nyugodtan mondja meg. A mozgalom még fejlődő, hibák könnyen becsúszhatnak.

Végül még azt szeretném megjegyezni, hogy a D. K. mozgalom sem maradhat el a többi ifjúsági mozgalom mögött. Ha a kongregációnak a vezető elit képzés, a cserkészetnek a gyakorlati életre való nevelés, a Vöröskeresztnek és a Kalotnak a szociális érzék kifejlesztése a célja, úgy a D. K. célkitűzése hazánk gazdasági életének megjavítása legyen.

Zsámár György VII.

†
GRÓF TELEKI PÁL

Mindnyájunkat mélyeséges fájdalommal töltött el az ország miniszterelnökének, széki gr. Teleki Pálnak, tragikus hirtelenségű halála. A nagy államférfi valóban mindenét, még az életét is feláldozta a haza oltárán. Népe, nemzete sorsa feletti aggodása egy napra sem hagyta el, ez ásta alá idegzetét és egészségét, ez döntötte sírba. Tragikus halála nemcsak az országot változtatta egyetlen gyászoló családdá, hanem a világ minden részében a részvét, a megdöbbenés és a fájdalom őszinte hangját szólaltatta meg. De ezt a nagy megbecsülést és a halála feletti mély sajnálkozást gr. Teleki a legnagyobb mértékben kiérdemelte többirányú értékes munkásságával.

Teleki elsősorban tudós professor volt, és mint ilyen egyike volt a legkiválóbbaknak. Fiatalkorában hosszabb tanulmányutakat végzett; bejárta egész Európát, Amerikát, Szudánt, Kelet-Ázsiát. Ő alapította a Turáni Társaságot, vezető tagja volt a Földrajzi Társaságnak, továbbá tagja volt a Magyar Tudományos Akadémiának és a Szent István Akadémiának. Világszerte feltűnést keltett

egészen új megoldású nemzetiségi térképével a trianoni béketárgyalások alkalmával. Ezt a térképet, mivel a magyarságot piros színnel ábrázolták rajta, a külföldi tudósok carte rouge néven ismerik és ez a munka volt az, mely alkotójának oly nagy elismerést és tudományos méltatást szerzett. Első ilyen megoldású térkép volt Teleki Pál munkája, melyet azóta már a világ valamennyi nemzetiségi térképészítője módszereiben és megoldásában teljesen átvett.

A legnagyobb szolgálatokat hazájának Teleki mint politikus és államférfi szerezte. A legnehezebb körülmények között vette át 1920 júniusában a sok sebből vérző, elgyengült Magyarország irányítását. A második miniszterelnöksége pedig a nagy nemzetközi válság idejére esik. Előzőleg részt vett a komáromi tárgyalásoknál és Kánya külügyminiszterrel együtt neki is jelentékeny része volt abban, hogy az elszakított Felvidék egy részét visszacsatolták Magyarországhoz. Különben Teleki Pál volt a revíziós kérdésnek a legnagyobb tudós szakértője, aki a békeszerződés idején a tudomány eszközeivel mutatott arra a tényre, hogy a Dunamedence vízrajzi egységének megbontása milyen súlyos gazdasági következményeket von maga után. Mint miniszterelnök több nagy és élethévigó fontosságú törvényt alkotott főleg szociális téren. A mai súlyos időkben biztos kézzel irányította a nemzet hajóját. A Teleki-kormány vetette fel az erdélyi kérdést, és neki Erdély egy részének visszacsatolásában is fontos szerepe volt.

Teleki Pál az ifjúság nagy barátja volt. Legkedvesebb óráit szeretett cserkészfiai között töltötte. Aktív cserkész volt, aki részt vett minden megmozduláson.

Végül Teleki Pálról elmondhatjuk, hogy maga volt a megtestesült magyar becsület, aki mindig minden körülmények között szilárdan ragaszkodott elveihez és szavához. Gondolkodásában, tetteiben, lelkületében egyaránt százszázalékosan magyar volt. Nagy szellemével szemben halánkat akkor röhajtuk le leginkább, ha magunkévá tesszük szinte végrendeletszámba menő szavait: Nem szabad engednünk magyarságunkból! Ezt a magyarságot erősen és sértetlenül fenn kell tartanunk. Számunkra nem titok, hogy veszélyekkel vagyunk körülvéve. Történelmünk során már sok válságot átéltünk, de mindig megálltuk helyünket!¹⁴

Flerkő Béla VII.

Vérkonzervek

Németből fordította: gr. Sennyey László VII.

Ismeretes, hogy az orvostudomány már régóta használja a vértátömlesztést, amely legtöbbször közvetlenül történik a vértádotól az átvevőre. A háború napirendre hozta a vérkonzerválás problémáját, vagy más szavakkal szükségességet, hogy a megfelelő eszközökkel megőrzött vért sok nappal az elvevésre után át lehessen adni. Más módon természetesen teljesen kizárt dolog lenne a háború mérhetetlen követelményeinek eleget tenni, mivel a szükséges helyeken, t. i. a fronton, a tengeren vagy a repülőtéren, mialatt egy sebesültet az elvétel veszélye fenyeget, nem mindig lehetséges, hogy elérhető közelben egy vértádot legyen

miként nagyobb városokban, ahol érdemteljes egyesületek önkéntes vértadókkal gondoskodnak erről.

A föltételek, már hogy az átvítt vér egy súlyosan sebesültnek vagy egy operátnak segíthet, abban állnak, hogy ne legyen elcsomósodva, továbbá, hogy ne álljon be a vörösvérsejtek felbomlása és hogy az utóbbiak sértetlenül megtartsák különleges tulajdonságukat, hogy t. i. az oxigént elnyelik és a szöveteknek továbbítják. A vérkonzerválás gondolata elég messze megy visszafelé; de csak hosszú szünet után lett különösen időszzerű, hála néhány orvosi orvos kutatási eredményeinek. Hogy vért lehessen konzerválni anélkül, hogy a fentemlített jellemző tulajdonságait elveszítse, különböző folyadékokat ajánlottak. Ezek a megoldások fontos követelményeknek kell, hogy megfeleljenek, és pedig a vérral kapcsolatban olyanoknak kell lenniük, hogy ne idézzék elő az ozmotikus nyomás semmiféle ingadozását, amely megkárosítaná a vörösvérsejtek teljességét.

Látszólag a jégben konzervált vér semmiféle, észrevehető változáson nem megy át, sem alaki felépítésére sem azon képességére nézve, hogy az oxigént megőrizze, azonban kétségtelenül néhány nap múlva már alaki változások is fellépnek. A konzervált emberi vér átömlesztésének hátrányai a következők: a vörösvérsejtek már említett felbomlásának gyors fellépése (már a harmadik vagy negyedik napon), továbbá az átvevő részéről az ellenhatás, mely gyakran teljes összeroppanáshoz vezet. Hogy az átömlesztés utáni ellenhatást lefojazzák és a konzervált vér felhasználási területét kibővítsék, orosz kutatók 1934-ben az addigi ráadásfolyadékot egy szérummal pótolták, amelyet I. H. T.-nek (Institut d'Hematologie et Transfusion) neveztek el. A vérkonzervek felhasználhatósága a vérelvevés időpontjától tizenöt vagy harminc napra is terjed.

Mint rémmesének tűnik fel a laikusnak a ma már biztos lehetőség, hogy átömlesztésre emberi holttestekből elvett vért is lehet használni. Ez a vér nem mérges, és életképességét sok órával a halál beállta után is megtartja. Nemcsak egy bizonyos folyadékot képvisel, hanem élő vörösvérsejteket is tartalmaz, amelyek az új szervezetben is teljesíthetik legfontosabb ténykedéseiket, az oxigén lekötését és átszállítását.

A vér ezt az életképességét mintegy tíz óráig őrzi meg a halál beállta után. 24 óra után rohamosan fogy az a képesség. Nagyon érdekes az a tény, hogy egy holttest vérént semmiféle együttműködő ráadásfolyadék nélkül is meg lehet őrizni. A természet valóban rejtélyes: ha a vér olyan embereké volt, akik hirtelen halállal haltak meg, akkor a halál beállta utáni első órákban összecsomósodik, de ez egy órára rá ismét megszűnik, hogy soha többé ne csomósodjék; ha ellenben a vér olyan embereké volt akik valamilyen fertőzés következtében haltak meg, lassabban csomósodik, mint az előbb említett esetekben, de viszont véglegesen, és többé már nem lehet használni. A holttestekből

megőrzött vérben a vörösvérsejtek felbomlása körülbelül három hét múlva következik be.

Ennek a problémának a jelentőségét nem lehet eléggé kiemelni. A háborúban a hadseregeknek nagy mértékben kell vérkonzervek felett rendelkezniök, melyeket állandóan fel kell újítani és frissíteni. Mindenesetre előnyös volna az u. n. egyetemes vért szolgáltatóktól elvett vért gyűjteni, mivel ez további előkészület nélkül is minden tetszőleges egyénnek átadható, akár melyik csoportba tartozzék is. A vércsoport rendszeres megállapítása a katonáknál arra szolgál, hogy szükség esetén a bajtárs szerepeljen, mint vért adó, és ezáltal egy közvetlen átömlesztés lehetséges legyen. Az a vélemény terjedt el, hogy „vért patikák” berendezése és a vérkonzervek felhasználása a villámháborúkban a legelőnyösebb.

.....

G Ö R B E

Irtá: -r. R.
VII

S Z E M Ü V E G E N Á T

.....

A napokban az egyik tízpercben a folyosón álldogáltunk és a szorgalmas nyolcasokat obszerváltuk. Az idegőrlő csendben medítáló maturandusok kisebb nagyobb csoportokban álldogáltak. Az egyik csoport különösen megragadta figyelmünket, a VIII. osztály néhány kiváló egyénisége állott itt. De, hogy a kiváló jelző miatt el ne bízzák magukat, feltettük az 50 dioptriás görbe szemüvegünket, és így néztük őket. Nem mondom remek látványt nyújtottak, annyira remek látványt, hogy elhatároztuk, hogy megőrökítjük őket. Ime:

Szuxi. Nagy futballista és izomember, de néha szívbántalmi vannak és ilyenkor néhány napig akcióképtelen. Viszont az egészségügyi sétákat mindig pontosan

betartja. Jelleme: bonyolult. Az irodalomhoz különös érzéke van, épp ezért megnézte a moziban a láthatatlan embert. Különbösen feltűnően sokat ad az eleganciára és szeretné behozni a szakálldivatot. Darabosnak mondható, keményre kovácsolt egyéniségének szűk korlátai közé nem illeszthető be az etiquette sikamlós útvesztőin filigrán vonalakkal cizelált illemten tendenciózusan megszabott postulátumainak tömkelege, ezért etiquetteje: népies. De ez is egy álláspont.

Lucom. A cserkészheroizmus nikotinfüstös allegóriája, az őrsi portyázások saszemű vezére. Mint légtalmi segéderő hazánk új évezredének reménydús záloga. Meg nem erősített hírek szerint titkos kereseti forrása hogy: a „Pödörvény” bajuszkötő

gyár K. F. T. gyártmányainak reklámembere. A zene misztikus mélységei ellenállhatatlan erővel vonzák nemes lelkét. Szenvedélyesen lantol franciából is; francia tanárnak készül.

Pincér. Hírhedt zenésze a Piusnak, zengj nekünk dalt hatalmas hurokon. Született Stokowszky-fióka, az ultramodern vonós tangóharmonika orkeszter létrehozója. Hatalmas zeneműve: a Schmidt féle latin-magyar szótár megzenésítése kandurban, fisz-moll betétekkel” befejezés előtt áll. Műveit vertikális és horizontális metszetű hangskálakombinációkból előálló brutális diszsharmónia jellemzi. Őn és közveszélyes karmester. Egyébként határozottan szerény egyéniség, tehetségét csokornyakkendő alá rejti.

Titi. Egyike azoknak a keveseknek, kiknek a szomorkodás nem eszköz. Optimista és válogatott jobb összekötő... Sokat tanul, azért sokat levegőzik is. Az „Uj Élet” őszinte csodálója. Született hegedűvirtuóz, korunk Paganinije. A nürnbergi mesterdalnokok tiszteletbeli külpártoló tagja. Egyébként tehetségeit a fizika berkeiben kamatoztatja. Elsőrangú társas lény.

Lipót. A belvároskutató társaság tiszteletbeli alelnöke. Púzonista. Nagy színész, a piusi szindarabok láthatatlan főszereplője. Suttogó bariton hangja púzon kíséret nélkül is érvényesül. Zárkózott egyéniség, stíl és elegancia jellemzi.

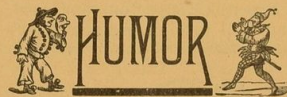
Sisz. Mint football csatár a harcoss bátorság élő eposza. Az elsősök rettegett zsarnoka. Mint irodalmár: forradalmár, t. i. fel-

fedezte az egyik magyar órán, hogy Petőfi nem Sándor, hanem János. De a biológia terén is korszakalkotó felfedezései vannak, szerinte ugyanis a foka: úszomadár.

Nusi. Épp testben épp lélek. Izomember, hivatásos előtornász és nyújtóművész. A görög studiumok fanatikus rajongója. A tornászati csonttörésről és a testtekerészeti szörnyhalálról írt műve tornászörökben közismert.

A végén aztán már igazán nem akarunk senkire sem célozni, de Vörösmarthynak van egy epigrammája és most pont ez jutott eszünkbe, bár igaz egy kissé átalakítva:

Itt látszik Haspók, s örömet, ha kajálni
[lehetne ;
Testét egy búzatár petrohos öble fedi.
Mennyi baromfi halált okozott ez időnek
[előtte !
Jajjait most is hallani gyomra felett.

— Megfogadtad a tanácsomat, hogy náthád gyógyítása miatt nyitott ablaknál aludj?
— Igen.
— Na és eltűnt a náthád?
— Az nem, de az óram és a pénz tárcám igen.

A kis Dani első lett természetrajzból
— És mit kérdeztek tőled, hogy első lettél?

Azt kérdeztek, hogy hány lába van a kutyanak, és én azt feleltem, hogy három.

— És ilyen felelettel lettél az első?
— Igen, mert a többiek azt felelték kettő!

SPORT

A tavaszi football-szezon első mérkőzése váratlan meglepetést hozott. V. és a IV. A) osztály csapatai álltak szemben egymással, hogy a győzelmet kiharcolják. A küzdelem azonban 1:1 arányban eldöntetlenül végződött. Az első 10 perc után gyors támadásokkal kísérletezik a két csapat. Egy ilyen gyors támadás után Garay bevágja az V-nek a vezető gólját (1:0). A lassú V. védelem mellett azonban Kerekes meghozza az egyenlítést (1:1).

A második féldőben gyenge az iram, fejletlen játékok uralkodik a pályán. Mindkét csapat már fáradt. Így a féldő gól nélkül végződött. Jók V-ben: Maróthy és helyenkint Lengyel, illetve Bánhelyi, Ugor II. Kerekes.

Futóink résztvettek a pécsi levették futóversenyén. Megkérdeztük Kismartoni tanár urat, mit szól futóink szerepléséhez?

Budai Kálmán: Arra nagyon vigyázz, hogy verseid eredetiek legyenek, feleltesd a magyaros értéket kifejezéseidben és gondolataidban.

Osnaky György: A szép cikkedet örömmel olvastuk, írj máskor is. Azért maradt ki, mert ezt a számot teljesen a VII. osztály szerkesztette.

Gyuris József: Figyeld máskor is a sporteseményeket, hogy hozzád tudjunk fordulni, ha a sportrovatot kell szerkeszteni.

— Készületlenül, minden tréning nélkül vettük fel a harcot, szép eredménnyel. Boglári II-ben — mondja a tanár úr — nagy tehetséget látok. Tudását legjobban mutatja, hogy 90 versenyző közül 4. helyen ért célba. Csak az a nagy baj, hogy nem gyakorolja magát.

Megkértük őt is, hogy mondjon valamit sikeréről, de szerénykedett és nem akart dicsekedni.

Gyuris József.

A KISOK asztali-tenisz versenyére Csernyánszky VIII. o. és Oláh VII. o. tanulók neveztek be. Sajnos még a rutinosabb Oláh se ért el helyezést.

Dr. Kismartoni tanár urat emlék-plakettel tüntette ki az Országos Testnevelési Tanács az atlétikában kifejtett érdemeiért, — olvastuk a Dunántúlbán. Szívvel gratulálunk a bronz emlék-plakettéhez.

Fűzes István: Komoly husvét utáni elmélkedés. Sajnos csak egy lapnyi terjedelemben lehet közölni a vezércikket, ezért meg kellett rövidíteni. Így is több a kelleténél.

Nagy Pál: Örömmel olvastuk verseidet. Próbálj egy kissé szabadulni a forma nyűgétől. A hosszú forma miatt gondolataid vagy eltörpülnek, vagy elhomályosodnak, ezért csak nagy halványan tükröződnek ki soraidból a mély gondolatok.

Kafka Károly: Reméljük, hogy ezután több alkalommal olvashatjuk írásaidat.

Széchényi Antal gr.: Köszönjük a cikket, máskor is kérünk tőled ilyen gazdasági értekezést. Csak hogy márciusban még aktuális volt, április végére már csak százados emlék.

Sennyey László gr.: Köszönjük, hogy ilyen szívesen résztveszel a munkában. Reméljük ezentúl is segíteni fogsz minket.

Reisz László: Versformád néhol botlik, azonban úgy gondoljuk, hogy te is lehetsz könnyen a „legjobb poétánk”.

Zichy Péter gr.: Novelládat közöltük, írj máskor is.

1. **selői Végorszéky Pál**
Güs

2. **Possza Panni**
Gyársz

3. **Béfoja Tamás ur**
Rossi

4. **Sopénizi Tamás**
Szorghó

Beküldendő a négy névjegy tulajdonosának állása. Beküldési határidő: május 15.

A múlt számban megjelenő három névjegy helyes megfejtése a következő: 1. Rablőgyilkos 2. Kasszafuró 3. Cégtulajdonos.

A betűrejtvény helyes megfejtése: A néger fekete.

Helyes megfejtők: 1. Molnár Imre III. A. 2. Hanny Róbert IV. B. 3. Pesti Dénes IV. A. Jutalomért jelentkeztek a szerkesztőségben.

Kézirat gyanánt.

Szellemi ügyek vezetője:
Sipeki **Balás István.**
Anyagi ügyek vezetője:
Baracs Ferenc.

Főmunkatársak:
Pejacsevich Márk gr.
és a **VII. osztály.**
Felelős: **Bodolay Gyula S. J.**

Lapzárta május 15

Évi előfizetés a Piusban 1.20, postán 2 P.

Legközelebbi szám júniusban.

Megjelenik egy tanévben nyolcszor.

Vezérigazgató: **Honti Ernő.**

Főpénztáros: **Gábrriel András.**

Főellenőr: **Gergyesi Tibor.**

Autók, kerékpárok, rádiók, turista és sport cikkek
HAMERLI JÓZSEF kft. vasnaggykereskedés
 KIRÁLY-UTCA 9. **PÉCS** RAKÓCZI-ÚT 53

Szemüveget **ÉDEN** Drogeriában vegyen
 fotocikkét **Pécs, Színház mellett. Király-utca.**

Férfi- és nőruhák, kabátok, magyar ruhák

»**BAROSS**«

FÉRFI RUHAHÁZ

Cégtulajdonos: ORNÓDI ISTVÁN
 Irgalmasok-utca 12 szám.

Szent Antal Bazár
 kegyeser és könyvkereskedés
 PÉCS, Ferenciek-utca 35/2 sz.

Lévai zseblámpa, villanyégők,
 szerelési anyagok
 nagy raktára
 Ferenciek-utca 11. — Telefon: 14-54.

Dr. Vámos Drogeria
Osgyáni Optika, foto
 Városház épület. Telefon: 25-17.

VÁSÁROLJON
 »**MÁRIA**« **HARISNYA**
 ÜZLETBEN

h a r i s n y á t,
 női és férfi fehérneműt
 Takarékosági hitel! Széchenyi-tér 7.

GUNDRUM KÁROLY
 Király-utca 37.
Játék! Úri és női divat,
 kötött és rövidárú
 Telefon: 17-64

KÁLÓZDI ERNŐ
 kötött, szövött, rövidárú
 és szabókellékek üzlete
 PÉCS, Irgalmasok-utca 10.

Kérje mindenütt a
„MECSEKI”
TÉSZTÁT

Angster József és Fia
 Orgona- és harmóniumgyár
Pécs, József-utca 30. szám.

Solt (Schwarz) Dénes
 kelmefestő és vegytisztító
Pécs, Mária-utca 39.
 A szent Flóriánhoz,
 A r a n y é r e m m e l kétszer kitüntetve.

özv. Dragila Antalné
 üveges és képerkező
Pécs, Széchenyi-tér 8.
 Telefon: 28-51.

N a g y v á l a s z t é k
képerkezőben és
szentképekben.

JHS
ARANY ÉZÜST
 Harkányi

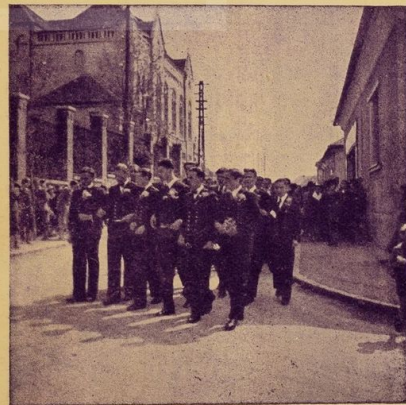
A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVF. 8. SZÁM. 1941. JÚNIUS 1.

Tartalom

- Világégéskor jubilálunk
Fehér Péter
- Piusi tornyok vigasza
Harcos Ottó
- Bucsú beszéd
Honti Ernő
- 3 éves „Arany-Ezüst”
Balás István
- A német hadisikerek
titka
- Pirkallik
- Vessünk pillantást
a jövőbe
Csernus József prefektus
- Lajhár órs
- Hírek
- Könyvek
- Sport
- Melléklet: Sündisznó

(Foto: Hocsárd M. III.)

„KART KARBA ÖLTVE A SEBB JÖVŐ FELÉ.”

ÁRA 20 FILLÉR

ISKOLAI

formaruha anyagok, intézeti kelengyék,
ágy- és asztalkészletek, paplan, szőnyeg,
függöny, szövet, selyem, vászon árak
meglehető nagy választékban, olcsó, szabott áron

SCHÖN TIVADAR ÉS TSA kft.

Pécs, Széchenyi-tér 8. — Telefon: 14-22. — Takarékoság!
Textilárukban vezető szaküzlet!

Jó órákban nagy raktár

Bálint István

Király-u. 11. Színházzal szemben.
Telefon: 14-60.

Vásároljon a

Szent István Társulat

könyvkereskedésében,
Pécs, Széchenyi-tér 17
Telefon: 11-79.

HITEL OTTHON!

Iskolai és sportcipők, futball és
atlétikai felszerelések legolcsóbban

Quintus cipő- és
sport-
szaküzletben

Király-utca. Városház épület.
Takarékosság!

Alapítási év: 1810. Telefon: 30-53.

HAAS FÜLÖP ÉS FIAI R. T.

PÉCS, Irgalmasok-utca 4.

Dűs választék saját készítményű
fűtőszőnyegekben és
hűtőszőnyegekben, úgyszintén
takaró, paplan, linoeum,
függöny, paplanselyem, stb.

A magyar ifjúság boltja a

**SZENT IMRE
KÖNYVESBOLT**

Pécs, Jókai-tér 6. Telefon: 22-62.

OPTIKA

FOTO

JÁTÉK

BANFAINAL

CASINO-PALOTA

Saját készítményű

férfi, fiú, gyermek
átmeneti, vízmentes,
teveszőr, zsinóros

magyar ruhák

a legnagyobb választékban!

Páll Ödön

Csonka-Magyarország

legnagyobb mérték szerinti

férfiszabó üzeme

Takarékossági könyvecs-

kére 6-7¹/₂ havi hitel

ARANY-EZÜST

A PÉCSI PIUSI DIÁKOK LAPJA

ALAPÍTOTTA AZ 1940-BEN VÉGZETT NÖVENDEKEK
SZERKESZTI ÉS KIADJA A 622. SZ. DIÁKKAPTÁR

III. ÉVFOLYAM

1941. JÚNIUS HÓ.

8. SZÁM

Világégéskor jubilálunk

Lapozzuk fel Goethet. És olvassuk: „Kein Wesen darf zu Nichts zerfallen.“

Es vessünk néhány pillantást a hírlapok hasábjaira, vagy csúsztassuk végig rádióink keresőjét, — csak egyféle benyomása lehet egy mélyebben gondolkodó és érző léleknek: a pusztulás. Ezernyi feleségben, életben, erkölcsiségben, vagyonokban, családokban, emberiségben: a pusztulás.

Vigasztalhat-e a goethei gondolat: „Kein Wesen darf zu Nichts zerfallen“?

A történelemben rengeteg esetben gondolták a nyúl szívű emberek azt, hogy ez és az már nincs többé. Született, élt, küzdött, legyőzték és örökké a semmiségbe hanyatlott, ... in Nichts zerfallen!

Nem történt ez másképp Jézus Társasága történetében sem. Volt idő, amikor erkölcsi ereje miatt az egész akkori vallásellenes világszövetkezet hatalmas támadást indított ellene, a támadások pergőtűzében magasabb érdekekből szét kellett bomlania ... In Nichts zerfallen ???

Nem!

És hogy nem, ezt ünnepeljük ebben az évben. A küzdő egyház első légiója, amelynek megalakulása isteni eredetű, katonái nemes és természetfeletti célt küzdő emberek, immár a négy-századik éve vívják a kemény harcot.

Ahogy a Társaság beszűntetésekor kevés ember hitt a jövőjében, úgy ma, a Társaság virágzásakor, kevés ember gondolt arra, hogy volt idő, amikor egy világszövetkezet halotti tort ült a vélt sirjánál.

A jubileum ténye vigasz lehet ma, amikor annyi minden fölött ülnek halotti tort. És a jubileum igazolja ma is a goethei sort.

És Jézus Társasága eszméjének, fennmaradásának ünnepén eszembe jut Stefan Zweignak klasszikus gondolatsora, amelynek minden egyes gondolata, mintha csak jubileumunkra íródott volna:

„Nem mondható hiábavalónak semmiféle fáradozás, amelyet tiszta meggyőződés indított meg; az erőnek semmiféle erkölcsi törekvése nem megy a világon veszendőbe...” Egy eszme csak úgy lehet élő, ha szíveket és meggyőződéseket teremt, akik érte élnek, és halnak. A szellem előtt ezeknek az eszméknek és szavaknak erős értelmük van, és éppen ezért szükséges az egész világot újra és újra figyelmeztetni, hogy nem azok az emberiség igaz hősei, akik sírok és tönkretett életek milliói fölé építik mulandó birodalmukat, hanem éppen azok, akik hatalom nélkül a hatalom áldozatai lesznek meggyőződésükért és ezzel halhatatlannak válnak!

Fehér Péter

(lapunk elindítója)

HARCOS OTTÓ:

Piusi tornyok vigasza

Talán arról illlett volna írnom, hogy Washingtontól Tokióig nagy akadémiákon él Inigo de Loyola szelleme, hogy az afrikai, indiai, kínai missziók katolikus milliói foglalják imájukba a jezsuitákat, hogy Csonkagyűlölet ország Sepszentszentgyörgytől Sopronig tőlük várja az új magyar életet. Szóval ilyesmit. S legfőképp, hogy a 400 éves fényes múlt eredményeit zengedezem. Vagy, — közhellyel szólva, — hogy ők az Úr katonái. De, mert verseimnek témája csak én tudok lenni és, mert az igazán nagy dolgokról csak kis szavakkal lehet beszélni, ezért oda helyett e kis lírai dal.

✱ A multkor, hogy gonosz kis törpék
✱ szívem harangját összetörték,
✱ felmentem a Mecsekre.

✱ Fent kacagnak a kökörösinek,
✱ s nem ruzsosak a virágszínék,
✱ ott semmi sem hamis.

✱ A táj tündérálomba ringat,
✱ s elfelejtjük sirásainkat,
✱ miket sirnunk kellene.

✱ Be boldogság is fent az élet,
✱ s be jó nézni a messzeséget
✱ ott lent a lábunk alatt.

✱ Szürke a Piusnak két tornya,
✱ mintha oldott bűn köréfolyna,
✱ de büszke, s égbenező.

✱ És a tornyokon, — mint Zeppelin —
✱ kikötnek fáradt szemeim,
✱ s megpihennek csendesen.

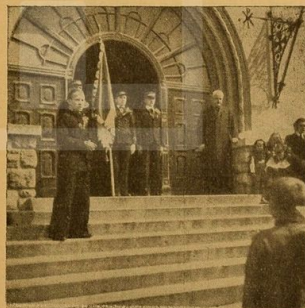
Be sokszor ringattál Pius!
A szeretetem oly kislíus,
mint ami anyáknak jár.

Ha nem is lesz ünnepem soha,
te szívem örök karácsonya
vagy Pius emlékeddel.

S ti jó szürke piusi tornyok,
ha fáj az élet, hogyha botlok,
megtanítottok fölnezeni...

És amint lent a pécsi mező
eset lehel, mint kis legyező
felfodrozva lelkemet,

a szívem vigaszba öltözött,
s megáldoztam a fenyők között
e vigaszthozó dallal.

BÜCSÜ- BESZÉD

Elmondotta:
HONTI ERNŐ

A távozók örök énekével búcsúznak a templomtól, a Jézus Szíve szobortól, mely tárt karjával szinte magához öleli a piusi diáksereget, a piusi nagy családot. Búcsúznak e szentélyt körül-fogó Piusától, a tanteremtől, mely sok szorongásban, izgalomban eltöltött óra színhelye volt. Elhagyjuk a játszótereket, hol oly sokszor keresztünk üdülést. Elhagyjuk a folyókat, hajdan gyermekkacagásunk, most pedig búcsúénekek tanuját.

Azonban az igazi Pius nem ez. A Pius számunkra nem tantermeket, folyókat jelent. Nekünk édesanyánk a Pius! Minden szava, dorgálása az édesanya legfőbb erényéből, a szeretetből fakadt. Ez a mindent átfogó, a diákságot egygyé kovácsoló szeretet

a Pius legjellemzőbb vonása. Ez a szeretet kapcsolta össze a tanárt a diákkal, a magas katedrát a kis diák padjával. Ezt a szeretetet kaptuk nyolc éven át, s ennek a hiányát fogjuk érezni majd a jövőben, kinn az életben.

Ez a szeretet támogatott, bátorított minket az itt töltött évek alatt; de mi lesz velünk, ha átéljük e küszöböt, mi lesz velünk a nagy világban?

Talán azt gondoljuk, hogy az élet egy tündérkert, a boldogság kora, az öröm és az élvezet ideje? Talán szabadok, függetlenek leszünk? Nem!

Tudjuk, hogy az élet harc és küzdelem; könyöklés a létért, a megélhetésért. Ebből a küzdelemből száműzték a szeretetet, a kegyeletet, amit itt a Piusban annyira megszoktunk. Ma ritka az erény, a jellem, a vallás, ha csak tülekedést, önzést, szennyes vágyakat találunk: ez az élet!

S ebbe az életbe lépünk ki, ahol erényünket sokszor bűnnek fogják fel, akit mi tisztelünk, azt ocsmály káromlással a sárba rántják le. Kigúnyolják elveinket, céljainkat. Lesz-e elég akaraterőnk, hogy kibírjuk az élet ökölcsapásait?

Nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy el tudjuk majd viselni e szörnyűségeket, hogy Istenben bízva nem fog minket előnteni az élet szennyes áradata, mert a Pius révén egy biztos útmutatónak vagyunk birtokában, és ez: a diadalmas, keresztény világnézet. Ha majd biztosan, rendületlenül mehetünk a nagy cél felé, mikor mellettünk ezeket nyel el az örvény, akkor hálátelt szívvel gondolunk a Piusra, a mi szerető, gondoskodó édesanyánkra, mert ha van bennünk hazaszeretet és áldozatkészség, ha van bennünk önzetlenség, ezt a Piusnak köszönhetjük.

... De a nóta is mondja: „Búcsúzz örökre vén diák!”

Búcsúznak F. P. Rektortól, nemcsak mint igazgatóinktól, hanem mint szerető atyántól, megértő tanárunktól. Köszönjük azt a gondoskodást, mellyel könnyíteni igyekezett diákéletünk nehézségeit. Köszönjük, hogy mellettünk volt akkor is, mikor még kis, tapasztalatlan gyerekek, vagy serdülő ifjak voltunk. Szeretett azzal fogjuk meghálálni, hogy azt a sok szép gondolatot, melyet magyar óra keretében kaptunk, legjobb igyekezetünk szerint meg fogjuk valósítani.

Búcsúznak P. Prefectustól, ki minden erejét s idejét az ifjúságnak szentelte. A legmélyebb hálával köszönjük.

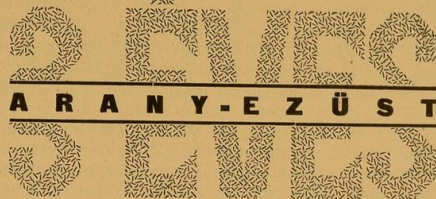
Szeretett osztályfőnök urunknak a sok-sok kincs közt legjobban azt köszönjük, hogy megtanított minket dolgozni. Ez a munkaszeretet mindig örök kincsünk marad.

Szeretett tanárainknak igyekszünk megköszönni a nyolc év fáradságos munkáját. Csak igyekszünk, mert hosszú esztendőnk munkájáért, bosszúságáért egy-két szó nem lehet kielégítő köszönet.

Kedves Fiúk! Utaink szétválnak. A zászlóval Ti maradtok itt. Vigyázzatok rá, nehogy szégyen essék rajta. Ezzel menetelünk kart karba öltve a szebb, boldogabb, magyarebb jövő felé!

Balás

István:

Három esztendeje már, hogy lapunk első száma megjelent a 38/39-es iskolai év őszén. Valamennyien emlékszünk még, milyen büszkeséggel töltött el akkor az a tudat, hogy saját lapunk van. Igen, az alapítók nagy fába vágták fejszájüket és példájukat azóta már több pécsi középiskola ifjúsága követte. Részvénytársasági alapon kezdtek; az osztály maga hozta össze az első szám kinyomatásához szükséges pénzt, és egy szép napon megjelent az Arany-Ezüst a Pius életében. Egyelőre még csak igénytelen külsőben, negyedív nagyságban, közönséges újságpapíron, de így is nagy sikert aratott. Kritikus természetesen azonnal bőven cadak, és bevallom, hogy jómagam is a bíráltságban merültem ki, míg csak be nem kerültem a szerkesztőségbe. Azóta engem bírálnak mások. Mindamellelt meg kell állapítanunk, hogy az Arany-Ezüst megalapítása mind anyagi, mindpedig szellemi tekintetben igen talpraesett vállalkozás volt. Anyagi szempontból, mert a lapkiadás kitűnő üzletnek bizonyult és a befektetett összeg busásan megtérült, másrészt pedig a diákságnak alkalma nyílt a szereplésre: írásra, szerkesztésre, (aki pedig ebben nem vett részt, legalább az elfogulatlan, tárgyilagos bírálatot gyakorolta, ami szintén igen fontos dolog).

A lap fénykora a második évfolyam volt. Ekkor jelent meg a kemény fedőlap és a színes címkép. Ezt csak azok tudják kellőképpen méltányolni, akik maguk is megpróbálkoztak már vele. A megjelent cikkek is kitűnőek voltak és a nyereség is megnövekedett. De megjött az év vége és az alapítógárda az érettségiztető bizottság elé lépett.

Ekkor vette át a lapot a Diák kaptár. Azóta az egész diákság lapja vagyunk, a szó legszorosabb értelmében vett üzleti vállalkozás. Hasábjainkon minden püszista írhat és minden megjelenő cikket megfelelőképpen díjazunk. Árúsító rikkancsaink minden eladott számból részesednek, és minden valamirevaló pécsi cég hirdetését megtalálni nálunk, mert öt-hétszáz példányban megjelenő lapban érdemes hirdetni. Az egyik ismert pesti könyvkiadó minden megjelenő könyvét elküldi ismertetni és ezekkel a kötetekkel jutalmazzuk cikkíróink szorgalmát. De szellemi téren is megteszünk minden lehetőséget olvasóink igényeinek

kielégítésére. Megtalálható lapjainkon az újságírás minden műfaja a legvadabb folytatásos rémregénytől a legkomolyabb tudományos értekezésekig. Lehetővé tettük a Sündisznó megjelenését, hogy az alsóok is fokozottabb mértékben vehessenek részt munkánkban, három idegen nyelven közöltünk cikkeket a nyelvkészség fejlesztésére, és hogy a legfelsőbb osztályoknak is jusson méltó szellemi táplálék, cikksorozatot indítottunk hazánk legidőszerűbb kérdéseiről. Mindezt pedig olyan időkben tettük, amikor egész Európa lángokban áll, és mindennemű vállalkozás fokozott nehézségekbe ütközik. Ha tehát valaki meg akarja lapunkat bírálni, ne azt nézze, ami nincs, hanem ami van. Keressen még egy diáklapot Magyarországon, mely ezen az áron, ilyen terjedelemben és példányszámban ebben a kiállításban jelenik meg, rikkancsait és íróit így jutalmazza, ilyen cikkeket közöl, és nemcsak hogy nem fizet rá, hanem még tetemes nyereséget mutat föl és 50 százalékos osztalékot fizet részvényeseinek. Egy lapnál sem vagyunk alábbvalóak!

Mire alapul tehát az Arany-Ezüst? E kérdés fejtegetésénél tekintetbe kell vennünk, hogy mint diáklap különleges helyzetben vagyunk. Kész olvasó és írótagorunk van, hétszáz piusizista diák, akik egyben lapunk terjesztői is (legalább annak kellene lenniök). Így aztán megfelelő szervezéssel mind a termelés, mind pedig a fogyasztás, sőt a közvetítés is könnyen biztosítható. Hála kitűnő ügynökeinknek, a megfelelő számú hirdetést is sikerült biztosítanunk, mivel pedig munkatársaink fix díjazást nem kapnak, ezért kiadásunk a nyomdaköltségtől eltérítve, egészen minimális. A részvényekre a lapnak tulajdonképpen nincs szüksége, ezt a Diákkaptár csak az üzleti szellem fejlesztésére rendszeresítette.

De vannak az ilyen vállalkozásnak tagadhatatlan hátrányai is. Ilyen elsősorban a piuszi diákság határtalan lustasága. Hétszáz frója van lapunknak, mégis gyakran előfordul, hogy a szerkesztő nem tudja, mivel töltsen meg a következő számot. Ilyenkor aztán kritikussaink panaszkodnak, hogy olyan unalmas, mindig ugyanazoknak a cikkeit olvasni. — Ha annyian írnának egy számba, mint ahányan kritizálják, akkor azt hiszem módunkban állana terjedelmét ötven oldalra bővíteni. Legnagyobb még az érdeklődés az alsóoknál, akik minden pályázatunkon örömmel és aránylag nagy számban vetnek részt. Ha ellenben a felsősök számára írunk ki pályázatot, legfeljebb három futott be, de néha egy se.

Sok vita folyik mostanában arról, van-e a magyarban üzleti szellem. Sokan vallják, sokan tagadják. Számunkra azonban nem az a fontos, hogy van-e vagy nincs, hanem hogy legyen, legyen aki folytassa munkánkat, legyen, aki átvezeti az Arany-Ezüstöt a legnehezebb esztendőkön.

Jó fényképeket készít FODOR ISTVÁN fényképész-mester

PÉCS, gróf Benyovszky Móric-utca 3. sz.

A NÉMET HADISIKEREK TITKA

Bizonyára gyakran megfordult már mindannyiunk fejében az a kérdés, mi lehet az oka annak, hogy a német hadsereg olyan bámulatosan rövid idő alatt intézte el valamennyi ellenfelét. Miért omlott össze Lengyelország négy, Franciaország három, Jugoszlávia pedig két hét alatt? Mi a villámháború titka?

Igen sok véleményt hallani ezen a téren, de a teljes igazságot kevés találja el. Így vannak például, akik mindent a Harmadik Birodalom erkölcsi fölényével magyaráznak meg. Az erkölcsi fölény kétségtelenül igen fontos kelleke a háborúnak. Nagy számbeli különbséget egyenlít ki, sok fegyvert és hadianyagot pótol, sőt képes csatát is megnyerni, egész háborút eldönteni, de villámháborút, általában hadászati sikert nem magyaráz meg. Mások a tökéletes szervezésnek, a hadiipar hatalmas termelésének tulajdonítják a győzelmet. Ezekről sem vitatható el egészen az igazság. A szervezethez ugyanis kiaknázza a sikert, ellensúlyozza a balzszerencsét, a hadiipar pedig eszközt ad a harcoknak a győzelem kivívására. Erkölcsi fölényrel párosulva a háború megnyerését úgyszólván száz százalékgig biztosítja. A villámháború azonban hadászati fölényt követel.

A hadászat tényezői a súly és mozgás. Súlyon a túlerőt értjük, mely az ellenséget megrendíti, áttöri, megsemmisíti, mozgáson pedig azt a sebességet, mellyel egyrészt az erőt arra a helyre szállíthatjuk, ahol harcbevetése a legtöbb sikerrel kecsegtet, másrészt az elért sikert kiaknázzuk. A korszerű háborúban a hadsereg a határ egész hosszában felvonul, sőt esetleg erődönal is védi az országot, ezért az átkaroláshoz szükséges feltételeket súlyos harcra, az erődönal áttörésével kell megteremteni. A világháborúban az áttörés ritkán járt eredménnyel. Oka ennek a kellő lökőerő hiánya volt. Hiányzott egy fegyvernem, mely egyrészt elég erős lett volna a védelmi vonalak áttörésére, másrészt elég gyors az ellenséges hadmozdulatok túlszárnyalására. Egyszóval hiányzott egy olyan fegyver, mely súlyt és mozgást nagy fokban egyesített volna. A lovasság ugyanis még az áttörő erők második hullámában is elvesztette lovai nagyrésztét, azaz mozgékonyágát, a gyalogság pedig mire áttört, már a túlerőjű ellenséges tartalékokkal találta magát szemben. A háború végén tömegesen bevetett harcocsik sebességükben a gyalogsághoz alkalmazkodtak, csak azt támogatták. (Igaz, hogy akkori 7–8 km-es maximális sebességüktől nem is igen lehetett többet várni.) Ezért merevedett a világháború minduntalan állásharcra.

Azóta azonban nagyot változott a helyzet. Németország

megalkotta a korszerű páncélos fegyvernemét, a saját páncélos taktikát és ezzel új lendületet adott a háborúnak. A modern páncélos csapat egyesíti magában a lovasság és motorosok gyorsaságát és terepjárását, a tűzértség mindent lehengetlő erejét, azonfelül pedig még sebezhetetlen is. Harcbavetése a világháborús eljárással szemben nem szélességben, hanem mélységben történik, ékalakban. A lengyel háború még csak kísérlet volt ezen a téren, és az itt szerzett tapasztalatok alapján indult meg a nyugati támadás, mely már teljes mértékben igazolta az új taktikát. Tévedés volna ugyanis azt hinni, hogy a francia hadsereg azért omlott össze, mert elmulasztották a Maginot-vonalat a tengerig meghosszabbítani. Az, hogy a németek az erődövet megkerülték, nem jelenti még, hogy nem is tudták volna áttörni; ők csak az egyszerűbb utat választották. A Maginot-vonal elég erős volt ahhoz, hogy Franciaország gondtalanul rothadjon el mögötte, de túl gyenge, hogy az ellenség támadását feltartóztassa.

A modern háborúban erődvonat nem jelenthet leküzdhetetlen akadályt, ha nagy súllyal egy ponton támadunk. Ez a villámháború egyik alaptétele. A másik tétel az, hogy ékalakban indított nagyerejű páncélos tömegek támadása kivédhetetlen. Az ellenséget ugyanis legfeljebb egydandár frontszakaszának megfelelő szélességben éri a támadás, márpedig lehetetlen egy dandárt annyi páncéltörő fegyverrel ellátni, hogy néhány ezer harcokcsi támadását kivédhesse. Ráadásul páncélosok elől még visszavonulni sem lehet, hiszen gyorsabbak. Marad tehát egyetlen út: a páncélos ellen-támadás. De ha van annyi harcokcsink, amennyi ehhez szükséges, akkor már sokkal jobb, ha magunk kezdeményezzük a támadást, mert az előny itt kétségtelenül a támadó részén van.

A villámháború menete ezek szerint a következő: 1.) A támadó fél minden erejének latbavetésével rést nyit az ellenséges erődövon. A légihaderő nehéz tűzérsséggel karöltve bombázza az erődöket, az aknazárat fölrobbantják, majd mesterséges köd leple alatt megindulnak a rohamjárőrök és a még védekező betonműveket lángszórókkal kifüstölik 2.) A védekező fél most tartalékait a támadt rés mögött összpontosítja. 3.) A támadó fél páncélosai betörnek a résen és könnyűszerrel legázolják a hevenyészett védelmi vonalat. Ezután már szabad az útjuk, mert az ellenfél már nem tud tervszerű védelmet kifejteni. E közben a gyaloghadosztályok a határon felgöngyölítik az erődvonalat és

Iskolaruhát, cipőt, tanszereket

„TAKARÉKOSSÁG“ KÖNYVRE

vásároljunk 6—7 1/2 havi hitelre.

Tavaszi délután

(Első szt. gyónás előtt)

Süt a nap; s a fellegek közül
A jó Isten néz le rám,
Az én lelkém nem olyan tiszta, ragyogó,
Mint e tavaszi délután.

Esataféren

Ágyugolyó süvit az őszi légen át,
De én nem bánom csak szolgálom a hazát,
Szolgálom a hazát, mert most van szükségem
A hős magyaroknak az áldott vérére.

Az én Laci fiam

Az én Laci fiam
Szép ájtatos gyermek
Cseresznye ajaka
Mindig imát rebeg.

Imádságos ajkán
Néha fohászt látok:
„Istenem! Add vissza
Nagymagyarországot!“

Trefás vers Anyunak

Te csodálatosan szép és jószívű hölgy
Kit minden ember csodál,
Én most oly sok csókkal halmozlak el,
Hogy a füled is eláll.

Horváth József el. III. o. t.

HÍV A KÁRPÁT!

Szilágyi Dezső I. A.

Fel a szent harcra magyarok.
Hív a Kárpát és a róna,
Égő szent tűz a szivekben,
S újra él a magyar nében.

Kárpátunk hívó szavára,
Légy készen, ha üt az óra.
Jövünk szentföld nemsokára
Tárogató riadóra.

Ringó kalácsszal bácska vár,
Láncod lehull turulmadár,
Győz az igazság, az élet
A magyar újra remélhet.

Jöjjön az élet rügyakadással,
Legyen testvér-testvér egymással,
S a világ álljon a szavának,
Puszítsa el trianont,
S adjanak végre igazságot
Magyarországnak!

SPORT

Pius III — Zirci III 2:2

A játék jól kezdődött. Szép levezetések és leadások voltak. A 13. percben „Pucok” betett egy gólt a Zirciek kapujába Piuszisták már kezdtek belejónni a rohamba. A 28. percben pedig Hegedűs rúgta gólját. Ekkor egy baj jött közbe, ez pedig az, hogy közben a jó formában lévő Bende beszedett egy gólt. Így az első féldő 2:1 aránnyal végződött.

A második féldőt már a Pius nehezen bírta. A 3. percen már egy gól bent volt a Piusi kapuban. Ekkor a mérleg a Zirciek oldalára billent. A mieink a meccs vége felé megugrottak, de nem sikerült betenni a labdát a kapuba. A végeredmény pedig 2:2 lett.

A legjobb volt: Hegedűs, Batori, Hoffmann és Bende. Szép leadások voltak. Ott volt a főigazgató úr is és megdicséerte a játékosokat fegyelmetségükért. Nagyon szépen játszottak a zircisták, komoly ellenfelek.

Molnár Imre III. A.

A cserkész, ahol tud, segít

Az éjszaka esendjét körülbelül éjfél tájban távoli fütty, majd pedig jajveszékélés veri fel. „Jaj, hol vagyok? Mi lesz velem?” Mikor az órségen álló cserkész meghallotta, bement a sátorba, fölkelte egyik társát, és neki vágott az útnak, ahonnan a hangot hallotta. Ment-ment az éjjeli sötétben, hajnalodott már, mire odaért egy hatalmas sziklafal tetejére, már továbbment, mert rég nem hallotta a hangot. Mikor eszébe jutott, hogy megnézze a sziklafal alját, esetleg oda zuhanhatott le egy szerencsétlen vándor. Mikor nagy ügyvel-bajjal lejutott a mélybe, reggel nyolc óra volt. Már a társai is keresni kezdték. Nagysokára találták csak meg egy véres test fölél hajolva. A szerencsétlenül látni

lehetett, hogy turista. Ezt árulta el ruhája és felszerelése is. Nemsokat gondolkoztak. Embercéléről volt szó, bekötötték sebeit. Igen hosszadalmas munka volt.

A szerencsétlen mégis szerencsésen esett le a magas sziklafalról, csoda volt már az is, hogy nem halt meg. Esméletét teljesen elvesztette. A meleg augusztusi nap lágyan simogatta a szerencsétlen eltorzult arcát. A nap sugarai, mint láthatatlan Gondviselés, lassan életre simogatták a halódó testet. Csak két óra múlva indulhattak el, így sem haladhattak sokáig, mert a beteg nagyon rosszul volt. Végre délután négy óraker egy faluba értek. A jó falusiak segítségével megegytek, úgy hogy a szerencsétlenül járt turista szép csendesen elaludt. Egy cserkész kért a faluban biciklit, és gyors iramban bekarikázott Verőcére. Telefonált a mentőkért, azután fáradtan tért vissza.

* * *

Cserkészeink szépen tervezett táborozásából nem lett semmi. Az álom szétefoszlott. Felszerelésük is nagyobbára elfogyott, visszatértek városukba. Jelentkeztek parancsnokunknál, aki örömmel fogadta és nagyon megdicséerte őket mivel már hallott az esetéről.

* * *

Egy héttel később a cserkészotthon udvarában díszben állt az egész csapat a zászló körül. Jelen volt a kerületi parancsnok is. A parancsnok ünnepélyes hangon kihirdette, hogy kiténtetést kap a hat fiú az életmentésért. A csoportparancsnok kezét szorított a hős fiúkkal és méleg hangon így szólt:

— Magyarországnak sok ilyen hős cserkészre van szüksége mint ti vagytok. Remélem továbbra is ilyen igazi cserkész módra fogtok cselekedni. Örömmel látom, hogy ti megértettétek azt a cserkészparancsot: „A cserkész ahol tud, segít.”

Szemerédy Lajos III. A.

KÖNYVEK

Korda R. T. kiadásai.

Csávossy Elemér S. J.: *Érd anyyala.* Bogner Mária Margit életét és erényeit dolgozza fel a neves szerző ebben a kötetben, akit rövidesen boldoggá avatnak.

Bárá Kray István: *Nikodémus.* Csodaszép katolikus regény az Úr Jézus korából. Élvezetes, lekötő, szórakoztató és közelebb visz Istenhez. Ára: 4 P.

P. Angelorn Tivadar S. J.: *Imádkoztassunk betegeinket.* Több a betegek számára írt imaszöveget közöl, hogy a szenvedőket könnyebben segíthessük imádkozni. Ára: —12 P.

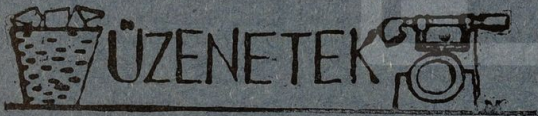
Havas Ignác: *A megértett szentmise.* Valójában a mindennapi szentmise elszűrő előttünk. Az igazi mise hallgatás nagy titok, amelybe komoly odaadásunk vezet. Ára: 1.20 P.

Az iskola év utolsó napjai a Piusban

Az 1940-41. év utolsó napjain megérik a gyümölcs, amelyet egész évben gondosan ápoltam. Nyugodt lelkiismerettel gondolok az elmúlt hosszú hónapokra, melyet dolgoz munkával töltöttem el. Igyekeztem megfogadni tanárain szavát, hisz mindig csak javamat akarták. 43-an vagyunk az I. a.-ban, és 43 féle nevelést kaptunk. Most, az év utolsó napjain, mégis egy közös nevezőn állunk, mert mindannyian piusisták vagyunk, a Piussal, a Piusért. A Pius valósággal rányomta bélyegét mind a 43 fiúra, mert nem szeleburdi, csintalan fiúk vagyunk, kik voltunk, hanem kez-

dünk komolyan gondolkozni, napról napra. Lelkünk pedig akkor a legboldogabb, ha a nehézségeket, melyeket az iskola rót ránk pontosan meg tudtuk oldani. Így gondolkozva, készülve arra az életre, amelyet a jövő élénk állít, minden kétség nélkül hiszem, hogy meg tudjuk oldani, hisz ezért élünk, ezért tanulunk, ezért vagyunk engedelmesek szüleinknek és előjáróinknak és ez az út célja: a Mennysorság. Ezek a gondolatok cikáznak agyamban most, midőn a Pius-gimnáziumban az első év vége felé közeledek.

Dalos János T. A.

ÜZENETEK

B. Z. VIII. o.: Köszönjük! Igazán örülünk, hogy nagy elfoglaltságod ellenére is gondolsz az „Arany-Ezüst”-re. Fel fogjuk használni.

Szenttamási Horváth József III. elemista: A Sündisznó nagy örömmel üdvözl (u-ü, ról-röl). Reméljük nyolc év múlva te leszel a lapunk szerkesztője.

„Üzenet az egész világnak”: Tudod, mi a vers? Megmondom: „Teljesen egyéni, művészi formába öntött érzések kifejezője.” Öszinte kritika: a XVII. században élsz még. A vers hü képe az életnek még akkor is, ha nagyon kapkodó és külsőségekben megnyilvánuló. Ajánlom forgasd Sik Sándor verseit. A ritmus érzéked elég jó. Eszme hiányzik verseiből.

Sz. L. III.: Te nem gondolsz a szerkesztőkre. A cikkedet és a rejtvényedet köszönjük, azonban légy szíves máskor gondosabban készítsd el írásaidat. Olvashatóan írj. — M. I. III.: Talán versedet később elvesszük, jelenleg nem tudjuk felhasználni. A tréfáidból egyet közlünk.

Mindentekinek: Emlékeztetek vissza, mit tüztek maguk elé az „Arany-Ezüst”-öt alapító diákok. Nagyon sok a megvalósítandó, rohan a világ, mindig többet és jobbat követel. Reméljük a jövő iskolai esztendőben az új időkben rohanó piuszi életnek legigazabb tükröképét tudja mutatni lapunk. Legyetek segítségünkre fiúk. Küldjétek be írásaitokat, terjesszétek, propagáljátok lapunkat. A jövő szeptemberi számot nagyon jól akarjuk megszerkeszteni. A szerkesztéshez idő is kell, ezért írásaitokat augusztus 10-re küldjétek a szerkesztőségbe. Cím: „Arany-Ezüst” szerkesztősége, Pécs. Pius gimn.

Szerk.

esetleg az egész hadsereget foglyul ejtik. Így intézték el Franciaországot, így Jugoszláviát és részben Lengyelországot is.

Ilyen taktika mellett aztán nem csodálkozhatunk, hogy a németek eddig mindig fölülkerekedtek, Norvégiában és Görögországban pedig, ahol a terepnehézségek útját állták a páncélosok alkalmazásának, győzelemre segítette őket a mintaszerű szervezés és a győzni akarás.

Természetes, hogy a villámháború is csak a papíron ilyen egyszerű. A valóságban igen sok elmaradhatatlan kelléke van, mint hatalmas ipari felkészültség, az utánpótlás tökéletes megszervezése, teljes titoktartás, meg egymás, amire nem térhetünk ki részletesen. De meg lehet valósítani, hacsak akarunk, és Honvédségünk egyszer már meg is valósította, mikor három nap alatt elfoglalta a Délvidéket. Gyönyörű teljesítmény volt és méltán lehet rá büszke minden magyar!

PIRKALLIK

(Igaz történet a maturandusok életéből.)

— Gyerekek, holnap korán kell kelnem, mert beverek németből! — jelenti ki egy este Rudi elszánt hangon. — Légy szíves Sajóké, kelts föl négykor!

— Ugyan mért emészted magad állandóan, — csillapítja egyik csendet kedvelő barátja, mit csinálsz akkor majd az érettségi előtt?

— Fiam, nekem fogalmam sincs az egérszról. És még a fizikába sem néztem bele.

— Hát azt hiszed, én bele-néztem? Majd reggeli után meg-tanulom és kész.

— Te olyan vagy, mint a hortobágyi csikós, — szól a vitába Sajó, akit senki sem kérdezett,

— mert Rudi legalább tudja, hogy mit nem tud, de te még azt sem tudod. Holnapra egyé-
bé-

ként még én sem tudtam elkészülni, ergó felkelek.

— En is, — szól át Göre a szomszédos cellából, ahol éppen nagymosást tart a lábmossóedényben, végül Sörte is rászánja magát nagynehezen az áldozatra, Maki pedig úgy véli, hogy ő majd reggel fogja eldönteni, fölkeljen-e avagy sem.

Brr!! Brr!! Szól az ébresztőóra. Cundur, a gazdája nekivágja a falnak; nagyot csattan akkor, azután elhallgat. Hosszú csend. Öt perc múlva végre keserveset sóhajtal valaki, majd fehér alak jelenik meg a cellák előtt. Benéz Sörtéhez és megtekéri a nagy lábujját (mármit a Sörtét).

— Júúú! Ne esikáld a talpamat! Egy pohárnyi víz loccsan az arcába, ami kissé kijózanítja. Föl-

ül ágyában és megvakarja borzas üstökét:

— Már föl kell kelni? Borzasztó!

Sajó ekkor már Rudi ketrece előtt áll:

— Rudi kelj föl!

— Köszönöm.

— Maki, fölkelsz?

— Nem. Nem kelek föl ma.

— Szinte gondoltam! morogja Sajó, miközben hazafelé ballag. A túldoldalról hatalmas locsogás hallatszik, mint mikor a disznó belehemperedik a faluvégi pocolyába. Ebből arra lehet következtetni, hogy már Görét is fölkelte Cundur. Tíz perc múlva csikorogva nyílik ki a háló ajtaja, és a koránkelők lábujjhegyen osonnak ki. Sötét van. A klauzurához érve Cundur előveszi a kulcsot. Egy kattanás — és az ajtó kinyílik. Még egy kattanás, és a kulcs a zárba ragad.

— No, ezt ügyesen megcsináltad! — jegyzi meg némi kárörömmel Göre.

— Ötven fillér, — állapítja meg Sörte, — ezért már érdemes volt fölkelni.

— Ugyan fogd be már a szád és segíts inkább ezt kiszedni!
B....

— Majd kiszedi a magiszter

Krakk... Ezt beletört.

— No akkor gyerünk tanulni!

A Nemzeti Önellósítási Alap támogatásával nyílt üzlet:

Férfi és nő

divatúrá különlegességek

Regősnél

Pécs, Király utca 1.

Könyv, papír, írószer stb.

nagy választékban és olcsó áron

Fridrich könyvkereskedésében

Széchenyi-tér 9.

Pécsi Takarékpénztár épület. Tel. 25-50

Cundur erélyes mozdulattal zsebrevágja a kulcs markolatját és döngő léptekkel vonul szobájába tanulni.

Göre a legközelebbi csaphoz megy, megereszti, gondosan megkeni fogkeféjét Odollal és fanatikusan dühvel kezdi sikálni állkapcsát

Megvirrad. Keleten az égbolt lassan megvilágosodik és a felkelő nap sugarai rózsaszínű fényvel árasztják el a Makár-hegy lejtőjét. Öt óra. Sajó fölne a könyvből:

— Pirkallik (Vegyülékszó = pirkad + pitymallik).

— Már két tételt megtanultam, — összegezi Cundur a nap eddigi eredményét. — De hol maradt már Rudi?

Sajó nagyot sóhajt:

— Ebből tragédia lesz!

Fönn a hálóban M. B... harmadszor kongat. Rudi becsapja az ajtót maga mögött és dühösen viharzik le a lépcsőn. Szobájába érve első szava:

— Te bolond! Mért nem kelttél föl reggel négykor?

— De hiszen fölkeltetek. Még meg is köszönted.

— Már hogy én? Te bolond vagy!

Majd rövid szünet után szomorúan hozzáteszi:

— És most miattad fogok németből beügni.

VESSÜNK PILLANTÁST A JÖVŐBE!

Még nem maradt abba a kongregáció idei munkája, de máris új terveket kell készítenünk a jövőre, hogy a munka akadálytalan és folytonos legyen.

A kongreganista két irányban dolgozik és épít. Az egyik irány saját maga, a másik a világ. Ezt a nehéz munkát csak akkor tudjuk sikeresen végezni, ha *tömör testületben* dolgozunk. További összefogásra, vállvetett munkára van tehát szükség. A jövő kiépítésében nagy haszna van a multból merített tapasztalatnak. Amit nem sikerült elérnünk eddig, az mind elérhető lesz a jövőben egy feltétel alatt, ha a krisztusi közösség által ránkroított feladatot a legjobb tehetség szerint végezzük el.

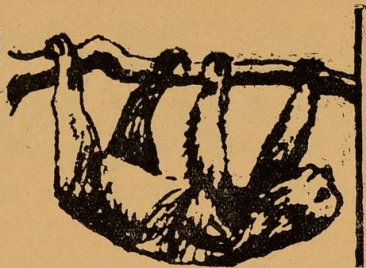
A kongreganista munkának *alaposnak* kell lennie! Ezt csak jól képzett kongreganisták tudják megvalósítani. A képzés önképzésből és csoportos kiképzésből áll. A jó kongreganista minden alkalmat megragad, hogy szellemi életét ilyen hasznokkal is bővítsé. De nem elég az, ha a kongreganisták mindent csak magukba szívznak. A lélekbe szívott javak szinte elárasztják a lelkiiséget, a súlyos teher alatt a szellemi lét megroppan. Az erős pillérek, melyek hivatva vannak a nehéz terhet elbírni, nem képezheti más mint a *logikusan felépített lelki élet*, amely szerint kell irányítani a gyakorlatit is. Legyen a jövő év propagandája ennek az eszmének. Az eddigiek mellett a korszerű *propaganda* és szervezkedés, a mai kor elmaradhatatlan kelléke. A világban mint elítélteknek kell szereplnünk. Ezt bele kell vinni a kapkodó életbe a kongreganista propaganda által. A jó propaganda hatásos eszköz. Egész tömegek gondolkodását lehet irányítani, háborút lehet indítani és megnyerni gondos propagandával. A katolikus propaganda az utóbbi időben lendületes fejlődésnek indult. Tervünk a jövőre, hogy a katolikus propagandát továbbfejlesszük! Jól megismervezzük a kongregációt, vagyis a meglevő erőket gazdaságosan használjuk fel és újakat szervezzünk. A jól kiépített szellemi életet realitássá kell tennünk!

Új programmunk: *Regnum Marianum*.

A tanév vége nem befejezés, hanem a realitáshoz való megindulás. A kidolgozott program valóraváltása! A vakációban a realitás életere a legszélesebb, itt mutatkozik meg az igazi kongreganista érték. Itt lép ki a nagy csoport elitből az igazi elit.

A vakáció élettér, ahol diadalmas világnézetünknek kell hódítani!

Csernus József prefektus.

LAJHÁR
ORS

„HŐSÖK VERSENYE”

A vérbeli Lajhár-örsöt is felrázta álmódosásából a riadó: Ellenség támadta meg városunkat s csetnikek szálltak le eft-ernyővel a Mecsekben, hogy megfélemlítsék a város lakosságát. A Lajhárók nevüket meghazudtolva az első parancsszóra katonai felszereléssel vonultak előre a Cserkészszövetség parancsát teljesíteni. Segítségükre sietett a Százlábú- meg a Lakatosok-örse is, akik szintén kiakarták venni részüket a csetnikek felkutatásában. Nagy izgalomukban azonban csak egy darab szalonnát vittek magukkal, és bizony — mi tagadás — korgó gyomorral nem lehet ellenséget üldözni, mert a Remete-réten, a csetnikek tanyája közelében csak nagy füst volt, tűz azonban sehol, nem tudták elfogyasztani bekormozott szalonnájukat.

A Lajhárók azonban előrelátóak voltak. Nekik könnyű volt, hiszen a Piusban volt az üldözésre kirendelt csapatok gyülekező helye. Oly finom rántottát sütöttek, hogy bárki megnyalhatta volna az újját is utána. Reggel négykor már nehezen ébredt a társaság. Mibe...? és irány a 602-es magaslat. Hát ez még nem sok. El is fogtak egy csetniket, más csapatnak ez nem sikerült, de a dobroyoljácok megneszelték a vesztüket és a Vöröshegy irányában elfutottak. Ha nem lettek volna Lajhárók, sem érték volna utól őket. Nem is akartak erre a nagy megerőltető üldözésre vállalkozni.

Az elfogott csetnikekből kínvallatással kiszédték, hogy hol van az igazi tanyájuk, s mint gyakorlati cserkészek bekerítő ügyes mozdulattal, — kikerülve a Vöröshegyet és a Rózsahegyet, — tankokkal és golyószórókkal támadták meg az ürögi országról a csetnikek tanyáját. Hiába fenyegették őket halálfejes zászlókkal, nem rettenve a vértől, mind egy szálíg lemészárolták a a veszedelmes csetnik-bandát.

A többi csapatoknak már nem volt dolguk. Lihegve futottak be a győzedelmi mámorban úszó Lajhárók táborába...

Igy tisztították meg a Lajhárók a Mecseket a csetnik bandáktól, s így gyarapították újra érdemeiket Pécs város felszabadításával.

HÍREK

Letésem a lantot,

melyet volt szerencsém egy-két évig „Arany-Ezüst“ hurokon pengetni. Ez természetesen azt jelenti, hogy búcsúzom és velem az „Arany-Ezüst“ szerkesztő-gárdája. Megnyugtatóan mondhatom, hogy van mitől búcsúznunk.

Pl.: 50 dioptriás szemüveggel bíró és a felnőtt maturandusokat sárgacsőrű csipogással csipdeső falánk középiskolásoktól, kiknek csak egy bajuk van, — t. i. ha írnak, — hogy néha eltalálják az igazat. Mindenesetre igen érdekes analízisét nyerhetjük kised riportjaiknak, ha megfigyeljük, hogy minden kritikájuk a különböző társas lények Királyutcai epizódjait teszik szóvá. Ezt csekély véleményünk szerint csak úgy lehet magyarázni, hogy a körülményekhez igen „harmonikus“ alkalmazkodó „megfigyelő utánpótlásuk“ szintén a „helyszíni riport“ kellemesen izgalmas módszereit alkalmazta. S mikor megállapítjuk, — senkire sem célozva, — hogy helyszíni riportot egyelőre még csak tisztán a helyszínről, — jelen esetben a Király utcából, — lehet adni, igazán távol áll tőlünk minden rosszmájúság, mit gondosan „cizellált“ stílusunk is mutat...

És most még kéni szeretőnk valamit azoktól, akik ezt a lapot már a következő számban átvesszik... Szeressék az „Arany-Ezüst“-öt, tekintsek azt szabadidejük szerves kiegészítő részének, és tegyenek meg mindent arra, hogy ez a Piusból termett kis mag tovább fejlődjék és teremtését is egészen a Pius érdekében hozza meg! (p. m.)

Ennyi volt a dalban a lira; most pedig kissé komolyabb vizekre evickélve nézzük meg: megfeleltünk-e az „Arany-Ezüst“-ben az igazi diákélet követel-

ményeinek, s mi az a csekély, amit ezen a téren utódaink nagybecsű pennarágóinak figyelmébe szeretnők ajánlani?

Amennyire csekély erőinktől tellett, mindenk előtt fel szeretnők volna kelteni diáktársaink érdeklődését az örök emberi és a jelen kor mindent megmozgató problémái iránt. Több kevesebb sikerrel irtuk meg gondolatainkat az irodalomra, szociális helyzetre, világnézetre vonatkozóan. Nem utolsó helyen állt természetesen a *piusi*, azaz *katolikus* szellem ápolása sem, mert nem győztük hangoztatni ennek fontosságát és életbevágóan kötelező voltát a a magyar élet jövőd vezérének felfogásában. Adtunk végül regényt, tárcát, beszámolókat akár a Pius életéből is csupán azért, hogy *kedvet* adjunk kicsinek és nagyknak, tehetségének a legmegfelelőbb irányban való kibontakoztatására...

És most még kéni szeretőnk valamit azoktól, akik ezt a lapot már a következő számban átvesszik... Szeressék az „Arany-Ezüst“-öt, tekintsek azt szabadidejük szerves kiegészítő részének, és tegyenek meg mindent arra, hogy ez a Piusból termett kis mag tovább fejlődjék és teremtését is egészen a Pius érdekében hozza meg! (p. m.)

Részvényeseink június 15-ig jelentkezzenek jutalékaikért (kb. 40—50%) és figyeljék a Diák-kaptár hirdető rovatát.

Dr. Balogh Albin esztergomi igazgató, tanügyi főtanácsos, főigazgatói megbízatásból a Piusban járt és befejezte iskola-látogatását. Jó tanácsait, bizátsításait és utasításait hálás szívvel köszönjük.

R. P. Somogyi Jenő S. J. tartományfőnök szokásos évi látogatását megtartotta május hó elején. Megbeszélte R. P. Rectorral a jövő évi beosztást is.

A Piusi élet állandó folytatódás a mindig tökéletesebb kiforrás felé. Nyolcasaink kiléptek. Maturandusok, nemsokára pedig tekintetes urak lesznek. A piusi eszmét, melyet egy éve vettek át, gazdagítva adják tovább. A mögöttük álló hetedik osztály átvette a vezető szerepet.

Május 14-én búcsúztak el az életbe menők. A ballagók éneke az élet sikereit dalolja. Szívből kívánjuk, hogy ériék el ezt a sikert, és legyenek boldogok.

Az Arany-Ezüst szerkesztését átvette a legfelsőbb osztály. A lap szellemi vezetői Flerkó Béla és Karády Sándor, az anyagi ügyek vezetői Beksits Antal és Varga Valér.

A kongregáció ideiglenes vezetői: Titkár: Muzslai István, háznagy: Mátyássy István, világnézeti sz. o. vezetője: Flerkó Béla, sajtó-irodalmi sz. o. v.: Karády Sándor, szociális sz. o. v.: Krusniczy Jenő, missziós sz. o. v.: Fényes Miklós, Torondy Kálmán.

A kongregációban e hónapban is jelentős munka folyt. Elbúcsúztak a volt nyolcasaink. A kápolnában P. Prézes búcsúztatta el a maturandus gárdát, a gyűlésen jelen volt P. Rector és P.

Baják is. Ezenkívül a sajtó-irodalmi sz. o. rendezett két gyűlést. „Katolikus Babits” címmel Karády Sándor, a „Ponyvairódlom” címmel Sennyey László gr. VII. o. tanulók tartottak előadást.

A Pius Internátus disz-század parancsnokai: szd. par.: Pozsár József, I. szk. par.: Mátyássy István, II. szk. par.: Fábíán István, III. szk. par.: Karády Sándor. Zászlósok: Torondy Kálmán, Zichy Péter gr. és Varga István.

A D. K. ügyv. igazgató Zsámár György, főellenőr: Meran Ferenc gr., főpénztáros: Reisz László, titkár: Futár Rajmund.

A cserkészcsapatban Varga Valér és Simon Tibor rajvezetők, Futár Rajmund, Kiss Gábor, Végh László és Nagy Gábor őrsvezetők átvették hivatalukat.

Szenttamási Horváth Mihály tanár úr szt. Ignác Cantatáját nagy sikerrel adták elő újból a Zeneakadémián, az énekkart a tanár úr kísérete orgonán.

A Pázmány önképzőkör április hó 27-én tartotta szavalo versenyt. I. Garay Endre V. o. t., II. Dux Ernő V. o. t., III. Siebenfreud Kurt VI. o. t.

673. számú Pius cserkészcsapat tele volt programmal. A hűsvéti vakációt Légo szolgálatban töltötték. Örködték álmaink felett. Fáztak és dideregtek, míg mások a vakáció örömeit élvezhették a meleg szobában. A város vezetősége honorálni akarta helytállásukat a vártán, amikor táborozásuk támogatására anyagot is kaptak. Lapunk más helyén, — ha figyelmesen olvasod — beszámolunk más munkáikról is.

Jól akarsz mulatni? Jöjj el cserkészeink **pünkösdi táborfüzérére.** Hozd el ismerőseidet is. Lesz komoly szám is, de a legtöbb helyzet komikum-ból adódik. Az egyik cserkész feltalált „Jó szív” bombákat. Kezelését itt fogja bemutatni. Nem kerül sokba. Ajánljuk érettségizőinknek, „drukkolóinknak”, akik szívszorongva várják az évvégit, a csínytevőknek, akiket négyesemköztire idéznek, s mindenkinek, akinek rosszul megy a sora. A táborfüzér megtanulhatod ezekben a bombáknak hatását. És lesz még sok más kacagató dolog is, csak ne legyen eső.

Cserkészeink tábora Erdélyben lesz. Megvalósul az álom: Hargita (1801 m) tövében Csikszentimről 7 km-re Zsögödfürdő mellett. A tábor fenyevesekkel van övezve közelében borvízforrás fakad, fürödhetnek az Oltnban, kirándulást tehetnek Tusnádfürdő, Szent Anna-tó, Hargitai Bűdös Fürdő, Gyimesi, Békási-szoros, Gyilkos-tó vidékére. Útközben Szabadkán — ha a vasutat megnyitják addig, — töltenek egy napot. A tábor közel van Csikszeredához, ahol Pius cserkészcsapatának legelső szakácsa, Mánfi József dr., vármegyei aljegyző. A község előjárósága ezt írja: „A cserkészeket magyaros szeretettel vár-

juk és mindent meg fogunk tenni, hogy jól érezzék magukat.” És ez a kiválóan ígérkező tábor kb. csak 50 P-be kerül a mai világban.

Könyvek

Korda R. T. kiadásai.

(Budapest, Mikszáth Kálmán-tér 1 sz.)

Lantos Kiss Antal: Igét váró fiúk. A „földön jár, de Istent kereső” diákoknak szól ez a sok lelkipásztori tapasztalat alapján megírt diáklelkigyakorlatos könyv. Közvetlen, szívembarokoló hangja bizonyára sok diáknak nyújt útmutatást az ifjúkor viharáiban Ára: 3/60 P.

Plattner-Waigand: Jezsúta mandarin. Érdekes, izgalmas életrajz keretében ismertet meg bennünket az egyik legnagyobb misszionáriusunk, Schall Ádám hősie életével. Ára: 1/50 P.

Péterffy Gedeon: Ifjúságunk és az Egyház. Azokra az örök kérdésekre adja meg a feleletet ez a könyv, melyek minden nemzedék ifjúságának lelkét választás elé állítják. Az ifjúság és az Egyház találkozása az a cél, amelyért ez a könyv íródott. Ára: 3/20 P.

Tárnai Ferenc: Előkészítő oktatások az első szentgyónásra és szentáldozásra. A gyermek szellemi befogadóképességének megfelelőleg, ügyes kis illusztrációkkal dolgozik ez a gyakorlati értékű könyv. Elemi iskolai hittanórnoknak különösen ajánlható. Ára: 3/20 P.

John F. Noll—Gróf Wenckheim F.: Gyűződjünk meg az igazságról. Párbeszéd alakjában feldolgozott könnyű stílusú hitvédelmi mű. Ára: 3/80 P.

Müller Lajos S. J.: Jegyes oktatás. Jegyesek és házasságra készülő felnőtt ifjak és hajdanok számára íródott ez a valóban gyakorlatias jelentőségű könyvecske.

MECSEKI ÜDÜLŐ SZÁLLÓ

„HOTEL KIKELET“

Komfortos magaslati üdülő hely!

Beküldendő. vízszintes 1 és 17, függőleges 1 és 7.

Határidő: június 10

Zaymus Gyula: Izzó talajon. Egy fiatal pap első próbalkozásának és „tűzkérésizségének” regénye. Pasztorációs szempontból igen érdekes és értékes olvasmány. Ára: 3 P.

Jacobs József: Az Isten áldjon meg. A szülői áldásosztás szép szokását propagáló a kis fűzet. Ára: —30 P.

Gróf Pálffy Erzsébet: Kilenec Assisi Szent Klára tiszteletére. Kilenc napi ájtatosság keretében buzdít Sz. Klára érények követésére. Ára: —20 P.

P. Pál: Nagymamák ünnepe. Fordulatos, vidám történetek keretében a nagymamák áldozatos életét mutatja be. Nagyon alkalmas arra, hogy kisebb gyermekekben a nagyszülők iránti szeretetet fejlessze. Ára. 2 P.

Finn Ferenc S. J., Wynn Percy. Megragadó, kalandos eseményekben bővelkedő ifjúsági regény. Alap gondolata a nemes diákbártság értéke és annak kedves, beheliző ajánlása. Ára: 3 P.

F. B.

SPORT

Május hónapban két mérkőzés volt. V.—VI. osztályok közötti mérkőzés 8-án. A két csapat szinte teljesen egyenrangú volt. A győzelmet a VI. osztály nagy küzdelem árán vívta ki. 4:0 arányban. Az V. osztály többet és jobban támadott, azonban kapu előtt nem tudott érvényesülni. Feszl sokszor nehezen, de mégis mindig mentett. A vezető dugót a mérkőzés első felében Buzássy szerezte meg, majd Fábíán és ismét Buzássy növelték a gólarányt. Bátor gyengén működött, Fábíán és Buzássy jók voltak, Windheim pedig a mezőny legjobbjának bizonyult.

12-én délután konviktusi mérkőzés volt. II. sz.—V. osztály. Eredmény 2:0 az V. osztály javára. Az iram változó. Az első gólt Raksányi jó helyzetből irányított ejtett labdájá szerzi meg, amit a II. felidőben az V. osztály 11-el próbál megtoldani. Mike rúgja, Heindl kiüti, majd rövid közelharc után Rozinszky lövése betalál a lyukba. Toronyőr jól küzd, néha lök is. A II. szakasztól (főleg Csinádytól és Serényitől) nagyobb lendületet várunk. A mérkőzés igen lanyha irányzattal zárult. L. B. VII.

A VII. cserkészkerület szokásos évi céllövőversenyét ez idén a Pius löpőpályáján rendezte meg május 11-én. Cserkészek csapatversenyében: 1, a 47. sz. cs. cs. A. csapata 369 körrel, 2, a 47. sz. cs. cs. B. csoportja 340 körrel, 3, Pius csapata 311 körrel. (Legjobb lövők: Czímber László 71, Kiss Béla 69, Fuchs Ferenc 67, Erdősi László 65 körrel, akik gyakorlattal szépen fejlődhetnek és reményekre jogosíthatnak.) 15 éven alúliak.

Legénycserkészek csapatversenyében: 1, 47. sz. cs. cs. 813 körrel, 2. 10. sz. cs. cs. 752 körrel, 3, Pius cserkészcsapat 670 körrel csak. Három hiányzott csak, hogy nem lötték ki a csapatszámot. (Itt legjobb lövők: Rostás Gyula 151, Varga Valér 146, Százuj István 143 körrel.) Egyik csapat sem lötte ki a mérvadó standard eredményt. Gyakorlathányra vall. Jó lenne, ha a levante foglalkozáson erre is fordíthatnának időt a levették.

Május 21-én az V. o. és a IV. A., o. játszotta meccsét (3:1) Góllövők: Mérnök, Mérnök, Gődöny és Kerekes.

Vízszintes

1. Szép esti közsöntés
8. Latin része
9. Megtérítésre vár
10. Völgyes Oszkár
11. Igen ellensége
13. Méhek lakása (vissza)
14. Gedeon becézve (vissza)
16. Ennivaló a „mi” nyelvünkön
17. Járás része
18. Török lakosztály h. val
20. So ló, se szamár
22. . . . sz rossz ember (vissza)
24. . . . e után áhitoznak (vissza)
25. Mesebeli csodatevő
26. Felkiáltó szó
28. Nemestóty Olivér
29. Hívó . . .
30. Énekes madár (vissza)

Függőleges

3. Kengyel Károly
4. Nem ez
5. Fed (vissza)
6. Névelővel tejtermék
7. Világhíres magyar bor
12. Nem forró
13. Madarak királyai
15. Gázlók egyjike
16. Festmény
19. Falusi leányneve
21. Idősebb nőrokon
23. Nézőlő vissza
26. Használatos jelző
28. Mint előbb

1	2	3	4	5	6	7
8		9			10	
11	12		13			
14		15		16		
	17					
18	19		20		21	
22		23		24		
25		26		27		28
29				30		

Kézirat gyanánt.

Szellemi ügyek vezetője:

Sipeki Balás István.

Anyagi ügyek vezetője:

Baracs Ferenc.

Főmunkatársak:

Pejaesevich Márk gr.
és a VII. osztály.

Felelős: Bodolay Gyula S. J.

Lapzárta augusztus 10.

Évi előfizetés a Piusban 1.20, postán 2 P.

Legközelebbi szám szeptemberben.
Megjelenik egy tanévben nyolcszor.

Vezérigazgató: Zsámár György.

Telefon
25—95
25—96
25—97Villanyfény
nem fényűzés!

Pécs Városi Villamos Telep

Autók, kerékpárok, rádiók, turista és sport cikkek
HAMERLI JÓZSEF kft. vasnaggykereskedés
KIRÁLY-UTCA 9. **PÉCS** RAKÓCZI-ÚT 53

Szemüveget **ÉDEN Drogériában** vegyen
fotocikkét **Pécs, Színház mellett. Király-utca.**

Férfi- és nőruhák, kabátok, magyar ruhák

»BAROSS«

FÉRFI RUHAHÁZ

Cégtulajdonos: ORNÓDI ISTVÁN
Irgalmasok-utca 12 szám.

Szent Antal Bazár
kegyszer és könyvkereskedés
PÉCS, Ferenciek-utca 35½ sz.

Lévai zseblámpa, villanygók,
szerelési anyagok
nagy raktára
Ferenciek-utca 11. — Telefon: 14-54.

Dr. Vámos Drogéria
Osgyáni Optika, foto
Városház épület. Telefon: 25-17.

VÁSÁROLJON
»MÁRIA« HÁRISNYA
ÜZLETBEN

h a r i s n y á t,
női és férfi fehérneműt
Takarékossági hitel! Széchenyi-tér 7.

GUNDRUM KÁRÓLY

Király-utca 37. Úri és női divat,
Játék!
Telefon: 17-64. kötött és rövidárú

KÁLÓZDI ERNŐ

kötött-, szövött-, rövidárú
és szabókellekek üzlete
PÉCS, Irgalmasok-utca 10.

Kérje mindenütt a
„MECSEKI”
TÉSZTÁT

Angster József és Fia

Orgona- és harmóniumgyár
Pécs, József-utca 30. szám.

Solt (Schwarcz) Dénes
kelmefestő és vegytisztító
Pécs, Mária-utca 39.
A szent Flóriánhoz,
Aranyéremmel kétszer kitüntetve.

özv. Dragila Antalné

üveges és képkeretező
Pécs, Széchenyi-tér 8.
Telefon: 28-51.

Nagy választék
képkeretben és
szentképekben.

L E O